[Actuarÿ Medici quaedam.]

Johannis, Zachariae fil.
Actuarii
(vulgo simpliciter dicti)
de Urinis libri VII.

ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τὸ περὶ οὔρων τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου :-

προοίμιον

Πάλαι μὲν ἴσως φιλοτιμίας ἔργον τιθέμενος περὶ ἐκείνους μάλιστα ἀναστρέφεσθαι τῶν λόγων, οἳ τὴν χάριν τῇ ἀναγνώσει συγκαταπλέκουσι, διενοούμην τι πρᾶξαι προθυμίας ἄξιον, ἐπεὶ δὲ ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις περικείμενον ἔγνων, ἐπὶ κοινοῦ σπουδάζοντα ἀφελεῖν τε εἶναι τοιαύτης λόγων σπουδῆς ἐνόμισα δεῖν, κἀκεῖνα μᾶλλον ἅ τις δύναμις γράφειν σπουδάζειν, ὅσα ἂν καὶ τισὶν ἑτέροις λυσιτελήσειεν. τῷ μὲν γὰρ οὕτω σπουδάζοντι γράφειν ἐπὶ κοιναῖς ὑποθέσεσι, δεῖ πάντως δεῖν καὶ τοῦ κάλλους τῶν λόγων ἀφθόνου κόσμου, ἵνα ὅπως ἐκεῖνο πάθῃ τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ τὰς μὴ χρώδεις τῶν ὑποθέσεων ἐπινοεῖν, ἡμεῖς δὲ τοσοῦτον δέομεν, ὥστε αὐτὰ δεῖ τοῦ λή

λόγου δεῖξαι τὰ πράγματα. ἂν δέ τις ἐπιχειροίη λόγων ἀρίστοις ὑποθέσεσι, κἂν τι ᾖ καὶ τὸ ἐκ τῶν λόγων καιρίως διαμαρτάνῃ: πάθοι ὅμως οἶμαι ταὐτὸν τοῖς πλείοσιν, ἠθελημένος τὸ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ λόγου χρειῶδες πάνυ, καὶ τοῦ ἐκ τῶν λόγων ἀκαίρου ἀνέχεσθαι συμφο-ρήματος. καὶ δὴ πρὸς τὸ τοιοῦτον ἀπιδὼν τοῦ σκοποῦ, καὶ λόγων ἀρχομένους σπουδαζο-μένου καιρίως, ἀποφαινόμενος μᾶλλον, καὶ τῆς κατ' ἐμὲ δυνάμεως ἁπλούστερον ὡς οἷόν τε συ-νεθέμην τὸν λόγον, καὶ τοῖς ἀσφαλεστέροις ἴσως συνοίσοντα. πολυειδοῦς γὰρ νῦν ὡς ἔοικεν τῆς περὶ λόγους ὑποθέσεως οὔσης, καὶ ἄλλων ἄλλα λεγόντων τε καὶ πειθόντων, οὐχ ἥκιστα ἄν τις ἐπαινέσειεν, ὅσοι περὶ τὴν τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων θεωρίαν καθεστήκασιν. εἰ γὰρ ἐκδυσωπή-τε περὶ σώματος μήτε περὶ ψυχῆς διαλεχθῆναι πολλοῦ γε δέηται ἕκαστος, καὶ τὰ μέγιστα συνενηνεγμένα τῷ βίῳ τὰ γεγραμμένα δοκεῖ, πολλῷ μᾶλλον ἂν προσθείητε καὶ ἐπαινέσαιτο τὴν περὶ τῶν ἀνθρώπων θεωρίαν σωμάτων, ὡς ἐκείνων μᾶλλον ταύτην αὐτοῖς προσηκούσαν. ὅτι τοίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει μάλιστα ἡδέως καὶ αὐτὸς περὶ τὰ τοιαῦτα τῷ λόγῳ ἐνδιατρίβοι-μι, ὅτι συνδιενεγκεῖν ἐθελήσαιμι τῶν μέχρις ἀκοῆς τὴν αἴσθησιν πεπτωκότων λόγων ποικίλης οὖν τινος οὔσης τῆς περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα θεωρίας, ἡ μὲν γὰρ περὶ στοιχείων ἡ δὲ περὶ ἐμβρύων διαπλάσεως, καὶ περὶ ἀνατομῆς ἑτέρα, καὶ ἄλλης ἄλλη μᾶλλον πραγμα-τείας καθέστηκεν, αὐτὸς τῆς περὶ νοσήματα τεθεωρημένης εἰλόμην πραγματείας, καὶ ταύτης ἐπεὶ πολυειδής τις, καὶ αὐτὴ εἶναι δοκεῖ, ὅσον ἐς διάγνωσιν καθέστηκε χρήσιμον:

ὅτι χρησίμως ἡ ἐκ τῶν οὔρων ἐπίσκεψις

αον Πολλῶν οὖν ὄντων, δι' ὧν ἄν τις τὰ κατέχοντα τῶν νοσημάτων διαγνοίη, οὐχ ἥκιστα ἂν οἶμαι ἕλοιτο τὴν περὶ οὔρων πραγματείαν, τὰ μέγιστα λυσιτελοῦσαν ἐς τὴν τῶν κατεχόντων παθῶν διάγνωσιν. τοιγάρτοι καὶ αὐτὸς τῇ περὶ οὔρων ἐπικεχείρηκα πραγματείᾳ, ἅτε τὸ ἀνεξέτα-στον αὐτῆς ἀπιδὼν τῶν πολλῶν, καὶ ὅσα δὴ προβάλλεται ἀγαθά, καὶ τοίνυν τετμηκὼς τὸν ἐπὶ ταύτῃ πάντα λόγον διατεμών, ἅτε διαφορὰν δηλονότι καὶ διάγνωσιν, καὶ πρὸς τούτοις αἰτίαν τε καὶ πρόγνωσιν τῆς περὶ οὔρων πρώτως ἅπτομαι τοῦ δέοντος διαφορᾶς::

ὅτι οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τῶν γνωρίμων ἡμῖν ταύτης τῆς πραγματείας ἥψατο:

βον Ἐπεὶ γὰρ τοῖς πρὸ ἡμῶν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοῖς βραχύ τι περὶ τούτου οὐκ οἶδα ὅπως ἐμελήθη. ὁ μὲν γὰρ σοφώτατος Ἱπποκράτης, ὀλίγα ἄττα περὶ τούτων ἀφοριστικῶς παραδοὺς, ἀτελῆ τὴν θεωρίαν ἀφῆκε. γαληνῷ δὲ τῷ σοφῷ περὶ τὰ τοιαῦτα βραχύ τι καὶ αὐτῷ μεμέληται, ὅσον δ' ἦτα εἰκὸς ἦν πείσαι τοὺς πολλούς, καὶ τὴν ἐκ τῶν οὔρων θεωρίαν λυσιτελῆ τοῖς ἀνθρώποις οἴεσθαι συνάψει. τὸ λοιπὸν ἀμεληθῆναι φαίνεται, τῆς περὶ ταῦτα ἐντελοῦς θεωρίας. μάγνῳ δὲ καὶ ἀλεξάνδρῳ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι θεοφίλῳ, καὶ τισιν ἑτέροις περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσι, πλεῖόν τι τῶν ἄλλων εἰπεῖν δόξασι, καὶ αὐτοῖς ὁ λόγος ἀτελὴς διε-μένει, ὥσπερ ἀπὸ ἐμπειρίας μᾶλλον ἢ λόγου, καὶ μήτε διαφορὰς, μήτε αἰτίας, μήτε ἄλλο τι τὰ τῇ ἀρτιότητι δοκοῦντα προσήκειν ὑποθεμένοις. ἐνθένδε τοίνυν ἄλλας, ὁρῶν τὴν τέ-χνην σεμνυνομένην πραγματείας, οὐκ ὀλίγας τοῦ τε Ἱπποκράτους καὶ γαληνοῦ καὶ τῶν μετὰ αὐτοὺς ἐξηρκηκότων ἀνδρῶν τὴν δὲ περὶ οὔρων οἷον ὑποσκάζουσαν, ᾗ τινος ἔτι τοῦ συναρέσεως δεομένην, αὐτὸς τὸ ἔργον ἀνειλόμην, ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ θεῷ θαρρήσας τῷ προ-χείρῳ τῶν λόγων ἐπικεχείρηκα, κἂν μὲν οὖν κατάξιον τῆς προθυμίας τε καὶ τέχνης πε-ραίνοι τοὐγχείρημα, θεῷ χάρις τῷ χορηγῷ τῆς γνώσεως. εἰ δὲ πολλοῦ τῆς σπουδῆς κατόπιν

σοφώτατος ἱπποκράτης.
γαληνὸς ὁ σοφός.

μάγνος.
ἀλέξανδρος.
θεόφιλος.

οὐκ ἄν τις δικαίως μῶμον προσάψειε μὴ πάνυ κατορθοῦντι προθυμίας ἕνεκα, κἂν γάρ τι
καὶ διαπεσὼν τοῦ δέοντος γένηται, ἀλλ' οὖν μὲν τὸ πάθος, συγγνοίη δ' ἄν τις. ὁ δὲ κρίνων ἀ-
δίως, ἀντιπραχθεὶς τοῖς μὴ καλῶς ἐκδοθεῖσι τὰ δέοντα. τὸ μὲν γὰρ ἕκαστον τῶν ὁπόσων ἴδοι τι,
ὅση δύναμις, ἀλλ' ἕνεκεν τι τῶν κοινῶν λυσιτελείας τινὸς ἕνεκεν, ἐπαινετὰς ἂν ὁμολογήσοιε
τις, προθυμίας. τὸ δὲ ῥαθύμως οὕτω διαβάλλειν ἐθέλειν τὰς τῶν αἱρουμένων τὰ κρείττω προ-
θυμίας, φαύλων ἀνδρῶν, καὶ τἀγαθὰ φθονούντων φύσει ἄν. Καὶ τὸ μὲν ἄχρι τούτων
συνήθων ἀξιώσεων. εἰ δὴ γὰρ οἱ πρὸς τοῦτό με προθυμίας ἤλασαν, εἶχεν ἂν ἴσως ἀρκοῦσαν
ἀπολογίαν τῷ λόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τέχνη κατὰ τοῦτο ἐνδέουσα πως, ὡς ἔοικεν ὤφθη, ἀντὶ
τῆς τῶν πολλῶν ἐπιτιμήσεως ἀγορὰ γένηται, καὶ τῆς περὶ οὔρων αἰσθέσθαι καινῆς
πραγματείας, τῶν ἀγοραστῶν ἂν δόξειεν. οὕτω δὴ καὶ ποιοῦμαι ὡδέ ποθεν ἥκειν τοῦ λόγου:: -

ὅτι τρεῖς αἱ συστατικαὶ καὶ πρῶται ἀρχαὶ τοῦ σώματος:

βον Τριῶν οὖν ὄντων τῶν μεγίστων τὴν ἡμετέραν συνιστώντων ζωὴν, καρδίας, ἥπατος, ἐγκεφάλου, καὶ — περὶ καρδίας.
τῆς μὲν καρδίας ἀρχικωτέρας οὔσης τούτων, καὶ θησαυροῦ τῆς ἐμφύτου θερμότητος, καὶ
αὐτοῦ δὴ τοῦ ζωτικοῦ τόνου, καθὰ δ' ἂν τύχῃ ταῦτα ὄντα διαθέσεις ὑποσημαινούσης διὰ τῆς
τῶν ἀρτηριῶν ἀφανοῦς, οὐχ ἧττον μέντοι καὶ τὰ ἄλλα, τῶν ἀξιολόγων παθῶν, τῶν ἐπὶ διαφό-
ροις τοῦ σώματος μέρεσιν γινομένων, ἅτε κοινωνούσης ὡς ἀρχηγοῦ τῆς καρδίας. τοῦ δ' ἥπατος — περὶ ἥπατος.
δευτέρου μὲν ἀξιώματι πεφυκότος. ἐπικεκοινωνηκότος μέντοι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀπὸ τῆς καρδί(ας) — ὅτι ὑπὲρ μάλιστα τῶν ἀγγειωδῶν μορίων τοῦ ἀπὸ τῆς καρδίας
ἐμφύτου θερμοῦ, μετὰ τῶν ἀγγειωδῶν μορίων διὰ τῆς κοίλης οὕτω καλουμένης φλεβός: ἀρ- — ἐμφύτου θερμοῦ κοινωνεῖ διὰ τῆς κοίλης φλεβός
χῆς δὲ τῶν φλεβῶν τυγχάνοντος, καὶ τὴν αἱματοποιητικὴν ἐμπεπιστευμένου δύναμιν παρὰ
: ἐπὶ τοῦ δημιουργοῦ τῆς φύσεως. ἀπὸ τούτοις δὲ τρίτου τοῦ ἐγκεφάλου, τήν τε κίνησιν, καὶ αἴσθησιν — περὶ τοῦ ἐγκεφάλου.
καὶ ἡγεμονικὴν ἐνέργειαν ἐπιχορηγοῦντος τῷ σώματι. ἐπικοινωνούντων μέντοι τῶν τριῶν
καὶ τοῖς ἀλλήλων συμπασχόντων πάθεσιν, ἅτε μιᾶς οὔσης ἐν πᾶσι τῆς συρροίας καὶ συμπνοίας. — ση(μείωσαι)
ἡμεῖς περὶ τῆς ἐν ἥπατι μάλιστα ἔργον προθέμεθα δυνάμεως, ἧς τὸ μὲν ὑπὲρ τὴν αἱματο-
ποιητικὴν κεκλήρωται δύναμιν ὑπὸ τῆς φύσεως. ἀλλ' ἵνα ὁ λόγος σαφέστερος ᾖ, δίκαιον
ἂν εἴη πρῶτον φάναι περὶ τῆς τοῦ αἵματος καταστάσεως. εἶθ' οὕτως, καὶ περὶ οὔρων κα-
θ' εἱρμόν τινα τοῦ λόγου προβαίνοντος:

περὶ τοῦ αἵματος καὶ τῶν λοιπῶν χυμῶν ἐν ᾧ καὶ περὶ οὔρων γενέσεως:

γον Καὶ δὴ τῆς τροφῆς ἐν γαστρὶ ἀλλοιωθείσης τε καὶ πεφθείσης, ἐπειδήπερ αἱ μεσαραϊκαὶ κα- — αἱ μεσαραϊκαί
λούμεναι φλέβες τὴν ἀρχὴν ἀφ' ἥπατος λαβοῦσαι, διὰ τῆς πυλωρίας οὕτω καλου-
μένης φλεβὸς αὐτήν τε τὴν γαστέρα, καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ἀναμύζουσιν ἔντερα, καὶ οἷον βδάλ-
λουσι τὸ καθαρώτερον, ὡς δ' ἂν χυλοῦ τῆς χυλοποιηθείσης τροφῆς ἐπισπώμεναι, διαπορθμεύ-
ουσι δὲ ταύτην ἐπὶ τὰ κοῖλα τοῦ ἥπατος τῇ αἱματοποιητικῇ δυνάμει παραδιδοῦσαι, ἐπειδὰν — : αἱματοποιητική
μηδὲν ἐμποδὼν τυγχάνον ᾖ, αἷμα ταύτης ἀλλοιουμένης, ὅσον μὲν λεπτὸν καὶ ξανθότε-
ρον πέφυκεν, ἔνθαπερ παρὰ τὰ κυρτὰ τοῦ ἥπατος ἡ χοληδόχος κύστις ἐνιδρυμένη — ἡ χοληδόχος κύστις.
ἀναπίνεταί τε καὶ ἐφέλκεται. βραχὺ δὲ πάνυ καὶ τοῦτον, κατά τινα ὥσπερ χρόαν διαπεφυλαγμέ-
νον τὴν ἀκριβῆ διάκρισιν, ὅτι δὲ ἰλυῶδές τε καὶ μελαγχολικοῦ τελεῖ χυμοῦ ἐν αἵματι
τοῦτο ὁ σπλὴν ἀντιπραττόμενος ἐπισπᾶται, φύσει καὶ τὴν ὁλκὴν ἑκάστου τὸ ἴδιον ἐπισπω- — ση(μείωσαι)
μένου. τρίτον ἐπὶ τούτοις ὁ ὀρρώδης χυμὸς ἐπιλείπεται, ἀλλ' οὐκ αὐτός που ὁμοίως ὁ
χυμὸς ἀποκενοῦται, ἀλλ' ὡς μείζονί τι καὶ χρονιωτέρῳ ἀπολαμβάνει τῇ φύσει, ἐπεὶ γὰρ δέ τε

λόγος καὶ ἡ αἰσθητὴ τὸ αἷμα οὐδὲ παχύτερον, καὶ μὴ ῥᾳδίως τὰ μικρὰ τῶν φλεβῶν διαπε- φλεβίων
ρονούμενον. ὁ δ' ὀρρώδης οὗτος χυμός, λεπτός τε καὶ εὐδίοδος πέφυκε, τὸ ἀδιάκριτον ἐπὶ
τούτῳ ἡ φύσις ἔτι φυλάξασα, καὶ διὰ τῶν κοίλων τοῦ ἥπατος ἐπὶ τὰ κυρτὰ μεταβιβάσασα
καὶ τῇ κοίλῃ φλεβὶ συνάψασα, φερομένῳ τῷ ὀρρώδει χυμῷ, κἀκεῖθεν ἔτι συνημμένως
μικρόν τι παραμείξασα τοῦ χυμοῦ ἐπὶ τῷ λαβδοειδεῖ τῆς κοίλης φλεβός. τὸ μὲν ὀρρῶ-
δες τοῖς νεφροῖς καθέλκειν τε καὶ διακρίνειν δίδωσιν, ὅσον δὲ αἵματος πέφυκε διά τε τῆς
λαβδοειδοῦς, καὶ τῆς εὐθὺ χωρούσης τῆς καρδίας ταῖς ἐφεξῆς φλεψὶ κατακερματιζόμε-
νον διανέμει. ὅθεν κἀπὶ τὰ βαθύτερα χωροῦν ἐντεῦθεν τοῦ σώματος εἰς σαρκὸς ἀφομοίω-
σιν καταπέμπεται, μηκέτι τὴν προτέραν διατηροῦν ἐρυθρότητα. ἀλλ' εἰς ὕφαιμον μετά τινος
λευκότητα, ὑπὸ τῆς τετάρτης οὕτω πέψεως καλουμένης, ἐπειδὴ ἡ μὲν τοιαύτη τετάρτη πέψις
τὴν ὕφαιμον πάνυ ἐρυθρότητα τὴν τοῦ αἵματος χροιὰν μετατίθησι, καὶ οἷα ἡ τῆς σαρκὸς
ση ἐνταῦθα γὰρ τὸ τέλος τῆς τροφῆς, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ὁμοιομερῶν καθέστηκε κατάλογον
ὅσον μὲν ἁρμόζον, καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖ που προσφυὲν ἑδραίως ἐξομοιοῦται, ἀρρήτοις οἰκο-
νομίαις φύσεως. ἐπεὶ δὲ καὶ περιττὸν ἐκεῖθεν ἀθροίζεσθαι τῇ ἀκριβείᾳ δηλονότι τῆς τοι-
αύτης πέψεως τοῦτο λεπτότερόν τε καὶ ἀερωδέστερον πεφυκὸς διὰ τῆς ἀδήλου οὕτω διαφο-
ρηθὲν διαπνοῆς, ὡς ἂν λαθὸν τὴν αἴσθησιν, ἀλλ' ἐπ' ἀπόρῳ τι λέληθεν ἡμᾶς καὶ τόδε
προσαποδοτέον τῷ λόγῳ:

ον' **περὶ τῶν ἐφεξῆς τῶν πέψεων ἐκκρινομένων περιττωμάτων:**

ε Τεττάρων οὖν ὄντως οὐσῶν τῶν φυσικῶν πέψεων ἐν διαφόροις τόποις γεγενημένων, ἡ μὲν πρώ- ὅτι τέσσαρες αἱ πέψεις.
τη κατὰ γαστέρα πάντως ἐνεργεῖται, ἡ δὲ δευτέρα κατά τε τὴν μεσεραϊκὴν φλέβα, καὶ τὰ κοι-
λα τοῦ ἥπατος, ὥσπερ ἡ τρίτη κατά τε τὰ κυρτὰ τοῦ ἥπατος. καὶ τὸ ἐφεξῆς φλεβῶδες γένος
καὶ μετὰ αὐτὴν ἡ τετάρτη κατὰ τὰ περαιτέρω τοῦ σώματος, ὅτε δὴ καὶ πρόσθεσίς τις καὶ πρόσ-
φυσις, καὶ ἐξομοίωσις γίνεται: τούτων τῆς μὲν προτέρας τὰ περιττά, ὅσα τε ἔμετοι καὶ
διὰ γαστρὸς χωρεῖ, τῆς δ' αὖ δευτέρας οἱ ἑτεροειδεῖς χυμοί, ἐκείνης δὲ τὰ τοῖς οὔροις ὑ-
φιστάμενα, τετάρτης δὲ καὶ τελευταίας τά τε διὰ ἀδήλου διαπνοῆς χωροῦντα λεπτὰ τυγχάνοντα
καὶ τὰ ἐξανθοῦντα περὶ τὴν ἐπιφάνειαν παχύτερα γεγονότα. κἂν μὲν οὖν αἱ πέψεις αὗται
πᾶσαι καλῶς τὸ οἰκεῖον αὐτῶν ἔργον διασκευάσωσι, τά τε οὖρα τὴν ἁρμόζουσαν χροιάν τε
καὶ σύστασιν ὑποφαίνουσι, καὶ τὰ ὑφιστάμενα τὸν οἰκεῖον ἔχοι τόπον, λεῖα καὶ ὁμαλὰ ἐπι-
δείκνυνται. οὖρον γάρ φησιν Ἱπποκράτης ἄριστον, τὸ λευκὴν καὶ λείαν καὶ ὁμαλὴν ὑπόστασιν ποῖον οὖρον ἄριστον καθ' Ἱπποκράτην
ἔχον, ἄλλοι δέ τινες πρὸς ἀκριβέστερον τὸν ὅρον προάγοντες, οὖρον ἔφασαν ἄριστον τὸ κατὰ ὅρος τοῦ οὔρου
πάντα εὔκρατον ὄν, τὸ τῷ πλήθει μὲν ἀνάλογον ἔχον τοῖς πινομένοις, χροιὰν δὲ ὑπόπυρρον
ἢ ὑπόξανθον, ὑπόστασιν δὲ λευκήν, καὶ λείαν καὶ ὁμαλήν, καθ' ὅσον γὰρ ἂν πέψις τύχοι δια-
μαρτὸν τὸ αἷμα τοῦ δέοντος, καὶ τὸ οὖρον σαφῶς συμμεταβάλλεται, καὶ ἐφ' ἅς τινας αἰ-
τίας δέδωκεν ἐξευρίσκειν. ἐπεὶ γὰρ τοῦ διὰ παντὸς χωροῦντος χυμοῦ τοῦ σώματος τὰ περιττὰ
συνεκκρινόμενα φαίνεται ταῖς ἀμείψεσιν, ἀκόλως ἂν ἀποδέξαιεν ταῦτα, τὰ περὶ τὰς πέψεις
πλημμελήματα γεγονότα, ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀποστημάτων. ὂν μὲν λευκὸν καὶ λεῖον, καὶ
βραχύ τι, ἢ οὐδὲν ὄζον ὑπορρέῃ τὸ πῦον, καὶ μηδέ τινα ἑτεροειδῆ ἐκφερόμενα ἔχει, ἀγαθὴν
τοῦ ἕλκους ὑποδείκνυσι γεγενημένην τὴν πέψιν, ὅτι δέ που τούτων λείπεται, διημαρτῆσθαι καὶ
τὴν πέψιν δηλοῖ, ὥστ' ἐντεῦθεν διδόναι οἴεσθαι, ἤτοι κακοηθεστέρων τὸ ἕλκος, ἢ χρονίσαι, ἢ

μηκυνθῆναι, ὅτι ἕτερον μεῖζον, ἢ μεῖον πάθος ἀναλόγως τῇ διαμαρτίᾳ τῆς πέψεως. οὕτω δὴ κἀπὶ τῶν οὔρων προσήκει σκέπτεσθαι, τά τε γὰρ ποσὰ τῶν οὔρων μὴ φυλάττοντα τὴν ἀναλογίαν, οὔτε σύστασιν ἐκπεφευγότα τὸ σύμμετρον, τὰ δὲ χρώματα τῆς βαφῆς ἐπίτασιν τε ἢ ἔκλυσιν προσλαβόντα, τὰ δὲ περιϋφιστάμενα, μήτε χρῶμα μήτε σύστασιν, μήτε μὴν τόπον, μήτε λειότητα τηροῦντα, καὶ ὁμαλότητα, εἰκότως ἂν σημαίνειν ἐκφυγόντα τὸ κατὰ φύσιν τε καὶ σύμμετρον ὁποιανδήτινα βλάβην ἐπιγεγονέναι τῷ σώματι, τάς τε γὰρ ἐπιτηδείους δυσκρασίας ὁμοιομερῶν, καὶ ὀργανικῶν, ἐμφράξεις τε καὶ ἐπιτάσεις, οἰωνδήτινων χυμῶν πέψεις τε καὶ ἀπεψίας, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν κατὰ μέρος παθῶν ἀξιολόγων αὐτὰ δὴ τὰ οὖρα σημαίνουσι ταῖς ἐξευρημέναις μεθόδοις κεχρημένων:·

ϛον Πρὸς τοὺς ἀνόνητον οἰομένους τὴν ἐκ τῶν οὔρων ἐπίσκεψιν:·

Ἐπεὶ δέ τινες ὡς ἀνόνητον τὴν περὶ οὔρων ἀποστρέφονται πραγματείαν, καὶ μηδ' ὅτιοῦν τῆς διαγνώσεως ἢ προγνώσεως λυσιτελὲς διατείνονται, ὑῶν καὶ ἵππων, καὶ κυνῶν, καὶ ζώων ἄλλων οὔροις τὰ ἀπεστέρους διαπαίζοντες, βραχέα ἄττα πρὸς τούτους εἰρηκότες τῶν καθεξῆς ἐχόμεθα λόγων. ἐπειδὴ περίηθημα αἵματος τὸ οὖρον εἶναι λέλεκται τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοῖς, ἐν αἵματι δὲ καὶ τὰ ῥυθέντα τῶν ζώων πέφυκε. τί καινὸν ἂν εἴη ἐμφέρειάν τινα τὰ οὖρα τούτων πρὸς τὰ τῶν ἀνθρώπων κεκτῆσθαι. τοσοῦτο μέντοι διενηνόχασι ταῦτα ἀλλήλων εἶναι, καθόσον οὐχ ἡ αὐτή τις πέψις ἐν πᾶσι πέφυκεν εἶναι μήτε αἱ τροφαί, μήτε τὰ γυμνάσια, μήτε αἱ ἔμφυτοι δυνάμεις τε καὶ κράσεις τοῖς πᾶσιν αἱ αὐταὶ καθεστήκασι, καὶ τί δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν διαφόρων τῷ εἴδει. ὅπου γε καὶ τῶν αὐτῶν τῷ εἴδει διάφορα φαινόντων τὰ οὖρα δείκνυται, διά τε τὰς διαφορὰς τῶν τροφῶν τε καὶ τῶν κράσεων, καὶ ἡλικιῶν, ἐθῶν τε, καὶ τόπων, καὶ ὅ τι ἂν τι ἄλλο τοιοῦτο ἢ ἄλλο ἕτερον, ἐνίοτε γὰρ ὅπερ φαίνονται ἄλλοις ἐπιφαίνεται, ταῦτα νοσοῦσιν ἑτέροις ἐπιδείκνυται. τά τε γὰρ γερόντων οὖρα τοῖς νέοις ἐπιφαινόμενα, μὴ καλῶς ἔχειν προδηλοῦσι. τά τε τῶν νέων τοῖς γέρουσι προλέξασθαι φαίνουσι τὴν ὑγείαν, ἐπί τε τῶν νοσούντων πολλὰς ἂν ἴδοις οὔρων διαφοράς, κατὰ τὰς τῶν νοσημάτων συμπιπτούσας ποιότητας, ὥστε δὴ καὶ συμπεσεῖν ἐνίοτε ἀλόγων ζώων οὔροις ἐοικέναι τὰ τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων αὐτῶν, καθάπερ καὶ φησὶν ὁ σοφὸς Ἱπποκράτης περὶ τῶν ἀνατεταραγμένων οὔρων, ὡς ἐοικότων τοῖς τῶν ὑποζυγίων. ἐμοὶ δὲ καὶ βεβούλημαι, περὶ τῶν ἐπὶ συνήθει ζώοις τεθεωρημένων διορίσασθαι οὔρων, ἵνα ὅπως μὴ ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα ῥαδιουργούντων ἐξαπατώμεθα. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀντιπαίζειν οὕτω πρὸς τοὺς κατὰ τῆς φύσεως μωραίνοντας αὐτοῖς ἄκαιρον ἐνομίσθη παντάπασι. χαλεπὸν δ' ἂν εἴη εἴ τις πειρῷτο τὴν τέχνην δοκιμάζειν ἐντεῦθεν, καὶ ταῦτα γε σπανίως ὡς ἐνδέχεται συμπεσεῖν τῷ εἴδει τὰ τῶν ἀλόγων ζώων τοῖς ἀνθρωπίνοις οὔροις, ἐκ φύσεως δή τινος διαθέσεως, τὸ μὲν οὖν οὕτως ἀκαιρολογεῖν πάνυ πάρεργον ἡγησάμενος. ἀρκούντως δὲ προδιασημηνάμενος τοῖς πειρωμένοις παίζειν ἐν οὐ παικτοῖς τοὺς περὶ τούτων ἀφῆκα λόγους, ἐξῆς δ' ἂν εἴη δέον ἐπιέναι τῷ λόγῳ:·

ζον Ὅτι οὐδὲν αὐτάρκες τῶν σημειωτικῶν εἰς τὴν καθόλου τῶν παθῶν ἐπίσκεψιν:·

Τῷ τοίνυν ἀκριβῶς διαγινώσκοντι, καὶ προγινώσκειν αἱρουμένῳ, τῶν παθῶν τὰ συμβαίνοντα, οὐ μόνον οὔρων ἐπισκέπτεσθαι προσήκει διαφοράς, ὅπου γε καὶ αὐτῶν μόνων ἀρκούντων εἰς τὴν τῶν λυπούντων παθῶν ἐπίσκεψιν, ἀλλὰ καὶ σφυγμῶν ἅπτεσθαι, καὶ διαχωρήματα καθορᾶν, καὶ κίνησιν ἀναπνοῆς, ἔτι τε θεᾶν πρόσωπον, καὶ τοῦ παντὸς κατανοεῖν σώματος, καὶ αὐτῆς δὴ τῆς γλώττης προσφοράν, ἵνα τὸ οἰκεῖον ἀμέσως ἐπιχορηγῶντες ἕκαστον

καὶ μὴ ταῖς ἄλλων συμπαθείαις ἐπικρινομένων, ἀσφαλὴς ἀποδοθείη ἥ τε πρόγνωσις καὶ ἡ διάγνωσις. οἱ μὲν
γὰρ σφυγμοὶ πρώτως τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος, καὶ ψυχρότητος σημαίνουσι, τὰ δ' οὖρα, τό τε ποσὸν καὶ τὴν
ποιότητα τῶν χυμῶν. τά τε διαχωρήματα, τῆς γαστρὸς τὰς πέψεις, καὶ ἀπεψίας, αἱ δὲ δὴ προφο-
ραὶ τοῦ λόγου, τὴν ἡγεμονικὴν ἐνέργειαν, αἱ δὲ ποιαὶ κατασκευαὶ τοῦ σώματος, καὶ τοῦ παντὸς
προσώπου διαθέσεις, ἄλλα σοι σημαίνουσι, καθὼς ἐξ ἄλλων βιβλίων ἔστι μαθεῖν, οὔτε οἱ σφυγμοὶ γὰρ
πάντα ἀκριβῶς παραγυμνοῦσι τὰ πάθη, οὔθ' αἱ διαχωρήσεις τῆς γαστρός, οὔτε τὰ οὖρα οὔτε τὰ
ἄλλα, ἃ δὴ πρὸς διάγνωσιν τῶν κατεχόντων παθῶν ἐξηύρηνται. ἀλλὰ ἄλλα μᾶλλον ἑτέρων ἐπιτηδειό-
τερα πρὸς τὴν τῶν παθῶν διάγνωσιν γίνεται. τῷ γε μὴν λόγῳ τῆς κοινωνίας, καὶ τῇ τῶν διὰ
πάντων ἀφίξει τῶν χυμῶν καὶ τοῦ πνεύματος, οὐ διαλανθάνει ῥᾳδίως τῶν παθῶν τὰ γινόμενα,
καὶ τοσοῦτον ἐς καθολικὴν τῶν παθῶν ἐπίσκεψιν, ἡ τῶν οὔρων θεωρία ἥρμοσται μετὰ τοὺς σφυγμούς,
ὅσῳ καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα διὰ πάντων ἡ τῶν χυμῶν οὐσία διαπεφοίτηκε, τοσοῦτον δὲ ἀσφαλέ-
στερον τε καὶ πρόχειρον, ἡ ἐν τοῖς οὔροις μέθοδος τῆς ἐπὶ τοῖς σφυγμοῖς καθέστηκεν, ὅσον ὑπὸ
ὄψιν μὲν αὕτη τὸ πᾶν ἐκτίθησιν, ὑπὸ ἀφὴν δ' ἐκείνη προστίθησι. τὸ μὲν οὖν ὄψει κρίνειν, καὶ τὸ μὴ
πάμπαν ἀκριβῆ τὴν γνῶσιν, ῥᾷδιον ἴσως, ὥστε καὶ διαγνωσθείη ἂν περιέργως τούτῳ τὰ λεγόμενα. τὸ
δ' ἀφῇ σφυγμῶν τὰ πάθη διαγινώσκειν ἐθέλειν, νοῦ τε δεῖ καθαροῦ, καὶ εὐαισθήτου χειρός, καὶ προ-
σοχῆς ἴσως ἐφεξῆς, ἵνα ἀκριβῶς μετροίη τὰ τῶν κινήσεων διαστήματα. καὶ τοὺς τῶν ἠρεμιῶν χρό-
νους, τούς τε τῶν διαστημάτων χρόνους, καὶ τὰς τῶν προσπιπτόντων πυκνότητας, καὶ ἄλλα ὅσα ἡ
περὶ αὐτῶν διέξεισι πραγματεία, ἀκριβῆ μὲν ὄντα καταληφθέντα ἐς τὴν τῶν κατεχόντων παθῶν
διάγνωσιν, δυσχερῆ δ' ὅμως πρὸς κατάληψιν πεφυκότα, καὶ τὸ μὲν ἀμφότερα εἰδέναι, βραχύ τι ἂν οἶ-
μαι διαφέρειν ἔς τε πρόγνωσιν καὶ διάγνωσιν, θατέρου δὲ τοῦ λειπομένου, πολὺ ἂν εἴη τὸ διαμαρτεῖν.
οὐ μὴν ἧττον ἐς διάγνωσιν τῆς περὶ τῶν οὔρων θεωρίας, τῆς περὶ τῶν σφυγμῶν συντελούσης.
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδε ἐχέτω. νῦν δὲ ἐπεὶ περὶ οὔρων διαφορᾶς εἰπεῖν προυθέμεθα, περὶ διαφορᾶς χρω-
μάτων πρώτως εἰπόντες, εἶτα περὶ τῶν λοιπῶν ἐφεξῆς μέλλομεν ἐρεῖν ὅσα δῆτα τοῖς οὔροις ἐμφαίνεται:—

περὶ διαφορᾶς τῶν κατὰ τὸ χῦμα χρωμάτων:·

κου Ὁπόσα τοίνυν εἴδη χρωμάτων τοῖς οὔροις ἐμφαίνεται, καθ' ἕκαστον μὲν οὐ ῥᾴδιον ἐστὶ φάναι,
ι. πολλαῖς ταῖς ποιαῖς τῶν χυμῶν συμπλοκαῖς, καὶ πέψεσι, πολλῶν καὶ τῶν χρωμάτων ἐπιδεικνυμένων.
ἔνεστι γε μὴν τῶν καιριωτέρων διορισθέντων τῷ λόγῳ, ἐκ τούτων ὡς ἀπό τινων ὡρισμένων σημείων,
καὶ τῶν λοιπῶν καταστοχάζεσθαι χρωμάτων, μὴ διορισθέντων τῷ λόγῳ, ὀνομάτων οἰκείων ἀπορίᾳ:
Τῶν οὔρων τοίνυν τὰ μὲν λευκὰ, τὰ δὲ ὠχρά, τὰ δὲ πυρρὰ, τὰ δὲ ξανθά, ἕτερα δὲ ἐρυθρά,
τὰ δ' οἰνωπά, κυανᾶ τε ἐπὶ τούτοις, καὶ χλωρά, καὶ μέλανα φαίνεται. οὐκ ἐν τούτοις τῶν παν-
των ἀπαρτιζομένων χρωμάτων, ἀλλ' ἐκ τούτων καὶ τῶν ἐμμέσων τε καὶ παραμέσων, ὡς πλειόνων ἐν-
τεῦθεν ἐπισυμβαινόντων χρωμάτων. τῶν οὖν λευκῶν οὔρων τὰ μὲν κρυσταλλοειδῆ, τὰ δὲ χιονοειδῆ,
τὰ δὲ ὡς ἀεροφανὲς ὕδωρ πέφυκε, καὶ ταῦτα μὲν ἐφεξῆς ἂν εἴη λευκότητος, ἐπεὶ δὲ τάς
τε ἐπιτάσεις, καὶ τὰς ὑφέσεις ἐπιδέχεται τὰ γενικὰ τῶν χρωμάτων, ταῦτα δὲ δὴ ἐνθάδε ἐπιτε-
ταμένης ἂν εἴη λευκότητος, ἐπὶ τούτοις προσθῶμεν τῷ λόγῳ, καὶ ὅσα δῆτα ὑφειμένης λευκό-
τητος πέφυκεν. ἐπειδὰν τοίνυν τῆς ἄκρας λευκότητος ὑφίεται ἡ χροιά, τὸ γαλακτῶδες οὕτω
καλούμενον ἀπὸ τοῦ ἐοικέναι γάλακτι, παρασκευάζει, πρότερον μὲν ὂν τοῦ ὑδατώδους, καὶ κρυ- τε
σταλλοειδοῦς, τοῦ δ' αὖ γλαυκοῦ τοσοῦτον λειπόμενον, αὐτὸ γὰρ ἴσως μετὰ τὸ γαλακτῶδες, ὅσον τὸ
χαροπὸν ὑπερέχει τοῦ γλαυκοῦ τὴν λευκότητα, καὶ γλαυκὸν μὲν πέφυκεν οἷον τὸ

διαυγὲς ἐστὶ κέρας· χαροποὶ δὲ ὁ καμήλων ὑπολεύκοις ἐρίοις ἔοικεν, ἢ ὁποίου ὄνυχι τῇ οὕτω πως καλουμένῃ λί- γλαυκόν.
θῳ. ἀλλ' ἐπειδὰν τινὰ βαφὴν τὰ οὖρα δέξηται τὸ πολὺ τῆς λευκότητος ἐκπεφευγότα, ὕπωχρα μὲν τὰ πρῶ- χαροπόν.
+ τα γίνεται, προϊόντα δὲ καὶ ὠχρά· ἀλλὰ τὰ μὲν, μετρίως χολώδους ζεούσης χολῆς ἔοικε, ἐκείναις δὲ ὑπόχλωρον.
καὶ πάνυ ζεούσης ἤδη ξανθῆς βούλοιο, καὶ οἷον τὸ ἀπὸ τῆς ῥοιᾶς τοῦ φλοιοῦ τε καὶ περικάρπου ζεόν- ὠχρόν.
λεμνίως ὑγρὸν νομίσου τος· οὐ διοισόμεθα γὰρ τῶν τε χολῶν πολλῷ ἐοικότων, καὶ τοῦ τῆς ὠχρότητος ὀνόματος, μὴ διαπεφω-
νότος τῇ συνηθείᾳ τοῖς πλείοσι· ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς οὕτω πως καλουμένης ὤχρας μέτριον πε-
σεπεμβάλῃς χυμοῦ ὀρρώδη ὕπωχρα ποιήσεις τὰ χρώματα, πλεῖον δὲ προσεμβαλὼν τῆς ὤχρας,
καὶ ὠχρὰ τὰ χρώματα κατασκευάσεις, ἀφ' ἑτέρων θάτερα προνομασθέντα. ἐπειδὰν μέντοι πλέονι ἐπι-
χρωσθῇ βαφῇ τὴν ὠχρότητα τῆς τέως προχωρούσης, τὰ ὑπόπυρρα τῶν οὔρων, ἃ δὴ καὶ σύμμετρα ὑπόπυρρον.
ὁ λόγος οἶδε, κατασκευάζονται, μὴ πάμπαν ἀκριβῶς δήλῳ προσεοικότα χρυσῷ, τὸ δὲ ἐπὶ τούτοις ἕτε- πύρρον.
ρον πύρρον καλούμενον, μᾶλλον ἐρίζει, καὶ καθαρῷ χρυσίῳ ἔοικε, μάθοις δ' ἂν τοῦτο ἴσως τοῖς
τῶν πλουσίων ταμείοις, ἢ μὴ πλάσσοι χρυσὸς καθαρὸς κατέκειτο. ὑπόξανθον μετὰ ταῦτα κνή- ὑπόξανθον.
κῳ τῇ χροιᾷ ἔοικός. καὶ ἴσασιν οἱ πολλοὶ τὸ τοῦ φυτοῦ κνίκου ἄνθος οἶμαι, ὅπερ ὡς
ὑποπεπτωκὸς ἐστὶ τῇ χροιᾷ τοῦ ἄνθους τοῦ κρόκου, ὥστε ἐντεῦθεν δεῖ συλλογίζεσθαι περὶ ὑποξάν-
θου χρώματος. τό γε μὴν ἀκριβῶς ξανθόν, κατὰ μηδέν τι διενηνοχὸς φαίνεται τοῦ κωρυκίου ξανθόν.
κρόκου, τοῖς ἐπαίνοις τούτου διενεγκόντος, τῇ τοῦ χρώματος ἀκριβείᾳ. ἀλλ' ἵνα μή τι πάθῃς
αὐτὸν πολὺ διενεγκόντα τούτου οἰηθεὶς τῷ χρώματι τῶν λοιπῶν τῷ ξένῳ τοῦ ὀνόματος· ἐγώ
σοι τὸν ἀπὸ τοῦ ἄθω πραθέντα κομιζόμενον, καὶ τῷ ἐκείνου στοιχεῖ χρώματι, πλὴν οὐχὶ τοῖς
φαινομένοις ἔν τε κνίκῳ καὶ κρόκῳ δεῖ σε προσέχειν χρώμασιν, ἐπὶ πολλῷ ἂν διαμάρτοις τοῦ
δέοντος. ὑπέρυθρα γὰρ καὶ ἐρυθρὰ ἤδη τὰ ἐκείνων χρώματα πέφυκεν, ἀλλὰ τοῖς ἐξ ἐκείνων ὑπέρυθρον.
ὑγρῷ λυομένων χρώμασι· μετὰ ταῦτα τὸ ὑπέρυθρον, καὶ ἐρυθροῦ τοῦ χρώματος πέφυκεν, ἐρυθρόν.
οἷς δῆτα ἀρκέσει μὲν ἐς παράστασιν καὶ τὰ φαινόμενα καθάπερ εἴρηται χρώματα, τοῦ τε κνίκου
καὶ κρόκου· μάθοις δ' ἂν τῇ τε ἀρμενίῳ βώλῳ, καὶ τῇ Λημνίᾳ σφραγῖδι τὰ ὑπέρυθρα ἀρμένιος βῶλος καὶ λημνία σφραγίς.
παραβαλών· τὰ δ' ἐρυθρὰ καὶ φοινικᾶ τοῦ χρώματος, τῶν ὀπωρῶν ταῖς ἐρυθρὰ προβεβαμ- ὑπέρυθρα
μέναις χρώματα, κεράσοις δηλονότι καὶ μήλοις, καὶ τισὶ παραπλησίοις, ὧν τῇ τελειότητι
τῆς ἐπιφανείας καὶ τῇ πέψει, καὶ τὰ χρώματα διενεγκεῖν δοκοῦσι:. τὸ οἰνωπὸν ἐπὶ τούτοις οἰνωπόν
ἀπό τε τῶν μελαντέρων οἴνων τοὔνομα ἐσχηκός, καὶ οἷον πεφυκὸς τὸ χρῶμα τοῦ ἥπατος· ὥστε
ἐντεῦθεν δεῖ τὸν συνετὸν λογιζόμενον πολλάκις μὲν ἧπαρ ἑωρακότα ζῴου ἀγόρευμ ἢ μὴ οἴνου
πολλάκις δ' ἐπιπίνοντα τοιοῦτον οἶνον ἢ ἰδόντα ἑωρακότα, τὸν περὶ τοῦ οἰνωποῦ χρώματος λογί-
ζεσθαι λόγον, μέμνημαι γάρ τοι καὶ ἔγωγε τοιοῦτον ἐν ἀγορᾷ πολλάκις ἑωρακὼς ἀπὸ ἐμπόρων κομι-
ζόμενον οἶνον ὃς ἐπὶ τοσοῦτο κέχρωται τῷ οἰνωπῷ τοῦ χρώματος, ὥστε τοῖς μὲν ἀγγείοις οἷς κε-
κόμιστο τοῦ οἰκείου μεταδιδόναι χρώματος, βραχὺς δὲ ὕδατι πολλῷ μιγνύμενος. ἔτι ἐρυθρὸς τῷ
χρώματι διεφαίνετο: τό γε μὴν κυανοῦν τοῦ χρώματος, ἐξεπιταθέντος μὲν οἰνωποῦ γεγονὸς κυανοῦν.
ἴσως, μάλιστα δ' ἔοικε [illegible], ὃ δὴ καὶ ἔτυμα ὁ λόγος οἶδε. τοῦτο δὲ πέφυκε τοιοῦτον. ἐπεὶ [illegible] ὃ δὴ ἔτυμα.
τινὲς ἀμφιγνοήσαιεν ἂν ἔτι τοῦτο, τὸ ἀπὸ γλυκέος ἐς ἀποξύτωσιν ἐπιμελοῦς γινόμενον
προσεπιθήσεις δὲ τῇ σαφηνείᾳ τοῦ χρώματος, καὶ τὸ τοῦ καρποῦ τῆς κεράσου, ὃ δὴ μάλιστα πρὸ
τὸ μελάντερον ἐπινένευκεν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν περὶ κυανοῦ χρώματος ἱκανῶς ἔχεις λόγον, καὶ περὶ
τῶν λοιπῶν νῦν μάνθανε: τὸ τοίνυν φαιὸν ἐπίδηλον οἶμαι γεγονέναι τοῖς πᾶσιν ἐξ ἀκράτου φαιόν.
λευκοῦ καὶ μέλανος συγκραθέν. ἴδε καὶ τῇ αὐθαδείᾳ τοῦτο μαθεῖν εἰ θέλεις, ψιμμύθιον, ἢ λευκὸν

τανὺ τίτανον, ὅτι τῶν παραπλησίων μίγνυται καὶ πίσσῃ καὶ ἀσφάλτῳ, καὶ τισὶν ἀκράτοις μέλασιν ἑνώσας
χρώμασιν ἰσοσθενῆ τὸ φαιὸν ἂν ὧδε γνοίης χρῶμα γινόμενον. ἀλλὰ δὴ περὶ χλωρῶν ὧδ' ἀρκούντως
πρότερον μὲν καὶ ἐλαιωδῶν, περὶ πελιδνῶν ἤδη οὕτως, καὶ μελανῶν ἐροῦμεν. Τῶν τοίνυν χλωρῶν χρω-
χλωρόν · μάτων, τὰ μὲν πρασίζοντά ἐστι· τὰ δ' αὖ χλοάζοντα ἢ ὠχρίζοντα σμαραγδίζοντα· ὥστε ἐξ ὧν προσωνομά-
σθησαν, ταῦτα δὴ καὶ μανθάνειν τοῖς ἐκείνων χρώμασι ταῦτα δὴ παραβάλλοντα· ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν
ἐλαιῶδες. ἐλαιωδῶν οὕτω κοινῷ τῷ γένει καλουμένων οὔρων, τὰ μὲν ἐλαιοφανῆ, τὰ δὲ ἐλαιόχροα, τὰ δὲ ἐλαι-
ώδη ὁμωνύμως τῷ κοινῷ λέγεται γένει· τούτων δὴ τῶν τριῶν τὸ μὲν πρῶτον ἔτι ἀμφισβητεῖται
τὸ χρῶμα. τὸ δ' ἐλαιῶδες, ἢ ἐλαιῶδες ἀντὶ τοῦ χρυσώδους ἔτι λεπτότητι. τὸ δὲ δεύτερον ἤδη ἐπὶ τὸ μᾶλ-
λον, ὡς ἤδη τὴν χροιὰν ἐπιτείνοντος, τὸ δ' ἐλαιῶδες ὁ λόγος ὥρισε τῇ τοῦ ἐλαίου μάλιστα προσεοικε
χροιᾷ. πλὴν οὐχὶ τῶν παχέων τούτων, καὶ τῷ χρώματι ἐπιτεταμένων, ἀλλὰ τῶν μάλιστα λεπτῶν
ἐκεῖνα γὰρ τοῖς ὑπὸ τὸ χλωρὸν ἁρμόζειν μᾶλλον ἔδοξεν. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς καὶ τὸν περὶ χλωρῶν, καὶ
ἐλαιωδῶν οὔρων ἐν διαφοραῖς ἐξεθέμεθα λόγον, ἑξῆς ἐπὶ τῶν πελιδνῶν τῷ λόγῳ ἴωμεν καὶ
πελιδνόν. μελάνων φαινομένων οὔρων. Τὸ τοίνυν πελιδνὸν τοῦ χρώματος, μολιβδόχροον μὲν ἂν εἴποι τις
σαφηνίζων τὸν λόγον. ὥστε ἐκεῖθεν δεῖ καὶ περὶ τούτων στοχάζεσθαι, τοσοῦτον δὲ προσήνεγκε μελανί χρώ-
ματι, ὅσον οἶμαι λέλειπται τοῦ φαιοῦ, ὥστε καὶ ἐν διπλασίῳ λόγον ἔχει τὰ μέλανα πρὸς τὰ λευκὰ
χρώματα τῇ συνηθείᾳ ἂν πελιδνὰ ἐντεῦθεν ὀφθείη χρώματα. καὶ πελιδνὰ μὲν τοιαῦτα ἤδη. με- λάν
λανα δὲ οὐδεὶς ἂν ἀγνοήσοι χρώματα, πᾶσι ἔκδηλα γεγονότα, προσήκει τοίνυν ἐντεῦθεν, τῷ περὶ
τὰ τοιαῦτα σπουδαίῳ ἐπινοῆσαι μὲν τὰ ῥηθέντα χρώματα, καὶ ταῖς πλαξὶν ἐγγράψαι τῆς διανοί-
ας οὐκ ὀλίγων ἐπ' αὐτοῖς ῥηθησομένων, διαγνώσεών τε καὶ προγνώσεων, προσεπινοῆσαι δὲ τῷ λόγῳ
δεῖ καὶ ἃ τῶν χρωμάτων μὴ διώρισται, τῷ ἐξαπορῆσαι οἰκείων ὀνομάτων, ἤτοι ἄγαν ἐξυδαρω-
θέντα, ἢ ἐπιταθέντα ἀπὸ τῶν ὁρισθέντων τοιούτων, ὥστε ἄν τις ἀκριβῶς ταῦτα γνοίη, ῥα-
δίως καὶ τὰ παραπεπτωκότα τῶν ὡρισμένων τούτων χρωμάτων δι' οἷον δή τινα καταγνοίη λόγον. οὐκ
οὖν οὐκ ἐπὶ πλέον προσανέχειν τῷ περὶ διαφορᾶς χρωμάτων προσήκει λόγῳ, ἱκανῶς ἐνταῦ-
θα πρὸς σύνεσιν τῶν πάντων διωρισμένων. τοῖς γὰρ δὴ μετὰ σπουδῆς τῇ τέχνῃ τι θεμένοις
σπουδαίας, οὐδ' ἂν πάντα τις συνελὼν πολλάκις φαίη τὰ ἐνδεχόμενα συνίστασθαι χρώ-
ματα πρὸς ἀπόχρωσιν τούτοις διδασκαλίαν ἀρκέσειν, καὶ ὁ μὲν περὶ διαφορᾶς χρωμά-
των οὔρων λόγος ὧδέ πῃ κείσθω, ἐνταῦθα προσήκει φάναι καὶ περὶ διαφορᾶς τῶν ἐπὶ τῷ
χύματι συνισταμένων ὑποστάσεων:.

περὶ διαφορᾶς τῶν κατὰ τὸ χύμα ὑποστάσεων

Τὰ τοίνυν οὖρα τοῖς ἀμίκτοις διηρηθέντα, πάντα μὲν μικροῦ δεῖν λεπτὰ φαίνεται θερμὰ ἔτι ὄντα, τὸ γάρ τοι
φυσικὸν θερμὸν ἐπικρατοῦν ἔτι οὐκ ἐᾷ τὸ χύμα συνιέναι τε καὶ παχυνθῆναι δι' οἵαν δή τινα εἰρημέ-
νην πρόφασιν, τοῦ θερμοῦ δ' ἤδη διασκεδασθέντος, ἔνια μὲν αὐτῶν παχύνεται τάχιστα, ἔνια δὲ βρα-
δέως, ὥσπερ ποτὲ ἕτερα παχέα διορᾶται, ἔνια δ' αὖ οἷα ὤφθη μένει. τῶν δὲ παχυνθέντων ἔνια
μὲν καθίστανται, ἔνια δ' αὖ οἷα ἀπ' ἀρχῆς παχέα γέγονεν ἀδιαίρετα μένει. ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων
παχέων, τὰ μὲν μετρίως πάνυ πεπάχυνται, θολερὰ οἷον τυγχάνοντα, τὰ δ' ἐπὶ πλέον, τὰ δὲ
ἐπὶ πλεῖστον, καὶ δεῖ καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις συνιέναι διαφοράν, τῶν δὲ δὴ καθισταμένων τὰ μὲν
τὸ παχύτερον ἐπὶ τὸν πυθμένα ἐπισυναγαγόντα ἢ ταῦτα ἔτι παχέα μένει, ἢ τεθολωμένα, ἢ
καὶ σύμμετρα ἢ λεπτὰ γίνεται τοῦ παντὸς ἐπὶ τὸν πυθμένα πάχους χωροῦντος, ὥστε δεῖ τὰς
ἐπὶ τούτοις διαφορὰς ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν, οὐκ ὀλίγα συνοίσουσαν τοῖς περὶ διαγνώσεώς τε καὶ

προγνώσεως λόγοις· ὡσαύτως κἀπὶ τῶν λεπτῶν ἀπομανθάνειν. ὡς οὐ πάντα τῇ αὐτῇ λεπτότητι συνίστανται, ἀλλὰ τὰ μὲν καὶ πάνυ λεπτότατα πέφυκεν, οὐδέν τι τοῦ διϊδεσθαι διενεγκόντα ὕδατος, τὰ δὲ τοιαύτης διαπέπτωκε συστάσεως, ἔτι καὶ αὐτὰ λεπτὰ τυγχάνοντα, ἕτερα δὲ προσνενάκε τῇ τῆς συστάσει συμμέτρῳ οὔρων. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ διαφορᾶς συστάσεως οὔρων λόγος ἱκανῶς ἂν ἐν τούτοις νομισθείη λελέχθαι:

περὶ τῶν τῷ θύραθεν μόνῳ καταστήματι τὴν τοῦ πάχους τῶν οὔρων αἰτίαν προσαπτόντων:

ι Ἐπεὶ δέ τινες τῶν ἀπαιδεύτων περὶ τὰς τῶν οὔρων κρίσεις, τὰ παχέα τῶν οὔρων οὐκ ἰδιότητι τινὶ διαθέσεων τῶν αὐτοῖς ἁρμοζουσῶν συμβαίνειν οἴονται, ἀλλὰ τῷ θύραθεν ψυχρῷ καταστήματι, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν ὥραν λεπτὰ μὲν διουρηθέντα, μετ' οὐ πολὺ δὲ παχυνόμενα, καὶ πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον ῥητέον. ἡ τὴν σφῶν ἀπάτην ἀποδεικτέον, οὐδὲ γάρ, τῇ τοῦ θερμοῦ ἀποχωρήσει οἴονται τὸ θύραθεν ἐπικρατοῦν ψυχρὸν ταῦτα παχύνειν. τοῦτο δὲ τοσοῦτον λάμπεται εἰς ἀλήθειαν, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν ὁσημέραι φαινομένων ἔστι μαθεῖν αὐτῶν τὴν ἄγνοιαν. εἰ μὲν δηλονότι τῶν οὔρων τῷ θύραθεν προσομιλούντων ψυχρῷ ἀέρι, μὴ πάντοτε δὲ παχυνομένων, ἔπειτα ἀλλ' ὅμως μὲν ἐνίοτε τὰ οὖρα παχυνθῆναι ὁπόταν δηλαδὴ τὸ μὲν περιέχον ᾖ πάνυ κρυμνῶδες, τὰ δ' οὖρα ἐν ὑπαίθρῳ διανυκτερεύωσι, καὶ παχύνεσθαι μὲν ἴσως ταῦτα μᾶλλον, ἢ παχυνθῆναι. ἔπειτα ἄλλα τὸ προστυχὸν κρύος παχυνθῆναι, διὰ διασπορὰν τοῦ περιέχοντος λεπτυνθῆναι, ἄν· ἀλλὰ μὴν ὁρᾶν ἔστιν ἰδεῖν κἀν χειμῶνι οὖρα λεπτότατα, καὶ μὴ τῷ θύραθεν ἀνικώμενα ψύχει, κἀν τῷ θέρει παχύτατα, μηδὲν ἐνταῦθα τοῦ θερμοῦ διαφεύγοντος. εἶτα τί ποτ' ἂν ἐροῦσι καὶ φαῖεν οἱ σεμνοὶ τῶν οὔρων ἐπόπται, ὁπόταν νῦν μὲν οὖρον λεπτὸν θεάσονται, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν παχυνθέν, τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀμφοτέρας καταστήματος γεγονότος, πῶς δ' ἂν καὶ προγνοῖεν ὅ τί ποτε βούλεται ἡ μεταβολή. κἀπὶ ποίοις αἰτίοις γέγονεν, ἐμοὶ δοκεῖ πολλοῦ ἂν σφαλῆναι τῆς μεθόδου ἀποπεπτωκότες. τίσι δ' ἂν σημείοις ἐν τοῖς οὔροις πλῆθος χυμῶν, ἢ πάχος, ἢ πέψεως ἀρχὴν γνοῖεν, μηδὲν ἔχοντες ἐπὶ παχέσιν οὔροις κρίνειν τὸ σύνολον. ἔπειτα τὸν σφῶν αὐτῶν λόγον συνιστᾶν πειρώμενοι θερμοῖς τισιν ὕδασι τὴν ἀμίδα καθιᾶσι. καὶ πῶς ὁμιλήσασαν πρὸς βραχὺ δηλονότι λεπτυνθεῖσαν, μὴ συνιέναι ἔχοντες, ὡς οὐχ ἧττον τοῦ φυσικοῦ τὸ τεχνικὸν θερμὸν τὰ οὖρα διαχεῖν πέφυκεν, ἔστι που πάχος φθάσαν, ἀλλ' οὐδ' ὅτε πρὸς ἀποχρῶσαν αὐτοῖς ἀπολογίαν πέφυκεν, ἔτι δυοῖν ἀμίδοιν τῷ αὐτῷ προσομιλουσῶν ἀέρι καὶ τῆς μὲν παχυνομένης, τῆς δ' ἑτέρας ὡς εἶχεν ἐπιφαινομένης. ἔτι τίνα ἂν τις αἰτίαν ἀποδοίη ἀλλ' ἣν νῦν ἡμεῖς ἐροῦμεν ἐν οἰκείοις τόποις. ἐγὼ γὰρ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα, αἰτιάσονται, δέδοικα μὴ ἀμφοῖν ἀπαλλαχθέντες τῆς ἑτέρας ἀμίδος λεπτῆς μενούσης, ἀλλ' αὐτῆς μὲν ἀρκούσης ἴσως τῆς ἀπαιδευσίας εἰς ἔλεγχον, ἱκανὸν ἂν δόξει καὶ τὸ ῥηθέν. ἡμεῖς δὲ τῶν ἑξῆς ἐχόμενοι λέγομεν. ἐπεὶ δὲ τοίνυν δέδεικται τὰ μὲν τῶν οὔρων τελέως παχέα, τὰ δ' αὖ λεπτά, ἄλλα δὲ σύμμετρα, ἐπὶ τέλος ἤδη ἐπανελθόντως ἐνεδέχετο, νῦν ἂν προσῆκον εἴη περὶ διαφορᾶς τῶν ἐν τοῖς οὔροις ὑφισταμένων φάναι:—

περὶ διαφορᾶς χρωμάτων τῶν παρυφισταμένων :—

ια Τῶν τοίνυν κατὰ φύσιν ὑφισταμένων, λευκῶν μὲν ὄντων, καὶ λείων, καὶ ὁμαλῶν, καὶ προσέτι τῇ συστάσει συμμέτρων, καὶ πρὸς τὸν πυθμένα χωρούντων, ἡ κατὰ φύσιν ῥέπει πέψις τελεῖται· ἐπειδὰν δ' ἤδη ὑπερβαίνῃ ταῦτα, εἴτε ἐλλείποι τῶν κατὰ φύσιν τούτων γνωρισμάτων, καὶ τὴν ὕλην παραλλάττεσθαι δηλοῖ, ῥητέον τοίνυν ὧδε περὶ τῶν ἐνδεχομένων τούτοις φαίνεσθαι χρωμάτων, εἶθ' οὕτως τῶν ἄλλων ἑξῆς κατὰ τὸν αὐτοῖς ἀνήκοντα λόγον. Τῶν τοίνυν ὑφισταμένων τὰ χρώματα, τὰ μὲν σύμμετρα καὶ κατὰ φύσιν ὑπόλευκα, τὰ δὲ ἐκπίπτοντα τοῦ τοιούτου συμμέτρου ὑφισταμένου, ὧν τὰ μὲν ἐπιτείνεται τῇ λευκότητι, τὰ δ' ἤδη ὕπωχρα, καὶ ὠχρὰ φαίνεται. τὰ δὲ καὶ προχωροῦντα ἔτι χρώννυται, χολώδη τε φαινόμενα, καὶ ὀροβοειδῆ, ὑπέρυθρά τε, καὶ ἐρυθρά, καὶ πρὸς τούτοις δίαιμά τε, καὶ ὀρφνώδη

φαιά τε, ἔτι καὶ μέλανα, ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν παρυφισταμένων πέφυκε χρώματα· καὶ τούτων δὲ
σκοπεῖν ἔπειτα περὶ τῶν μὴ ῥηθέντων, ἐκ περιεχομένων μέντοι, καθὼς ἐν τῷ περὶ διαφορᾶς χρωμάτων προ-
λαβόντες ἤδη ἔφημεν τοῦ χύματος, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ διαφορᾶς χρωμάτων τῶν παρυφισταμένων, ὡς
ἐν βραχεῖ φάναι, λόγος δὲ τοιοῦτός ἐστι, νῦν δὲ περὶ συστάσεως ἐροῦμεν :-

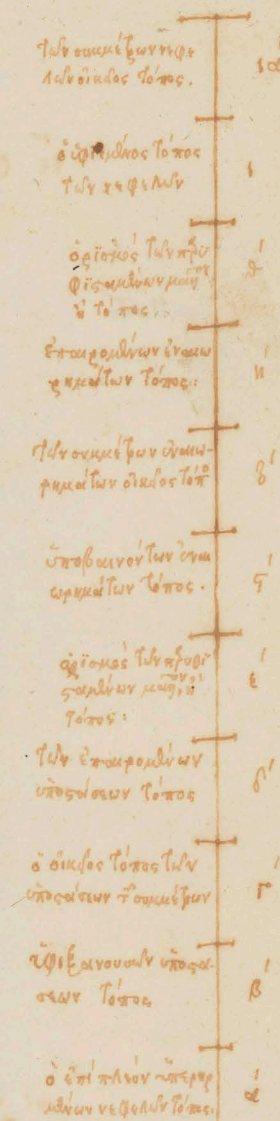
περὶ διαφορᾶς συστάσεων τῶν παρυφισταμένων :-:

ιβον Τὸ τοίνυν σύμμετρον τῆς τῶν παρυφισταμένων συστάσεως ὁποῖον μέν ἐστιν, ἡ πρὸ βραχέος διήνυσεν (?) ἐννοεῖν δὲ καὶ
τῷ λόγῳ ἤδη διωρισμένον, οὕτως πως φαμὲν περὶ συστάσεως συμμέτρου τῶν παρυφισταμένων. τὸ σύμμετρον
τῇ συστάσει παρυφιστάμενον παχύτερον μὲν πάντως πέφυκε. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἐπίδηλον τῇ ὄψει ῥᾳδίως
πέφυκε, μὴ ὁμοίως αὐτὸ τῷ χύματι τῆς ὄψεως διαπορευομένης, ἀλλὰ πρώτως μὲν ἐπιβολαῖς αὐτοῦ
ἀναπαυομένης, τῇ περιοράσει δὲ καὶ τοῦτο διαπεραιουμένης. ἐπεὶ τοίνυν τὸν περὶ συμμέτρου συστάσε-
ως τοῦ χύματος ἀκήκοας λόγον, ἔξεστί σοι ὥσπερ ἀπὸ ἀσφαλοῦς ὁρμώμενον σημείου, τά τε λεπτά, καὶ τὰ
παχέα ἔχειν τῶν παρυφισταμένων ἐκθεῖναι, πλὴν ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ῥηθείη ἂν ὧδε τὰ δέοντα. τῶν τοίνυν
λεπτῶν παρυφισταμένων, ὅσα κατὰ τοῦ συγκοινωνεῖ τοῦ χρώματος τῷ χύματι ἧττον διαφαίνεται, τῶν ἀφιστα-
μένων κατὰ τοῦ χρώματος τοῦ χύματος, ὥστε δὴ καὶ τοῦτο διωρίσθαι τῷ λόγῳ. τούτων γὰρ τὰ μὲν βραχύ τι
διαπέπτωκε τοῦ συμμέτρου· τὰ δ' ἐπὶ πλεῖον, ἃ δὲ καὶ συραδίως (?) αὐτοῖς ὁρῶν, τὰ δὲ ἐπιπλεῖστον, ἃ μόλις
ἂν ἀκτῖνος τοῦ ἡλίου διὰ τῆς ἀμίδος διαβιβαζούσης ἴδοις. τῶν δὲ ἐπὶ πάχος ἀπὸ τοῦ συμμέτρου
χωρούντων παρυφισταμένων, τὰ μὲν, τὰ μὲν μετρίως φαίνεται παχύτερα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως ἤδη ταῦτα
τὴν ὄψιν διαπορεῖν, τὰ δὲ ἐπὶ πλεῖον, ὥστε τὴν μὲν ὄψιν αὐτοῖς ἀναπαύεσθαι, τῷ δὲ λόγῳ καὶ πλέ-
οντι τούτου πάχος οἴεσθαι. τὰ δ' αὖ ἐπιπλεῖστον οὐχ ἧττον αὐτῆς τῆς ὄψεως ἀπαναπαυομένης τῷ
λόγῳ, συμμέτρως (?) οἷόν τε πλέον ἐκείνου πάχος ἐν τοῖς παρυφισταμένοις οἴεσθαι τῷ λόγῳ, ἤδη κατὰ σύστα-
σιν τῷ πύῳ ἐοικότα. ἰστέον μέντοι καὶ τοῦτο τῷ λόγῳ, ὡς περὶ παντοίων νῦν φαμὲν παρυφισταμέ-
νων, κἄν τε τῆς ῥίζης εἶεν ταῦτα δηλονότι πέψεως περιττώματα, κἄν τε χυμῶν ὠμῶν κόμματα, κἄν
τε πύου, καὶ τῶν ἐντὸς ἀγγείων τεμάχια, τὰς γάρ τοι διαγνώσεις αὐτῶν ἐν οἰκείοις τόποις τοῦ θεοῦ : λόγοις
διδόντος ἀποδώσομεν. νῦν δὲ τῶν ἑξῆς ἐχόμενοι καθ' εἱρμὸν λέγομεν. τοῦ τοίνυν διαστήματος τοῦ χύ-
ματος τριχῇ διῃρημένου, εἴς τε πυθμένα δηλονότι τῆς ἀμίδος, καὶ ἐπιφάνειαν, καὶ τὸ τῶν ἀμφοτέρων
τούτων περάτων μέσον, τὰ μὲν πρὸς τὸν πυθμένα τῆς ἀμίδος χωροῦντα παρυφιστάμενα, ὑποστάσεις
ἔφασαν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοί, ἀπὸ τοῦ ὑφίστασθαι δηλονότι, τῆς ὑπὸ προθέσεως δεδηλω-
κυίας τὴν κάτω φοράν. ὅσα δὲ χωρεῖ πρὸς τὸ τοῦ παντὸς διαστήματος μέσον, ἐναιωρήματα, ἀπὸ τῆς
αἰώρας οἶμαι τῶν ἀμφοτέρων ὡς ἔοικεν ἀφεστηκότα περάτων, ὅσα δ' αὖ πρὸς αὐτὴν χωρεῖ τὴν ἐπιφάνειαν
νεφέλας. καὶ ἀπογόνους (?) οὔσας, ἀνάλογον τῇ γῇ τεθέντες τὸν τῆς ἀμίδος πυθμένα, ἐπεὶ καὶ πρὸς αὐτὸν
χωρεῖ τὰ βαρύτερα τὸν πυθμένα. κοινῶς δὲ ταῦτα ἅπαντα καὶ γενικῷ ὀνόματι παρυφιστάμενα λέγεται
ἀπὸ τοῦ ὁπουδήποτε τοῦ χύματος παρυφίστασθαι, καὶ οὕτω μὲν περὶ τούτου ὁ τῶν παρυφισταμένων λόγος
δῆλον πάλαι ἰατρῶν παῖδες ἀρχαί, ὥσπερ τῶν ἰατρικῶν θεωρημάτων τιθέμενοι. ἔξεστι καὶ οὕτως
ἐπιδεῖξαι τὸν λόγον οὐκ ὀλίγα εἴς τε πρόγνωσιν συντείνοντα, καὶ διάγνωσιν :-:

περὶ διαφορᾶς τόπων τῶν παρυφισταμένων :-

ιγον Τῶν τοίνυν ὑποστάσεων, χρηστέον γὰρ ὧδε τοῖς τεθεῖσιν ὀνόμασιν, αἱ μὲν τὸν ἀμεμπτότατον κατειλήφασι τόπον, οὔτε
πάντη ἅπτονται τοῦ τῆς ἀμίδος πυθμένος, οὔτε αὖ ἀφίστανται, αἱ δὲ μὴ τὸν οἰκεῖόν τε καὶ ἄμεμπτον ἐκλελοι-
πυῖαι τόπον, κἀκ τούτου ἐπιδιαιροῦνται τῷ λόγῳ, αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν προσίενται (?) πρὸς τὸν πυθμένα πάντη, αἱ δ'
αὖ βραχὺ τοῦ πυθμένος, καὶ πλέον τοῦ προσήκοντος αὐταῖς ἀφίστανται, φέρε ὥσπερ πηρώμεναι τὸν

ὁρισθέντα τόπον ταῖς ὑποστάσεσι. τῶν δὲ ἐναιωρημάτων, ὅσα μὲν τὸν ἀκριβῶς μέσον τοῦ παντὸς ἀπείληφε δια-
στήματος τόπον, τὸν ἀκριβῆ τῶν ἐναιωρημάτων εἴληφε λόγον· ὅσα δ᾽ ἤτοι ὑπερβέβηκεν, ἢ ὑπερῆρται, ἐναιω-
λεῖν ρήματα μὲν καὶ ταῦτα κληθείη τῇ τῶν ὀνομάτων καταχρήσει· ἐπεὶ καὶ τῶν περάτων ἀμφοτέρων ἀφέστηκεν, οὐκ ὀλί-
γα δὲ καὶ ταῦτα ὧδε κἀκεῖ τελοῦν τῇ περὶ οὔρων πραγματείᾳ οὕτως διοριζόμενα· ὥστε καὶ ἤδη δεῖ καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν
τόποις ἐναιωρημάτων οἴεσθαι λόγοις. τῶν δὲ νεφελῶν, αἱ μὲν βραχύ τι δέουσι τῆς ἐπαφῆς τῆς ἐπιφανείας, αἱ δ᾽ αὖ
ἤδη πρὸς αὐτῇ τῇ ἐπιφανείᾳ τυγχάνουσι, ἐπεὶ δὲ καὶ τρίτον ταύτης τόπου ἐδέησεν· ἐπεὶ μὴ ἐνεδέχετο, καὶ πε-
ραιτέρω χωρεῖν ἐπιλείποντος τοῦ χύματος, ἀνάγκης ὥσπερ ἠρτημένης ἀντιστραφεῖσαι αὐτῷ δὴ τῷ πυθμένι προ-
σεπεφύκεισαν καταντικρύ, οἷον ὡς πληρώμεναι καὶ τὸν μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀμίδος πυθμέ-
νος τόπον ἐξαφανίσαι, οὕτως ἀκριβῶς παράσσουσι τοῦ χύματος τὸ διάστημα προσήκοντα τῇ ἀμίδι· ὥσπερ τοὺς
πολύποδας ἐν ταῖς πέτραις ἀκριβῶς φασὶν ἔχεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται χρεὼν μὲν εἰς γενικωτέρους τόπους
τῶν περιφερομένων τυγχάνειν, ἕτερα δὲ ἕκαστον ἐπιδιέλομεν τόπους, ὡς ἑνὸς τῶν δέκα λειπομένους τυγχάνειν
πάντας, τούτοις δὴ μανθάνειν ἀκριβῶς τὰ μάλιστα συνοίσοντας, ἵνα δ᾽ ἀκριβῶς ἴδῃς τὸν λόγον τοῦτον
ἐπὶ προσθήματος ὧδε περιγραψάσω· νόησον μοι διάστημα ὡσεὶ ἕνδεκα δακτύλων, ἢ πήχεων, ἢ παλαιστῶν,
ἢ ὅτι καὶ βούλει, καὶ τέσσαρας μὲν λογίσαι ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων τόπων ταῖς ὑποστάσεσιν, ἕνα δὲ ἐπὶ τῷ πέ-
ρατι μὲν τῶν ὑποστάσεων, ἀρχὴ δὲ τῶν ἐναιωρημάτων, τρεῖς δ᾽ αὖ ἐπὶ τῷ τόπῳ τῶν ἐναιωρημάτων, ὥσπερ
καὶ ἕτερον μὲν ἐπὶ τῷ πέρατι τῶν ἐναιωρημάτων, ἀρχὴ δὲ τῶν νεφελῶν, δύο δ᾽ αὖ ἐπὶ τῶν νεφελῶν, καὶ
ὁ μὲν τῶν συμμέτρων νεφελῶν τόπος, ὁ ἔσχατος καὶ ἑνδέκατος ἔστω δάκτυλος· ὁ δ᾽ ὑφειμένος οἷον καὶ ὑπο-
πεπτωκὼς ὁ δέκατος, ὁ δὲ ἐπὶ πλέον ὑπερηρμένος, ὁ ἀντιστραφεὶς ἐπὶ πυθμένα πρῶτος, τῶν δὲ ὑποστά-
σεων τῶν ἀκριβῶς οἰκεῖον ἐχουσῶν τόπον, ὁ τρίτος ἔστω δάκτυλος, ἐπαιρομένων δ᾽ αὖ ὁ τέταρτος, ὡς ὑφι-
ζανουσῶν ὁ δεύτερος, κἀπὶ τῶν ἐναιωρημάτων αὖθις, ὁ μὲν πάντῃ μέσος ἔστω ὁ ἕβδομος· ὥσπερ
τῶν μὲν ἐπαιρομένων πλέον ὁ ὄγδοος, τῶν δὲ ὑποβαινόντων ὁ ἕκτος, πέμπτος γε μὴν καὶ ἔνατος, οἳ
λαμον καταδέξαιτο τὰ περιφερόμενα, ὁρισμοὶ καθ᾽ οὓς οἱ τόποι γεγονότες τῶν περιφερομένων τοῖς οὔροις, ἀλλ᾽ ὁ μὲν
περὶ τοῦ τόπου τῶν περιφερομένων λόγος, ἱκανῶς ῥηθεὶς ὧδε πη κείσθω, ~~τάχιον~~ τάχα δ᾽ ἄν τις
αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ διαγράμματος γνοίη, νῦν δὲ ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ τὰ λείποντα·:· —

περὶ λειότητος καὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν περιφερομένων:

ιδ΄ Τῶν τοίνυν κατὰ φύσιν περιφερομένων, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ λεῖον εἶναι ὁριζομένων, πρῶτον μὲν ῥητέον ὁποῖα εἴη τὰ λεῖα ἀληθῶς καὶ τὰ τούτοις ἀντίθετα, λεῖα τοίνυν εἴη περιφερόμενα ὅσα συνεχῆ πρὸς ἑαυτὰ τυγχάνει, καὶ ὡς ἓν οἷον συνεχὲς ἐπισυνηγμένα σῶμα, μήτε πρὸς ἑαυτὸ πάντῃ συνεπηγμένον καὶ οἷον συνεσφιγμένον, μήτε πως διαλελυμένον. καὶ τοιοῦτο μὲν οὖν εἴη τὸ κατὰ φύσιν τε καὶ λεῖον περιφερόμενον. τῶν δὲ παρὰ τοῦτο, τὰ μὲν ἐπέτεινε τὴν συνέχειαν ὡς ἤδη ταῦτα γλίσχρα τυγχάνειν, τὰ δὲ ταύτην διέλυσεν, ὡς ἤδη ταύτην εἶναι τραχεῖαν, καὶ τῶν μὲν γλίσχρων περιφερομένων, τὰ μὲν μετρίως τοῦτο πέπονθεν, ὥστε διακινηθείσης τῆς ἀμίδος, καὶ ταῦτά πως διαχεῖσθαι. τὰ δ᾽ αὖ ἐπιπλέον, ὥστε καὶ σφόδρα κινουμένης τῆς ἀμίδος, καὶ πάνυ μετρίως ταῦτα διαχεῖσθαι. τὰ δ᾽ ἔτι γλίσχρα, οὐδ᾽ ἂν ἔτι γένοιτο ῥᾳδίως διαχυθῆναι, ἐξέκολλα γεγονότα ἤδη: τῶν δὲ τραχυνομένων περιφερομένων. τὰ μὲν μετρίως τοῦτο πάσχει διακεκριμένων αὐτῶν τῆς ὄψεως ἀντιλαμβανομένης, τὰ δ᾽ αὖ ἐπιπλέον, ὡς ἤδη τὸ πλέον ἐπιλαμβάνειν τοῦ βάθους καὶ πλάτους τοῦ χύματος, τὰ δ᾽ ἕτερα ἐπὶ πλεῖον ὡς ἤδη τὸ πᾶν αὐτῷ τοῦ πλάτους τε καὶ βάθους, καὶ τὸ τοῦ μήκους πλέον ἐπιλαμβάνειν, οἷον κατακερματιζόμενον, καὶ οὗτος μὲν οὖν εἴη ὅ τε τοῦ λείου τε καὶ γλίσχρου καὶ τραχέος λόγος: καὶ δὴ μανθάνειν τὸν σπουδαῖον ἐντεῦθεν οὐκ ὀλίγα τοῦ ἐπὶ τούτοις λόγου τοῖς μετὰ ταῦτα συνοίσοντος, ἐνταῦθα δὲ ῥητέον, περί τε τῶν ὀροβοειδῶν, καὶ πιτυροειδῶν, πεταλωδῶν τε, καὶ κριμνωδῶν ὑποστάσεων, ὑποστάσεις γὰρ ταύτας θεμὶς καλεῖν

ἀεὶ τοῦ τῆς ἀτμίδος ἐπιζητοῦσαι πυθμένα· τὰ γὰρ ἄλλων τοιούτων μετέχοντα ἐπινηχόμενα πεφυσημένα οὐκ
ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας πέφυκεν, ὥστε οὐδὲ τὰ αὐτὰ ἂν σημαίνειν πάθη, ἀλλὰ δὴ πρώτως περὶ τούτων εἰπόν-
τες, καὶ τῶν ἐοικότων ταύταις ἑξῆς οὕτως ἐροῦμεν:·

περὶ ὀροβοειδῶν τε καὶ πιτυροειδῶν, πεταλωδῶν τε, καὶ κριμνωδῶν ὑποστάσεων:

ιε Αἱ τοίνυν ὀροβοειδεῖς τῶν ὑποστάσεων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ μὲν τοῦ ὀνόματος δῆλαι. προσυποσαφηνιοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς
τὸν λόγον, τὸν ὄροβον οἶδε πᾶς τις, τῶν χεδροπῶν ὀσπρίων τυγχάνοντα πολλαχοῦ δὲ γεωργούμενον τῆς γῆς,
ἐρυθρὸν δ' οἷον τῷ εἴδει τυγχάνοντα, ὁπόταν οὖν τούτοις παραπλήσια τὰ πεφυσημένα ἴδῃς, τότε δὴ τότε
μαθήσῃ καὶ τὰς ὀροβοειδεῖς τῇ οὐσίᾳ ὑποστάσεις, νῦν γὰρ τῷ λόγῳ μόνῳ σοι ταύτας διαζωγραφῶ. οὐ μὴν τοι ÷ τὰ εἴδη
δὲ καὶ αὗται κατὰ ἐκείνους θρομβώδεις εἰσίν, ὥστε καὶ ἀπὸ τούτου συνιέναι ἔχεις ἀσφαλέστερον τὸν περὶ
τούτων λόγον. πιτυροειδεῖς δ' εἰσὶν ὑποστάσεις, αἳ δὴ πιτύροις ἐοίκασιν, οἷον ἀκριβῶς ἀληλεσμένου.
αὗται δὲ καὶ μῆκος διωρισμένον ἔχουσι, καὶ ὡς πίτυρα ἀντικρὺς φαίνονται. ὥστε καταμανθάνειν ἐνθένδε
προσήκει ἀπὸ σφῶν αὐτῶν τούτων κατωνομασμένων εἰδῶν, ὥστε μηδὲ ἐπὶ πλεῖον τὸν περὶ τούτων
λόγον μηκύνειν δεῖ· ἁρμόζουσα οἷον καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικειμένου ταύτῃ ὀνόματος: Πεταλώδεις
δὲ οἵδε ὑποστάσεις ὁ λόγος, αἳ δὴ πετάλοις ἐοίκασιν, οὐ μὴν τοι κατὰ μῆκος, τοῦτο γὰρ πάνυ τῷ λόγῳ
φαίνεται ἀπεοικός, ἀλλὰ κατὰ εἶδος. πέταλα δ' ἴσμεν ὀνομαζόμενα ὅσα μῆκος μὲν καὶ πλάτος ἔχει,
οὐ μὴν τοι πρὸς τούτοις καὶ βάθος ἐπίδηλον, τοιαῦτα δὲ καὶ οὕτω καλούμενα, καὶ τὰ ἐς ταλασιουργίαν
ταῖς γυναιξὶν ἐξηρημένα, ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ πεταλίτης λίθος οὕτω καλούμενος εἰς τοιαῦτα εἴδη κατα-
τεμνόμενος φαίνεται, ὥστε ἐξ αὐτῶν δεῖ καὶ περὶ τούτων στοχάζεσθαι, λείπεται δ' ἤδη φάναι, καὶ περὶ τῶν
κριμνωδῶν ὑποστάσεων, ἀπ' αὐτῶν δὴ τῶν κριμνῶν καλουμένων. κρίμνα δέ πάντες ἴσμεν λεγόμενα
ὅσα μὴ καλῶς ἀληλεσμένων σίτων ἢ κριθῶν ἐπιφαίνεται πιτυρώδη, τὰ γὰρ τῶν πιτύρων ἁδρότερα
κρίμνα λέγεται, οὐ κατὰ τὰ πίτυρα, ἀλλ' ἤδη ῥηχὴ διεστῶτα τυγχάνοντα, αἱ κριμνώδεις μὲν διὰ ταῦ-
τα καλοῦνται ὑποστάσεις, λείπεται δ' ἤδη καὶ περὶ τῶν συμπεπλεγμένων τε καὶ ἑτεροειδῶν
πεφυσημένων φάναι:·

περὶ διαφορᾶς τῶν συμπεπλεγμένων τοῖς πεφυσημένοις:·

ιϛ Ἀνομοιομερῆ μὲν αὐτίκα καὶ ταῦτα δήπουθεν φαίη. ἐνίοτε γὰρ καὶ ταῦτα ποικίλα φαίνεται, καὶ ποτὲ μὲν
οἷα τὰ κρίμνα συνεκφέρεται τινὰ τοῖς πεφυσημένοις, ποτὲ δὲ καὶ οἷα τὰ πίτυρα· ὥσπερ καὶ οἷαι αἱ
πεταλώδεις τε καὶ ὀροβοειδεῖς, ἔστι δ' ὅτε οἷον τρίχες συνεπιφέρεται τινὰ τοῖς πεφυσημένοις· παχεῖ-
αι ἢ μέσαι τε καὶ μείζω, ἐνίοτε γε μὴν καὶ οἷον ψήγματα ὑπέρυθρα βραχύτατα, καὶ ταῦτα πάντα ἢ
μείω φαίνεται, ἢ πλείω· ὅ τι δὲ τούτων ἕκαστον βούλεται ἐν τοῖς ἰδίοις τόποις ἐροῦμεν, ὥσπερ καὶ τὰς αἰτί-
ας ἀποδώσομεν ἐν τοῖς περὶ αἰτίας οὔρων λόγοις, νῦν δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν νηχομένων τῷ χρώματι:·

περὶ τῶν ἐπινηχομένων τῷ χρώματι:·

ιζ Ἐπινήχονται τοίνυν τῇ τῶν οὔρων ἐπιφανείᾳ πομφόλυγες αἳ δὴ καὶ λάμπαι λέγονται. καὶ τίνα σύμ-
πτωματα, ἀλλὰ πρῶτον εἰπόντες περὶ τῶν ἐπινηχομένων συνταχθέντων, ἑξῆς οὕτως λέξομεν καὶ περὶ τῶν
ἐπιφαινομένων πομφολύγων. ἐπιφαίνεται τοῖς οὔροις τοίνυν ἐπινηχόμενα, ὅτε μὲν οἷον ἀράχνια
διεσπασμένα τὰ συνεχῆ, καὶ ταῖς ὀθονίαις ἐοικότα, ἄλλοτε οἷα τὰ μὴ πάντῃ συνεχῆ. κύκλων μὲν μειζό-
νων ἐπὶ μέσοις ἐμπεριφερομένων, γραμμῶν δὲ τούτους ὀρθῶν τε καὶ λοξῶν τεμνουσῶν, ἀπὸ τοῦ μὲν ἔξω μὲν ÷ ἀφικομένων
ἠργμένων ἐπὶ πέρατα δ' ἀφικνουμένων· ἔστι δ' ὅτε φέρεται καὶ οἷον στίγματα ἐλάσσω τε καὶ πλείω, ἢ
λεπτότερα, καὶ παχύτερα, ὥσπερ κἀπὶ τοῖς λιπώδεσι ζωμοῖς τυχὸν ἐπινήχεται τὰ καλούμενα ὑπὸ
πολλῶν γραῦς, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπίδηλον ἔσω τῷ ἑτεροχρόῳ τοῦ εἴδους, ὥστε οὐδὲ περὶ τούτων πλείω

λέγειν· ἐμφέρεται μέντοι ἐνίοτε καὶ μάλιστα περὶ τὴν στεφάνην οἷόν τινα ῥοιζία, μέσω μὲν πάνυ τῶν ἤδη ῥηθέντων ἀδρότερα δ' οὖν, καὶ δὴ ταῦτα προσθήσομεν τοῦ σπουδαστοῦ· τάχα γὰρ ἂν καὶ περὶ αὐτῶν λέξομεν μετ' οὐ πολὺ ἐν ἰδίοις λόγοις τοῦ πράγματος ἀπαιτήσαντος. νῦν δὲ τὸν περὶ διαφορᾶς πομφολύγων ἐπιθῶμεν λόγον, καθάπερ φθάσαντες συνεθέμεθα:·:—

περὶ διαφορᾶς τῶν πομφολύγων:·

ιη Τῶν τοίνυν πομφολύγων, τῶν μὲν πάνυ μειζόνων πεφυκυιῶν, τῶν δ' οὖν λίαν μικρῶν, σύμμετρων δὲ τῶν ἄλλων, αἱ μὲν διὰ πάσης τῆς ἐπιφανείας ἐκάστοτε τῶν οὔρων, αἱ δ' οὖν διὰ μόνης τῆς στεφάνης, ἢ καὶ διὰ πάσης τῆς στεφάνης ἢ διὰ μέρους, οἷον δή τινος αὐτῆς, ἢ διά τινων αὐτῆς μερῶν ἐνεσπαρμένων, ἢ διά τῆς στεφάνης καὶ τοῦ μέσου τῆς ἐπιφανείας, ἢ διὰ μέσης μόνης τῆς ἐπιφανείας, ἢ πως ἀνωμάλως ἑτέρως, καὶ συμπεπλεγμένως, διά τε τῆς ἐπιφανείας, καὶ τῆς στεφάνης, αἱ δὲ διὰ τῆς στεφάνης ἰοῦσαι, ἢ δίστοιχοι, ἢ τρίστοιχοι, ἢ πολύστοιχοι πεφύκασι. καὶ ἢ πᾶσαι μικροῦ δεῖν ἰσομεγέθεις, ἢ μείους αἱ πρὸς τὸ μέσον μᾶλλον χωροῦσαι, ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὸ τῆς ἀμίδος ὕψωμα, ἢ μονόστοιχοι, ἢ δίστοιχοι, ἢ τρίστοιχοι, ἢ πολύστοιχοι, ἐπεὶ δὲ δύο τινὰ λέληθεν ἡμᾶς μὴ ἀκριβῶς διορισθέντα τῷ λόγῳ, καὶ ταῦτα νῦν ἤδη σαφηνείας χάριν τῷ λόγῳ προσεπιθήσομεν. ἓν μὲν οὖν ἐστι τῶν παραλειφθέντων ἡμᾶς τὸ περὶ τῶν πομφολύγων, τάχα γὰρ ἂν δόξειε τισὶν περὶ τῶν ἀμελετήτως οὐρηθέντων τὰ οὖρα ἐπισκοπουμένων λέγειν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οἰηθῆναι τοῦτο θέμις, ἀλλὰ περὶ τῶν ὑπομεινασῶν μετὰ μετὰ τὴν τοῦ παντὸς ἀποτεθέντος οὔρου κατάστασιν, ἐκεῖναι τε γὰρ ἀπαθεῖς δοκοῦσιν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος τυγχάνειν, καὶ τὸ μὴ παθεῖν δηλοῦσιν ὑπὸ μείζονος ἐπιγεγενῆσθαι τῆς αἰτίας, αἱ γὰρ δὴ μὴ οὐ πολὺ συνδιαγνόμεναι τῆς ἐκκρίσεως ἀφανεστέρας ἔχουσαι τὰς αἰτίας, καὶ ῥᾳδίως λελοίπασιν ὥστε περὶ τῶν ἐπὶ πολὺ μεινασῶν ἐπὶ πολὺ δεῖ σκέπτεσθαι τῶν πομφολύγων, καὶ τὰς ἐπὶ ταύταις δεῖ μανθάνειν αἰτίας τε καὶ διαγνώσεις. τὸ γε μὴν ἕτερον τῶν λειφθέντων πέφυκεν ὁ περὶ στεφάνης λόγος, τάχα γὰρ ἂν ἐκπλήξῃ τοὺς πολλοὺς ἀκηκοότας ἐπιφαινομένην τινὰ τοῖς οὔροις στεφάνην καὶ μὴ καταλαμβανομένην τῇ τοῦ σκοποῦ ἀγνοίᾳ. στεφάνην τοίνυν ἡμεῖς φαμὲν τὴν κατὰ τὸν κύκλον τῆς ἐπιφανείας τοῦ χύματος περιθέουσαν ἐσκιαγραφημένην γραμμήν, ἀμέλει τοίνυν καὶ αἱ ἀμίδες οὖσαι στρογγύλαι κατὰ κύκλον περιγράφουσι καὶ τὰς τῶν οὔρων ἐπιφανείας. ἀλλ' αὗται μὲν ἐπὶ τὰ πέρατα τῶν ἐπιφανειῶν διαγραφόμεναι, κυκλοτερῶν μὲν οὐσῶν ἀμίδων ἀληθῶς ἂν εἴη ῥηθεῖεν στεφάναι τῇ τοῦ σχήματος οἰκειότητι, τετραγώνων δὲ καὶ πολυγωνίων τῶν ἀμίδων κατὰ τύχην αἱ μὲν διατρέχουσαι τὰ πέρατα πομφόλυγες, οὐκ ἂν δικαίως ἐπὶ στεφάνης περιθεῖν λεχθεῖεν ἂν τῇ τοῦ σχήματος ἀφορμῇ. τὰ αὐτὰ γε μὴν ἐκεῖναι κατὰ λόγον διαγνώσεις τε καὶ αἰτίας φαῖεν ἂν δήπουθεν, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ διαφορᾶς πομφολύγων λόγος τοιοῦτος ἂν εἴη ὥστε καὶ αὐτὸν ἀσαφῆ προσήκειν, οὐχὶ τὰ μέτρια συνοίσοντα τοῖς ἑξῆς λόγοις, νῦν δὲ ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ τὰ λείποντα:·:—

περὶ διαφορᾶς ἑτεροχρόων τοῦ χύματος στεφανῶν:·

ιθ Στεφάναι τοίνυν ἕτεραι πολλῷ τῶν ῥηθεισῶν ὑπάρχουσαι περιφορῶνται τὴν ἐπιφάνειαν περὶ ἴασιν τῆς ἀμίδος, οὐκ ἐπινηχόμεναι τῷ χύματι κατὰ τὰς πομφόλυγας, ἀλλὰ μᾶλλον οὖσαι πέρατα τῶν χυμάτων. τῶν γὰρ χυμάτων οἷον δή τινι κεχρωσμένων χρώματι, αὗται περιθέουσιν ἑτέρου πεφυκυῖαι χρώματος ἤτοι λευκοῦ, ἢ πυρροῦ, ἢ χολώδους, καὶ χλωροῦ, καὶ μέλανος, καὶ οἷον δή τινος ἑτέρου, καὶ μέντοι ταῦτα ἀκριβῶς ἐνατενίζουσι ῥᾳδίως φαίνεται, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον οἷον παραβλέπουσιν, οἷον ἐπὶ τῶν ἀμυδροτέρων κομητῶν συμβαίνειν εἴωθεν, ῥᾷον γὰρ αὐτῶν ἡ κόμη παραβλέπουσιν, ἢ ἀτενίζουσιν φαίνεται ἀμαυρουμένων, ὥσπερ τῆς ὄψεως ἐνσκιριζομένης, ἢ μᾶλλον ταύτης ἀμβλυνομένης τῷ πλέονι τοῦ χρώματος καὶ τοῦ φωτός. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῷ περὶ τῆς στεφάνης ἤρτηται λόγῳ συνοίσοντα τόποις ἰδίοις. νῦν δὲ τῶν

ἑξῆς ἐχόμενοι λέγομεν. ἔδοξε μοι τοίνυν καὶ τὰς ἐνδεχομένας συμπλοκὰς συνίστασθαι χρωμάτων τε καὶ
συστάσεων καὶ ὑποφισταμένων προσεπιθεῖναι τῷ λόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ πολύχουν, καὶ δυσδιεξίτητον ἐδόκει εἶ-
ναι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀπεκτεινόμενον ἐπ' οὐδενὶ δέοντι, τὸ μὲν οὕτω γράφοντά με συμπλέκειν μὴ πάνυ δέον ὂν παρ-
ῆκα, ἐπεὶ γὰρ τῷ μὲν προϊόντι λόγῳ τὰς διαφορὰς ἐκτίθημι τῶν οὔρων. οἷς δὲ μετὰ τούτους ἕξουσι τάς τε διαγνώ-
σεις καὶ αἰτίας ἅμα καὶ προγνώσεις, ῥᾳδίως ἂν ἔχοι ὁ περὶ ταῦτα ἐσπουδακὼς προσεπιπλέκειν μὲν τοῖς
χρώμασι συστάσεις, χρώμασι δὲ καὶ συστάσεσι ὑποφισταμένα διάφορα, κατά τε χρῶμα, καὶ σύστασιν καὶ
τόπον, καὶ λεπτότητα. καὶ ὁμαλότητα, καὶ κατὰ τὰς τούτοις ἀντικειμένας διαφοράς, ῥᾳδίως δὲ καὶ διακρί-
νειν ἐξ ὁποῖα ὁποίοις μὲν ἐνδέχεται τῶν συμπλακέντων συνίστασθαι. ὁποῖα δ' αὖ μή. ὥστε καὶ συμβουλεύσαι-
μ' ἂν αὐτὸς τῷ περὶ ταῦτα σπουδαίῳ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐνδιατρίβειν συμμετρίαν πρόφασιν ἐς ἀσφαλῆ κατά-
ληψιν ἐπιχορηγήσοντα. εἰ γάρ τις προμεμαθηκὼς εἰδείη ἐπὶ πᾶσι μὲν αὐτὸ ἕκαστον τῶν τε χρωμάτων τῶν
χυμάτων, καὶ ὑποφισταμένων καὶ ἕκαστα ἐπὶ τούτων τῶν ἐπὶ τούτοις συστάσεων, καὶ τὰ σημεῖα τῶν κατὰ μέρος
γνοίη δὲ καὶ ὅτι ἕκαστον βούλεται, ῥᾳδίως μὲν τὸ συμπλέξαι ταῦτα, προχείρως δὲ συμπλέξαι καὶ
τὰς ἐπ' αὐτοῖς αἰτίας τε καὶ διαγνώσεις ἐπιθεῖσαι τοῖς συμπλακεῖσιν. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τούτων λόγος ταύτῃ ἀ-
φείσθω. ἑξῆς δὲ ἐπὶ τούτοις προσήκει σκέπτεσθαι τὰς ἀνωμαλίας τῶν ἐκφερομένων τοῖς οὔροις χρωμάτων
δηλονότι ἢ συστάσεων ἢ προσέτι τῶν ὑποφισταμένων, καὶ ὅτι ἐπὶ ταύταις αὖθις διαφορὰς τῶν χρωμάτων:—

περὶ ἀνωμαλίας χρωμάτων καὶ συστάσεων:·

Κ΄ον Τὰ γὰρ δὴ τῶν οὔρων χρώματα, ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀεὶ μένει, ἢ μεταβάλλεται καὶ μεταβαλλόμενα ἤτοι ἐπὶ τὰ χείρω
τῶν χρωμάτων φέρεται, ἢ ἐπὶ τὰ κρείττω. καὶ προϊόντα ἢ ἐπὶ τὰ ἔσχατα τῶν χρωμάτων προβαίνει, ἢ μένει παυσα-
θέντα τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω ῥοπῆς, βραχύ τι ἴσως προϊόντα. ἐπεὶ δὲ ἅμα ταῖς μίξεσι τῶν ἀλλοιώσεων τῶν χρω-
μάτων συμμεταβάλλεσθαι καὶ τὰ ὑποφιστάμενα, συνορᾶν δεῖ καὶ τὰς ἐν τούτοις λυομένας ἀνωμαλίας. τάς τε
κατὰ τὰ χρώματα καὶ τὰς συστάσεις γινομένας καὶ προσέτι τὰς λεπτότητας. καὶ τὰ τοπικὰ διαστήματα, ἔ-
πειτα καὶ εἰ διὰ πλείονος ἢ μείονος ταῦτα μεταβάλλεται τοῦ χρόνου προσήκει σκέπτεσθαι, οὐχὶ τὰ μέτρια λυ-
σιτελούσης καὶ τῆς ἐπὶ τὰς μεταβολὰς τῶν χρόνων τηρήσεως. ἐπεὶ δὲ εἰώθασιν ἐνίοτε συναλλοιοῦσθαι, καὶ αἱ
συστάσεις οὐ γὰρ ἀεὶ δὲ τοῦτο παθοῦσι, μείζονος ἢ κατὰ τὰ χρώματα δεόμεναι κινήσεως, καὶ τὰς αὐτῶν
χρεὼν δὴ ἄρα σημειωθῆναι μεταβολάς, καὶ τοὺς ἐπ' αὐταῖς ὡσαύτως χρόνους ἐξετάζειν. καὶ εἴτε πρω-
ϊαίτερον, ἢ ὀψιαίτερον ἐπιγίνονται πολυπραγμονεῖν, οὐχ ἥκιστα καὶ τούτων ἐς τε πρόγνωσιν λυσιτελούντων καὶ
διάγνωσιν. κἀκεῖνο δὲ θεμιτὸν εἰδέναι ὡς αἱ μὲν τῶν ἀνωμάλων ἀνωμαλιῶν πεφύκασι τεταγμέναι, αἱ δ' αὖ
ἄτακτοι, καὶ δεῖ καὶ ταύτας εἰδέναι τε καὶ σκέπτεσθαι. πολλὰ γὰρ ἂν ἴσως εἴδοις καὶ ἐκ τούτων ἐς τε δια-
γνῶσιν λυσιτελοῦντα καὶ πρόγνωσιν, καὶ ποτὲ ἴσως ὅτι τεταγμέναι ἀνωμαλίαι χάριν τῶν αἰτιῶν ἀ-
νωμαλιῶν, αἳ δὴ καὶ ῥηθήσονται ἐν τοῖς αὐταῖς προσήκουσι τόποις. τὸ γὰρ νῦν ἔχον περὶ διαφορᾶς μόνον ἔργον
ἡμῖν προὐθέμεθα, ἵνα μέντοι σαφέστερον τὸν λόγον διασαφήσωμεν ὥσπερ ἐπὶ παραδείγματι τούτῳ χρησόμεθα:—

περὶ ἀνωμαλίας τῶν ὑποφισταμένων:—

κα΄ον Αἱ τῶν χρωμάτων ἀνωμαλίαι γίνονται. ὁπόταν ἀφ' ἑτέρου χρώματος εἰς ἕτερον γίνηται ἡ μεταβολή. εἰ γάρ
τοι νῦν μὲν τὸ οὖρον εἴη λευκόν, ἔπειτα δὲ ὑπέρ πυρρόν, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἕτερον, ἢ τοὐναντίον, νῦν μὲν ὑπέ-
ρυθρον τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ὑπόπυρρον, ἢ πυρρόν ἐσαῦθις δὲ ὠχρόν, ἢ λευκόν. καὶ δὴ καὶ οὕτως νῦν μὲν
ὑπέρυθρον, ἐσαῦθις δὲ χλωρόν, ἢ κυανοῦν ἢ μέλαν, ἢ κἀκείνως νῦν μὲν ὑπέρυθρον, αὖθις οὕτως πυρρόν, καὶ
χαροπόν, ἐπὶ τούτοις ἢ γαλακτῶδες, ἢ πως ἑτέρως ἔχον ὡσὰν καὶ συμπλέξαις, ἐνδέχεται γὰρ ποτὲ μὲν
οὕτως, ποτὲ δ' ἐκείνως, ἐκνενικημένης, καὶ νικώσης τῆς ζωτικῆς δυνάμεως φαίνεσθαι. αἱ γάρ τοι διαφο-
ραὶ τῶν πέψεων, κἄν τε φαύλως κἄν τε ἀγαθῶς ἐνεργῶνται, ἐπὶ ταῖς τῶν οὔρων φαίνονται μεταβολαῖς

πολλὰς δ' ἂν ἴδῃς ἐπὶ ταῖς συστάσεσι τὰς ἀνωμαλίας, τὸν νοῦν ~~προσέχων~~ προσέχων τοῖς γινομένοις ἑκάστοτε·
ποτὲ μὲν γὰρ ὅλως παχέα γίνεται τὰ οὖρα, μηδ' ἥντινα οὖν διακρίσιν ἔχοντα, ποτὲ δ' αὖ ὑφιζάνει τὰ ἐν τοῖς κάτω περὶ
τὸν τῆς ἀμίδος πυθμένα τὸ παχύτερον, ἤτοι λοιποῦ παχέος τυγχάνοντος, ἐνίοτε δ' αὖθις τὸ πᾶν τοῦ πάχους
πρὸς τὸν πυθμένα χωρεῖ. ἔστι δ' ὅτε παλινδρομοῦν τὸ πάχος, ἀναθολοῖ τὸ χρῶμα μᾶλλον ἢ ἧττον, τὰ δ' αὐτὰ κα-
πὶ τῶν λοιπῶν γίνεται ποτὲ μὲν πάνυ λεπτυνομένων, ποτὲ δ' αὖ ὀλίγως, ἤτοι μετὰ φαύλου, ἢ ἀμείνονος
χρώματος, αἱ τοιαῦται δὴ συνιστᾶσι συστάσεις. ὥστε κἂν ταύταις ἐπιπλέξαις πλείους οἶμαι καὶ τὰς ἐξ
αὐτῶν ἀνωμαλίας ποιήσεις, αὗται γε μὴν πᾶσαι ἀνωμαλίαι, ἢ τεταγμένως γίνονται, ἢ ἀτάκτως, ἄχρι γὰρ μέχρι
μὲν τοσούτου χρόνου ἡ τοιαδὶ σύστασις μετὰ τοῦ τοιούτου χρώματος ἐπικρατεῖ, μετὰ τοῦτον δὲ τὸν χρό-
:ἄρ νον ἤτοι ἡ σύστασις, εἴτε τὰ χρώματα, εἴτε ἀμφότερα ἀλλοιοῦται ἐπὶ ῥητῷ χρόνῳ, εἶτ' αὖθις τὰ πρῶτα
γίνεται, καὶ τοῦτο ἤδη κατὰ πολλὰς περιόδους τεταγμένη τις ἂν εἴη ἀνωμαλία. τοὐναντίον δ' αὖ ἄτακτον
ὁπόταν ὅπως ἔτυχεν ἡ μεταβολὴ τῶν τε χρωμάτων γίνεται, καὶ τῶν συστάσεων ἐν ἀτάκτοις δηλονότι περιό-
δοις τε καὶ χρόνοις. ἵνα δὲ σαφέστερον περαιώσωμεν τὸν λόγον, ὧδε ἐπὶ παραδείγματι τούτῳ χρησόμεθα
εἰ τοίνυν δυοῖν ἐφεξῆς ἡμέραιν τὰ αὐτὰ δὴ οὖρα φαίνεται, τῇ τρίτῃ δ' αὖ ἑτεροῖα, καὶ αὖθις τῇ τετάρτῃ μὲν
καὶ πέμπτῃ ὁποῖα καὶ τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ, τῇ δὲ ἕκτῃ ὁμοῖα ῥαπέντα γίνεται τοῖς ἐπὶ τῇ τρίτῃ, καὶ τοῦτο
ἐπὶ πολλοῖς ἐφεξῆς ἡμερῶν γίνεται περιόδοις τεταγμένη τις ἂν ὧδε ἐνδειχθείη ἀνωμαλία, εἰ δὲ τύχοι ἐφεξῆς μὲν
δυοῖν ἡμέραιν τὰ αὐτὰ δὴ εἶναι οὖρα, τῇ τρίτῃ δὲ μεταβάλλεται ὁμοῖα δ' αὖ μετὰ τῇ τετάρτῃ, ἑτεροῖα δὲ τῇ πέμ-
πτῃ, καὶ μὴ κατά τινας περιόδους τὰ αὐτὰ δὴ γίνονται, ἀλλ' ὡς ἔτυχε καὶ ἀτάκτως ἀνώμαλος ἂν ὧδε ἐνδει-
χθείη ἡ ἀταξία, μαθεῖν γε μὴν ἔξεστιν ἐπὶ τούτοις, τὰς αἰτίας τε καὶ διαγνώσεις, καὶ προγνώσεις, ὁπόταν τὸν
περὶ τούτων ἐπὶ τούτοις λόγον ποιώμεθα. αἱ δ' αὐταὶ ἂν συμβαῖεν ἀταξίαι τε καὶ ἀνωμαλίαι κἀπὶ τῶν παρυ-
φισταμένων, ποτὲ μὲν χωρούντων πρὸς τὸν πυθμένα ἐνίοτε δ' αὖ αἰωρουμένων, καὶ αὖθις μέχρι
αὐτῆς ἐξικνουμένων ἐπιφανείας, καὶ ποτὲ μὲν λεπτυνομένων, αὖθις δὲ σκεδαννυμένων, καὶ νῦν μὲν λευκῶν
αὖθις δὲ εἰς ἕτερα μεταπιπτόντων χρώματα, καὶ ποτὲ μὲν εἰς λεπτότητα μεταβεβλημένων ἐκ παχύτητος
ποτὲ δ' αὖ εἰς ~~λεπτότητα ἐκ παχύ~~ ἐκ λεπτότητος εἰς παχύτητα. καὶ ποτὲ μὲν ἄνωθεν κάτω τὰ πα-
ρυφιστάμενα χωροῦσι τούτοις, ποτὲ δ' αὖ ἄνω κάτωθεν μετὰ διαφόρων δηλονότι τῶν τε χρωμάτων καὶ συστά-
σεων. καὶ πολλοὺς ἂν καθ' οἷς κἀπὶ τούτων τὰς ἀνωμαλίας ἐξέτεινα τὸν λόγον, ἡ μὲν γὰρ ἀπόχρη τὰ ῥηθέντα
ἀφαιρουμένης τῆς σπουδῆς τὴν πλείω τῶν λόγων πλατυθῆν, ἐπεὶ τοίνυν οὐθ' ἡμῖν καθ' ἑκάστας ῥᾴδιον τὰ
ἐθέλειν καθ' ἕκαστα τῶν οὔρων συντιθέναι, τά τε μακροὺς ἀποτείνειν ἐθέλειν λόγους, καὶ τὸ ἐξεῖναι τοῖς περὶ ταῦ-
τα ἐφησομένων σπουδαίων ἐκ τῶν ῥηθέντων καὶ τὰ λείποντα συλλογίσασθαι, ὅ τε λόγος ἀρκούντως δοκεῖ μῆκος
ἔχειν τοῖς βραχυλογεῖν σπουδάζουσιν, ὥστε ἐνταῦθα μὲν τοῦτον καταπαυστέον ἀρκοῦν ἀπειληφότα μέτρον
ἐπὶ δὲ τὸν περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγον μετὰ τοῦτον μεταβῶμεν :·:—

Περὶ τάξεως καὶ ἀταξίας ἑκάστου τούτων:

κβ Χρεὼν γὰρ τῷ τὰ τῆς τέχνης ὄργια μυουμένῳ πρῶτον μὲν διαφορὰς οὔρων συνιέναι ἔχειν ἵνα ἀκριβῶς
ᾖ μεμαθηκώς, ὁποῖά τε καὶ πόσα τοῖς οὔροις ἐπιφαίνεται χρώματα, καὶ μετὰ οἵων ἐνδέχεται συστά-
σεων συναναφαίνεσθαι. εἶθ' οὕτως καὶ τὰς διαγνώσεις ἐκμανθάνειν ἐπὶ προεγνωσμέναις διαφοραῖς
τῶν οὔρων, τοῖς γὰρ οὕτως ἀχθεῖσι ῥᾳδίως ἂν διαγνωσθείη ὁποῖά τε θεραπευτέα, καὶ ὁποῖα ἀπαγορευτέα,
ἐπὶ τούτῳ δὲ εἴη καὶ ὁ περὶ αἰτίας οὔρων λόγος διασημαίνων ἐφ' ὁποίαις δή τισιν αἰτίαις ὁποῖα δή τινα
τῶν οὔρων γίνεσθαι. ἴσως γὰρ ἂν καὶ εἰς πολλὰ λυσιτελοίη ὁ περὶ αἰτίας οὔρων λόγος, εἴη γε μὴν
ἐπὶ τούτῳ τὸ περὶ τῆς ἐκ τῶν οὔρων προγνώσεως βιβλίον διανοιγούσης ὥσπερ τῆς διαγνώσεως, τὰς προγνώ-
σεις. τῷ γὰρ ἀκριβῶς διαγινώσκοντι, καὶ τὸ ἀσφαλῶς ἐγγίνεται προγινώσκειν, καὶ τούτων μὲν ἕκαστον θεοῦ

διδοῦντος λελέξεται ἐν ἰδίοις λόγοις, ἡμεῖς δὲ ἐνταῦθα πέρας ἐπιθέντες τῷ λόγῳ, ὥσπερ ἀφ᾽ ἑτέρας ἀρχῆς τῶν μετὰ τοῦτον λόγων ἁψώμεθα:. Τέλος τοῦ πρώτου λόγου περὶ οὔρων διαφορᾶς:

: ✝ πίναξ τοῦ δευτέρου λόγου περὶ οὔρων :-

περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγος πρῶτος :.

.: προοίμιον :~

Ἐπειδὴ τὸ μανθάνειν ἐθέλειν τὰς ἐκ τῆς τῶν οὔρων σημειώσεως τῶν ὁποίων δή τινων τοῦ σώματος διαθέσεων διαγνώσεις ἐκ τοῦ πρότερον εἰδέναι τὰς τῶν οὔρων διαφορὰς ἐγγίνεται. ἐφθάσαμεν δὲ ἡμεῖς ἀνωτέρω περὶ διαφορᾶς οὔρων λόγον ἐκθέμενοι κατὰ τὸ παρὸν αὐτοῦ περαίνοντες τῆς μεθόδου, λοιπὸν τὰ δέον ἴσως ἤδη φάναι περὶ διαγνώσεως οὔρων, ὃ δὴ καὶ λυσιτελέστατον τῇ τέχνῃ καθέστηκεν. ἡ γὰρ μὴ ῥᾳδίως ἔχειν νοσούντων ἐκ τῆς διαίτης φαρμακείας, ἀπό τι θεραπευτικὸν προσάγειν τοῖς ὁτῳοῦν καθ᾽ ὁτιοῦν κάμνουσι σώμασιν, ἢ μὴ αὐτίκα διαγνοίη ὁποῖον δή τι τὸ κατέχον πάθος ἂν τυγχάνοι, πάνυ ἂν οἶμαι λυσιτελέστατον τούτῳ τὰς ὁποίας δή τινας μεθόδους τῶν διαγνώσεων ἐξαριθμήσας τῇ τέχνῃ, αἱ μὲν οὖν μέθοδοι τῶν διαγνώσεων, αἷς ἂν τις ἀρκοῖτο παθῶν, κοινῇ γνώριμοι καὶ διὰ πάντων μικροῦ δεῖν διαπεφοιτηκυῖαι αἱ ἐκ τῶν οὔρων διαγνώσεις, ἐπὶ καιροῦ μὲν ῥητέον φαμέν, ὅσα περί τε καὶ τὸν πρῶτον φλεβῶν πέττεσθαι συμβέβηκε ἀπέπτως, ὅσα περὶ τὴν δευτέραν πέψιν, ἔτι προσέτι ὅσα περί τε τοὺς νεφροὺς καὶ κύστιν, καὶ τὰ οὐρητικὰ ἀγγεῖα, ἐπὶ τούτοις δὲ ὅσα ἔργα αὐξήσεως τῶν χυμῶν ἐμμέσως, ἐμφαίνεται τὸν καιρὸν πορισμῶν, καὶ ὅσα ἐπὶ τούτοις γίνεται, περὶ ὧν ἂν εἴη φάναι τοῦ λόγου προϊόντος, ἀλλὰ δὴ πρῶτον μὲν ὡς δεῖ ῥητέον περὶ ἀμίδος τε καὶ τόπου καὶ χρόνου, καθ᾽ ὃν προσήκει τὴν τῶν οὔρων ἐπίσκεψιν ποιεῖσθαι, ἰδίως τῶν οἰκειοτέρων ἔχεσθαι λόγων :—.

περὶ διαφορᾶς ἀμίδων ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ μάλιστα ἐπιτηδείου:–

αον. Ἀμίδες ἔστωσαν ἐκ λευκῆς μὲν πάνυ καὶ λεπτῆς ὕελου κατεσκευασμέναι, ἵνα ἀκριβῶς τὰ χρώματα διαφαίνηται. ἔνιαι γὰρ ὑποχλωρίζουσαι, κἂν ἄλλως μὴ ἀκριβῶς διαφανεῖς τυγχάνουσαι, τῷ γὰρ λευκῷ τοῦ χρώματος ἡ διαφάνεια ἕπεται. ἀφαιροῦνταί τι τοῦ χρώματος ἴσως, καὶ τῆς συστάσεως. ἀλλ' οὐδὲ ἀκριβῶς ὁρᾶται ταύταις τὰ ὑφιστάμενα, ὥστε ἐκεῖνα μάλιστα προσῆκεν ἔχειν. τὰ δὲ σχήματα αὐτῶν ὄντα διάφορα ταράττει καὶ λυμαίνεται τῆς ἐπ' αὐτοῖς διαγνώσεως. ἐπί τε γὰρ καὶ πάνυ στενῆς, καὶ μάλιστα [illegible] πάνυ μεῖζον ὂν τὸ οὖρον, καὶ διαβαθὲν ἐπὶ τὸ πλάτος μόνον βραχύ τι ἐφαπτόμενον τοῦ κατὰ μῆκος διαστήματος, οὐκ ἔστι γνῶναι τὰ ὑφιστάμενα ὁποῖον τόπον ἔλαχε τοῦ κατὰ βάθος διαστήματος, τοῦ οὔρου βραχέος πεφυκότος ταῖς τε ἀνωμαλίαις. οἷαι δὴ καὶ νῦν κατασκευάζονται ἐπιμήκεις πάνυ οὖσαι καὶ τὰ μὲν κάτω εὐρύτερά πως ἔχουσαι. ἐπισυναγομένας δὲ καθ' ὅσον ἂν ἀνίωσιν ἀπὸ τοῦ πυθμένος αὐτοῦ δ' ἐχούσας τοῦ πυθμένα ἐξέχοντα μέν, πάνυ δ' ἐπισυνηγμένον, ἃς μὲν τὸ διακινῆσαι ὅπου δεῖ τὰ οὖρα, καὶ πλέον δήπου ἢ τὰ οὖρα ὅλα δέξασθαι, πολύχωρα γὰρ τὰ ἀγγεῖα, χρήσιμοι ἂν ἴσως ἦσαν. ἃς δ' ἐπιτηδειότητα ἐπιτηρήσεως οὔρων, ἧττον ἂν λυσιτελεῖν τῶν λοιπῶν τῶν ἀμίδων, αἳ δὴ κατὰ σχῆμα τοῖς ὑελίνοις τούτοις ἐκπώμασιν ἐοίκασιν, οἷς δὴ τὰ χρώμεθα οἱ πίνοντες. ὥστε ἔδοξέ μοι τὰ μάλιστα λυσιτελοῦντα σχήματα τῶν ἀμίδων μανθάνειν τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ἂν δόξειε λυσιτελέστατα. δεῖ γε μὴν τὰς ἀμίδας ταύτας μήτε στενὰς περιττῶς ἔχειν ὡς ἐπιπροσθούσας, μήτε τοὺς πυθμένας αὐτῶν ἐπὶ πολὺ κεκτῆσθαι ἐξέχοντας, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἁπλοῦς, καὶ λείους, αὐτὶ δὲ καὶ βραχὺ μείζους ἂν τῶν συνήθων τούτων ἐκπωμάτων, ἵνα καὶ τὰ ποσὰ τῶν οὔρων ὁλοκλήρως δέχωνται ἀποδεκτέα ἂν εἴη. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ σχήματος λόγος ἀμίδος τοιοῦτος, περὶ δὲ τῆς τῶν οὔρων ἐπισκέψεως οὕτω πως λέγομεν:–

: τῇ ἀμίδι

+

+ δὲ ὅπου

περὶ ἁρμόζοντος τόπου ἐν ᾧ δεῖ τὰς ἐπισκέψεις ποιεῖσθαι

βον. Οἵ τε σκιώδεις πάνυ τόποι τῶν τόπων ἀφαιροῦνταί τι τοῦ χρώματος πρὸς τὸ ζοφῶδες τοῦτο μετατιθέμενοι, οἵ τε πάνυ διαυγεῖς καὶ ἡλιώδεις τῇ πολλῇ διαφανείᾳ πραΰτερα πολλῷ τὰ χρώματα ποιοῦσι φαίνεσθαι. δεῖ πάντως δὴ καὶ τοῦτο παρατηρεῖσθαι, καὶ τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν τόπων ἐπιπροσθήσεις ἐπὶ τὰς ἀκριβεῖς τῶν οὔρων ἐπισκέψεις, ἀφαιρουμένας τῆς ὀντότητος τῶν χρωμάτων, παραιτεῖσθαι φεύγειν. καὶ τὸν μέσον τούτων τόπον ἐπιζητεῖν· ὡς μηδέν τι τῶν χρωμάτων ἀδικοῦντα. κἂν μὲν οὖν διαφαίνηται σαφῶς τὰ ὑφιστάμενα ἀρκεῖσθαι δεῖ, ἂν δέ πη πάνυ ᾖ ἀμυδρά, καὶ οὐκ ἐπίδηλα τότε δὴ τότε ἢ πρὸς τὸν ἥλιον αὐτὸν προσάγειν τὰ οὖρα, ὡς διαφανῆ καὶ τὰ λανθάνοντα ἐν διαυγεῖ τόπῳ, ἐκεῖνο δὲ προφυλακτέον ἂν δόξειεν, ἐν τῷ λόγῳ δηλονότι διορισθῇ ὁ χρόνος καθ' ὃν μάλιστα ἄν τις ὑγιῶς τὰς τῶν ἐπισκέψεις ποιήσαιτο, ὅθεν δὴ καὶ περὶ τούτου ῥητέον. ὡς δὲ τῶν λυσιτελεστάτων ἐκθεῖναι δόξαντος:–:–

÷ ὑπαύγῳ

περὶ χρόνου καθ' ὃν οἰκειότερον τὰ οὖρα ἐπισκέπτεσθαι:–

γον. Τὰ τοίνυν οὖρα ταῖς ἀμίσι διουρηθέντα, ἔτι μὲν ὑπὸ θερμοῦ τῇ ἀφῇ τυγχάνοντα, τὰ χρώματα μόνον ἀκριβῶς διδόασιν ἐνορᾶν, ὑφιστάμενα δὲ καὶ συστάσεις, καὶ πρὸς τούτοις αἱ πομφόλυγες, οὔπω ἀκριβῶς ἐπίδηλα πέφυκε. τῶν γὰρ πομφολύγων αἱ μὲν τῷ διαπνεομένῳ συνδιαρρέουσι θερμῷ, αἱ δ' ἄλλαι συμπλακεῖσαι ἀποψυχθέντι τῷ οὔρῳ, ἤτοι πᾶσαι, ἢ ἔνιαι. τὰ δὲ ὑφιστάμενα τὴν ἀρχὴν οὐ ῥᾳδίως φαίνεται· ἐπειδὰν δ' ἤδη τὰ οὖρα ψύχηται καὶ αὐτὰ δὴ συνεπιφαίνεται, καί πως τὴν ἀρχὴν ἐπινεφελα πεφυκότα τῆς ὥρας ἐπιμηκυνομένης, ἤτοι αὐτόθι ἐπιμένει, ἢ περὶ τὸ μέσον προϊόντα γίνεται τῆς ἀμίδος, ὥσπερ δὴ τάχιστα πρὸς αὐτὸν γοῦν τὸν πυθμένα χωρεῖ. αἱ δὲ δὴ συστάσεις, ὅσαι μὲν ὑπὸ τὴν σύμμετρον πεφύκασιν αὐτοῖς τοῖς χρώμασι συναναφαίνονται, ὅσαι δὲ ὑπὸ τὴν παχεῖαν μετὰ τὴν κατάστασιν τῶν ὑφισταμένων δείκνυνται, ἔτι δὲ θολωδέστερον, ὅσαι τούτων αὖθις καθίστανται

τούτοις μή πρότερον τοῦ διεγνῶσθαι ἀκριβῶς τά οὖρα προσήκει σκέπτεσθαι. ἢ μὴν πολλοῦ γε δεῖ-
ἐκπεσεῖν ἄν τῆς ἀκριβοῦς ὡς εἴρηται διαγνώσεως. ἀλλ' οὐδέ διακινηθῆναι ταῦτα σφοδρότερον, πρίν ἄν
σε ἐπισκέψασθαι, ἵνα μή πολλά τῶν ὄντων μετατεθῇ. αἵ τε γάρ πομφόλυγες διαρρήγνυνται τε καί με-
τατίθενται. καί τά ἐφιστάμενα κινούμενα τῇ βίᾳ, φθάνει τούς σφῶν αὐτῶν τόπους, ὥσπερ καί τῶν κατα-
σπάντων ἤδη τῶν παχέων, εὐθύς τῇ κινήσει συγχεῖται. οἷον ἡ μεταξύ καταφορά, καί τοιαῦτα μέν δή περί
τοῦ χρόνου καθ' ὃν χρεών τάς ἀκριβεῖς τῶν οὔρων ἐπισκέψεις ποιεῖσθαι συνιέναι τόν ἀκριβοῦ τῆς τέ-
χνης συνίστορα. καί ταῦτα μέν ἐνθένδε τάχ' ἄν ἱκανῶς δόξαιεν λελέχθαι. νυνί δ' ἄν πάνυ δέον
τελοίη, ἢ κατά μέθοδον ἐντεῦθεν πόθεν ἀρξάμενοι, τῶν περί διαγνώσεως οὔρων λόγων. ἐπεί δ' ὥσπερ ἀ-
πό τινος στάθμης, ἢ κανόνος τοῦ ἐν πᾶσι συμμέτρου τε καί κατά φύσιν οὔρου τάς τῶν παθῶν ἐθέλει
διαγνώσεις διαπέφυκε. χρεών ἄν εἴη περί τοῦ κατά φύσιν οὔρου πρώτως εἰπεῖν, καί συμμέτρως. εἶθ'
οὕτως καί περί τῶν ἀπεοικότων τοῦ συμμέτρου καθ' οἷον δή τινα λόγον. ἀλλ' ἐπειδή περ οὔτε τοῖς πᾶσιν
αἱ αὐταί τυγχάνουσι κράσεις καί ἡλικίαι, οὔτε ταὐτά γυμνάσια καί τροφαί, οὔτε μήν ὧραι καί χῶραι αἱ αὐ-
ταί. καί τοίνυν ὅσα ἀλλοιοῦν τό σῶμα πεφύκασιν, ἀποχρῶσαν οἶμαι λαβεῖν τόν λόγον τῆς μεθόδου σύν-
θηκιν, εἰ καί περί τούτων φαίην καθ' ἕκαστον, καί ταῦτα μέν τάχ' ἄν ἐνθένδε μετ' οὐ πολύ τοῦ πράγματος ἀπαι-
τήσαντος. νυνί δ' ἄν εἴη προσῆκον τό ἐν πᾶσι κατασκευάσαι σύμμετρον εἰπεῖν, εἶθ' οὕτως ἐπιθεῖναι τοῦτο τό
κατά φύσιν οὖρον. τῷ γάρ εἰδέναι ὁποῖον εἴη τό κατά φύσιν οὖρον τό κατά πάντα σύμμετρον αὐτῷ ὥσπερ
ἀπ' ἐκείνης ἠρτημένῳ, ἔσται καί τάς ἔξωθεν συνιέναι τροπάς, ὥστε καί τάς ἐπί τούτοις ῥᾳδίως ἀποφαίνεσθαι
διαγνώσεις, καθώς ἄν ὁ λόγος προβαίνων ἐξείπῃ σαφέστατα. κανών μέν γάρ καί στάθμη, τά τε καμ-
πύλα, καί λοξά καί διεστραμμένα τῶν ξύλων πρός εὐθύν ἁρμοσθέντες, οὖρον δέ ἐν πᾶσι σύμμετρον
τάς ἀπό τούτου κατά τό μᾶλλόν τε καί ἧττον ἀποτροπάς ὑποφαίνει :-:-

περί διαγνώσεως τοῦ κατά πάντα συμμέτρου οὔρου :-

δ'ον Ἔστω τοίνυν ἀνήρ ἀκριβῶς ὑγιαίνων ἀκμάζων τῇ ἡλικίᾳ τῇ πάσῃ κράσει τοῦ σώματος σύμμετρος
χρώμενός τε τροφαῖς εὐχύμοις τε καί συμμέτροις, καί γυμνασίοις μήτε ἐνδέουσι μήτε ὑπερβάλλουσιν, ἐν
χώρᾳ τε καί ὥρᾳ συμμέτρῳ, καί ἁπλῶς φάναι τοῖς πᾶσιν ὅσα συμμετρία, ἀνάμεσός τε καί ἄτρεπτος
τῷ τοιούτῳ οὐρεῖται τό οὖρον, τό μέν χροιᾷ ὑπόπυρρον, ἢ ὑπόξανθον, τῇ δέ συστάσει σύμμετρον, καί
ἀναλόγως ἔχοντι τοῦ πινομένου ποσότητι, οὔτε πομφολύγων ἐπινηχομένων, οὔθ' οἵων δή τινων ἑτέρων
ἐπιξανέτω δέ τῇ ἀμίδι ἀλλά μή προσεχέσθω, ὑπόστασις λευκή καί λεία ὁμαλή πάντῃ ἑαυτῇ ὁμοία
μή τινων συμπεπλεγμένων ταύταις ἐκφερομένων θριξί καί ψήγμασιν ἐοικότων, καί τισι παραπλησί-
οις εἴδεσι. τό τοιοῦτον οὖρον ἄριστόν τε καί κατά πάντα σύμμετρον, καί ὑγιές, καθ' ὅτι δ' ἄν τούτων
ἐνδέῃ, λείπεται πάντῃ καί τῆς ἀκραιφνοῦς ὑγείας, καί ὑγείας πολύ που ὡς ἔστιν πλάτος
καί τινα ἥκιστα τῶν ἀπαγορευθέντων ἐπί τῷ τῶν οὔρων κανόνι ἐπί τοῖς τῶν ἁπλῶς ὑγιαινόντων
οὔροις φαίνεται. ἀλλ' ὁ λόγος νῦν ὁ περί τῆς κατά πλάτος ἐπινοουμένης ὑγείας διεξελθών, ἀλλά τῆς οἷον
ἀκμαζούσης πάντῃ καί ἀκραιφνοῦς. αὐτῆς γάρ οἷον διαζωγραφηθείσης τῷ λόγῳ, ὁπόσον τῆς ἀρίστης
ταύτης ὑγείας λείπεται γνοίης ἄν ἀσφαλέστατα. ἐπεί οὖν δέδεικται ὁποῖον οὖρον ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς
καί κατά πάντα συμμέτρως ἔχουσι, προσῆκον ἄν εἴη ὥσπερ ἀπό τινος ἀσφαλοῦς σκοποῦ ἡμᾶς ὁρμωμέ-
νους τοῦ ἐν πᾶσι δηλονότι συμμέτρου, ἀφίστασθαι κατά βραχύ, ἵν' ὅπως τάς ἀποστάσεις τά μέτρα
τῶν σημάτων ἔχοιμεν κρίνειν τε καί διαγινώσκειν δεόντως, ὅσοις ἄν ἄρα τοῦτο ἔργον γίνηται :-

περί διαγνώσεως τῶν κατά γένη, καί ἡλικίας οὔρων :-

ε'ον Καί δή περί τε τῶν κατά τάς ἡλικίας καί γένη, καί φυσικάς τινας δυσκρασίας, ἢ γυμνασί-

καὶ προσέτι ὥρας τε καὶ χώρας, καὶ διαίτας εἰπόντες, ἀφθόνως καὶ περὶ τῶν ἑκάστῳ συμβαινόντων τῶν φυσικῶν νοσημάτων εἰρήκαμεν, προσδιορισάμενοι τούτων ὅσα τά τε χρώματα καὶ αἱ συστάσεις, καὶ τὰ ἐπιφαινόμενα, καὶ τὰ ἐν τούτοις τεθεωρημένα βούλεται. ἀνδρῶν οὖν εὐκράτως ἐχόντων καὶ ἀκμαζόντων, οὖρα ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα, ἤδη καὶ συμμέτρως ἔχοντα καθ' ὑπόστασίν τε καὶ σύστασιν. γερόντων δ' ἤδη λεπτὰ καὶ λευκά, καὶ βραχυτέρας ἔχοντα ὑποστάσεις, καὶ πρὸς τὸ ὠμὸν ἰούσας. μικρῶν παίδων ὀλίγον μὲν τῶν ὑποπύρρων τε καὶ ὑποξάνθων δέουσι, τῇ δὲ συστάσει μικροῦ δεῖν καὶ τῶν ἀκμαζόντων ὑπερβαίνουσιν. ἀθρόας τε τὰς ὑποστάσεις ἔχουσι, καὶ ὅσῳ μὲν τὰς ἡλικίας οἱ παῖδες προβαίνουσι, τὰ μὲν χρώματα ὑποτείνεται τῶν οὔρων, τῶν δὲ ὑποστάσεων ἀφαιρεῖται τὸ πλῆθος. εἰς ἀκμὴν δὲ ἰόντων, τὰ τε χρώματα προβαίνειν τοῦ ὑποπύρρου πλέον παύονται, αἱ δ' ὑποστάσεις ἐν τῷ συμμέτρῳ ποσῷ γίνονται. καθ' ὅσον δ' ἐὰν παρακμάζωσιν αἱ ἡλικίαι, καὶ ταῦτα τοῦ τοιούτου χρώματος ἀφίστανται πρὸς τὸ λευκότερον προϊόντα, καὶ αἱ ὑποστάσεις μείους τε καὶ ἀμαυρότεραι γίνονται. καὶ ἡλικιῶν μὲν τοιαῦτα οὖρα συντελοῦντα φαίνεται φασί. γυναικῶν δὲ ἀκμαζουσῶν τε καὶ εὐκράτως ἐχουσῶν οὖρα ἐνδέοντα πολλῷ φαίνεται τοῦ θ' ὑποπύρρου καὶ ὑποξάνθου πρὸς τὸ λευκὸν ἰόντα. ὑπολεπτότεραι τε τούτοις αἱ συστάσεις. ἀθροωτέρας γε μὴν ἔχοντα φαίνεται τὰς ὑποστάσεις. τῶν ἀνδρῶν τε γε μὴν διαφορὰς αὐτῶν ἐπὶ τὰς τῶν ἡλικιῶν διαφορὰς μαθεῖν ἐστὶν ἀσφαλῶς ἐκ τῶν προσεχῶς εἰρημένων. ἐπὶ τούτοις θέμις εἰπεῖν, οἷα διά τε τὰς φυσικάς τε καὶ κατὰ πάθος ἐπισυμβεβηκυίας δυσκρασίας, καὶ διὰ φύσιν μὲν οὐσῶν τῶν παθητικῶν ποιοτήτων δυοῖν, δυοῖν δ' αὖ τῶν δραστικῶν τε καὶ ποιητικῶν. ὑγρότης μὲν καὶ ξηρότης παθητικαὶ τελοῦσαι πλεονάσασαι, βραχύ τι ἂν ἀλλοιώσωσι μόναι. θερμότης δὲ καὶ ψυχρότης τὰ μάλιστα, καὶ ὑγρότης μὲν πλεονάσασα ἀμβλύνουσα ἂν τὴν κατὰ φύσιν χροιὰν τοῦ οὔρου, ἐπιτείνει δὲ τὸ πλῆθος. τραχύνοι τὸ δ' ἐὰν καὶ ἡ ἐπιφάνεια τούτου. αἱ δ' ὑποστάσεις πλείους τε καὶ ἑνωμένεραι φανοῦνται. ξηρότης δὲ τό τε κατὰ χῦμα, καὶ πλῆθος ἐλάττονος ἀφαιρεῖται ποσοῦ, καὶ διαφανῆ ἄν τινα ὧδε πλέω. καὶ στιλπνότητα κέκτηται τὰ χρώματα σύμμετρα πεφυκότα, αἵ τε ὑποστάσεις τούτοις τάχα σύμμετροι καὶ πως παχύτεραι τῇ συστάσει. καὶ θερμότης οὖν βραχύ τι μὲν ἐκστᾶσα τοῦ δέοντος ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα, ἔτι ἀποδίδωσι ταῦτα, ἐπιτεθεῖσα δ' ἤδη πυρρά τε καὶ ξανθά. ταῖς τε συστάσεσιν ὑπερεκπίπτει οἷον καὶ τὸ σύμμετρον. καὶ τὶς δ' αὐτοῖς ἐπιλάμπει στιλβηδὸν μετρία, τὰς δ' ὑποστάσεις σύμμετρος ἔχοντα φαίνεται τῷ λόγῳ τοῦ ποσοῦ, ἀφαιροῦνται δ' ἔτι καὶ τῆς συνήθους λευκότητος. ψυχρότης δ' αὖ πρός τε τὰ λευκὰ τῶν χρωμάτων ποιεῖ χωρεῖν τὰ οὖρα, καὶ τῆς συμμέτρου λείπεσθαι συστάσεως, προϊούσης δὲ τῆς ψύξεως, ἤτοι ἔτι λεπτύνεται, ἢ καὶ τοὐναντίον πάσχει, παχυνόμενά τε καὶ ἀναθολούμενα. τούτοις, ἢ πάνυ ἀμυδρά τε καὶ βραχεῖαι αἱ ὑποστάσεις, ἢ πλείους μὲν ἀνώμαλοι μέντοι ἔνδοι καὶ ἔγωμοι. καὶ οὔρων μὲν ἰδέαι τοιαῦται τινὲς κατὰ τὰς ἁπλᾶς πεφυκυῖαι δυσκρασίας. σὺ δ' ἐὰν ἴσως τῷ λόγῳ ποδηγούμενος ἐντεῦθεν ἐπινοήσαις ῥᾳδίως καὶ τὰ ἐκ τῶν συνδυαζομένων δυσκρασιῶν γινόμενά τε καὶ φαινόμενα οὖρα. ὁποῖα δὲ τοῖς τε πολλά, καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν γυμναζομένοις γυμνάσια ἐπιφαίνεται, καὶ οἷα δ' αὖ τοῖς καθ' ἡσυχίαν μετιοῦσι βίον νῦν ἂν εἴη λέξαι καιρός: — —

Διάγνωσις τῶν κατὰ τὰ γυμνάσια καὶ ἀνέσεις οὔρων:.

ϛον Καὶ δὴ τοῖς μὲν πλέον κεκμηκόσιν ἤδη καὶ γυμναζομένοις τά τε οὖρα ὑπόξανθα, καὶ πρὸς τὸ ξανθὸν αὐτὸ χωροῦνται φαίνεται χρῶμα, αἱ θ' ὑποστάσεις πάνυ τούτοις βραχεῖαι καὶ λεπταί. ἀλλοιοῖ τὸ δ' ἐὰν ἴσως καὶ κατὰ τὴν χροιὰν αὐτά. ἐνίοτε γε μὴν καὶ τινα σωματίματα ἐπινήχεται τούτοις πάνυ τῶν οὐ κεκμηκότως, ὅπου καὶ τι ἕτερον εἴη συνεργὸν αἴτιον, ἀλλὰ τοιοῦτο μὲν ὀφθέν, ταχὺ ἂν ἡ ἀρχὴ

× ἐπιτείνεται

τῆς ἐν τοσώματος· ἡμῖν δὲ οὐκέτι προσθετέον περὶ τοιούτων οὔρων φάναι. τοῖς γε μὴν ἀργὸν καὶ ἄπονον βίον ἔχουσι, τά τε οὖρα πρὸς τὸ λευκὸν χωρεῖ μᾶλλον, αἱ δ' ὑποστάσεις πλείους ἂν ὀφθεῖεν καὶ παχύτεραι καὶ τραχύτεραι. ταῦτα μὲν ἀρκούντως ὡς δῆλον ἴσως ἔχει: — : —

Διάγνωσις τῶν κατὰ τὰς ὥρας καὶ χώρας οὔρων: — : —

ζον Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς ὥρας τε καὶ χώρας μεταβολὰς ἐπιφαινομένων δῆτ' αὐτοῖς οὔρων, ὧδε ἂν ἀποφαίνεσθαι προσῆκον· ἔαρος τοίνυν ὁπόσον ἂν ὁ καιρὸς προΐῃ ἐπὶ τὸ θερμότερον, τά τε χρώματα τῶν οὔρων τῶν ὑποκειμένων ὠχρῶν ἀφιστάμενα πρὸς τὸ ὑπόπυρρον χωρεῖ καὶ ὑπόξανθον, καὶ τῆς ἀμετρίας φθαρούσης τῶν οὐσιῶν, ἀποκαθίσταται πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἡ σύμμετρος. αἱ δ' ὑποστάσεις τούτοις ἀπὸ τοῦ παχεῖαι εἶναι, λεπτύνεσθαί τε ἄρχονται καὶ πρὸς τὸ σύμμετρον χωροῦσι. τά γε μὴν ποσὰ τῶν χυμάτων, καὶ πλείω τῶν ἐξ ἀναλογίας τυγχάνουσιν αὖ· ἐπειδὰν θέρος μὲν ἤδη ἄρχηται, παρῴχηκε δὲ τὸ ψυχρότερον, ὑπόπυρρα καὶ ὑπόξανθα τὰ οὖρα φαίνεται, καὶ σύμμετρα ταῖς οὐσίαις. αἱ δὲ ὑποστάσεις ἤδη τούτοις ἤδη καὶ λεπτότεραι ἄρχονται φαίνεσθαι τοῦ συμμέτρου. ἔτι λευκαὶ καὶ λεῖαι καὶ ὁμαλαὶ τυγχάνουσαι. προϊόντος δὲ ἔτι τοῦ θέρους καὶ πρὸς τὸ ἀκμαῖον ἤδη χωροῦντος, μείω μὲν τῶν ἐξ ἀναλογίας λόγῳ τὰ ποσὰ φαίνεται. αἱ δὲ ὑποστάσεις τούτοις ἤδη μὲν ἀφανίζονται, καὶ τὴν κατὰ φύσιν λευκότητα πρὸς τὸ ὕπωχρον οἷον χωροῦσαι μέσαι τε πολλῷ καὶ λεπτότεραι φαίνονται. λεπτότης δέ τις ἐπιλάμπει τοῖς οὔροις στιλπνότητος. ἤδη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ ξανθόν τε ῥέπουσα καὶ πυρρόν. ὁπόταν μέντοι τὸ φθινόπωρον ἥκῃ, τὰ μὲν χρώματα ἤδη αὖθις ἀντιστρέφεται πρὸς τὸ σύμμετρον, ἡ δὲ στιλπνότης ἔτι, καὶ προσέτι τούτοις ἡ λεπτότης μένει, αἱ δ' ὑποστάσεις ἀμαυραὶ μὲν ἔτι καὶ βραχεῖαι. λευκαὶ δὲ καὶ λεῖαι, καὶ ὁμαλαί. προϊόντος δὲ τοῦ φθινοπώρου πρὸς τὸ κατὰ πάντα σύμμετρον χωρεῖ τὰ οὖρα. περὶ δὲ χειμερινὰς τροπὰς ἤδη τοῦ ἡλίου γενομένου, κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἀναλογώτερα ἴσως ἀναδίδοται τὰ οὖρα. τὰ δέ γε χρώματα τούτοις ἰόντα φαίνεται πρὸς τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος, αἱ δ' ὑποστάσεις πλείους τε καὶ ἔτι σύμμετροι κατὰ τὰ ἄλλα. προήκοντος δὲ τοῦ χειμῶνος αἱ μὲν οὐσίαι ἀνώμαλοι φαίνονται, καὶ λευκὰ τὰ χρώματα ἤδη, τὰ δὲ ποσὰ τοῦ χύματος καὶ πλείω τῶν ἐξ ἀναλογίας, τὰ ὑφιστάμενα τούτοις πλείω ἅμα ἢ ἔνωμα. ἐπειδὰν ἤδη ἰσημερία ἐαρινὴ ἀνίσταται γε, ταῦτα καὶ χωρεῖν ἐπάγεται πρὸς τὸ σύμμετρον: Καὶ περὶ μὲν τῶν κατὰ τὰς ὥρας ἐπιφαινομένων οὔρων μαθεῖν ἔστιν ἐντεῦθεν. τὰ δὲ κατὰ τὰς χώρας ἀναλόγως ἔχει ταῖς ὥραις, καὶ δεῖ τὸν συνετὸν παραβαλόντα, ἐκ τῶν κατὰ τὰς ὥρας ῥηθέντων, στοχάζεσθαι καὶ τὰ ἐπὶ ταῖς διαφόροις τῶν τόπων ταῖς ὥραις ἀναλογοῦντα. τροφαὶ δὲ καὶ δίαιται θερμότεραι ἢ ψυχρότεραι, καὶ ξηρότεραι ἢ ὑγρότεραι τοιαῦτα ἂν οὖρα τῷ χρόνῳ ποιήσαιεν, οἷα καὶ αἱ ῥηθεῖσαι δυσκρασίαι. εὐπέπτων δὲ καὶ εὐχύμων τροφῶν προσφοραὶ τοιαῦτα ἂν οὖρα ποιήσαιεν, οἷα καὶ ἐν εὐκράτοις τῇ κράσει γίνεται. δυσπέπτων δὲ καὶ κακοχύμων ἀνώμαλα μὲν τῷ χρώματι καὶ λεπτά, καὶ τὰ ὑφιστάμενα τούτοις ἀνώμαλα παντοίως, καὶ μείω μὲν καὶ διάφορα ταῖς οὐσίαις τὰ ἐπὶ τοῖς δυσπέπτοις σιτίοις, πλείω δὲ καὶ συγκεχυμένα ἑαυτοῖς ὅλως τὰ ἐπὶ τοῖς κακοχύμοις σιτίοις. Καὶ περὶ μὲν τῶν κατὰ τὰς ἡλικίας τε καὶ γένη δυσκρασίας τε καὶ χώρας καὶ ὥρας φαινομένων οὔρων ἱκανῶς ἂν ἔχοις ἐκ τούτων διαγινώσκειν: — : —

Διάγνωσις τῶν κατὰ τοὺς ὕπνους καὶ ἀγρυπνίας οὔρων: — : —

ηον Ὑπνούντων γε μὴν οὖρα κατὰ πάθος καὶ μὴ κατὰ φύσιν, τῷ μὲν χρώματι πρὸς τὸ λευκὸν ἀπεστράφθαι, τῇ δὲ οὐσίᾳ ὥστε τὸ ὑπόλεπτον καὶ παχύ, τὰ δὲ ὑφιστάμενα τούτοις πλείω τε καὶ ἔνωμα. τῶν δὲ φύσει ὑπνούντων ἧττον μὲν λευκά, ἤδη γὰρ ὠχρά, τῇ οὐσίᾳ χωρεῖ πρὸς τὸ σύμμετρον, τὰ ὑφιστάμενα δὲ τούτοις πλείω τε καὶ ἀκριβῶς πεπεμμένα. ἀγρυπνούντων δὲ οὖρα φύσει μὲν τέλεον ἐχόντων, βραχύ τι ἂν καὶ ἀσαφὲς διαλλάξειαν, πεπονθότων δὲ ἐξ οἰκείας δή τινος αἰτίας, τοῦτο ταῖς μὲν ἀρχαῖς βραχύ τι ἂν διαλλάξειεν, τῇ τε οὐσίᾳ καὶ τοῖς χρώμασι, καὶ τοῖς ὑφισταμένοις. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου διασκεδασθέντα τε καὶ ἔτι ἐκλελυ

τὰ προϋφιστάμενα δεῖ· κατὰ βραχὺ τὰ χύματα προχωροῦντα πρὸς τὸ λεπτότερον, ἢ πρὸς τὸ λευ-
κὸν καὶ ὑδατῶδες τούτοις χωρήσει· ἢ πρὸς τὸ πυρρὸν καὶ ξανθίζον· ἐλαιῶδές τε καὶ μέλανα κατὰ τὴν
* τῆς αἰτίας αὐτότητα· καὶ πλείω μὲν ἐληλυθότων καὶ ἀπεψηκότων λεπτά τε λευκὰ καὶ ποτὲ ἀνυπό- ÷ οἰκειότητα
στατα· χρονισάντων δὲ ταῖς ἀπεψίαις ἀνώμαλα ταῖς τε συστάσεσι καὶ τοῖς παρυφισταμένοις :– : —

Διάγνωσις τῶν κατὰ τὰς ἀδδηφαγίας καὶ λιμοὺς οὔρων :–:–

θον Ἀσιτησάντων δὲ οὖρα πυρρὰ ἤδη καὶ ξανθὰ καὶ λεπτὰ φαίνεται· καὶ τὰς ὑποστάσεις ἔχοντα βραχυτέρας· λιμῷ
δὲ πιεζομένων λευκὰ καὶ λεπτά, καὶ ἀνυπόστατα μετά τινος ἐλπιδότητος· ἀλλ' οὖν μὲν περὶ τῶν τοιούτων λόγος ὧδε
κείσθω· ἑξῆς δ' ἂν θέμις φάναι περί τε τοῦ ποσοῦ τοῦ χύματος καὶ τοῦ χρώματος καθ' ἕκαστα· ἔτι τε συστάσεως
καὶ προϋφισταμένων· καὶ τῶν ἐπινηχομένων τῇ ἐπιφανείᾳ· ἵν' ἑκάστου ῥηθέντος καὶ τίσι μάλιστα τῶν διαθέσεων αὐ-
τῶν ἕκαστον ἕπεται, τὸ διαγινώσκειν ἀσφαλῶς ἐγγίνηται τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαίοις· καὶ πρῶτα μὲν ῥη-
τέον περὶ πλήθους καὶ ὀλιγότητος τοῦ χύματος· εἶθ' οὕτως καὶ περὶ τῶν ἐν τούτοις συμβαινουσῶν ἀλλοιώσεων·
ἐπεὶ δὲ γὰρ τοῖς μὲν ἀκριβῶς ὑγιαίνουσιν ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὰ πινόμενα σώζει τὰ διηρημένα· ἀλλοιώσεων
δέ τινα γενομένων τῶν ὅλως σημαίνει ἢ μείζω ἢ ἐλάττω, κἂν δὲ ὑπερβάλλωσι πολλῷ τὴν ἀναλογίαν, κἄν τε
πολλῷ ταύτης ἐνδέωσι· χρεὼν ἂν εἴη περί τε τῆς κατὰ τὴν ποσότητα τοῦ χύματος φάναι γνώσεως :– : —

Διάγνωσις τῶν κατὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ πλῆθος τοῦ χύματος :– :–

ιον Καὶ δὴ πλείω ὀφθέντα οὖρα τοῖς μὲν ὑγιαίνουσι πλείω προσενέγκασθαι ποτὸν δηλοῖ, καὶ μάλιστα εἰ ἐξίτηλος
ὁ οἶνος ᾖ· καὶ τὰ χρώματα πρὸς τὸ λευκότερον ὡς ἐκ μεθίσταται, καὶ αἱ συστάσεις πρὸς τὸ λεπτότερον, τὰ
δὲ προϋφιστάμενα λεπτὰ καὶ ἀνώμαλα, καὶ οὐ λεῖα, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκτακέντων ὠμοτέρων χυμῶν· καὶ πεφθέντων
ἐπιρρωσθείσης πως τῆς φύσεως πλείω τε καὶ ὑπόλευκα ἐκκρίνεται οὖρα, ἧττον μὲν τῶν ῥηθέντων λευκά, καὶ
ἀμείνω δὲ τούτοις τὰ προϋφιστάμενα· πλείω γε μέντοι φαίνονται τὰ οὖρα, κἀπὶ τῶν μὲν διαχωρούντων διά
τινα τῆς κοιλίας φυσικὴν διάθεσιν· ταῦτα δὲ τοῖς μὲν χρώμασι σύμμετρα, πλείω δὲ καὶ παχυτέραν
τὴν ὑπόστασιν κέκτηνται· χωρὶς δ' οὖν καὶ διὰ φάρμακα διουρητικὰ τὰ οὖρα πλείω· ἃ τὸ μὲν κατὰ φύσιν
χρῶμα καὶ τὸ πρότερον τηρεῖ, τὴν δὲ ὑπόστασιν λεπτοτέραν ἀποφαίνεται· συμβαίνει δέ τις ἐπιλάμπει
τῷ χύματι· καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐπὶ τῶν μετρίως ὑγιαινόντων εἴρηται, ἐπὶ δὲ τῶν νοσούντων οὕτως ἔχει:
: ἐπὶ πλείω οὖρα πρόεισιν ἀπὸ τοῦ διαβήτου μὲν ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος πάθους ὀνομαζομένης· διαβήτην δὲ
* διάρροιαν, ἀμίδα ἀπὸ τῆς ταχείας κενώσεως, λευκὰ δὲ πέφυκε καὶ λεπτὰ καὶ ἀνυπόστατα· κἀκεῖνο
δὲ εἰδέναι χρεὼν ὡς ἔνι τε ἐπὶ ταῖς κρίσεσι τῶν νοσημάτων οὔρων πλῆθος ἐκκρίνεται, λευκοτέρων τε καὶ
λεπτοτέρων, καὶ μετρίας ἐχόντων τὰς ὑποστάσεις, μάλιστα παχυτέρων τε καὶ θρομβωδῶν οὔρων ἠλλοιωμένων
τοῖς δὲ ἀγοῦσιν ὕδρωπος πάθει πλείω μὲν τοῦ συμμέτρου καὶ ὑδατώδη ὠμὰ δὲ καὶ ἀνωμάλους ἔχοντα τὰς
ὑποστάσεις, τὰ γε μὴν πυρρὰ καὶ ἐρυθρά, ἢ τισι πρασινοῖς χρώμασι πως καταβαφέντα, καὶ πλείω ἰ-
όντα μελαγχολικά, καὶ μᾶλλον εἰ μὴ σὺν ἀραιοῖς προϋφισταμένοις πρόδηλον: ἀλλ' ὅτε γε οἷον τὰ ὑγιαίνοντα
κατὰ τὰ χρώματα εἴη καὶ πλείω προΐοι καὶ μάλιστα μὴ πέψεως προηγησαμένης, ἔτι χεῖρον καὶ νέκρωσιν
τινὰ καὶ σύντηξιν ὑποφαίνει τῆς καθόλου διαρτίας τοῦ σώματος· καὶ περὶ μὲν τῶν ὑπερβαινόντων τὸ
πλῆθος οὔρων τοσαῦτα ἐστὶν εἰπεῖν· ἐλάττω δὲ τῶν κατὰ ἀναλογίαν συμμέτρων ὄντα διὰ τἀναντία τού-
των γενήσεται· εἴ γε γὰρ ξηροτέρα δίαιτα ὀλίγα ἂν τὰ οὖρα ποιήσειεν, καὶ ὑπόξανθα καὶ ἐλάττους
ἔχοντα τὰς ὑποστάσεις, καὶ πως τῶν συμμέτρων παχύτερα· τά τε ἐμπλαστικὰ καὶ ἐμφρακτικὰ τῶν
προσαρμάτων τε καὶ φαρμάκων, ὀλίγα μὲν καὶ ταῦτα παρασκευάσει χωρῆσαι τὰ οὖρα λεπτὰς δὲ
ὀλίγας τὰς ὑποστάσεις· ἃ δὲ διὰ πλείονα τοῦ συμμέτρου κένωσιν τῆς γαστρὸς ἥττω τῆς ἀναλογίας φαί-
νεται πρὸς τὸ λευκότερον μὲν οὐ χωρεῖ, πάνυ δὲ ἀσαφεῖς ἔχει τὰς ὑποστάσεις, καὶ λεπτὰς καὶ λείας

ἀλλὰ μέντοι γε διὰ πάχος ἢ πλῆθος χυμῶν ἀπέπτων ὀλίγα λεπτὰ μὲν ἐνοφθείη καὶ λευκὰ καὶ ἀνυπόστατα· ἔστι δ' ὅτε καὶ παχέα, ὠμοτέρας ἔχοντα τὰς ὑποστάσεις, καὶ οὐ λείας. ὀλίγα δ' ἂν ὑποχωρήσοι, καὶ διὰ τὴν τοῦ πυρετοῦ σφοδρότητα, καὶ τὰ χρώματα δ' αὐτὰ σημαίνουσι τὴν τοῦ πυρετοῦ ποσότητα, ἃ δ' ὀλίγα ἰόντα φαίνεται διά τινα τῶν οὐρητικῶν ἀγγείων διάθεσιν, αἵ τε τοπικαὶ ὀδύναι φαίνοιεν ἄν, καὶ τὰ ἐν τοῖς οὔροις περιυφιστάμενα, περὶ ὧν ἂν εἴποιμεν τοῦ λόγου προϊόντος, νῦν δὲ περὶ ἑκάστου χρώματος τὰ ἐνδεχόμενα λέξομεν. τῆς τοίνυν περὶ τὰ χρώματα διαγνώσεως πολυμαθοῦς τινος οὔσης, ἅτε μὴ πάντων τῶν φαινομένων χρωμάτων ὀνόμασί τισι διωρισμένων, ἀλλὰ τῶν μὲν γενικωτέρων διωρισμένων, τῶν δὲ μέσων τε καὶ παραμέσων, καὶ ἁπλῶς τῶν κατ' εἶδος ὁποίων δή τινων ἀμοιρησάντων ὀνομάτων οἰκείων, ἔργον μὲν ἂν εἴη καθ' ἕκαστον ἐξαγγέλλειν καὶ νῷ διαπεριλαβεῖν. τῷ δέ γε νοῦν μὲν τετυχηκότι ὀξείας φύσεως δὲ ἐπιμελοῦς, πείρας δέ τινος βραχυτάτης, ῥᾳδίως ἂν συμπαραληφθείη καὶ τῶν ῥηθέντων καὶ τὰ μὴ λεχθέντα:-:-

περὶ διαγνώσεως τῶν λευκῶν οὔρων

ια Καὶ δὴ τὰ λευκὰ τῶν χρωμάτων, ἀρκτέον γὰρ ἐκ τοῦ λευκοῦ ἐπειδήπερ τῶν ἁπλῶν τοῦτο πέφυκεν, αὐτό μέντοι τοῦτο δηλώσειν ὡς οὐκ ἀτελὲς μέντοι ἐς πλείονα ἤδη κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον διαφορὰν δεξάμενα. ἀλλ' ὁποῖα μὲν καὶ πόσα ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων λόγοις ἀσφαλέστερον εἴρηται, ὥστε οὐδὲ μηκύνειν δεῖ ἔτι τὸν περὶ τούτων λόγον ἱκανῶς ἐκδοθέντα. ἐπέλθωμεν δ' ἤδη τῷ λόγῳ ὅσα ταῦτα διαφαινόμενα σημαίνει. ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται ὁποῖον οὖρον σύμμετρον ἐστὶ κατά τε χρῶμα σύστασιν, καὶ προσέτι περιυφιστάμενον, ὥσπερ ἀπό τινος ἀκριβοῦς σημείου τὸ ἀπέχειν χρεὼν σκοποῦντα τὰς ἀποστάσεις τούτων καταμανθάνειν τὰ νοσήματα· καὶ πέττει μὲν οὖν ἀκριβεστέρᾳ τῶν ἐν τῷ σώματι χυμῶν, τὸ καθῆκον λαμπρὸν χρῶμα τοῖς χυμοῖς· ἀπεπτοῦσι δ' αὖ ὠχρότης τε καὶ λευκότης καὶ ὅσα τούτοις μεταίμεσα χρώματα, πλὴν ἀλλὰ διωρισάμενοι τῷ λόγῳ τὰς λευκότητας ἐπιδώσομεν εἰς ἕκαστα τὰ δέοντα. τὰ τοίνυν λευκὰ τῶν οὔρων τοῖς ὑγιαίνουσιν ἅπαξ μὲν ὀφθέντα πολυποσίαν οἴνου σημαίνει, καὶ μάλιστα εἰ λεπτὸς ὁ οἶνος ἐστὶ τύχοι, ἐπιμαρτυρήσει δὲ καὶ τὸ πλῆθος τὴν διάγνωσιν. σύμμετρα δὲ εἰ τῷ ποσῷ τυγχάνει, καὶ ὑπόστασιν ἀνάλογον οὖσαν ἔχει, ψυχρὰν τινὰ δυσκρασίαν σημαίνει τοῦ ἥπατος. εἰ δ' ἀμυδρά τις εἴη πάνυ καὶ ἀσαφὴς ὑπόστασις, αὐτὰ δὲ πάνυ λευκὰ ἢ τὸ κατὰ φύσιν, ἢ τὸ ἐκ νόσου γῆρας ἀποφαίνει ἄν. λευκὰ δ' ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ὑδρωπιώντων προΐεται, ἀνώμαλα μέντοι καὶ ὠμὰς τὰς ὑποστάσεις ἔχοντα φαίνεται. οὐχ ἧττον γε μὴν κἀπὶ τῶν ἐμφραξίν τινα πεπονθότων τῶν ἐντὸς σπλάγχνων καὶ νεφρῶν, προαχθείη ἂν οὖρα λεπτά τε καὶ λευκά, ἃ δ' ἐπὶ πυρέσσουσιν ὀξέως λευκὰ προΐεται, τοῦ χρωννύντος τοιαῦτα φαίνεται μεταστάντος χυμοῦ, σύμμετρα δὲ ταῦτα ἢ καὶ πλείω πρόσω τοῦ προσήκοντος. ὅτε μὲν διεσκεδασμένον καὶ λεπτὸν περιυφιστάμενον ἔχοντα. ὅτε δ' αὖ γονοειδὲς καὶ θολερὸν τὸν τῆς ἀμίδος αὐτῆς πυθμένα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιλέλοιπε πάντα τὰ περιυφιστάμενα, ὁπηνίκα δ' αὖ καὶ τὴν ἐπὶ γαστέρα ῥοπὴν λαβὼν ὁ χρωννὺς χυμὸς σφοδροτέραν, ταῦτα δὴ λευκὰ τῇ ἀπονοίᾳ παρασκευάσει γενέσθαι, καὶ τοῦτο μαθεῖν ἐστὶν ἀπὸ τῶν διαχωρημάτων. ὥσπερ καὶ τοὐναντίον ἐνίοτε συμβαίνειν εἴωθε κατακεχρωσμένων μὲν τῶν οὔρων φαινομένων, ἐκλεύκων δὲ τῶν διαχωρημάτων, πολλάκις γὰρ εἰώθασιν οἱ χυμοὶ τοιαύτης ἀφορμῆς τινος δεξάμενοι ῥοπὰς λαμβάνειν, καὶ ἐσπουδακότι προσήκει παντὶ λόγον, οὕτω πως ἐπιφαίνει τὰ λευκὰ τῶν οὔρων, ἤτοι διὰ πάχος τε καὶ πλῆθος χυμῶν ὠμῶν γίνεται, ἢ δι' ἔμφραξίν τινα τῶν πόρων, ἢ διὰ πολυποσίαν, ἢ δι' ἀπεψίαν καὶ προσέτι τοῦ χρωννύντος ἀποχώρησιν χυμοῦ, ἢ διὰ φύσιν ἢ κατὰ πάθος ἐπὶ τούτοις ψυχρότητα, καὶ ταῦτα μὲν πάνυ τε λευκά, καὶ μετὰ λεπτῆς συνέρχεται τῆς συστάσεως, τὰ δέ γε μετὰ πάχους ἰόντα λευκὰ ἧττον μὲν ἐκείνων, πολὺν δ' ἐμφαίνει τὸν ὠμὸν χυμὸν ἀκμάζειν τοῖς σώμασιν. Καὶ τὰ μὲν λευκὰ τῶν χρωμάτων τοιαῦτα ἂν σημαίνειεν, καθ' ὅσον δ' ἐπιτέταται ἑξῆς ὀνομαζόμενα, ἢ τῷ τῆς ὕλης λόγῳ:-:-

περὶ διαγνώσεως τῶν ὑπώχρων καὶ ὠχρῶν οὔρων:—

ιβʹ Τὰ δ' ὑπωχρά τε καὶ ὠχρὰ ἐπιφαινόμενα ἧττον μὲν τῶν ἐρυθρῶν τὴν ἀπεψίαν δηλοῦσιν, ἐπιχρώζουσαι οἷον
τὴν φύσιν φαίνονται τοῖς πέψεσιν, ἄπεπτα γε μὴν καὶ ταῦτα φαίνεται παραβαλλόμενα τοῖς συμμέτροις, καὶ το-
σούτῳ λείπεται ταῦτα τῶν ὑγιῶν ὅσῳ πεπλεονέκτηκε τῶν λευκῶν. τὰ μὲν γὰρ λευκὰ πρὸς τὸ λείπεσθαι τοῦ συμ-
μέτρου συστάσεως, καὶ χρώματος ἀμοιρεῖ τοῦ προσήκοντος. τὰ δ' αὖ βραχύ τι καὶ τοῦ χρώματος καὶ τῆς συστάσεως
λείπεται. ὥστε ταῦτα μὲν ἐκ λευκῶν φαινόμενα τὴν πέψιν ἀναζωπυροῦσθαι σημαίνει. ἀπὸ δὲ συμμέτρου μεταβαλόντα
πρὸς τὸ μεῖον χωρεῖν τὴν ἔμφυτον θερμασίαν, καὶ τοιούτοις μὲν οὖν οὐχὶ ῥᾳδίως ἄν τι ὑπόστασιν προφαινόμενον
πεπεμμένον. τοῦ γὰρ ἀπέπτου χυμοῦ ἄπεπτα καὶ τὰ περιφερόμενα, καὶ τὰ μὲν ὠχρὰ τῶν οὔρων οὕτω
πως ἐνδεῖ τοῦ κατὰ φύσιν χρώματος καὶ συμμέτρου, καταβαφέντα γε μὴν πλέον καὶ σύστασιν [illegible] συμ-
μέτρου, τὰ ὑπόπυρρα ποιεῖ καὶ ὑπόξανθα τελέως μόνον ὄντα πέψεως χρώματα. ἀσφαλῶς δ' ὑγιεινὴν ὑπα-
γορεύοντα τελέαν παντὶ τῷ σώματι, οὐδὲν δ' ἂν διενέγκοι ἴσως, ὑγιεινότατα λέγειν, καὶ ἀμφότερα συνιέναι
πέφυκε τοῖς συμμέτροις καὶ κατὰ φύσιν οὔροις. καὶ ἡ αἰτία πρόδηλος οἶμαι. τοῖς μὲν γὰρ αἱματικωτέροις
μᾶλλον κατὰ φύσιν τὰ ὑπόπυρρα πέφυκε. τοῖς δ' αὖ ξανθοχόλοις κατὰ φύσιν τὰ ὑπόξανθα, ὥσπερ αὖ τοῖς
τε μελαγχολικοῖς καὶ φλεγματώδεσι δόξειεν ἂν πρὸς τὸ λευκὸν ῥέπειν τὰ σύμμετρα, καὶ περὶ μὲν τῶν συμ-
μέτρων χρωμάτων οὐ μοι καιρὸς νῦν ἐπεξιέναι, εἴρηκα τι πρότερον ἐν τῷ περὶ τῶν οὔρων κανόνι, οὐ μόνον περὶ
συμμέτρου καὶ κατὰ φύσιν χρώματος ἀλλὰ καὶ συστάσεως καὶ περιφερομένων συμμέτρων, ὥστε ἄρα λείπεται
περὶ τῶν ἄλλων τούτων φάναι χρωμάτων, ὅσα μὴ ἀφίσταται τοῦ συμμέτρου ὁποίαν δή τινα δὲ διάθεσιν ὑπαγορεύοντων:— :—

περὶ διαγνώσεως πυρρῶν τε καὶ ξανθῶν οὔρων:— :—

ιγʹ Πυρρὰ τοίνυν καὶ ξανθὰ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι φαίνεται οὔροις, ἐπίτασιν τινὰ τῆς παρὰ φύσιν θερμότητος ὑποφαί-
νοντα, ὑπολεπτότερα γε μήν, ἢ καὶ τοῦ συμμέτρου παχύτερα, καὶ ἀνυπόστατα. ἢ βραχύ τι πάνυ καὶ ἀσαφὲς
τὸ περιφερόμενον ταῦτα ἔχοντα φαίνεται, καὶ τὰ μὲν πυρρὰ ἐπίτασιν μᾶλλον δ' ὕλης ποσότητα σημαίνει θερμό-
τητος, ἢ ταύτης δηλονότι τῆς θερμότητος ἐπίτασιν δ' ὕλης ἔνδειαν, μᾶλλον δ' αὖ διὰ τοὐναντίον γίνεται τὰ
ξανθά, τὰ μὲν γὰρ πυρρὰ διὰ πλήθη προσφορᾶς θερμαινόντων καὶ φαρμάκων δριμέων, καὶ ζέσιν αἵματος
ἐκ θυμοῦ, καὶ δυσκρασίαν ἐπὶ τὸ θερμότερον τῶν σπλάγχνων ἐπισυμβαίνειν, καὶ διὰ παραπλησίαν τινὰ
ἑτέραν διάθεσιν, ἐκεῖνα δ' αὖ διὰ λύπην καὶ φροντίδα καὶ ἀγρυπνίαν, καὶ πρὸς τούτοις κόπον ἐν
ἡλιοκαΐαν, ἀλλ' ὅσα ξανθὴν μὲν ἐπισωρεύει λεπτὴν χολὴν τῷ σώματι, ἐνδεῖ τινὰ παρασκευάζει τῆς φυσικῆς ὑγρότητος:— :—

περὶ διαγνώσεως ὑπερύθρων καὶ ἐρυθρῶν οὔρων:— :—

ιδʹ Ὑπέρυθρον ἐπὶ τούτοις οὖρον φαίνεται παχὺ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἔστι δ' ὅτε καὶ λεπτὸν φαινόμενον
ἀλλὰ τὸ μὲν ἐρυθρὰς μᾶλλον κατὰ βαφὴν ὑπαγορεύει χολῆς, καὶ οἶδεν ὅτι λόγος καὶ ἡ πεῖρα τοιοῦτον
εἶδος χολῆς, καὶ ῥηθείη ἂν ἴσως ἐν οἰκείῳ τόπῳ. τὸ δ' αὖ ὀρρῶδες πλεονασμὸν αἵματος, καὶ τὸ μὲν μᾶλλον
σφοδροτέροις συναναφαίνεται πυρετοῖς. τὸ δ' αὖ διὰ τὴν τοῦ χυμοῦ συγγένειαν ἐπ' ἀσθενεστέροις. εἰ μὴ
τις που τῆς προσαποδοθείσης αἰτίας κἀπὶ τούτου σφοδρότερον ἀνάπτει τὸν πυρετόν. ὁ δ' ἐρυθρὸν μεμάθηκεν
ὁ λόγος ὑπὸ τῶν αὐτῶν μὲν οἶδε τῷ ὑπερύθρῳ χυμῶν συνίστασθαι, τοσούτῳ δ' αὐτοὺς ἐπιταθέντας ἐδέξα-
το, ὅσῳ καὶ τὸ χρῶμα γέγονεν ἐπιδηλότερον, κἀκείνου δὲ μεμνῆσθαι χρεών, ὡς φλεβός ποτε ῥα-
γείσης περὶ τὰ οὐρητικὰ ἀγγεῖα, ἢ καὶ προσωτέρω καὶ τοῦ αἵματος τοῖς οὔροις ἀνακραθέντος, τοιοῦτο
δὴ τὸ χρῶμα φαίνεται. προσεπιγνωσθήσεται δὲ τότε τοπικῇ ὀδύνῃ, καὶ τῇ προηγησαμένῃ αἰτίᾳ, πυο-
ποιηθὲν δ' αὖ οὕτω προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ τραῦμα, καὶ τῷ οὔρῳ συνδιαδοθέντος τοῦ πύου ἡ διά-
γνωσις ἀκριβωθείη πάνυ καὶ μαρτυρηθείη, ὥσπερ αὖ κἀπὶ τῶν διυλιζόντων τὸν ὀρρὸν ἀγγείων
διοίαν δή τινα αἰτίαν ὑπὲρ τὸ δέον πεπονθότων ἀραιωθέντων ἢ εὐρυνθέντων, συνδιακρίνεται καὶ αἷμα

μίγμα τοῖς οὔροις, ὥσπερ καὶ τῆς τῶν νεφρῶν καταπυκνωθείη χαυνότης, τῶν δὲ οὔρων ἐποιοῦν πλείων ἀκρίβεια, καὶ πλείων αἰτία γίνοιτο τῶν ἄνω, καὶ μάλιστα ἡμῖν τὰ ἐπὶ φλεβὸς ῥήξεως γίνοιτο σημεῖα, ÷ φαίνοιτο
καὶ τὸ μὲν ὑπέρυθρον καὶ ἐρυθρὸν τοῦ χρώματος, μέτριόν τι τὸ κακὸν ὑπαγορεύει κἂν ἐξ ὁποίου ἤδη γεγενότα χυμοῦ, ἢ ἐπεὶ ὁ μὲν οἰκεῖος μάλιστα πέφυκε τῷ ἀνθρώπῳ, ὃ δὴ αὐτῶν οὐ πάνυ πονηρὸς καθέστηκεν ἀπὸ τῆς τῶν χρωμάτων τεκμαιρομένων ἡμῶν οἰκειότητος :- :-

περὶ διαγνώσεως οἰνωπῶν οὔρων :-

ιε Τοσοῦτον γε μὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὸ οἰνωπὸν τοῦ χρώματος πρόεισιν, ὅσῳ λείπεται τοῦ ἐρυθροῦ τὸ ὑπέρυθρον. ἤδη γὰρ ὀπτᾶσθαι τοῦτο σημαίνει τὸν ἀγαθὸν χυμόν, καὶ μεθίστασθαι ἤτοι πρὸς ξανθὴν ἢ μέλαιναν χολήν. αἳ ἤδη χείρω τῶν ὑπαρχόντων πάθη τελοῦσι. κἂν μὲν οὖν ἐμφαίνοιτό τι τῶν ἀγαθῶν ὑποστάσεων μέτριον ἂν οὕτω καὶ τὸ δεινόν, καί τις ἐλπὶς τὴν φύσιν τέως ἐπικρατήσειν. εἰ δ' οὖν γε τινὰ τελέως τὰ παρυφιστάμενα, ἢ τὴν ἀρχὴν μηδέ τι οὖν ὑφίστασθαι, σκέπτομαι δ' οἷον ἤδη τὰ χρώματα, φαῦλα πάντως καὶ πολλῆς τῆς ῥώμης ἐπιδεόμενα πρὸς ἀνάκτησιν. τό γε μὴν ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων ἐξουρούμενον ἐνίοτε οἰνωπόν, πολλὰ δραμόντων ἢ μακρὰν ἰόντων ἐπιφαίνεται πορείαν, εἴ τινα δὲ ἔχει αὐτὸ τῶν ἀγαθῶν συνδρομὴ σημείων :- :-

περὶ διαγνώσεως κυανῶν οὔρων :- :-

ιϛ Κυανοῦ δ' ὁποῖον μὲν τὸ εἶδος καθέστηκε, φθάσαντες εἰρήκαμεν ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων. ὅτι δὲ βούλεται νῦν ἂν εἴη προσῆκον φάναι. τὸ τοίνυν τοιοῦτον οὖρον φαμὲν πολλῷ μὲν ὑποφαίνει λείπεσθαι τοῦ συμμέτρου, πολλῆς δ' ἔτι δεῖσθαι τῆς ῥώμης ἐς ἀγαθὴν τὴν μεταβολήν, καὶ ὥσπερ δὴ τὰ τὸ οἰνωπὸν τοῦ χρώματος ὑπηγόρευε τὸν αἱματικὸν ὀπτᾶσθαι χυμόν, οὕτω νῦν τὸ τοιοῦτον τὸν χολώδη χυμὸν συγκαίεσθαι ὥστε εἰκότως καὶ ἴκτερον προσδοκᾶν σημαίνεται γενέσθαι τὸ τοιοῦτον ἐπιμένον οὖρον, ὅτι δὴ ἂν ἐπιμένῃ, ὁ ἴκτερος εἴτε τῆς ζυγῆ διαμαρτοῖ τοῦ πάθους ἐπικρατήσαντος, εἴτε καὶ νικώσης φύσεως προαναμοχλευθέντα δηλονότι ἐπισημασίαις πέτεως, ἐκ προνοητικῆς μάλιστα δεῖν ἀκριβέστερον, ὁ δὲ μὴ τὸ περὶ αἰτίας οὔρων γράφειν τοῦ θεοῦ διδόντος :- :-

ἂν ἤ αὐτοῦ

περὶ διαγνώσεως χλωρῶν οὔρων :- :-

ιζ Τὸ δὲ χλωρὸν τοῦ χρώματος δεινὸν μὲν γε πως, πολλοῦ δὲ χρόνου δεόμενον ἐς ἀγαθὴν τὴν μεταβολὴν καὶ τύχης ἀγαθῆς καὶ καρτερᾶς δυνάμεως, προλέγειν δὲ αὐτῶν ὅτι φαῦλον ἐπενεγκεῖν τῷ κάμνοντι πλευριτικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον, καὶ μάλιστα ἀναιτιάσαι πολλὸν εἴη, ὅτι καὶ πόρρω που τοῦ ὑγιεινοῦ καθέστηκε χρώματος, ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ ἐμφαίνει τὸν χολώδη τῶν λοιπῶν ἐπικρατεῖσθαι χυμῶν, καθ' ὅσον τὸ χρῶμα τῶν λοιπῶν χρωμάτων ἐς φαυλότητα διήλλαξεν, ἂν δὲ καὶ πλέον ὀπτηθῆναι τὸν τοιοῦτον γένηται χυμόν, τὸ μέλαν μὲν ἐπιγενήσεται χρῶμα, ὅτι δὲ ἐκεῖνο βούλεται, μετ' οὐ πολὺ ἐροῦμεν ἐν οἷς ἂν ÷ βούλοιτο
ἤποιμεν περὶ τοῦ μέλανος χρώματος, νῦν δὲ τῶν λοιπῶν χρωμάτων ἀπτόμεθα :- :-

περὶ διαγνώσεως ἐλαιωδῶν οὔρων :- :-

ιη Ἐπεὶ δέ τις ὁμοιότης τοῖς χρώμασι τοῖς ἰώδεσι καὶ τῷ χλωρῷ πέφυκεν, ἐντεῦθεν ἤδη δέον καὶ περὶ τῶν ἐλαιωδῶν οὔρων φάναι. τὰ τοίνυν ἐλαιώδη τῶν οὔρων ἐς τρία μὲν ὑποδιαιροῦνται ἤδη, ἕκαστον δ' αὐτῶν
÷ τετύχηκεν οἰκείου τέτυχεν ὀνόματος. τὰ μὲν γὰρ ἐλαιοφανῆ, τὰ δὲ ἐλαιόχροα κέκληνται, τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις ὡσαύτως τῇ διαφορᾷ ἐλαιώδη, καὶ ὁποῖα μὲν ἕκαστον τούτων τῶν φαινομένων ἤδη ἡ περὶ διαφορᾶς εἴληχε πραγματεία τὰς δὲ διαγνώσεις νῦν χρεὼν ἐπιθεῖναι, ὅτι μὲν οὖν παρὰ φύσιν ταῦτα θερμότητος σύμβολα, καὶ αὐτὰ ἂν ἐπιμαρτυρήσει τὰ χρώματα, αἱ δὲ ἐπὶ τάσδε τῶν πονηρῶν τούτων χρωμάτων τὰς διαφορὰς συσσημαίνουσι τῆς παρὰ φύσιν θερμότητος, καὶ δι' ἐντεῦθεν διακριτέον τῷ λόγῳ τὰ εἴδη καὶ τὰς διαγνώσεις ἀποδοτέον τοῖς θέλουσι. τοῖς τοίνυν πυρετοῖς τηκομένους ὑπὸ τῆς φύσεως ταῦτα δηλονότι τῆς νόθου θερμότητος καὶ ἀρχῆς καὶ ἐπιδόσεως, ἢ προσέτι ἀκμῆς ἐπιγεγενημένης τῷ πάθει, τὰ τοιαῦτα τῶν οὔρων ἐπιφαίνεται

καὶ ἀρχῆς μὲν τὰ ἐλαιοχρόα, οὕτω γὰρ ἀκριβῶς ὠνομάσθη τὰ οὖρα βραχείας ἔτι πιμελῆς τακείσης τά
δὲ λεπτὸν φανῇ ἐπιδόσεως ἤδη τῆς συντήξεως μείζω χώραν ἐχούσης, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐς τἀκριβὲς τὰ οὖρα τοιαῦ- ÷ ἢ πιμελή
τα ᾖ, ἐς ἐλαιώδη μὲν χροιὰν τὰ οὖρα μεθίστησιν, ἀκμάζειν δ' ὡς ἔτι τὸ πάθος ὑποσημαίνει, τὸ ἐπὶ
τῷ ὅλον δηλαδὴ τῆς πιμελῆς σύντηξιν. ἐκεῖνο γε μὴν οὐκ ἐπιλελῆσθαι χρεὼν, ὡς τὰ ῥηθέντα τῶν οὔρων
ἐνίοτε μὲν τῆς καθόλου τοῦ σώματος πέφυκε πιμελῆς σύμβολον τηκομένης, ἔστι δ' ὅτε τῶν νεφρῶν αὐτῶν
μόνον, καὶ δεῖ τῷ λόγῳ τούτῳ προσδιορίζειν καὶ τὴν ἑκατέρου διάγνωσιν ὡς οἷόν τε ἀποδοτέον, ἵνα μὴ
τις πλανῷτο τοῖς ἀλλήλων πάθεσι ἀπατώμενος, ἡ μὲν οὖν κατὰ βραχὺ τὸ χρῶμα τοῦτο προβαίνει, ὡς
διὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου τὰ ἐλαιώδη ταῦτα καθίστασθαι χρώματα, τοῦ καθ' ἅπαντος τοῦτο τοῦ σώματος
καθέστηκε πυρετοῦ σημεῖον, ἢν δὲ ἀθρόως καὶ διὰ βραχέος ταῦτα ἀποκαταστῇ τοῦ χρόνου, τῶν νεφρῶν
ὑπαγορεύει τὸ πάθος, προσεπιμαρτυρήσει δὲ ταῦτα καὶ ἡ προσοῦσα θέρμη πλείων. ἐκεῖ μὲν περὶ νεφροὺς
ἐπιτεταμένη μόνον, ὧδε δὲ δι' ὅλου σκιδναμένη τοῦ σώματος, ἔστι τὰ μὲν ἐλαιώδη τῶν οὔρων ὧδε πῃ τις ἂν διαγνοίη
τῇ ῥηθείσῃ μεθόδῳ ἑπόμενος. ἑξῆς δ' ἂν εἴη προσῆκον φάναι καὶ περὶ τῶν λοιπομένων χρωμάτων:-

περὶ διαγνώσεως φαιῶν καὶ πελιδνῶν καὶ μελάνων οὔρων:-

ιγ Φαιὰ τοίνυν καὶ πελιδνὰ καὶ μέλανα τῷ αὐτῷ μὲν κέχρηται χρώματι, τῇ δ' ἐπιτάσει καὶ ὑφέσει
τοῦ χρώννυντος χυμοῦ διαφόρων τῶν τε εἰδῶν καὶ τῶν ὀνομάτων τετύχηκε, ὥστε καὶ διάφορα
τὰ πάθη διὰ τοῦτο σημαίνει, καὶ τὰ μὲν φαιὰ τοσοῦτον λείπεται τῶν πελιδνῶν ἐς κακότητα
÷ τελέων ὅσον τοῦτο τὰ μέλανα πεπλεονέκτηκε, τὰ μέλανα δ' ἐνδέχεσθαι αὐτῶν χείρω χρώματα. αὐτοῖς
δὴ τοῖς χρώμασι τὴν αὐτὴν ὕλην παρασημαίνοντα. πλὴν ἀλλ' ἔστι καὶ τούτοις προσεῖναι μέλανα χρώ-
ματα τὸ κοινότατον, περὶ ὧν ἂν εἴη λέξαι μετ' οὐ πολύ. καὶ γοῦν τὰ μὲν οὖν φαιὰ τῶν χρωμά-
των, ἤτοι καταβαφὴν μετρίαν τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ δεξάμενα τοιαῦτα φαίνεται, ἢ ψύξιν ἐπιτετα-
μένην, ἢ νέκρωσίν τινα ἐνίοτε πρῶτα. τὰ δ' αὖ πελιδνὰ καὶ ταῦτα μὲν ἐνίοτε προσεπιμαρτυρεῖ δ' ἐνίοτε
καὶ πληγὰς καὶ μώλωπας ἐπιτεθείσας ταύτῃ, καὶ ὑπόλευκα μὲν ἂν εἴη μᾶλλον τῶν φαιῶν, τὰ δ' ἐπὶ-
πλεῖον φαινόμενα φαιὰ πρὸς τὸ παχὺ δ' ἐπέποντα, τὰ διὰ ψυχρότητα πολλὴν φαινόμενα φαιά, ὅσα
γε μὴν διανενεκρωμένην δύναμιν, ἤδη οὐκ ἔστι πη πρότερον σημεῖα πέψεως καὶ ἀπὸ φαύλων ἐπὶ χείρω
÷ φαίνεται φέρεται χρώματα. τοῖς δ' αὐτοῖς δ' ἂν διαγνοίη καὶ τῶν πελιδνῶν τὰ παραπλήσια σημαίνοντα, ὅσα γε
μὴν διὰ πληγὰς καὶ μώλωπας φαίνεται, τά τε σήματα καὶ αἱ πληγαὶ δηλώσουσί σοι τοῦ σώματος.
τάχα δ' ἂν καὶ ἕτερα προσεχέστερα σύμβολα. τά γε μὴν ἄκρατα μέλανα ἔστι μὲν ὅτε ἐπὶ τὸ ἔσχατον
ἐπιταθείσης θερμότητος σημεῖα πέφυκεν, ὁπόταν δηλονότι τελέως χλωρὰ ἠμαύρωνται, ἢ τινὰ πα-
ραπλήσια, ἔστι δ' ὅτε ἄκραν διασημαίνει ψυχρότητα, καὶ διαγνοίη ἂν οὕτω ταῦτα ἔχοντα τῶν τε πελι-
δνῶν ἡμαυρῶσθαι καὶ φαιὰ τέλεον. ὅτι δὲ ἐς ἔσχατον ἀφικομένη σιαλῶδες ποιότης διαχεῖν ἔοικε
τὸ ὑποκείμενον τὴν ἀμετρίαν μεῖζον, εἴπερ ἐκ συμμέτρου ταῦτα πάντα συνέστηκεν, ἀγνοῶν τε κα-
θ' ὅτι καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς τῶν ὁσημέραι γινομένων φθορῶν, πλὴν ἵνα μὴ παντάπασιν ὦμεν
δεδιηκότες φαῦλα τὰ τῶν οὔρων μέλανα χρώματα, καὶ τοῦτο προσδιοριστέον τῷ λόγῳ. ἔστι γὰρ ἰδεῖν
σωτήρια οὖρα μέλανα, παθῶν δηλονότι ~~ἠγησαμένων~~ προηγησαμένων ταύτῃ ἀπὸ μέλανος τὴν
σύστασιν ἐχόντων χυμῶν, τά τε γὰρ τῶν μελαγχολικῶν ἤδη πρός γε ὁ τεταρταῖος διαλείπων πυρε-
τὸς μελάνων οὔρων ἐπιφανέντων διαλύεται τάχιστα, οὐ καινὸν δ' ἂν εἴη καὶ τὴν μελαγχολικὴν
καὶ ὑπὸ σπλήνων αὐτῶν φαρμάκου ἐπιδοθέντος ῥυπτικοῦ τε ἅμα καὶ διουρητικοῦ μεθ' ὕδρου
ἁρμόζοντος τοιοῦτον οὖρον ἀποδοθῆναι, καὶ μάλιστα εἴ τις ἕτερα τούτοις προσαποδοθείη αἰτία:-
Καὶ γάρ ποτε καὶ αὐτὸς τοιοῦτόν τι ἐφ' ἡμετέρου ἑωρακὼς θεράποντος, οὐκ ἂν νῦν ὀκνήσαιμι ἴσω

διηγήσασθαι. τάχα γάρ ἄν τι καὶ τοῦτο λυσιτελήσοι τῷ λόγῳ, καὶ ἄλλως χαρίεν ὂν λεγόμενον. ἐπί τινα θεράποντα
τινὸς δεόμενον ἀφικόμην, ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ θεράπων ἐκεῖνα κομιζόμενος τῶν φαρμάκων ἃ δὴ λυσιτελοῦν
αὐτὸς ᾤηθην τούτῳ, καὶ τοίνυν μετὰ χεῖρας αὐτὸ λαβὼν τὸ φάρμακον. χυλὸς δὲ ἦν ὁ πικρὸς οἶμαι
προσεπέμιξα τούτῳ καὶ ὀξυμέλιτος ὅσον ἀρκεῖν ἐνόμισα, προσενέχεον δὲ καὶ ὕδατος ζέοντος, ἵνα ὑγρότερον
τὸ πόμα καὶ εὐκατάποτον εἴη τὸ φάρμακον, καὶ τῷ θεραπευομένῳ πιεῖν προσέσχον, ὁ δὲ λαβὼν τὴν κύλικα καὶ τοῖς
χείλεσι προσενεγκάς, ἐπεί τινος ᾔσθετο τοῦ φαρμάκου ἀηδίας πικροῦ μὲν καὶ αὐτοῦ δηλονότι τυγχάνοντος
ἀτὰρ δὴ καὶ τούτου τάχα μὲν ἀμαθῶς, καὶ ἐμβριθῶς, πάνυ δὲ περὶ τὰς προσφορὰς τῶν φαρμάκων
ἀγεννοῦς καὶ οὐκ εὐψύχου, προσπαῖξαι μέν τι καὶ αὐτὸς βουλόμενος. ἐλέγξαι δὲ καὶ τὸ ἄκαιρον ἐκείνου
τοῦ σοβαροῦ ὑπὸ χαυνότητος ψυχῆς γινόμενον. ἐπισυλλογισάμενος δὲ μηδέν τι ὑποστῆναι δεινὸν τὸν
ἄνθρωπον εἰ μὴ καὶ προσεπωφεληθῆναι, πιεῖν ἀνέδωκα τῷ θεράποντι. φήσας οὕτω μέγιστα νῦν ὠφελεῖν τῷ
σώματι. ὁ δὲ τὴν κύλικα λαβὼν ἀνὰ χεῖρας προσανέθηκε τοῖς χείλεσι, καὶ τὸ δέπας κενὸν ἐδείκνυεν
ἀσμένως πάνυ πεπωκὼς τὸ φάρμακον, κἀκεῖθεν ἐξιόντες. ἐγὼ μὲν ᾠχόμην ὅποι ἐδεόμην· τὸν δὲ θε-
ράποντα πέμψας εἴς τινα τῶν φίλων διά τινα τότε κατεπείγουσαν χρείαν, καὶ σύντονώτερον ἀφικέσθαι φήσας.
ἦν γὰρ ὡσεὶ τριάκοντά που οἶμαι διαστήματα σταδίων, πεζῇ ἀνιόντα ἔργον καὶ ταχέως παλινδρομήσαντα, ἐπεὶ
δὲ εἰς οὖρον αὐτὸν προεκθεῖναι ἔσεσθαι, μέλαν δὲ οἱ ἐπεφάνη ἐκεῖ τε ἤγγελλε τὸ δεινόν, καὶ τὴν αἰτίαν ἀ-
γνοῶν οὐ μετρίως ἤλγησεν, ἐπαμίλλα τοίνυν φήσας αὐτὸν τὴν ἐπιοῦσαν δεῖξαι. οὕτω τε ἐποίει καὶ
ἐλείπετο τὸ ἀπορρυσόμενον καθαρόν. δεδιὼς μὴ πάλαι θανὼν ἀφυλάκτως ἐτύγχανεν, κἀγὼ μὲν ἐθαύμαζον πρῶ-
τον, ἐπιλαθόμενος τοῦ δοθέντος φαρμάκου οἱ ἔναγχος, μήτε τεταρταῖον αὐτῷ σκοπῶν ἐμφαίνοντα μήτε
μελαγχολίαν, μόνην δὲ τὴν κρᾶσιν ὁρῶν εἰς οἷον ἄκρατον ῥέπουσαν χυμὸν μέλανα, αὐτὴ δὲ μό-
νη οὐκ ἐπίδοξον τὸ γεγονός, μὴ καί τινος ἑτέρας προσαποδοθείσης αἰτίας, ἐπεὶ δή ποτε ἀνεμνήσθην
τοῦ φαρμάκου ἐδόκει τε καὶ ἐγέλασα καὶ τὸν παῖδα θαρρεῖν ἐκέλευσα, ὡς μηδενὸς αὐτοῦ προσ-
δεχομένου δεινοῦ. οὐκ ἀκριβῶς δὲ οἱ τὰ οὖρα κέχρωσται μέλανι, ὅτι μὴ πλεονάκις οἶμαι τῷ φαρ-
μάκῳ ἐχρήσατο, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν φανοφανεῖ, τὴν μετὰ αὐτὴν ἐναλλακτέον πρὸς τὸ κατὰ
φύσιν χωρήσασαν. τάχα δ' οὐ τὴν ἀρχὴν οὐ κεχρῶσθαι τὰ οὖρα, εἰ μὴ καὶ ὁ κόπος τὰ μέγιστα συνε-
βάλετο. διαδοθέντος μὲν οὕτω ῥᾳδίως τοῦ φαρμάκου ἐπισπασαμένου δὲ τὴν ὕλην, ἀκμαζούσαν
τε καὶ πλήθουσαν. ταῦτα τοίνυν τούτων ἑκάστου μεμνημένον, καὶ τὰ ἐπισυμβαίνοντα σκοπεῖν. εἴτε
ἐκ φαρμάκων εἴη δηλαδὴ τοιοῦτον χυμὸν κενούντων, εἴτε ἐκ βρωμάτων καὶ χρωμάτων, παραπλη-
σίῳ χρωσθέντων χρώματι, καὶ ταῦτα μὲν ἐφ' ὑγιαινόντων συμβαίνειν ἀνθρώπων, καὶ μέτριον, οὐ-
δὲν δεινὸν ὀφθέντα σημαίνεται, ἐπὶ δὲ νοσούντων χρονίως μὲν καὶ μάλιστα ἀπὸ μελαγχολικῶν ἠθροισμένων χυμῶν
σωτήρια εἰσι τὸ νόσημα λύοντα πέφυκε· ἐπὶ δὲ τῶν ὀξέως πυρεσσόντων, ἄντικρυς φαῦλα καὶ θάνατον τὸ πλέον ἀγγέλλοντα:-:-

Ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται ὁποῖον μὲν ἄριστον οὖρον ἐν πᾶσι, ποῖα δέ τινα μάλιστα ἔπεται, ἐπὶ τέλοις δ' οὖν ὅτι τῶν χρωμά-
των ἑκαστον βούλεται. λείποιτ' ἂν ἤδη περὶ συστάσεως λέξαι οὔρων καὶ τῶν ὑφισταμένων, τὰς ἐφ' ἑκάστῳ διαγνώσεις
ἐπιτεθεικότι τῷ λόγῳ, ὅτι τούτων ἕκαστον διασαφοῦντι βούλεται, ἀλλ' ἐπειδή περ ἀρκοῦντως ἴσως μεῖζον ἐπεθη-
κάμεθα τῷ λόγῳ, καὶ οὐ χρεὼν μηκύνειν τοῦτον ἵνα μὴ καὶ ἐλλιπῶς ἐπιθῶμεν τοῖς τούτου διεξιοῦσι. τοῦτον
μὲν ὧδέ πη καταπαύσωμεν, ἱκανῶς ἐν πᾶσι περὶ ῥηθέντων ἐξηρκηκότες ἀπειληφότα διαγνώσεις, ἐπὶ δὲ τὸν ἑξῆς μετί-
ωμεν λόγον οὕτω τῶν πραγμάτων ἐπαγομένων ἡμᾶς, δι' ὧν δ' ἂν εἰ δέοι αἰσθέσθαι παρ' ἡμῶν προσδιαληψόμεθα. ἡμῖν τε πρὸς τὰ
τὸ ἀνέγκλητον ἐποιεῖτ' ἂν μὴ διαπεπλοκόσι τῶν δεόντων τε τῶν μαθημάτων ἐλθοῦσι τὸ ἀπλανὲς περὶ τῆς περὶ τῶν διαγνώσεων
τῶν καθολικῶν τούτων ὥσπερ ἀφορμὴν ἀνεδεξαμένοις, οὐκ οἶδ' ὅτι ἂν εἴη βέλτιον τῆς ἀληθοῦς διαγνώσεως ἐπὶ καὶ οὕτω
διατεθέντος σώματος, ἣν πάντα τρόπον ἀκριβῶς ἀσκεῖν προσήκει πειρᾶσθαι:- τέλος τοῦ β' λόγου περὶ οὔρων

: χείλεσι

ἢ: πικρῶν

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγῳ

Προοίμιον τοῦ β΄ λόγου περὶ οὔρων:-

Τὸ διαγινώσκειν τῶν παθῶν τὰ κατέχοντα πεφυκὸς ἀρίστης μεθόδου, καὶ μάλιστα λυσιτελούσης τῇ τέχνῃ, πάλαι μὲν ἐσπούδασαι τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαίοις ἐν διαφόροις τόποις ἐξειργασμένα. τῆς δὲ ἐκ τῶν οὔρων ἐπὶ τούτῳ πραγματείας οὐ πολλῷ τῶν ἄλλων δεούσης, οὐκ οἶδα ὅπως οὕτως ἀμελήσαντες, ἤδη μὲν ἡμεῖς ταύτης ἐφαψάμεθα, μήπω δὲ τὸ πᾶν τῆς διαγνώσεως πρώτῳ λόγῳ περάναντες, ἤδη καὶ δευτέρου ἐδεήθημεν λόγου ἵνα ἐκ ἐρίνες τὸ πᾶν τῆς περὶ διαγνώσεως ἀποδοθείη τῷ λόγῳ, ἄνγε μὴν μακρὸν γένηται διὰ περὶ ταύτης λόγους· καὶ μάλιστα ἡ συναγωγή τε καὶ ἀποχρῶντος οἱ λόγοι ὑπαγορεύειν, οὔτε γὰρ μανθάνοντες ῥᾳδίως ἂν ἐντεῦθεν γνοῖεν παντὸς ἐξηπλωμένου ἐς τὴν τοιαύτην μέθοδον ἀρκοῦντος λόγου, οὔτε θεραπεύειν ἐπιχειροῦντες ἐντεῦθεν διδασκόμενοι ῥᾳδίως μὲν ἂν

ἢ ἀπεοικὸς ἂν τοῖς ἐντυχοῦσι προχείροις δόξαι

καταπολεμοῦσιν, ὧν ἂν διαγνοίην ὡς ἐπικρατουμένων προχείρως δεῖν ἀπαμφιέσομεν ὧν μὴ προσῆκον ἀπέ-
σθαι βοηθείας ὥσπερ τῆς φυσικῆς δυνάμεως. τὸ μὲν οὖν καθεκάστην ἐξαγγέλλειν ὁποιονδήτι ἡ διάγνωσις
τῇ τέχνῃ πέφυκε, τοῖς ἀπαιδεύτοις τὰ τοιαῦτα ἔργον ἂν ἴσως δόξειεν ἅπαξ καταγνωσθεῖσιν ἀπαιδευσίας.
τοῖς δὲ περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαίοις ἀναμνήσεως τινὸς οὐκ ἀχρεῖον. ταῦτα τοι παρέλκον μὲν ἔργον οἰη-
θείς, μὴ ἀναμνῆσαι δ' αὖ ἀτελές, ὁποῖον τι ἡ διάγνωσις καὶ αὖθις ἔφην, ῥοπὴν οὐχ ἧττον περιζώμε-
μένος τοῖς λόγοις ἢ τῇ τῶν σπουδαίων νικῆσαι προθυμίᾳ, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδε ἐχέτω, μὴ πάνυ χρεὼν ὄν
τὸν περὶ τούτων μηκύνειν λόγον. ἤδη δ' ἐπεὶ φθάσαντες ἔφημεν περὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἐν πᾶσιν οὔρου, ἐν
τῷ πρὸ τούτου λόγῳ ἐτίθεμεν περὶ ποσότητος χύματος, καὶ προσέτι χρωμάτων, λοιπὸν ἂν ἴσως εἴη τὸ διαλα-
φῆναι περὶ τε τῶν ἐν τῷ χύματι φαινομένων συστάσεων, καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς οὔροις ὑφισταμένων, καὶ
προσέτι τῶν ἐν τοῖς ὑφισταμένοις διαφόρως τεθεωρημένων, ἔτι τε πομφολύγων, καὶ ἀχλύων τινῶν
τῇ ἐπιφανείᾳ νηχομένων, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ἕτερον ἐξετάσαι περὶ τὰ οὖρα :- : — : —

περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ τὰ οὖρα συστάσεων διαγνώσεως :- :-

ου α Πέψεως τοίνυν τῷ φλεβώδει γένει ἠκριβωμένης προσηκόντως, σύμμετρος ἂν ὀφθείη ἡ σύστασις, καθὸ δ' ἂν
αὕτη τοῦ δέοντος ἐλλίπῃ καὶ ἡ σύστασις διαπεπτωκυῖα ἂν ὀφθείη τοῦ συμμέτρου, ἀπεψίας γὰρ ἠκριβωμέ-
νης τῷ φλεβώδει γένει αἱ διάφοροι συστάσεις γίνονται, ἐπειδὴ ἡ τυχοῦσα ἀπεψία, ἢ διὰ τονίαν γίνεται
τῆς ἐμφύτου δυνάμεως, φθοίας διά τινος δυσκρασίας πεπονθυῖα, ἢ διά τινα χυμῶν ἐπικρατεῖσαν ἀμβλύνου-
σαν τὴν φυσικὴν θερμότητα, αἱ μὲν διὰ πρώτην ἀπεψίαν ἐπιδηλούμεναι συστάσεις, λεπταί που πάνυ
πεφύκασι, πολλὰς δ' ἂν ἴδοις ἴσως ἀκριβούμενος τὸν λόγον διαφοράς, κατὰ τὸ μέτρον δηλονότι τῆς
ἀποτυχίας τῆς πέψεως. αἱ δ' αὖ διὰ χυμῶν τινῶν ἐπικρατεῖσαν γινόμεναι συστάσεις παχύτεραι πως ἀνάλο-
γως φαίνονται ταῖς ἐπιγινομέναις τῆς πέψεως διαμαρτίαις, τὰ δ' αὐτὰ ποιοῦσαι ἂν αὗται ἐμφράξεις
τε, καὶ ἐπὶ πλέον τῶν πόρων ἀποφράξεις. ἐκεῖ μὲν γὰρ οἷον στενοχωρουμένης τῆς ὕλης ἀπηθεῖται τὰ
παχύτερα, ὥστε ἐντεῦθεν φαίνεσθαι λεπτὰ τὰ διουρούμενα. ἐνταῦθα δ' αὖ παχύτερα φαίνεται, ἀπο-
θουμένης ὥσπερ τῆς φύσεως τῇ τῶν αἰτίων βαρύτητι, καὶ τὰ κακῶς φθάσαντα μὴ πεπέφθαι. οὐ περιττὸν
δ' ἂν ἴσως δόξειε, καὶ ταῦτα προσδιορισθῆναι τῷ λόγῳ, τὰ γὰρ δοκοῦντα ἔσθ' ὅτε λεπτὰ τυγχάνοντα ὑπό-
ξανθα τῷ χρώματι φαίνονται, καὶ βραχύ τι ἢ οὐδὲν ὑφιστάμενον ἔχοντα, ὥσπερ τὰ διὰ μέτρον χρο-
νίσασαν κένωσιν ὑστεροποροῦ ἐθισμάτος, ἢ καὶ οὖρα ὥσπερ ἐπὶ διαβήτῃ. λευκὰ μὲν ἐστιν ἰδεῖν καὶ
λεπτὰ τῷ τῷ χρώματι, μικρὸν δὲ καὶ ἀνυπόστατα. τὰ παραπλήσια γὰρ ἐπί τε τῶν ἐν νόσῳ γήρᾳ καμνου-
μένων, καὶ τῷ κατὰ φύσιν συμβαίνοντι. τὰ γὰρ μὴν ἠλλοιωμένα τῶν οὔρων πάχος ἤτοι τὸν πλεονάζοντα
χυμὸν ὑποδηλοῦσιν, ἤ τινα τῆς ἐπιφανείας ἐκ ψυχρότητος πύκνωσιν, ἢ πέψεως ἀρχήν, ὡς ἐπ' ἐνίων
ἐνδεχομένων νοσημάτων, ὁπόταν δηλονότι λεπτὰ τύχῃ τὰ οὖρα ἠγρούνται, ἀλλὰ τὰ μὲν τῷ χρώματι
διορίζονται, τὰ δὲ τῇ ῥᾳδίᾳ μεταβολῇ, τὰ δὲ τῇ τῶν ὑφισταμένων παχύτητι. ἐνδέχεται ἡ δυοῖν
ἢ τριῶν, ἢ καὶ πλειόνων συμπλακέντων αἰτίων, καὶ τὰ οὖρα δόξαι τὴν φύσιν συμπεπλεγμένα, ἀλλ' ἡμῖν
ὁ λόγος νῦν οὐ περὶ τῶν συνεχομένων φάναι πρόκειται ἀλλὰ περὶ ἁπλῶν, ἐκεῖνο μὲν γὰρ εἰς πολὺ ἂν τὸν τῷ
λόγῳ παρατείνοι, καὶ δυσδιεξίτητον ἴσως δόξειε, τὸ δὲ οὐχ ἧττον πρόχειρον, ἢ ῥᾷδιον, καὶ τοῖς σπουδαίοις
εὐκολωτέρας ἀφορμὰς παρέχον, ἐκ τοῦ ἔχειν κρίνειν καὶ τὰ συμπεπλεγμένως φαινόμενα τῶν οὔρων. ἀλλ' ὁ μὲν
περὶ διαγνώσεως συστάσεων οὔρων λόγος ἱκανῶς ἂν ὧδε διαγνωσθείη ἡμῖν, τὰ καιριώτερα
ἠρκέσθω, καὶ τῶν σπουδαίων τὸ πεφυκότων καὶ ἀπὸ τούτων κρίνειν τὰ λείποντα, ὅτι καὶ λέλειπται
τὸ γὰρ ἐπὶ μηκύνειν τὸν λόγον ὡς διάβλητον ὑφορώμενος εὐπειθεῖ μὲν σὺν εἰρήνῃ, νυνὶ δὲ
περὶ τῶν ὑφισταμένων προσῆκον ἐστὶ σκέψασθαι, καὶ πρῶτον μὲν περὶ τοῦ κατὰ ποσὸν ἐναλλαγμένων

συστάσεις

÷ τὸν λόγον

ῥητέον ἀκολούθως καὶ περὶ χρώματός τε καὶ συστάσεως, ἔτι τε λειότητος καὶ ὁμαλότητος, καὶ εἴ τι
ἕτερον συναναφαίνεται τούτοις :– :– :–

περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ ποσότητα τῶν ὑφισταμένων διαγνώσεως :– :– :–

βον Τὰ τοίνυν τοῖς οὔροις ὑφιστάμενα σύμμετρα, ἢ πλείω τοῦ ποσοῦ τελοίη, ἢ ἐλάττω, ἢ πάντη σύμμετρα, καὶ συμ-
μέτρων μὲν ὄντων, εἰ σύμμετρα εἴη τῷ ποσῷ οὐδὲν καινόν, πλειόνων δὲ ἢ ἐλαττόνων, ὁμοίως ἂν καί τις ἐπ' αὐτῶν
ῥηθείη διάγνωσις. καὶ πλειόνων μὲν ὄντων τῷ ποσῷ συμμέτρων μὲν κατὰ τὰ ἄλλα πολλῇ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν ἄνθρωπον χ κατὰ τὰ ἄλλα
ῥᾳδίως κατεργαζομένῃ ὑπὸ ῥώμης τῆς φυσικῆς δυνάμεως, γυμνασίαις τε καὶ βίῳ ζῆν ῥᾳθύμως, καὶ ἁπλῶς
δηλονότι κεχρῆσθαι ὅσα τρέφειν καὶ πιαίνειν εἴωθε τὸν ἄνθρωπον. ἔστι δ' ὅτι καὶ μετρία τις τῆς καθόλου διαπνοῆς
ἐπίσχεσις, καὶ οὐκ ἐξόδους τῶν λοιπῶν φυσικῶν ἐκκρίσεων τρόπος, τοσαῦτα δὴ προβαίνεται τὰ ὑφι-
στάμενα. διὰ τἀναντία δ' αὖ τούτων ἐλάττω ἂν ἐπισυμβαίη τὰ ὑφιστάμενα, ὥσπερ καὶ διὰ τὰ σύμ-
μετρα, καὶ τὰ ὑφιστάμενα σύμμετρα. λεπτὰ δὲ ὄντα τῇ συστάσει τὰ ὑφιστάμενα, κἄν τε πλείω ἢ κἄν
τε ἐλάττω, κἄν τε καὶ σύμμετρα τῷ ποσῷ δηλονότι· οὕτω μαθητέον· ὡς ἐνίοτε μὲν ὠμοῦ χυμοῦ λεπτυνθέντος
πάνυ πέφυκε σύμβολον, γνοίης δ' ἂν ἐντεῦθεν, εἰ γὰρ μετρίως διακινοίης τὴν ἀμίδα, αὐτά τε μετεωρί-
ζεται ῥᾳδίως, καὶ ἡ λειότης ἀπόλλυται. ἐνίοτε δ' αὖ ἀσθενῶς ἔχουσαν ὑπὸ τήξεως τὴν φύσιν [illegible], μήπω δυνα-
μένως ἔχειν εἰς τὴν σύμμετρον σύστασιν ἀγαγέσθαι τὰ ὑφιστάμενα. πολλοῦ δὲ πρότερον, ὧν ταῦτα πέφυκε
περιττώματα. διενήνοχε δὲ ταῦτα τῶν προτέρων, τῷ μὴ ταχέως καθίστασθαι πρὸς τὸ σύμμετρον, χρό-
νου τε ἢ ῥώμης δεόμενα, ἢ γε μὴν ἐν αὐτοῖς διάφορος ποσότης ἢ μὲν ἄρα τῆς κατεργαζομένης [illegible] πέψεως :– :–

περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ τὴν σύστασιν τῶν ὑφισταμένων διαγνώσεως :– :–

γον Παχέος δὲ ὄντος τοῦ ὑφισταμένου, εἰ μὴ ἔχοι τι ἀλλ' ἀκριβῶς λεῖον ἢ πίον, οὐκέτι ἂν ὠμοχυμίας δέ τινος περὶ τὰς
φλέβας ἀπόκειμαι, ὥστε καὶ τὴν ἀναλογίαν τοῦ τε ποσοῦ καὶ τοῦ πάχους ἐπιμετρεῖσθαι, καὶ τὸν ἀθροιζόμενον χυ- *
μόν. ἔστι γε μὴν ὅτε καὶ κριτικῶς ἐν τούτοις τῆς φύσεως ἀποκρινούσης τὸ περὶ τὰς φλέβας περίττωμα. καὶ
ἀθρόως οὕτω κινουμένης τῆς ὕλης σφόδρα ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον φαίνεται τὰ ὑφιστάμενα. ὥστε καὶ
δέος ἐξ ἐπαγωγῆς οὐκ ὀλίγον τοῖς ἀγνοοῦσι τὴν αἰτίαν. προσδιορίσασθαι δὲ καὶ ταῦτα τοῦ μὴ φαῦλα εἶναι
τότε μὴ κεκτῆσθαι χαλεπὰ χρώματα. καὶ τῷ μετὰ τὴν ἀκμὴν τὸ πλεῖον διανύεσθαι τοῦ νοσήματος. τὰ γὰρ τῷ
ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ἀναβάσεσι φαινόμενα τοιαῦτα τῶν πυρετῶν, ὑφορᾶσθαι ὡς πονηρὰ προσήκει, σημαίνει
ἢ μετὰ φαύλων ἐπιφαίνεται τῶν χρωμάτων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τῷ προγνωστικῷ ταμιευέσθω. εἰ δὲ γὰρ ἴσως [illegible]
ἀνθ' ἑνὸς διδόντος περὶ τούτων, προσαποδοτέον δὲ κἀκεῖνο τῷ λόγῳ, ὃ δὴ τοῦ μὲν αὐτίκα μόνοις τῆς ὠμοχυμίας
πέφυκε. διενήνοχε δὲ τῶν ῥηθέντων τῷ γλίσχρον εἶναι, καὶ μίξει δὲ ἐξιτηλούμενον οὐκ ὀλίγας ἐνίοτε δυσωδίας
ἐμποιεῖ αὐτῷ, περιελθόν που περὶ τὰ οὐρητικὰ ἀγγεῖα· ἠκούσαμεν ἂν ἔθος πύῳ. διενήνοχεν ἐκείνου μέντοι τῷ
τε μὴ ὄζειν, καὶ πάνυ τυγχάνον γλίσχρον· τὸ γάρ τοι πῦον, καὶ αὐτό τινα γλισχρότητα κεκτημένον, τῆς ἐπὶ
τῷ ῥηθέντι ἤδη ὠμοῦ λείπεται, διαγινώσκεται δ' ἔτι τὸ πῦον, τῷ τε προηγήσασθαι τινὰ ὀδύνην, καὶ αἷμα χυμοῦ
ἴσως διερρηθῆναι, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἐπ' ἀνθράκων ἐντιθέμενον βαρέως ὄζειν. καὶ ἃ μὲν ἔστι διαγνῶναι ἔκ τε
τῶν πλειόνων τε καὶ ἐλαττόνων τοῦ συμμέτρου ὑφισταμένων, κἄν τε πάχος ἔχοιεν δηλαδή, κἄν τε
λεπτότητα, κἄν τε καί τινα συμμετρίαν τηροῖεν ἐντεῦθεν ἐστὶ μαθεῖν τὸν συνετὸν λογισάμενον. ἐπεὶ δὲ τού-
τοις ῥητέον περὶ τῶν ἐνδεχομένων συναναφαίνεσθαι τοῖς ὑφισταμένοις χρωμάτων :– :– :–

περὶ τῆς ἐκ τῶν λευκῶν ὑφισταμένων διαγνώσεως :– :– :–

δον Τὰ μὲν οὖν ἐπιπεφυκότα τῶν ὑφισταμένων, οὔτε ἐπιτεταμένως λευκά τις ἂν φαίη, οὔτ' αὖ ὕπωχρα, ἑκατέ-
ρων γὰρ διαπέπτωκε, τὴν τούτων ἀμφοτέρων μεσότητα, ὁπόταν τοίνυν τὸ ὑφιστάμενον ᾖ λευκὸν ἀκριβῶς
ἢ χυμοῦ τινος ἐστὶ τοῦ φλεγματώδους τεκμήριον, ἢ πύου ἀκριβῶς πεφθέντος, ἀπό τινος τῶν ἐντὸς μορίων πεπονθότος

συνεκρίθη, καὶ διαγνοίης ἂν ταῦτα οἷς ἔφην διακρίνεσθαι τῷ τε πύῳ καὶ τοῖς χυμοῖς. τὸ γὰρ ταυτολογεῖν ὡς περιττὸν οἰόμενος διέπραξα, οὐχ ἧττον διαβαίνων ὡς ἄτοπον, τοῦ τὰ δέοντα ᾑρῆσθαι παραγγέλλεσθαι ἐθέλοντι, τοῦτο γὰρ οὐκ ἄν τις ὡσαύτως μέμψαιτο, τοῖς πολλάκις ἐπ' οὐδενὶ προσήκοντι γραφομένοις:— :- ÷ διαπέφευγα

περὶ τῆς αὐτῶν ὑπώχρων τε καὶ ὠχρῶν ὑφισταμένων διαγνώσεως:—

ε Ἐπειδὴ τούτοις τά τε ὕπωχρα καὶ ὠχρὰ τῶν ὑφισταμένων συγκαταλεκτέα μέν, ὡς ἀπεπτωκότα τῆς κατὰ φύσιν χρώματος. ὑπενέγκοι δ' ἄν τις ταῦτα ὡς μέτρια ὑπὸ μετρίας δηλονότι χολῆς χρωννύμενα περὶ τὰ βάθη καταδυομένης τοῦ σώματος. τὰ δὲ χολώδη τῶν ὑφισταμένων, ἤδη καὶ φαῦλα πέφυκεν ἐπί τε τα-θοσαντὴν ξανθὴν χολὴν ἐπὶ τῇ ῥίζῃ πολλὴν σημαίνοντα, ὥσπερ ἔτι χείρω τὰ ὀρφνώδη τῶν ὑφισταμένων φαίνεται, ἐπικρατουμένης ἤδη τῆς ἀποστικῆς τῶν πονηρῶν δυνάμεων· ἡ μὲν γὰρ ἀκρατῶς ἡ δύναμις ὡς οἶμαι ~~οἶμαι~~ ἔχειν οὐκ ἄλλοτι ταῦτα χρώματα χυμῶν ἀπόκοτα κατεδέξατο πολιορκουμένη ὥσπερ ὑπ' ἐχθρῶν ὕλης:— :—

περὶ τῆς αὐτῶν φαιῶν, πελιδνῶν καὶ μελάνων ὑφισταμένων διαγνώσεως:—

ϛ Χείρω γε μὴν τούτων ἔτι ὅσα φαιά, καὶ πελιδνὰ καὶ μέλανα, τοσοῦτο δὲ κεκρατημένα φαίνονται τῆς φύσεως, ὅσῳ καὶ χείρω πέφυκε. καὶ τις ἂν εἰκάζων πράγμασι τὰ ὑφιστάμενα, πόλιν μὲν ἂν δῆθεν τὴν διὰ παντὸς ἰοῦσαν φυσικὴν τοῦ σώματος οἰκονομίαν, πολέμιον δὲ στρατὸν, τὰς τῆς δυνάμεως ἐνεργείας νόμους δέ τινας, καὶ καταστάσεις τὰς γινομένας κατὰ λόγον πέψεις. ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς πόλεως τὸ μὲν ἔστι πρόθυρα καὶ τὸν αὐτὸς περίβολον διορίζει, τὸ δ' εἰς αὐτὸν ἔσω ἔτι τὸν περίβολον, καὶ τὰς ἐπάλξεις, τὸ τρίτον δὲ καὶ ἔσχατον ὡς εἰς αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν, ἐπὶ τῇ εἰκόνι δὴ τὴν φύσιν παραβαλόντας, τὰ κατ' αὐτὴν γινόμενα κατανοεῖν. τὰς μὲν οὖν μετρίας ἀπεψίας φαίη ἄν τις παρανομίαν, ὧν δὴ μετρίων οὐσῶν βραχύ τι ἂν τὸ κοινὸν λυμαίνοιτο. προκοπτουσῶν δὲ καὶ στάσις ἂν ἐπενεχθείη. ἂν δὲ καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐς παντελῆ καθαίρεσιν ἡ πόλις καταστραίη ἄν, οὕτω ταῖς ἐσχάταις τε καὶ χρονιζούσαις ἀπεψίαις. ἔσθ' ὅτε καὶ κίνδυνος τῷ χρόνῳ ἕπεται τοῖς κάμνουσιν, ὅσα δὲ διὰ ἀτονίαν τῶν φυλασσόντων ὑπ' ἐχθρῶν τῇ πόλει γίνεται. οἱ συναναδιδόμενοι φαῦλοι χυμοὶ τῷ σώματι δηλοῦσι περὶ τὰ βάθη ἤδη χωρήσαντες. ὁπόταν γὰρ ἤδη κατακρατοῦντες καὶ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως κατίσχωσι, τί ἄν τις οἰκτρότερον κατασκαφῆς νομίσοι τῇ πόλει πάσης ἤδη ἀπορούσης δυνάμεως. τοῦτ' ἄρα καὶ δῆθεν ἄν τις τῶν ὑφισταμένων τὰ μέλανα σημαίνειν τῶν πολεμίων ἐπικράτειαν τοῖς τύχαις, καὶ τοσούτῳ ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως ἐσωτέρα ὅσῳ καὶ τὰ ὑφιστάμενα πρὸς τὸν πυθμένα χωρεῖ. οὕτως ἂν καὶ τοῖς γε διδασκομένοις σοι εἰκόνος λογίσαιο, τὰ κατὰ φύσιν ἡμῖν συμβαίνοντα. ἀλλ' ἐπανηκτέον τὸν λόγον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὧδε ῥητέον χρωμάτων:— :— :—

περὶ τῆς αὐτῶν ὑπερύθρων, καὶ ἐρυθρῶν ὑφισταμένων διαγνώσεως:— :— :—

ζ Τὰ τοίνυν ὑπέρυθρα, καὶ ἐρυθρὰ τῶν ὑφισταμένων ἀπεψίαν μέν τινα μηνύουσι τῆς τελείας πέψεως δι' αἵματος ὑπερβολὴν ὕλης. μέτρια δὲ καὶ ἴσως ἀκίνδυνα, ταῦτα μὲν γὰρ τῶν εἰρημένων ὑφισταμένων, οὐχ ἧττον ἀπέχουσι τῇ ποσότητι ἢ τῇ ποιότητι. ταῦτα δὲ τῇ ποσότητι μόνῃ τὴν δύναμιν αὐτὴν ἔνθα ἀδικεῖν ὧν δή τα ἀφαιρουμένων ῥᾳδίως πρὸς ἑαυτὴν ἡ δύναμις ἐπανέρχεται:— :—

περὶ τῶν ἐναίμων ὑφισταμένων:—

η Ἐπὶ δὲ τούτοις αἱ ἔναιμοι τῶν ὑποστάσεων φαίνονται, αἳ χείρους μὲν τῶν ἐρυθρῶν πεφύκασι πάντως, ἀμείνους δὲ τῶν πελιδνῶν καὶ μελάνων, καὶ γὰρ μηδὲ κατεργάζεσθαι ὅλως τὸν αἱματικὸν χυμὸν σημαίνουσιν, ἀλλ' εἰ μὲν διὰ πλῆθος ἀτονούσης τῆς δυνάμεως τοῦτο γίνεται ἀνεκτὸν ἂν ἴσως δόξῃ καὶ φέρει ἂν τοῦτο ὁ ἄνθρωπος χρονούμενός τοι δεηθεὶς ἐς ἡμερῶν οὐκ ὀλίγων. εἰ δὲ διὰ αὐτῆς τῆς φυσικῆς δυνάμεως ἀτονίαν καθ' αὑτὴν συμβαίη, τοῦτο τῶν ἐσχάτων κακῶν ἀπαγορεύειν μὲν κατηγοροῦν τὴν δύναμιν, τὰ ἑαυτῆς ἐργάζεσθαι. ἀπολύει δὲ τοὺς μάλιστα λυσιτελεῖν χυμοὺς τῷ ζώῳ δοκοῦντας, ἀλλὰ

ταῦτα μὲν διαγνοίης ἂν πρός τε τὰς προηγησαμένας καὶ ὅσους πόλεις ἀποσκοπήσας, πρός τε τὴν ἕξιν
τε καὶ ἡλικίαν τοῦ κάμνοντος. καὶ ὥραν τε καὶ χώραν καὶ δίαιταν, καὶ αὐτὴν δὴ τὴν ἀφορίαν, οὐχ ἧττον
γὰρ τῶν ἄλλων καὶ ταῦτα εἰώθεσαν λυσιτελεῖν ταῖς διαγνώσεσιν, ὥστε καὶ ταῦτα πειρᾶσθαι θέμις
ἐμμελετᾶν τὸ ἔργον τὸ διαγινώσκειν ἀσφαλῶς ποιούμενον:- :—

περὶ τῆς ἐκ τῶν ὀροβοειδῶν. πιτυροειδῶν πεταλωδῶν κριμνωδῶν ὑποστάσεων διαγνώσεως:

Νῦν δὲ ἴσως ἦν προσῆκον φάναι περί τε ὀροβοειδῶν, καὶ πιτυρωδῶν ὑποστάσεων, καὶ προσέτι πε-
ταλωδῶν καὶ κριμνωδῶν ὅτι τούτων ἑκάστη διασημαίνεται. ὁποῖαι τοίνυν τὸ εἶδος πεφύκασιν
ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων ἔφθημεν εἰρηκότες, νῦν δ' ἐπιδηλώσομεν τὰς διαγνώσεις, οὕτω πως προ-
αγαγόντες ἡμῶν τὸν λόγον. αἱ τοίνυν ὀροβοειδεῖς τῶν ὑποστάσεων τοῖς οὔροις ἐπιφαίνονται, ὁπόταν ἤ-
δη τῆς πιμελῆς τηκομένης καὶ ἡ σὰρξ αὐτὸ δὴ τοῦτο πάσχειν ἄρξαιτο, οὐδὲ δὲ λανθάνειν ὡς ἐνίοτε, καὶ
τῶν νεφρῶν μόνων τὸ πάθος αἱ ὀροβοειδεῖς τῶν ὑποστάσεων διαφαίνουσι. πλὴν ἀλλ' ὅσον ὧδέ πη διορί-
σασθαι τῷ λόγῳ, ἵνα μή τις ἀπάτη τοῖς ἀπειροτέροις ἐγγίνηται. ἐπὶ μὲν οὖν τοῖς διόλου πυρέσσουσι
καὶ τοῦ παντὸς δηλοῦσι σώματος σύντηξιν. ἐπὶ δὲ τοῖς μὴ πυρέσσουσι τῶν νεφρῶν μόνων τελεῖν τὸ πα-
θημα, προσδιορισθήσεται δὲ ταῦτα μὴ ταῖς πέψεσιν. αἱ μὲν γὰρ ἀπεψίαι τοῦ παντὸς σώματος τὴν
τηκεδόνα σημαίνουσι. αἱ συναναφαινόμεναι δὲ πέψεις τῶν νεφρῶν μόνων, λοιπαὶ δὲ φαῦλαι ὑποστά-
σεις αἱ πιτυρώδεις, οὕτω καλούμεναι, χείρους μὲν τῶν ῥηθεισῶν, ἐλλείπουσαι δὲ εἰς φλαυρότητα τῶν :φαυλότητα
πεταλωδῶν. φαίνονται δ' αἱ τοιαῦται, ὁπόταν ἐν τῷ βάθει τῶν ἀγγείων ὁ πυρετὸς καταστῆναι
δοκῇ γε μὴν καὶ τὸ τῆς μεμνῆσθαι. ὡς ἐστὶν ὅτε καὶ μόνης τῆς κύστεως πασχούσης σύμβολον γί-
νονται. διορισθήσονται δὲ καὶ αὗται πέψεσί τε καὶ ἀπεψίαις. ἀπυρεξίαις τε καὶ πυρετοῖς. ὥσπερ δὴ
τὰ κἀπὶ τῶν ὀροβοειδῶν φθάσαντες ἐξεθέμεθα. τὰς γε μὴν τῶν ὑποστάσεων πεταλώδεις
καθ' ὅτι γινομένας ὁπόταν καὶ στερεῶν αὐτῶν ὁ πυρετὸς προσάπτεσθαι ἄρξηται. αἱ δ' ἐπὶ τῶν
πεταλωδῶν ὑποστάσεων ἐρρήθη, ταύτας μαθεῖν ὅτι καὶ ὧδε. ἢ γὰρ τοῦ παντὸς τὸ πάθημα νο-
μίζεται σώματος, ἐπὰν οἵ τε πυρετοὶ καὶ αἱ ἀπεψίαι ὦσιν, ἢ μόνης αὐτῆς τῆς κύστεως. ὁπόταν
δηλαδὴ ἀπυρεξία μὲν τὸν ἄνθρωπον ἔχῃ, πέψις δ' ἐν τοῖς οὔροις δείκνυται, ἐπὶ δὲ ταῖς ῥηθείσαις ταύταις
φαύλαις ὑποστάσεσι ταῖς ῥηθείσαις, χειρίστη καὶ ταύταις ὑπερβάλλουσα φαίνεται ἡ κριμνώδης. το-
σοῦτον διενεγκοῦσα τῶν ἄλλων τῇ φαυλότητι ὁπόσον αὐτὴ τῇ νεκρώσει προσήκει. ἐπεὶ γὰρ τῶν τριχῇ
διαστατῶν σωμάτων ὁ πυρετὸς τομὴν πεποιηκὼς τὰς κριμνώδεις ταύτας ὑποστάσεις τετέλεκεν.
ἀλλ' οὖν ὅτι καὶ ταῦτα διορίσασθαι τὰς κριμνώδεις τῶν ὑποστάσεων, τοῦ κατοπτηθέντος αἵματος,
ἐπεὶ μέντοι λευκαὶ τὰ προφαινόμενα εἴη τῶν κριμνωδῶν ὑποστάσεων τοῦτο σημεῖον. ἐρυθραὶ δὲ τοῦ
κατοπτηθέντος αἵματος σύμβολον, καὶ δὴ τὸν συνετὸν καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιστήμονα, ἀκριβῶς
καταστοχάζεσθαι τῶν ῥηθέντων, καὶ οὕτω λέγειν τε καὶ πράττειν ὅτι προσῆκον, καὶ δὶς ἢ τρίς.
καὶ πολλάκις εἰ δίδωσιν ὁ καιρὸς προδιασκεψάμενον, ἵνα μή που ἡ πρώτη τοῦτο ἐπίδειξις ἔφοδος προ-
επινοοῦσα δηλονότι τὸ ἀδιάπτωτον, τῷ μὲν γὰρ ταχυθεῖς διαπεπτωκότι πρώταις ἐφόδοις κρί-
ναι τε καὶ πρᾶξαι συμβαίνοντι ζημιῶσαι προμαρτήσει, τάχα δ' ἂν νόσον καὶ ἄγνοιαν καταψη-
φισθείη. τῷ δὲ περιεσκεμμένῳ, καὶ ἀκριβῶς συνεωρακότι, τό τε τάχιστα λέγειν ἕπεται, καὶ τὸ πεί-
θεσθαι τοὺς κάμνοντας αὐτῷ γενήσεται, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἤδη καὶ ἐν προόδῳ, ἀποχρώντως οἶμαι λε-
λεκται. οὐδὲ δὲ λανθάνειν ἡμᾶς, ὡς ἐνίοτε χυμοί τινες πρὸς τὸν τῆς ἀμίδος καθιζάνοντες πυθ-
μένα ἢ ὅλη λεπτυνθέντες τε ἢ διασπαρέντες ὑπὸ παχέος πνεύματος, κατοπτηθέντες δὲ ἢ διασπασθέν-
τες φαντασίαν τινὰ δεικνύουσι τῶν ῥηθεισῶν ὑποστάσεων, ἀλλὰ ταῦτα ῥᾳδίως ἂν διαγνοίης τοῖς τε προηγησαμέ

τῶν ὑποστάσεων πάχος, καὶ τῷ ταύτας κατὰ βραχὺ μετεωριζομένας πεπλέχθαι τε καὶ διασκεδάννυσθαι. αἱ δὲ ἐρήμωσαι φαῦλαι τῶν ὑποστάσεων, ἐὰν μὲν πλῆθος καὶ πάχος ἐπιτείνηται, τὸ πλεῖον δὲ τοῦ τῆς ἀδηλίας τηροῦσι πυθμένα κατὰ μηδὲν διαλάττουσι. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐρυθρῶν ἀρκούντως ἂν ἔχοι ὧδε. ἑπόμενον δὲ φανεῖ ἡ περὶ τῆς ἀνακεκραμένης ἀγαθῆς ὑποστάσεως φαύλοις τισὶν ἢ ἀπέπτοις κόμμασι χυμῶν οἷον δή τινων:-:-

περὶ τῆς ἐκ τῶν συμμεμιγμένων τοῖς ὑφισταμένοις διαγνώσεως:-

ιον Καὶ γάρ τοι ἔσθ' ὅτε ψήγματά τινα συνεπιθεωροῦνται τοῖς ὑφισταμένοις, ἤτοι πρὸς τὸ λευκὸν (πυρρὸν) ἀπειργασμένα, ἢ πρὸς τὸ λευκόν, ἤ τι παραπλήσιον. ἀλλὰ ταῦτα πλείω μὲν ὄντα ἡμίπεπτον μὲν τὴν ὕλην δηλοῦσιν, ἐκεῖνον δὲ τὸν χυμὸν ἐν τῷ βάθει πλεονάζειν τε καὶ συγκαίεσθαι, οὗ ψήγματα τοῖς ὑφισταμένοις συνεχόμενα. ἐλάττω δὲ μετριωτέραν μὲν τὴν τοιούτων κακοχυμίαν δηλοῦσι, πονηρὰν δέ τινα δίαιταν ἐπιγενῆσαι ταῦτα. ἀντέστραπται δ' οὖν ὧδε τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τῷ τοῦ μεγέθους λόγῳ. ὅσον γὰρ ἡ μείζω τὰ ψήγματα καὶ τὴν ἐντὸς τῶν φλεβῶν σύγκαυσιν ἐλάττω δηλοῖ, ὅσῳ δὲ ἐλάττω, καὶ τὴν θερμότητα μείζονα. κατὰ ἣν δ' ἂν ἡμεῖς αἰτίαν τοῦ λόγου προϊόντος ἀποδώσομεν. τὸ γὰρ νῦν ἔχον περὶ διαγνώσεως μόνον εἰπεῖν προὐθέμεθα. ἐνίοτε μὲν καὶ οἷον τρίχες ὑπόλευκοι παραμεσιτοῦσι, καὶ μῆκός τε καὶ πάχος συναναφαίνονται τοῖς ὑφισταμένοις, αἳ δή τι πάθος ὀφθῆσαι τῶν νεφρῶν ὑπαγορεύουσι. τῶν οὖν συναναφαινομένων τοῖς ὑφισταμένοις ἑτερωδεστέρων σωμάτων πλειόνων ὄντων, καὶ διασκεδασθέντων ὑφ' οἵας δή τινος αἰτίας ἐς τὸ ὕψος τοῦ χύματος οὐδένα λαμβάνουσι τὸν αὐτὸν ἐναποτίθενται τῷ σώματι, ὥσπερ δή τι καὶ ἡμεῖς ποτε

ιϛ τεθεάμεθα ἐπί τινος γυναικὸς ἑλκώδη τόπον αὐτόματον νοσούσης. ἐφ' ἑτέρας δὲ χρονίως ἀρμονίας ἀλγούσης. ἀλλὰ τῆς μὲν προτέρας τὰ οὖρα πλείω τε καὶ παχύτερα τὰ συναναφερόμενα τοῖς ὑφισταμένοις εἶχε. καὶ μικροῦ δεῖν πιτύροις ἔοικε πάντη πλανώμενα τῷ τῆς χύματι ἤδη καὶ αὐτῷ πυρρῷ τυγχάνοντι. τῆς δὲ λοιπῆς ὑπόλευκον μὲν καὶ λευκὸν ὀλίγον τοῦ κατὰ φύσιν, κατὰ σύστασιν τε καὶ χροιὰν λειπόμενον. μικρὰ δὲ καὶ λεπτότερα ἐδόκει τῶν προτέρων εἶναι τὰ περιφερόμενα τῷ χύματι. ἀλλ' ἡ μὲν τὸν αὐτόματον τόπον νοσοῦσα ἐφ' ἡμῶν διαιτηθεῖσα τοῦ πάθους ἀπήλλακται. ἡ δ' ἑτέρα φάρμακον μέντοι ἐφ' ἡμῶν πεπωκυῖα πέπαυσο λυσιτελήσαν τῷ πάθει. ἐπεὶ οὐκ οἶδα ὅπως ἀνεβάλετο περιχεθῆναι δεῖ, οὔπω γάρ τοι ἔτυχε καὶ ὄνομα πυθομένη φαρμάκου, μέχρι γε ἐπεπώκει, ἣν γὰρ ἡμῶν καὶ τοῦτο ἀγροικικῶς ἐστερημένη, ἐγὼ μὲν ταύτην παρεῖς ᾠχόμην. ὅτι δὲ οἱ μέγιστον ἀγνοοῦ, καὶ ταῦτα λέλεκται οὐχ ἵνα ἐμπρέπων ὁ λόγος ταῖς ἱστορίαις, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς εἰδῆτε ὁπόσον ἔοικε λυσιτελεῖν ἐπίσκεψις ἀκριβὴς τῶν οὔρων. ταῦτά τοι βουλευσαίμην ἂν καὶ ὑμῖν ἡδέως, ὅσοι τῇ περὶ οὔρων ἐντρυφᾶτε πραγματείᾳ καὶ πρὸ ταύτης τῇ ἐξετάσει τῶν ὁσημέραι γινομένων ἐπ' αὐτοῖς καινισμῶν, καὶ ταῦτα προσεπισκοπεῖν, οὐκ ὀλίγα συνεισενεγκεῖν δυνάμενα τῇ τέχνῃ. ἐφ' οἷς γε μὴν αἰτίαις ταῦτα γίνεται ἐροῦμεν τοῦ θεοῦ παρεσχηκότος ἐν οἷς ἂν λόγοις περὶ αἰτίας οὔρων γράφωμεν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν συμπεπλεγμένως φαινομένων τοῖς ὑφισταμένοις, περὶ δὲ λειότητος ὧδε εἰπεῖν φαίνεται θέμις:-:-:-

περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ λειότητα καὶ τῶν ἀντικειμένων τοῖς ὑφισταμένοις διαγνώσεως:-:-

ιαον Λείων τοίνυν καὶ συνεχῶν μενόντων πάνυ τῶν ὑφισταμένων οὐδέν τι νεώτερον ἐπιγεγενῆσθαι δηλοῖ τούτῳ. τραχυνθέντων δὲ καὶ οἷον διασκεδασθέντων, οὐκ ὀλίγην τινὰ ταραχὴν τεκμαίρεται τῷ βάθει γεγενῆσθαι τοῦ σώματος ὑπό τινος νόθου καὶ βιαίου πνεύματος, ὃ δὴ διακινῆσαν τοῦτο τὴν ὕλην διελήλυθε κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος δηλονότι σφοδρότητα, ὡς ἐντεῦθεν συμβαίνειν καὶ ὅπερ ἤδη εἴρηται ἄν τι τύχῃ πάνυ λεπτὸν συμπεπλεγμένον τοῖς ὑφισταμένοις πρὸς τὰ πέρατα τοῦ σώματος ὠθούμενον τῇ βίᾳ τοῦ πνεύματος τῇ τῆς παχυμεροῦς ὕλης στενοχωρίᾳ, οὐκ ὀλίγων αἰσθήσεων ἀλγηδόνας γίνεσθαι, καὶ καθ' ὅσον μὲν τὰ ἀνομοιομερῆ τοῖς ὑφισταμένοις ὑποστάσεσι πεπλεονέκτηκε καὶ ἡ τοῦ ἀλγήματος αἴσθησις γίνεται.

Καθ᾽ ὅσον δὴ ἐπὶ πλεῖον διακεκένωται τὸ κύτος τοῦ χύματος. καὶ τὴν ἐπὶ πλέον μὲν τοῦ σώματος ἀγ-
: ἀδηλῶν γείων ἂν γνοίης διάθεσιν, μάθοις δ᾽ ἂν ἴσως καὶ τὰς αἰτίας ἀκριβέστερον ἐν τοῖς περὶ αἰτίας οὔρων
λόγοις. Καὶ τὰ μὲν οὕτω βαπτιζόμενα τῶν παρυφισταμένων, οὕτω τυγχάνοντα διάφορα, καὶ τὰς ἐπ᾽
αὐτοῖς διαφόρους ἂν διαγνώσεις ἔχοιεν. ὥσπερ καὶ τὰ συνιζάνοντα, καὶ συμπεπλεγμένα πρὸς ἑαυτὰ
τῶν ὑφισταμένων παραλαμβάνειν τινὰ τῆς ὕλης ἐπισημαίνει δυσμετάβλητον, τῇ τῆς γλισχρότητος ἐπιμαρτυ-
ρουμένην ποιότητι, ὥστε καὶ καθ᾽ ὃν ἂν τόπον ταῦτα χρονίσωσι τοῦ χύματος, καὶ τὴν ἐκείνου τοῦ σώμα-
τος διάθεσιν χρονίσαι φάσκουσι. Καὶ μάλιστα εἰ πολλῷ γλίσχρα ταῦτα τυγχάνοιεν ἐξ αὐτῆς τῆς ὕλης
ἔχοντα τὸ δυσμετάβλητον, ἀλλ᾽ ὁ μὲν περὶ λεπτότητος, καὶ τῶν ἀντικειμένων ταύτῃ λόγος, καὶ ὧδε ἂν
λεῶν διαγνωσθείη τῷ συνετῷ. νυνὶ δὲ λέγωμεν καὶ περὶ τῶν ὑφισταμένων τόπων διοριζόμενοι, ὁπό-
σα ἀπὸ τούτων ἔξεστιν εἰδέναι, τῷ τὴν περὶ οὔρων θεωρίαν μυουμένῳ :- :- ·.

σν' ! περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ τόπον ὑφισταμένων διαγνώσεως :- :-

ιβ Ὅτι μὲν οὖν τῶν ὑφισταμένων τὰ πρὸς τὸν πυθμένα χωροῦντα ὑποστάσεις λέγεται, τὰ δὲ ἐπαιωρού-
μενα πρὸς τὸ τῆς ἀμίδος μέσον ἐναιωρήματα, νεφέλαι δ᾽ αὖ ὅσαι πρὸς αὐτὴν ἱκνοῦνται τὴν ἐπιφάνει-
αν ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων εἴρηται ἀκριβέστερον, ὥστε οὐδὲ τὸν ἐπ᾽ ἐκείνοις λόγον καὶ ὧδε μη-
κύνειν, ὅσα δ᾽ ἐφ᾽ ἑκάστῳ λέγεται τῶν τόπων, νῦν πως εἰπεῖν θέμις, αἱ τοίνυν πρὸς τὸν πυθμένα
ἱζάνουσαι ὑποστάσεις, ἀγαθαὶ μὲν οὖσαι καὶ σύμμετροι, οὐδέν τι καινὸν σημαίνουσιν, ὡς καὶ δ᾽ αὖ
οὖσαι καὶ διάφοροι τῷ μὲν ἄλλῳ φράζουσι τὴν πονηρίαν. τῷ δὲ τόπῳ φαίνουσι πολλὴν ῥαθυμίαν
τῆς φύσεως, μὴ διανισταμένης πρὸς τὴν τῶν λυπούντων ἀποβολήν, ὥστε καὶ χρόνου ὧδε δεῖ σκο-
πεῖν καὶ ῥώμης, σκοπεῖν γε μὴν χρεὼν ἅμα πρὸς ἴσοιντο τῷ πυθμένι προσπεφύκασιν· ὅμως δὲ λεπταὶ
τυγχάνουσιν, αὗται γὰρ ἤδη αἰρόμεναι τοῦ ἰδίου τόπου τῶν νεφελῶν τυγχάνειν ἐν τῷ περὶ διαφορᾶς
οὔρων λόγῳ, οὐ μετρίαν δ᾽ ἄρα αἱ τοιαῦται τὴν κεφαλῆς βλάβην σημαίνουσι. λόγον ἔχουσαι νε-
φελῶν, αἱ δὲ μετεωριζόμεναι φαῦλαι μὲν οὖσαι, μετριώτεραι τῶν ὑφιζανουσῶν πεφύκασι τῇ τόπου
διαφορᾷ. τάχα δ᾽ ἀγαθαὶ τυγχάνουσαι κατὰ τόπον μόνον τοῦ τελείως ἀγαθαὶ τελεῖν λείπονται.
ὑπὸ νόθου πνεύματος κουφιζόμεναι. τῶν δ᾽ ἐπινεφελουμένων, αἱ μὲν ἀγαθαὶ πάντῃ διὰ τοῦτο κατα-
πίπτουσιν οὐ μέτριον ὂν ἐς ἀπόστασιν τοῦ κατὰ φύσιν τόπου. ὥστε δεῖ καὶ πλείονος προσδεῖν ὧδε
τοῦ χρόνου. αἱ δ᾽ αὖ φαῦλαι τοσούτῳ μετριώτεραι δοκοῦσι τῶν λοιπῶν, ὅσῳ καὶ τοῦ τόπου τοῦ κατὰ φύ-
σιν ταῖς κατὰ φύσιν ὑποχώρησαν ὑποστάσεσι, κοινῷ γὰρ ὧδε δὴ λόγῳ περὶ τούτων συνιέναι, ὡς
τἀγαθὰ τῶν ὑφισταμένων, ἀπὸ μὲν τῶν ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω χωροῦντα, δεῖ προσίεσθαι. τοὐ-
ναντίον δ᾽ αὖ ἀποτρέπεσθαι, τὰ δὲ φαῦλα κρεῖττον ἀφίστασθαι τοῦ πυθμένος ἢ πρὸς αὐτὸν χωρεῖν:
Καὶ τὸ μὲν κατὰ διαφέροντας τόπους τοῦ χύματος περιφερόμενον ὑφιστάμενον, ὧδ᾽ ἂν οἶμαι
διαγνωσθείη, σκέπτεσθαι γε μὴν ἀκριβῶς προσήκει τῶν ὑφισταμένων τὰς διαφοράς, τῶν μὲν γὰρ
κατὰ φύσιν ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν φερομένων ὑπὸ πολλῷ τῷ πνεύματι ὠθουμένων, οὐκ ὀλίγην αἰτίας
καὶ περὶ κεφαλὴν χρὴ ἴσαν διάγνωσιν διαθέσεων, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἐναιωρουμένων περὶ τὰ ἀνάλογα
τοῦ σώματος μέρη, τοῦ παντὸς ἐν οὔροις διαστήματος ἀναλογοῦντος τῷ τοῦ σώματος διαστήματι. τῶν
δ᾽ ἐνόθων ἅμα καὶ παρὰ φύσιν ὑφισταμένων χεῖρον δὲ καὶ τὰ συμβαίνοντα πρὸς τὸν πυθμέ-
να χωρούντων, ὥστε ἀκριβῶς προσήκει τὰς διαφορὰς μανθάνειν, ἐνίοτε γὰρ ἢ διάχυμοι πεπό-
μενοι, ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοὶ χωροῦντες, ἐμφαίνουσι προυξένησαν τοῖς ἀπειροτέροις ἀγαθῶν ὑφιστα-
μένων. οἱ δὲ ἐπιδόντες ἐπὶ τοῖς πεπεμμένοις ὑφισταμένοις προρρήσεσι πολλῷ διήμαρτον τοῦ σκοποῦ, ἅμα τὸ μὲν τῆς προγνώ-
σεως μάλιστα ἴδιον, ὥστε δεῖ τοῦ λόγου ἑκάστου ταμιεύεσθαι. ἡμεῖς δ᾽ ὥσπερ ἀφ᾽ ἑτέρας ἀρχῆς ἀρξάμενοι λέγομεν:-

ιγον περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ οὖρα πομφολύγων διαγνώσεως:-

ιγ Ἐπειδήπερ ἐν τοῖς οὔροις τεθεώρηνται οὐκ ὀλιγάκις ἐπινηχόμεναι πομφόλυγες διάφοροι τῷ σχήματι καὶ
τῷ μεγέθει, καὶ τῇ ποσότητι, καθὼς περὶ διαφορᾶς οὔρων ἐξεθέμεθα, περὶ τούτων ἀκριβέστερον νῦν
ἀποδοτέον, καὶ τὰς ἐπ' αὐταῖς νομιζομένας διαγνώσεις, ἵνα ὥσπερ κατὰ ῥυθμὸν τοῦ λόγου προβαίνοντος,
συμπληρωθῇ τὸ ἀπολειφθὲν ἴχνος. ἐπεὶ δὲ καὶ μετὰ διαφόρων αὗται χρωμάτων εἰώθασι συνίστασθαι, μετά
τε γὰρ ὑπολεύκων καὶ ὠχρῶν, πυρρῶν τε καὶ ὑπερύθρων ἴσως συναναφαίνεσθαι πεφύκασιν· οὔτε γὰρ τοῖς
ἄγαν λευκοῖς συνδιατίθενται, οὔτε τοῖς τῶν ὑπερύθρων ἐπέκεινα χρώμασιν, οὔτε δηλονότι ταῖς ὑπερβολαῖς
τῶν ἐπικρατουσῶν ποιοτήτων μὴ δυναμένων τοιούτων ἀποτίκτεσθαι πνευμάτων, πνεύματος γὰρ αὗται νόθα
σύμβολα, καθὼς ἐν τοῖς περὶ αἰτίας οὔρων ἀκριβέστερον γράφομεν. δεῖ που δὴ καὶ ταῦτα καταμανθάνειν
οὐκ ὀλίγα ταῖς ἐπὶ ταύταις πομφόλυξι συντείνοντα διαγνώσεσιν. αἱ μὲν οὖν περὶ στεφάνην μόνην ὁλοσχερῶς
περιδεδραμηκυῖαι πομφόλυγες, ἄν που τύχῃ καὶ τὸ τοῦ χύματος καταχεχρῶσθαι χρῶμα, μέγα σημαίνουσι
σοι τὴν διάθεσιν, κεφαλῆς οὐ μέτριον ἄλγος ὑπαγορεύουσαι. αἱ δὲ διεσπαρμένως προϊοῦσαι τὴν στεφά- ÷ περιϊοῦσαι
νην ὑπ' ἀσθενεστέρας μὲν αἰτίας γεγένηνται, τὰ παραπλήσια δὲ σημαίνουσι, καὶ τοσούτῳ μείζους φέρουσιν
αὗται τῇ κεφαλῇ τὰς ἀλγηδόνας, ὅσῳ καὶ μετὰ πυρρωδεστέρων ἐπιφαίνονται τῶν χρωμάτων πολλὴν
τοῦ λεπτοῦ πνεύματος δριμύτητα καταγγέλλουσαι, αἱ δὲ μετὰ λευκῶν χρωμάτων, καὶ τῶν ἐγγὺς λευκῶν
πομφόλυγες συνιστάμεναι περὶ τὴν στεφάνην, βραχύ τι ἢ οὐδὲν σημαίνουσιν ὀδυνῶδες τῇ κεφαλῇ, καὶ
μάλιστα ὅσῳ λευκὰ τυγχάνουσι τὰ χρώματα, κἂν μὲν οὖν λεπτὰ τὰ οὖρα τότε ᾖ, καὶ οὐ πεπεμμένα
πάντη τὰ πεφυσημένα κέκτηται, τὴν τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ ἂν ἴσως γνοίης ἀρρωστίαν τοῦτο πρόξε-
νον, εἰ δὲ παχέα πάντη τοῦ κατὰ ἐκεῖνα χυμοῦ τὰ πνεύματα ἐνόντα. ἐπί γε μὴν τῶν λεπτῶν γε καὶ
ἀνυποστάτων, ἐμφράξεις ἂν μάλιστα τῶν νεφρῶν διαγνωσθείη, καὶ περὶ μὲν τῶν κατὰ τὴν στεφάνην
μόνην πομφολύγων τοιαῦτα ἄν τις διαγνοίη. ἐπεὶ δὲ ἐνίοτε πρὸ τῆς στεφάνης, καὶ περὶ τὸ μέσον τῆς
ἐπιφανείας συνηγμέναι τινὲς συνίστανται πομφόλυγες, καὶ ταύτας οὕτω διαγινώσκειν προσήκει. ἐπεὶ
ἀλγεινὴν πρὸ αἱ περιϊοῦσαι τὴν στεφάνην ἀλγεινήν τινα διάθεσιν τῇ κεφαλῇ ὑποσημαίνουσι· νῦν κἀπὶ τὸ μέσον
αὐτὸ χωρήσασαι ἄνεσίν τινα τῶν ἀλγηδόνων σημαίνουσιν. ὥσπερ παλινδρομησάσης τῆς τὰς ἀλγη-
δόνας προξενούσης προφάσεως, αἱ δ' ἐπὶ ταύταις ἕτεραι πομφόλυγες ἀνωμάλως διακεχυμέναι
τῇ τοῦ οὔρου ἐπιφανείᾳ τοιοῦτο μὲν οὐδέν τι σημαίνουσι, πολλὴν δ' ἂν ἴσως καταγνοίη ἀρρωστίαν τῆς
φύσεως, καὶ μάλιστα ὅσῳ πλείους ἦν ἐνδείξεται καὶ χυμῶν ὠμῶν πλῆθος, καὶ ὅσα ἂν ἕτερα
ὁμοίως φαίνοις. καὶ ὁ περὶ προγνώσεως σοι ἀποδώσει λόγος. ἐφ' αἷς γε μὴν αἰτίαις αὗται συνί-
στανται, καὶ διὰ τί μὴ μετὰ πάντων τῶν χρωμάτων, ἐν τοῖς περὶ αἰτίας οὔρων ἀποδώσομεν λόγοις·
προσεπιθεῖναι δὲ τοῦτο μόνον δεῖ τῷ λόγῳ· ὅτι πολλάκις ἤρκεσαν ἀντὶ ἀγαθοῦ σημείου πέψεως
ἐπιφανεῖσαι πομφόλυγες μὴ πρότερον ὀφθεῖσαι. ἐπιχειρούσης ἤδη δηλονότι πέττειν τῆς φύσεως.
τοῖς γε μὴν ὀρρώδεσι πυκνότεραι μὲν τοῖς οὔροις ἐπιφαίνονται πομφόλυγες περὶ τὴν στεφάνην. ἐνίοτε
δὲ καί τινα συνεπιφέρεται ταύταις πάνυ βραχύτατα σωμάτια, θριξὶ τὸ πάχος ἐοικότα, οὐ μέν-
τοι ἐπιμήκη, ἀλλ' ὅσον ἄν τις τὴν ἐπὶ ταύταις ῥηθείσαις οἰηθείη πομφόλυξι διάμετρον. καὶ βραχύ τι
μείζω τε καὶ μείζους εἰ τῆς γονῆς αὐτῆς ὥς ἄν τις φαίη κόμματα, καὶ τῶν νεφρῶν συντήγματα
ἀλλ' ὅμως ἐπὶ ταύταις λόγος ἱκανῶς ῥηθεὶς ὧδέ πῃ καὶ παυέσθω. ἐπεὶ δὲ τῶν περὶ στεφάνην λόγων
ἐμνήσθημεν καὶ τὸ εὐθὺς πῶς ἐξεφηνάμεθα τῷ λόγῳ προσαποδοτέον :- :- :-

ιδον περὶ τῆς ἐκ τῶν ἑτεροχρόων στεφανῶν διαγνώσεως:-

ιδ Ἐπεὶ γάρ ποτε καὶ διαπίπτοντα τὰ χρώματα περὶ τὴν στεφάνην διαφαίνεται τῆς ἀμίδος, τοῦ παντὸς

ἐν χύματι χρώματος. ὅσα μὲν μεθίστανται πρὸς τὰ προσηνέστερα τῶν χρωμάτων, κἂν τὰ λοιπὰ τῶν ἀγα-
θῶν οὐκ ἔχῃ, τούτοις ἀγαπᾶν ὡς ἀγαθοῖς σημείοις. ὅσα δ' αὖ εἰς χεῖρον τοῦ τοῦ χύματος ἀποστρέφεσθαι
καὶ μᾶλλον ἢ πρὸς τὰ πολλῷ χωρεῖ χείρω τὰ χρώματα, ἐπὶ πυρρῶν γὰρ ἤδη καὶ ἐρυθρῶν, καὶ οἰνωπῶν
καὶ τίνων πυρωπλικῶν οὔρων λευκῆς διαδραμούσης στεφάνης, ἤ τινος πελιδνῆς, ἀγαθὰ τοῖς οὔροις σημεῖ-
α. ὥσπερ ἑρμηνέας ἤδη κρατεῖν τῆς φύσεως, χλωρᾶς δ' αὖ καὶ κυανῆς, καὶ χλωρὸς διαδραμούσης
τοὐναντίον τούτων δὲ τεκμαίρεσθαι, κρατεῖν τῶν φαύλων πυρωμένων χυμῶν, οὕτως οὖν καὶ τὴν περὶ τῆς
στεφάνης ἐμφαντικῶς οἷον ἐνδεικνυμένων χρωμάτων διαγινώσκειν τὰ τοῖς ἰατροῖς προσήκοντα
ἐν τοῖς κάμνουσιν, ἵνα οἱ μὲν ὀρθῶς θεραπευόμενοι τελοῖεν, τοῖς δὲ τὸ ἀσφαλῶς διαγινώσκειν γίνηται:—

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐπινηχομένων τῷ χύματι διαγνώσεως:—

ιδὲ ιε Ἔστι καὶ τινὰ ἑτερογενοῦς οὐσίας ἐπινήχεται τοῖς οὔροις ἀραχνιώδη τε, καὶ στίλβοντα ὡς ἐξ ἐλαιῶν
ἐοικότα. καὶ ταῦτα εἰδέναι θέμις σύμβολα τινὸς συντήξεως τυγχάνοντα, ἤτοι τῶν νεφρῶν αὐτῶν
μόνων, ἢ καὶ τοῦ παντὸς αὐτοῦ σώματος. ἀλλὰ πρὸς ὀλίγον μὲν ὀφθέντα ἀναχύσαντα δ' αὖθις οὐδὲν
τι δεινὸν σημαίνουσι. ἐπίμονον τινὰ δὲ λειφθέντα ὡς χείρονα σημαίνοντα συντήξεως ταῦτα ἀποστρέφεσθαι προσήκει:—

περὶ τῆς ἐκ τῶν κατὰ τὴν ὀδμὴν διαγνώσεως:— :—

ἀποφορᾶς ις Ἔστι δὲ καὶ τῆς δυσώδους προφορᾶς τῶν οὔρων τῶν ἐντός τινα σηπεδόνα μικρὰν ἤτοι μείζω, ἢ μὴ τεκμαιρό-
μεθα, καὶ ταῦτα ὧδε χρὴ διαγινώσκειν. ἣ μὲν καὶ πύον τι τοῖς οὔροις διαφαίνηται πρόδηλον τὸ
αἴτιον. εἰ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἔχει, μέγιστα δ' ἔστι πέψεως ἂν σύμβολα, τάχα ἄν τινος μορίου νεκρωθέν
διασημαίνοιτο. ὥσπερ τῶν φαύλων τῶν ἐπὶ τοῖς οὔροις ὄντων σημείων, ἢ διὰ παντὸς τοῦ σώματος
συνάγεται περίοδος νεκρωθείς, καὶ δὴ καὶ τῆς ὀσμῆς οὕτω λογίζεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν περὶ πάντων
τῶν τοῖς οὔροις γενικῶς περὶ φερομένων εἴρηται. καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῖς ὡς οἷόν τε ἐξετέθησαν δια-
γνώσεις, νῦν ἂν εἴη χρεών, καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς ἀνυποστάτοις ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ διαγνώσεις τὰ
μάλιστα προσηκούσας τῇ περὶ οὔρων πραγματείᾳ:— :—

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἀνυποστάτων οὔρων διαγνώσεως:—

ιζ Τῶν τοίνυν ἀνυποστάτων οὔρων τὰ μὲν καὶ πάνυ πέφυκε λεπτά, τὰ δ' αὖ οὐ σφόδρα. ἔστι δ'
ὑπερπηδήσαντα τὸ σύμμετρον, τῶν μὲν συμμέτρων φαίνεται πυκνότερα, οὐ μέντοι γε παχέα τα δὲ
ῥηθέν μεταξὺ τυγχάνοντα τῶν τε συμμέτρων, καὶ τῶν μετρίως παχέων. ἐπεὶ δὲ καὶ οὗτοις αὐ-
ἰδὲ τοῖς πάντα κέχρωται χρώμασι. τὰ μὲν γὰρ πάνυ λευκὰ καθέστηκε, τὰ δ' αὖ μέτρια. ὠχρὰ δ' αὖ
ἕτερα, καὶ ξανθὰ καὶ οἷα δή τινα ἕτερα, οὐ γὰρ δὴ τὰ πάντα νῦν καταριθμοῦμεν τοῖς γράμμα-
σι πολλάκις εἰρηκότα. ὥστε δεῖ πόθεν ἐντεῦθεν λέγειν ἀρξάμενον. τῶν τοίνυν λεπτοτάτων οὔρων
λευκῶν πάνυ καὶ ἀνυποστάτων τελούντων, ἤτοι ἀξιόλογος τις ἔμφραξις ἐπινοεῖται τῶν ἀγγείων
ἢ τις ἐξ ανοία τάξις τε καὶ ἀπεψία, μετριαζόντων δὲ καὶ ταῦτα συμμετριάζεται. τὰ γε μὴν
ὠχρὰ καὶ ὕπωχρα, ἥττους μὲν καὶ τὰς ἐμφράξεις σημαίνεται, οὐχ ἥττον δὲ καὶ τὰς ἀπεψίας. μὴ
γὰρ ἠμελημένης πέψεως. τάχα ἂν οὐδὲ περιφερόμενον ἐποίει περίττωμα τελοῦν τῆς γινομένης πέ-
ψεως. τὰ δὲ πυρρά τε καὶ ξανθὰ ἥττους μὲν φαίνει τὰς ἐμφράξεις. ἀπεψίας δὲ ἐμποιητικὰ τυγ-
χάνουσιν ὥσπερ ἀπομαχομένης τῇ φυσικῇ τῆς νόσου θερμότητος. ταῦτα δ' ἂν ἴσως ἀνυπόστα-
τα ὀφθείη, καὶ διὰ ἀμετρίαν κόπου τε καὶ γυμνασίων. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ δι' ὕλης ἔνδειαν. ἃ δὲ
τῶν οὔρων τοῖς ~~[illegible]~~ ἐπέκεινα τῶν ῥηθέντων χρώμασι κέχρωται, ἐρυθρά καὶ κυανά, καὶ οἷα δή
τινα τυγχάνοντα, τοῖς μὲν χρώμασιν ἐπιμαρτυρήσει τὴν τῶν ἐπικρατούντων χυμῶν ποιότητα τε καὶ
ἰδιότητα, καὶ λέλεκται περὶ χρωμάτων ἰδιότητος ἐν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ. τῷ δέ γε τελεῖν ταῦτα ἀνυπόστατα

ἐμφράξεις μὲν οὖν κἂν δηλοῖεν ἐπιδήλως. μάλιστα γε μήν, ὅταν βραχεῖαν τινὰ τελέως τὴν συνεκδοῦνα τε
καὶ ἀπεπτίαν τῷ φλεβώδει γένει, καὶ ποτὲ φλεγμονήν τινα ἀξιόλογον μορίων τῶν κυριωτέρων τοι-
αῦτα οὖρα ἤνεγκεν οὐκ ἀπεικότως ἐκδοθήσεσθαι ἐφελκομένης τῆς ὕλης ὡς διὰ σικύας τινὸς τῆς
ἐπισωρευθείσης νόθου θερμότητος, ἀλλὰ τοῦτο μὲν τοῦ περὶ αἰτίας οὔρων λόγου, ὥστε ἐκδοτέον καὶ
θεμιτὸν ἀπὸν φυλάττειν. τὰ νῦν δὲ τῶν ἑξῆς ἐχόμενοι λέγωμεν. καὶ δὴ τὰ ἀνυπόστατα τῶν οὔρων
ἃ μὲν ὡς ἔοικεν φαῦλα πέφυκε, πολλῷ λειπόμενα τοῦ κατὰ φύσιν, τοσοῦτον δ' ἀλλήλων διαφέρουσιν
ἐς κακίαν, ὁπόσον ἂν καὶ τὰ χρώματα διενέγκωσιν. ἂν μέντοι τὰ μὲν χρώματα καὶ αἱ συστάσεις
βραχύ τι λείπονται τοῦ συμμέτρου, ἀφανῆ δὲ ἐν αὐτοῖς τὰ ὑφιστάμενα, μέμφεσθαι χρεών· ἐ-
ταῦτα νωθρότερά τινα κατηγοροῦντα τῆς φύσεως. προσίεσθαι δ' ὡς μετ' ὀλίγον ὑπόστασιν ἐπιδεξό-
μενα. τῆς γὰρ δυνάμεως βραχύ τι τῶν σφετέρων ἔργων διαπεπτωκυίας, καὶ ἡ ἀνάκλησις ῥᾳδία
ἔσται. φαίνοιντο δ' ἂν ἀνυπόστατα, καὶ ἀλγηδόνας τε καὶ ἀϋπνίας ἐπιταθείσας πάνυ. ἀξιό-
χρεως γὰρ τούτων ἑκάτερα, τὴν δύναμιν ἐπὶ τοσοῦτο καταλῦσαι ὥστε ἀφελέσθαι καὶ τῶν οὔρων
τὰ ὑφιστάμενα, ἑκάτερον γὰρ ὡς εἴρηται γενόμενον ἀξιόλογον δι' ἑαυτοῦ ἰσχύσας δή τινος αὐτῇ
καταλῦσαι μὲν τὴν δύναμιν χρονίσαν δύναται. τὰ πέψεως δ' αὖ ὑφελέσθαι σύμβολα. θάτερ-
θάτερον γὰρ ἐνίοτε συμβαίνειν τελεῖν σύμπτωμα, ἀλλ' οὐ μόνον τοῦ συμπτώματος τὸ αἴτιον τῆς ἀπο-
λείψεως τοῦ ὑφισταμένου, ἀλλὰ τὸ διὰ τὸ σύμπτωμα γενόμενον, κἀκεῖνο γοῦν δὴ προσεξευρί-
σκειν τῷ λόγῳ. ἐφ' αἷς γε μὴν καὶ ταῦτα αἰτίαις γίνεται ὁ περὶ αἰτίας οὔρων ἐπαποδώσει λόγος
ὥστε οὐ δὴ λανθάνειν τὰς διαγνώσεις τῶν ἀνυποστάτων οὔρων ἀποδιδομένων καὶ τῶν αἰτιῶν
καὶ τίνος δὲ δὴ ῥοπῆς ὁμοίας τῷ διαγινώσκοντι ἐς τἀγχίνοιαν καὶ στοχαστικὸν ἀδιάπτωτον:
ἐπεὶ γὰρ οὐχὶ ποσοῖς περὶ ὡρισμένοις αἵ τε συστάσεις καὶ τὰ χρώματα, καὶ προσέτι τὰ ὑφι-
στάμενα, καὶ ὅσα περὶ αὐτὰ συμβέβηκεν ἐνδέχεται διορίσασθαι. τῆς γὰρ ἀεὶ ῥεούσης καὶ
κινουμένης ὕλης, οὐδὲ ἂν θείη ἑστῶτα μέτρα καὶ ἀδιάπτωτα. τοῦτο γὰρ τῶν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν
ὡσαύτως ἐχουσῶν οὐσιῶν πέφυκεν, ἀλλὰ διορισμοῖς τισὶ καὶ συμβόλοις οἷον ὑποτετύπωται
τὰ τῆς φύσεως ἐν κινουμένοις σώμασιν ἔργα δεῖ δή τινος [illegible] καὶ βεβηκότος πράγματος
ὅ τις ἀνεχόμενος ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπικρίνοι ἂν τὰ τῶν κινήσεων καὶ ἀλλοιώσεων μέτρα, νοῦ
δ' αὖ ἢ πάντως ἀκραιφνοῦς ἔργον τοῦτο, ἐξευρεῖν τὸ ὅσον ἧττον ἢ μεῖζον μεταβολῶν ἐπὶ τῶν μὴ
ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ διαφορὰς αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τοῖς λόγοις τούτων προδιευκρινήσας
ὥστε ἂν τις ἐτύχε τινος τοιαύτης ἀσθενότητος τῆς φύσεως ῥᾳδίως μὲν καὶ τούτων ἐκ διαγνώσεως
προχείρως δ' αὖ καὶ τὰ τῷ λόγῳ λείποντα προσεξευρίσκειν, ἃ τοῖς καθολικοῖς ὡς οἷς καὶ προ-
διορισμοῖς ἐμπεριείληπται ταῖς δὲ κατὰ μέρος ἀπολέλειπται γραφαῖς, ἀλλὰ ταῦτα κἂν
μὴ πρὸς τὸ προκείμενον ἐπὶ ταῖς διαγνώσεσι σκοπὸν συντείνῃ, ἀλλ' οὖν οὐδ' ἀπῳδὰ τῷ λόγῳ
πάντῃ πέφυκεν. ἡμεῖς δ' ἐπιθέντες τὸν λόγον καὶ περὶ τῶν ἐνδεχομένων οὔρων τοῖς ὁποίοις
δή τισι τῶν νοσημάτων. τοῦτο γὰρ ἤδη μόνον ὡς ἀπαρτισμὸν τῶν περὶ διαγνώσεως λόγων λείπεται
τέλος ἐπιθήσομεν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις. καὶ ἄλλως τὸ μακρὸν ὡς ἀδιάβλη-
τον ἀπομηκύνειν φεύγοντες λόγοις. συνιδεῖν δ' οὖν ἤδη προφανῆ καὶ τὰ ῥηθησόμενα τῶν οὔρων τοῖς
συμπεπλεγμένως ἐξεταζομένοις οὔροις, τάχα γὰρ ἡμῖν εὐπορεῖν ἀλλὰ σὺν τοῖς πλείοσι μεθό-
δοις ταῦτα ἂν δεῖν τοῖς σπουδάζουσι διαγνώσεων:-:—

ὅτι ἀδύνατον τὰ κατὰ μέρος διαλαβεῖν δι' ἀπειρίαν οἷον ἀεὶ πίπτοντα

ιη Εἰδέναι μέντοι πρὸ τούτων χρεών, ὡς ἡμεῖς περὶ ἁπλῶν χρωμάτων τὸν λόγον ποιούμενοι ἐπί

τούτοις γὰρ μόνοις ὀνομάτων ἀποροῦμεν οἰκείων τε καὶ γνωρίμων. ἀποδείξαντες τίνα μάλιστα τῶν
χρωμάτων τίνες συναναφαίνονται χυμοί, περὶ τῶν συμπεπλεγμένων οἷον ἐν τοῖς χρώμασιν ἐπι-
φαινομένων χυμῶν, οὐδ᾽ ἡμῖν ῥᾳδίως καταλέξαι γέγονεν οἰκείων ἀπορήσασιν ὀνομάτων, ὑμῖν τε
τοῖς περὶ ταῦτα σπουδαίοις, οὐκ ἔλαττον ἂν ἔδοξεν, ἤτοι χρώμασι τινῶν αὐτῶν παραβαλόντων ταῦτα
ἢ καὶ τισὶ διορισμοῖς ὑπογραφόντων, οὐκ ἀκριβές· καὶ ἄλλως ἄπειρές τε καὶ δύσχερες τῇ γνώσει
τοῖς ἐν διαφόροις τῶν χυμῶν ~~ποιᾶς~~ ποσότητος μίξεως τυγχανούσης. ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται τὰ γνησιώτε-
ρα τῶν χρωμάτων, καὶ οἶδε πᾶς τις νοῦν ἔχων ταῦτα διορισμοῖς τισὶ καὶ ὁμοιότησι τινῶν γνωρί-
μων παραβληθέντα προσῆκον ἂν εἴη τῷ συνετῷ καὶ τῶν ἐκ διαφόρων χυμῶν συνιόντων καταστο-
χάζεσθαι χρωμάτων καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ποιὰς μίξεις. ὡς οἷόν τε ἐξετάζειν. οὐδεὶς γὰρ ἂν χρό-
νος ἀρκέσοι οἶμαι εἰς ἀκριβῆ κατάλεξίν τε καὶ ὑπογραφὴν ἐπὶ τῶν νοσηρῶν συμπλοκῶν τοῖς οὔροις
φαινομένων. εἰ γάρ τις τὰ χρώματα ῥηθέντα καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ἐπιτάσεις τε καὶ ἀνέσεις, καὶ τὰ
ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλας τῶν μίξεων ἀποτελούμενα ἴσως τε καὶ ἀνίσως λόγοις τε καὶ ἀναλογίαις ἢ
ὅπως ἄλλως ἔτυχε, καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις μικροῦ δεῖν καὶ ἀπείρους οὔσας οὐσίας (?), μεθ᾽ ἑκάστης τῶν ἐν-
δεχομένων ἑνώσεως (?) συστάσεων, καὶ τὰ ἐν ἀμφοτέροις συναγόμενα τοῖς ἐνδεχομένοις φαίνεσθαι
ἐπισυμβαίνειν (?) παρυφισταμένοις καθ᾽ ἕκαστα, πολύπλοκα (?) ἂν οἶμαι καὶ μικροῦ δεῖν καὶ ἄπειρα ποιήσειεν.
ἐῶ δὲ λέγειν ὅτι ἔτι πρὸ τούτου λέγειν τὰ συμπλεκόμενα ἐπὶ ταῖς διαφοραῖς ἡλικιῶν ἢ κράσεων
ἢ μηνῶν κατὰ ἓν καὶ κατὰ δύο καὶ τρία καὶ ἄλλως πως ἐθῶν τε καὶ τροφῶν, ἢ γυμνασίων
ὡρῶν καὶ χωρῶν καὶ ὕπνων καὶ ἀγρυπνιῶν, καὶ οἷον δή τινων ἀρρωστημάτων, τάχα γὰρ ἂν
καὶ νοῦς ἰλιγγιάσειεν ἑκάστῳ τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐφεξῆς ἐπιμιγνύς, οὔτε γὰρ οἶμαι χρόνος πρὸς
ἀπαρτισμὸν τοῦ βεβουλευμένου ἐπαρκέσοι, καὶ τὰ πλείω ἀπορήσαι χρόνου διαφεύξεται, ὥστε
μένειν ἔτι ἄπορον τὸ ἄπορον, ἀλλ᾽ εἴ τις πρὸς ταῦτα γέγονεν ἢ προσέχει (?) τῆς διανοίας ἐμμε-
θόδως πῶς τὰ κατὰ τὴν θεωρίαν προδιεσκεμμένα (?), καὶ καθολικάς τινας προσλήψεται
κατὰ αὐτὴν συναγαγοῦσα ἠκριβωμένην μέθοδον ἣν πᾶσιν ἔθετο τῇ τέχνῃ. ὅθεν καὶ τὰς
ἐπ᾽ αὐτοῖς διαφοράς τε καὶ διαγνώσεις, καὶ προσέτι αἰτίας καὶ προγνώσεις ἀκριβῶς ἐξέθετο
ὥστε ἐντεῦθεν καὶ τῶν μὴ εἰς προὔπτον καταστοχάζεσθαι ῥηθέντων. σκεπτέον τοίνυν ἐνταῦθα
καὶ περὶ τῶν λειπομένων τῷ λόγῳ. ἵν᾽ ὅπως πέρας ἀληφότος (?) τοῦ προκειμένου σκοποῦ τῆς
περὶ αἰτίας οὔρων θεοῦ διδόντος αἰτώμεθα:- :—

ὅτι οὐ ῥᾳδίως ἐντεῦθεν οἱ ἐφήμεροι διαγινώσκονται πυρετοί:-

ιβον Τῶν οὖν ἐφημέρων πυρετῶν ὅσοι ἐκ θυμοῦ ἢ λύπης κόπου τε ἢ ἀγρυπνίας, ἢ φροντίδος καὶ
ἐγκαύσεως ἢ ψύξεως, καὶ ἐπισχέσεως (?) ἀπαστίας τε καὶ ἀπεψίας γινομένων, ἢ τῶν λοιπῶν κατὰ τὸ ἔθος
ἐξηρημένων ὀλίγην ἄν τινα διαφορὰν ἐν οὔροις ἴδοι τις, μή τινος ἑτέρου πάθους παρεμπεσόντος
ἢ σήψεως τινὸς χυμῶν συμπεσούσης ἐντεῦθεν. ἐπεὶ γὰρ ἀλλοιωθέντος μόνου πνεύματος τὰ τοιαῦ-
τα τῶν ἐφημέρων εἴωθε γίνεσθαι πυρετῶν. τὰ δὲ οὖρα δέδεικται τὰς περὶ τοὺς ἐν φλεψὶ χυμοὺς
τελουμένας συμβαίνειν (?) τροπὰς μαρτυρεῖν μάλιστα εἰκότως οὐκ ἂν ἀξιόλογα ἐπὶ τούτων ἀλλοιωθείη τὰ οὖ-
ρα εἰ μή πη κατὰ τὸ χρῶμα, τοῦτο γὰρ εὐπαθέστερον. καὶ τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ πολύ. πρὶν ἢ γὰρ αἰσθέ-
σθαι τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι τοὺς ἐν φλεψὶ χυμοὺς οἱ πολλοί (?) δή τινων ἐφημέρων πυρετῶν, ἐκείνοις μὲν
ἔφθασαν λυθέντες, καὶ μάλιστα εἰ προσηκούσης τύχοιεν διαίτης. ἐκεῖνα δὲ βραχύ τι ὅσον ἀλλοιωθέν-
τα ἢ τὰ χρώματα τήν τε σύστασιν μικροῦ δεῖν περιεφυλάξαντο σύμμετρον, ἢ τὰ παρυφιστάμενα
τὴν καθήκουσαν ἀναλογίαν προτείνοντα. καὶ ἐφημέρων μὲν πυρετῶν οὕτως οἶμαι. τῶν δ᾽ ἀπὸ σήψεως

ἀναφθέντων μαθεῖν ὧδε τοῦ λόγου δεξιόντος, ἀλλ' ἐπειδὴ περ οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη διαλείποντες οἱ δὲ συνεχεῖς περὶ τῶν διαλειπόντων πρώτως εἰπόντες ἐπὶ τῶν συνεχῶν ἤδη οὕτως ἐροῦμεν:-:—

Διάγνωσις τριταίου ἀκριβοῦς καὶ νόθου πυρετοῦ:-

κον Τριταίου τοίνυν ἀκριβοῦς ἐπιγενομένου τὰ οὖρα ἂν φανείη, ἤδη πυῤῥά τε καὶ ξανθά. τὴν σύστασιν καὶ τοῦ συμμέτρου παχυτέραν εἰληφότα, καὶ ταῖς μὲν ἀρχαῖς οὐδέν τι τούτοις παρυφίσταται σημεῖον πέψεως τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, καὶ πέψεως ἐπιφαίνεται σύμβολα. καὶ τὰ ἄλλα πρὸς τὸ σύμμετρον αὐτὸ χωρεῖ κατὰ λόγον, ὅγε μὴν νόθος τριταῖος τό τε χρῶμα πολλῷ διηλλαγμένον ἐν τοῖς οὔροις δείκνυσιν ἐπὶ τὸ χολωδέστερον, καὶ τὴν σύστασιν εἴληχε. καὶ τοῦ ἀκριβοῦς παχυτέραν. καὶ πλείω δὲ τούτοις τῆς ἀπεψίας ἐν τοῖς πρῶτον ὑφισαμένοις δείκνυται σύμβολα, καὶ τριταίου μὲν ἀκριβοῦς τε καὶ νόθου τοιαῦτα ἂν οὖρα ὀφθείη:-:—

Διάγνωσις ἀκριβοῦς τεταρταίου, καὶ νόθου πυρετοῦ:-

καον Τεταρταίου δὲ ἀπὸ σπληνὸς εἰληφότος τὴν σύστασιν διαπραξαμένου. λεπτὰ μὲν καὶ λευκά, καὶ ἀνυπόστατα ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐμφαίνεται, τοῦ χρόνου δὲ προήκοντος. ταῖς μὲν ἀνέτοις μάλιστα τῶν ἡμερῶν καὶ ἀθρόας ἐπιφαίνεται τὰς ὑποστάσεις ἔχοντα. καὶ αὐτὰ δὲ τεθολῶται ἐνίοτε, τὰ δὲ τῶν παροξυσμῶν ἔχουσιν ἔτι λεπτὰ καὶ λευκά. καί πως ἀμυδρὰν ὑπόστασιν ὑποφαίνοντα, ἄρχεται πέψιν ἤδη λαμβάνειν τὸ νόσημα. ἐπειδὰν δ' ἤδη καθαρῶς εἰς πέψιν τὰ τοῦ πάθους χωρήσει, τά τε οὖρα καθαρώτερα φαίνεται, πρὸς τὸ κατὰ πάντα σύμμετρον χωροῦντα, καὶ τὰ πολλὰ τῶν συμπτωμάτων πραΰνεται τῆς καθ' αὐτὰ δυνάμεως. ὀξίγε μὴν ὅτε καὶ μέλανος ἐπιῤῥυέντος χυμοῦ ταῖς οὔροις, ἀνεῖται λήξαντα τὰ δεινά. τοῦ δ' ἥπατος φλεγμαίνοντος καί πως ἄλλως θερμῶς διατεθέντος ἐπιγενομένῳ τι τεταρταίῳ, ἐξερύθρα ἂν καὶ σανδαρακώδη οὖρα φανείη, παχύτερα μὲν τοῦ συμμέτρου τυγχάνοντα, ἐσθ' ὅτε δὴ καὶ διὰ ὅλου ταῦτα φαίνεται παχέα καὶ ἐρυθρὰ κατὰ τὴν τῶν χυμῶν ἐπιπλοκήν τε ἅμα καὶ ἐπικράτειαν, καὶ τεταρταίων μὲν τοιαῦτα ἂν εἴη οὖρα:-

Διάγνωσις ἐφημερινῶν πυρετῶν:-

κβον Τοῦ δέγε ἀμφημερινοῦ κρατοῦντος λεπτά τε καὶ λευκά, καὶ οἷον ὑελώδη, καὶ ἀνυπόστατα ταῖς ἀρχαῖς ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν τεταρταίων εἴρηται. προβαίνοντα δὲ παχύνεται, καὶ ὑποστάσεις ἀθρόας δείκνυσι καὶ παχείας. ἐοικυῖα τινα τέλους τῆς τῶν χυμῶν ὠμότητος, ἔτι δὲ προβαίνοντος τοῦ χρόνου, καὶ πέψεώς τινος ἀμυδρὰ σημεῖα φαίνεται. ὁπότε δὴ τὸ πάθος εἴη κεχωρηκὸς πρὸς τὸ μηδέν. τῶν γὰρ τοιούτων πυρετῶν διαλειπόντων τότε τεκμαιρόμεθα τὴν λύσιν ἔσεσθαι ἐξ ὑπογύου, ὁπόταν δηλονότι πέψεώς τινος ὀφθείη σημεῖα, πεπλεονέκτηκε δὲ τούτων τῇ παχύτητι, ὁ τριταῖος διαλείπων πυρετός, τότε γὰρ ἅπαν τῆς ἐπικρατείας τύχῃ, οὐκ ἂν ὑπέρχῃ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα, εἰ μή που νόθος εἴη τριταῖος, καὶ καθόσον ἂν ἡ πέψις προΐῃ, καὶ τὴν λύσιν ὅσον οὔπω πραγματεύεσθαι σημαίνει, συνεχῶν δὲ ἐπὶ σὺν τῷ πυρετῶν πρώτως μὲν ἂν τὰ χρώματα ἀλλοιωθείη, πρός τε τὸ πυῤῥὸν καὶ ἐρυθρὸν καὶ οἰνωπὸν, ἢ κυανοῦν, καὶ τὰ παραπλήσια χωροῦντα κατὰ τὴν τῶν χυμῶν ποιότητά τε καὶ ποσότητα καὶ αἱ συστάσεις τούτοις ἀνώμαλοι ἢ μᾶλλον πρὸς τὸ παχύτερον ῥέπουσαι, ἐνίοτε μὴν ἐπὶ τὸ λεπτότατον. ὅτε δὴ καὶ τὰ χρώματα, ἤτοι λευκὰ ἢ ἑτεροῖα τύχοιεν, προϋφισάμενα δὲ ταῖς ἀρχαῖς οὐκ ἂν ὀφθείη πεπεμμένα, ἀλλ' ἀνώμαλά τε καὶ διάφορα, προχωρούσης τῆς νόσου ἡμέραις παραγίνεται πέψεως ἤδη φαίνεται σύμβολα:—

Διάγνωσις οὔρων τῶν ἐπὶ συνόχῳ πυρετῶν:—

κγον Οὐ δεῖ δὲ καὶ τοῦτο λανθάνειν, ὡς ἐνίοτε μετ' ἀκμὰς, ἀθρόα τε καὶ παχέα ὑφίζανει πρὸ ὑφισάμενα τὴν

ὁρμὴν ἔκδοσιν λαβούσης, τῆς ἐπὶ τῷ φλεβοτομηθῆναι τῶν χυμῶν σήψεως. καὶ τοῦτο μὲν ἀποδέχεσθαι δεῖ ἐγγίων ὑγείαν σημαίνοντα· ἀποστρέφεσθαι δὲ τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐπιφαινόμενα, δεῖ γὰρ ἐν ταὐτῷ χρόνου τε καὶ ῥώμης εἰς πέψιν δυνάμεως, χρόνου δὲ ὄντως ἐντεῦθεν τὰ οὖρα, εἰ μή γε προχωρούσης τῆς νόσου καὶ πεπεφισμένα φαίνεται, μήτε καὶ φαινομένων τῶν ἀμεινόνων ἦ. τάχα γὰρ ὧδε ἐπιδοθείσης τῆς νόσου, καὶ τῶν δεινῶν ἐνεργῶς φαινομένων σημείων, προαφείλη θάνατος τῆς ἀκμῆς τὸν κάμνοντα, ἀλλὰ τοῦτο τοῦ προγνωστικοῦ μέρους ὂν ἔκδοσιν δὴ καὶ ταμιευέσθω, λοιπὸν οὖν ἂν εἴη φάναι καὶ περὶ τῶν ἐφ' ἑτέροις τρόποις ἀλλοιουμένων οὔρων.

Διάγνωσις οὔρων τῶν ἐπὶ τῷ τῶν καιρίων πεπονθότων μορίων.

κδ Φλεγμονῆς τοίνυν καὶ ἐρυσιπέλατος καί τινος ἑτέρας παραπλησίας διαθέσεως, ἐπὶ τὸ θερμότερον ῥεπούσης περί τινα τῶν καιριωτέρων γεγονότων μορίων ἀξιολόγως ἄν, καὶ τὰ οὖρα ἀλλοιωθείη, τοσούτῳ γε μὴν πρὸς ἄλληλα διαφόρως ἕξει, ὅσῳ καὶ τὰ μόρια ἀλλήλων ταῖς τε καιριότησι, καὶ ἐγγύτητι τοῦ πρώτου θερμοῦ διενήνοχε, καὶ ἧπαρ τοίνυν καὶ πνεύμονος τοιαύτην τινὰ κοινωσάσθαι διάθεσιν. ὑφ' οὗ τινος ἐρρυηκότων χυμοῦ, ἐξερυθρά ἂν καὶ αἱματώδη οὖρα καὶ οἰνωπὰ ὀφθείη κατά τε τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα τῆς θερμότητος. ἐλάττω τούτων δὲ ὅσα διά τε τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν ὑπεζωκότα ὑμένα, καὶ τὴν κοιλίαν, τοῖς τοιαῦτα πάσχουσιν ἀλλοιοῦται οὖρα, ἐπὶ σπληνὸς μέντοι φαῦλα μὲν τὰ χρώματα, διὰ τὴν τοῦ πλεονάζοντος ἐκεῖσε χυμοῦ σκοτεινότητα· ἄλλ' ἔτι τὴν ὁρμὴν ἐν οὔροις τῆς ἐκκρίσεως λάβῃ μέσως δὲ ὁ πυρετὸς τῶν ἐν τοῖς ῥηθεῖσι μορίοις, μήτρα δὲ καὶ νεφροὶ καὶ κύστις, κῶλόν τε καὶ ἀρχός, ἀλλοιοῦσι μὲν καὶ ταῦτα πεπονθότα τὰ οὖρα, ἔλαττον μέντοι ἐγκεφάλου καὶ τοῦ ὑπεζωκότος τοῖς αὐτοῖς ἑαλωκότων πάθεσι. τά γε μὴν ἐπὶ πᾶσι τούτοις πεπεφισμένα, ἐπισημαίνεται μὲν καὶ τὰς τῆς φύσεως ἐπικρατείας, καὶ ἀρρωστίας, ἐπιδηλοτέρους δὲ καὶ τοὺς πεπονθότας ἀποδείξει τόπους, ὧν τὰ μὲν εἴρηται τὰ δὲ καὶ λεχθήσεται, τῶν δὲ ἐκτὸς καὶ πόρρωθεν κώλων τοιαῦτα νοσησάντων μετρίως μὲν τὰ οὖρα, καὶ οὐ πάνυ σαφῶς ἀλλοιωθείη. πέψεως δὲ μᾶλλον σημεῖα δείξει, μὴ προσαναφθέντος ἀπ' ἐκείνων δηλονότι συνεδρεύοντός τινος πυρετοῦ. οὗ δὴ τὰ σύμβολα προβραχέος τῷ λόγῳ τούτῳ παραδεδώκαμεν. ὅσα δ' αὖ τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους ἀπό τινος ἐπιρρυέντος ἔλαχε τυχεῖν χυμοῦ, εἴτε ὁ ἐγκέφαλος εἴη, εἴτε ἧπαρ, ἢ πνεύμων, εἴθ' ὑπεζωκὼς ὑμήν, ἢ γαστήρ, ἤ τι ἕτερον μόριον τούτων, τὰ μὲν πόρρω τοῦ θερμοῦ μᾶλλον ἂν ἀλλοιωθείη, καὶ ψυχρότητος καὶ ὠμοχυμίας ὑποδείξει οὖρα. ἧττον δ' αὖ ὅσα πεπλεονέκτηκεν ἐκείνων τὴν φυσικὴν θερμότητα διά τε τῶν ἀγγείων τὰ ἀξιόλογα, καὶ διὰ τὴν τῆς καρδίας ἐγγύτητα, ἢ γὰρ τὴν ἀρχὴν οὐ καταδέχεται ἢ παραδεξάμενα μετρίαν ὑποφαίνει τὴν μεταβολὴν τοῖς οὔροις γεγενημένην. φαυλότερα μέντοι οὖρα κινηθήσεται δὴ κἀν τοῖς τῶν πόρρω που τοῦ θερμοῦ πεφυκότων, εἴτε τόπῳ εἴτε φυσικῇ τινι κράσει, προσδιορισθήσεται δὲ περὶ τούτων οἰκειότερον κἀν τῷ περὶ προγνώσεως οὔρων βιβλίῳ. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ἁπλῶν κράσεων ἐπιτηδείως μεμαθήκαμεν οὔρων εἴδη, οἶδα δὲ καὶ τὰ τῶν πλεοναζόντων ἐξευρίσκειν χυμῶν ἐν οὔροις εἴδη, ῥᾳδίως ἂν καὶ τὰ ἐπὶ τοῖς κατ' ἐξοχὴν νοσήμασιν ἐξεύροις οὖρα· ὥστε ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις ἐπιτηδεύειν διαγνώσεις, οὐ γὰρ ἔξεστιν ἡμῖν καθ' ἕκαστον ἐξηγεῖσθαι ὅσα δὴ τὰ τοῖς κατὰ μέρος ἐπιφαίνεται νοσήμασι. τὸ μὲν τὸ πλάτος τοῦ λόγου φυγοῦσι. τὸ δ' αὖ ἀρκούσας ἀποδεδωκόσι πρὸς διάγνωσιν μεθόδους, ὥστε καὶ ῥᾷον ἂν δόξειν τὸ πολὺ τοῦ λόγου συντελοῦντι τῶν σπουδαίων, καὶ προανεγνωκότι περὶ

περὶ τῆς τῶν νοσημάτων διαφορᾶς, καὶ αἰτίας βιβλία, τὸ διαγινώσκειν ἕκαστα τῶν φαι-
νομένων οὔρων. εἰ γάρ τις ταῦτα ἀκριβῶς εἰδείη, καὶ ἐφ᾽ ὁποίοις μάθοι χυμοῖς συνίσταται
τῶν ἀξιολόγων νοσημάτων ἕκαστον, ἐν ἕξει δὲ καὶ τῶν ῥηθεισῶν ἐνταῦθα μεθόδων γένηται,
ῥᾷστα ἂν λογισάμενος ἐξεύροι, οἷα τίσιν οὖρα νοσήμασιν ἐπιφαίνεται μάλιστα. τὰ μὲν γὰρ προ- ἀρχ
κείμενα ἴσως μάθοι, ὅσα δηλαδὴ περὶ τὸ φλεβῶδες γένος συνίσταται. ὅσα δ᾽ ἐπέκεινα τούτων
δύσκριτα μέν ἐστιν, οὐ μέντοι καὶ τούτων τὰ σπουδαιότερα διαδιδράσκουσι τὸν ἀκριβῶς
τὰς ἐπισκέψεις ποιούμενον. ὅσα καὶ γὰρ ἢ πνεύματος ἀλλοιωθέντος μόνου γίνεται, ἢ τοῦ νευρώ-
δους πεπονθότος γένους, ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς τῶν οὔρων οὐκ ἂν γνοίης ἐπισκέψεως, εἰ μήπως
ἐπιδοθέντος τοῦ τυχόντος πάθους, τὸ φλεβῶδες συμπάθειαν λαβὸν γένος, ἐντεῦθεν γὰρ τοῖς
οὔροις ἐπίδηλα τὰ πάθη γίνεται :— ὅτι δεῖ τὸν ἀκριβῶς ἐπισκέπτε-
ον κε σθαι βουλόμενον καὶ τὴν περὶ σφυγμῶν πραγματείαν ἀκριβῶς ἐπίστασθαι :—

Ἀσφαλέστερον δ᾽ οὖν ἴσως περὶ τούτων γνοίη, ὁ τὰς τῶν σφυγμῶν κινήσεις ἐξησκηκὼς κρίνειν.
αἱ γάρ τοι ἀρτηρίαι νευρώδεις μὲν κεκοινωνήκασιν ὡς ἔστιν χιτῶνος, πνεῦμα δ᾽ ἐν αὐταῖς ἔμ-
πλεον ἔχουσιν, ὥστε προτέρως ἂν αὐταῖς γνωστὰ τὰ πάθη. τοῖς ἤδη σφυγμῶν ἅπτεσθαι
μεμαθηκόσι τινὰ περὶ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ τῶν νεύρων ἀλλοίωσιν, οὐ τῶν μέντοι κρεῖττον δηλώσει-
ούρα εν τὰ νεῦρα ὅσα περὶ τοὺς σφυγμοὺς καὶ τὰς πάθη, καὶ ὅσους ἐπὶ τούτοις συμβέβηκε, καὶ εἰ
τάχιστα δέον εἰπεῖν, καὶ ἀμφοτέρων δὲ τῶν μαθημάτων τὸ διαγινώσκειν ὀρθῶς σπουδάζοντι :ἀποδοῦναι
ὥσπερ γάρ τι διερρωγότα δίκην ἀνακαινίσαι σπεύδοντι, καὶ ἀμφοτέρων δεῖ χειρῶν. δυοῖν γὰρ
θατέρας λειπομένης οὐκ ἀσφαλές ἐστι διαθεῖναι τὰ δέοντα, οὕτω τῷ τὴν τέχνην μετιόντι
καὶ ἀμφοτέρων δεῖ τῶν πραγματειῶν. ὁ γοῦν μὲν περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγος, ἀμαθεῖ μὲν
τοῖς ἀσκοῦσιν οὕτω φανείς, ὠφέλιμος δὲ τοῖς κάμνουσι σύμμαχος, ὁπόσον ἂν ἀληθῶς ἀπήτει
καὶ ἀπαράβατος αὔξει τοῖς μὲν οὖν ἔχουσιν ἴσως κρίνοιτο, ἡμῖν δὲ σύμμετρον ἀποδεικνύ-
ει τῷ λόγῳ μέτρον δίκαιον ἂν εἴη κατὰ πάντων ὥσπερ τὸν λόγον, ἵνα μὴ καὶ πολυλογεῖν ἐγ-
κληθεῖμεν. εἰ δ᾽ οὖν τις ἐνδεᾶ τῷ λόγῳ νομίσει λείπειν τοῦτο νῦν ἡμῶν πυθόμενος πανίεσθω.
ἐπειδὴ περ τὰ μὲν ὡς τῶν ῥηθέντων ἐπίδηλα νομισθέντα λέλειπται. τὰ δ᾽ οὖν καὶ λεχθή-
σεται ἐν τοῖς περὶ προγνώσεως λόγοις, ἐκεῖσε μᾶλλον ἐφαρμόζειν δόξαντα. κεκοινωνήκα-
σι γὰρ ἀλλήλων πολὺ τῶν ἄλλων ταῦτα τῆς πραγματείας τὰ μέρη ὥστε οὐδὲ θαυμάζειν εἴ τι
καὶ λελάθοι δοκεῖ, μᾶλλον ἐκεῖσε δόξαν ἡμῖν ἁρμόζειν. ἔπειτα κἄν τι καὶ λελήθοι τῷ
λόγῳ δοκεῖ συγγνοίη δ᾽ οὖν τις πάθος ἐγκαλῶν αὐτίνος, καὶ πολλοῖς τῶν ὁσημέραι μετιόν-
των λόγον συμβαῖνον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. δίκαιον δ᾽ οὖν εἶναι τῷ λόγῳ δοκεῖ. καὶ τὰς
τῶν ῥηθέντων αἰτίας τοῖς μετὰ τούτους ἐπιθεῖναι λόγοις, βραχύ τι μὲν λυσιτελήσουσι ἴσως
τῇ τέχνῃ. ἀσφαλῆ δὲ ὅμως παρασκευάζουσαι τὴν ἐπὶ τῶν λεχθεισῶν μεθόδων διαγνώσεων
ἀποδειχθεισῶν γάρ τοι τῶν αἰτιῶν, ἐπίσχωσι δ᾽ οὖν τις μᾶλλον τὰ λελεγμένα, καὶ ὁ μὲν περὶ τῆς
διαγνώσεως οὔρων λόγος ἀφείσθω ἤδη ἐνταῦθα ἀρκούντως. ἐφεξῆς δ᾽ ἀρχέσθω ὁ περὶ αἰτίας
οὕτω τῆς ἀκολουθίας ἀπαιτούσης τῆς ἐπὶ πάσης συνθήκης, ὁ θεὸς δὲ δοίη καὶ ἐνταῦθα
συμπαρεῖναι λόγοις ἀληθῶς παρεσομένοις :— :— :—

Τέλος τοῦ τρίτου λόγου περὶ οὔρων :—

Τὰ ἐνόντα ἐν τῷ πρώτῳ περὶ αἰτίας οὔρων λόγῳ :-

Προοίμιον τοῦ πρώτου περὶ αἰτίας οὔρων λόγου :-

Ἐπειδή περ τῶν περί τινος εὑρημένων γραφὴν ζητήματος, οὐ ταῦτα καὶ μόνον θέμις καταχωννύναι τοῖς γράμμασιν, ἀλλὰ καὶ ὅσα χρήσιμα τῷ προκειμένῳ σκοπῷ πέφυκεν, οὕτω γὰρ διὰ πάντων ἰὼν ὁ λόγος τέλεος νομισθείη. καὶ ὁ περὶ αἰτίας οὔρων δεόντως νῦν ἀποδοθείη τῇ πραγματείᾳ. τοῖς μὲν γὰρ παρὰ τὸ πλέον ἐγγυμνασθεῖσι τῇ τέχνῃ, καὶ λόγων ἀσχολήσασιν οἷον δή τινων μόνος ἂν ὁ περὶ διαγνώσεως ἀρκέσοι λόγος. τοῖς δὲ φιλοσοφίᾳ τὴν τέχνην κοσμοῦσι, καὶ προσέτι πάντα ἡμῖν μηδέν τι ἀναίτιον βούλεσθαι εἰδέναι, ἀναγκαίως ἂν καὶ ὁ περὶ αἰτίας οὔρων λόγος ἀποδοθείη, ὁ μὲν γὰρ ἀκριβῶς εἰδὼς ἐξετάζειν τὰς τῶν γινομένων αἰτίας ῥᾳδίως ἂν καὶ τὰ διαγνωσθέντα δέξαιτο, καὶ τὰ λείποντα προσθεῖναι ἂν βουληθείς, ὁ δ' ἀγνοήσας τοὺς περὶ αἰτίας λόγους, οὐδ' ἐπιστήμονα ἕξει τοῦ διαγνώσεως τρόπον, ὥστε δίκαιον ἂν εἴη ἐπὶ τῇ περὶ αἰτίων οὔρων λόγους ἐπιθεῖναι τὴν πραγματείαν, ἵνα διὰ πάντων καὶ ἐντελὴς ἡμῖν ὁ λόγος πᾶσιν ἡμῶν ὀφθείη τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσιν. ἐπὶ τοίνυν περὶ αἰτίας οὔρων οἷον δή τινων φαινομένων ὑπὲρ ἐρυθήματος χρεὼν ἂν εἴη προστεθῆναι τῷ λόγῳ τῷ περὶ αἰτίας πέλας ὥσπερ ἐπανορθοῦσι τὸν λόγον :- περὶ αἰτίας τῆς τῶν ζώων διαμονῆς :-

α´ Τῆς τοίνυν αὐτῆς φύσεως ἀεὶ μὲν τὸ ἁρμόνιον ταῖς τῶν ὅλων διαδοχαῖς τηρούσης ταῖς ἐξ ἀλλήλων διότι

γεννήσεσι. τοῖς δὲ καθέκαστον δεῖσθαι αὖθις διακονῶν, ἵνα μὴ τῷ γεγεννῆσθαι ἅμα διαφθείροιτο,
ἐπὶ τὰς τροφὰς ἐξεῦρε μέθοδον, καὶ ταύτῃ τοῦ καθέκαστον συνεστήσατο τὴν ζωήν, προεποικοδο-
μήσασα τροφῆς ὄργανα ποικίλα, καὶ τούτοις ἐνθεῖσα τὴν ζωτικὴν αὐτῆς δύναμιν, ὑγρῶν οὖν καὶ ξηρῶν
καὶ πνευμάτων ὄντων τῶν τὴν σύστασιν αὐτὴν τοῦ σώματος εἰληφότων, καὶ διὰ τούτων τῆς ζωῆς ἐνερ-
γουμένης, ὁ μὲν περὶ τροφῆς τοῦ πνεύματος λόγος ἄλλοις μᾶλλον ἂν πραγματείαις ἁρμόσοι, ὁ δέ γε περὶ
ξηρᾶς καὶ ὑγρᾶς τροφῆς δίκαιος ὢν λελέχθαι, ἤδη πως καὶ καιρὸς ἐλθὼν, λυσιτελήσων οὖν τὰ μέγιστα
τῇ περὶ οὔρων πραγματείᾳ. τῆς τοίνυν τροφῆς πρῶτον διαμασηθείσης, καὶ προπαρασκευασθείσης ἐπὶ τὴν εἴσοι-
κον, αὐτήν τε καὶ τὰ πινόμενα ἡ γαστὴρ ἑλκύσασα καὶ περιπτυξαμένη, τῷ ἐμφύτῳ ἀγαθοῖ θερμῷ μη-
δενός τινος ἐμποδὼν τυγχάνοντος, ἐπειδὰν δὲ ταύτην χυλοποιήσῃ, ὅσον μὲν λεπτότερον καὶ ἀκραι-
φνέστερον ταύτης, διὰ τῶν καθηκουσῶν εἰς ἧπαρ φλεβῶν, ἐμυζᾶται οἷον, καὶ ἀνάγεται πρὸς ἑτέραν
λ ταύτης τινὰ μεταβολήν. πρώτην μὲν γὰρ ἀληθῶς ἀλλοίωσιν ἡ τροφὴ περὶ τὴν γαστέρα δέχεται, τὴν ἐν φλεψὶ
καὶ ἥπατι ἐπὶ ταύτην δευτέραν λαμβάνει, κρείττω μὲν τῆς προτέρας, μείω δὲ τῆς μετ' αὐτὴν τρίτης πέψε-
ως ἐπειδὰν ἀρκούντως ὡς ἔρχεται ἡ περὶ τὴν γαστέρα τροφὴ πεφθῇ, καὶ τὸ μὲν ἀχρεῖον ταύτης δι' ἐντέρων
ἀποκριθῇ, τὸ δὲ ὡς χρήσιμον ἀναδοθῇ. τοῦτο ἡ ἐν ἥπατι καὶ φλεψὶ δεχομένη δύναμις, καὶ αὐτὴ κα-
θ' αὐτὴν ἰσχὺν ἔχουσα, ἀλλοιοῖ τε καὶ εἰς ἐρυθρότητα μεταβάλλει αἵματος, καθάπερ που περὶ τὰ κοι-
λα γενομένης τῆς τοῦ αἵματος διακρίσεως. οὐ γὰρ ἔασται ἔτι πορρωτέρω βαίνειν τοῦτο ὡς ἔτυχεν, ἵνα
μὴ συναναφερομένου ἀποδοθείσης τῷ σώματι τροφῆς, καὶ ἡ σὰρξ φαύλη κατασκευασθῇ, ἀλλά που περὶ
τὰ κυρτὰ παραθεμένου τοῦ ἥπατος τὴν χοληδόχον κύστιν, τὸ μὲν λεπτότερόν τε καὶ δριμύτερον τοῦ αἵ-
ματος ἐκεῖ που διὰ τοῦ καθήκοντος πόρου μεταχωρεῖν ποιεῖ· ὁπόσον δὲ γεῶδές τε καὶ παχύτερον ὁ
σπλὴν πρὸς ἑαυτὸν ἐφέλκεται. καὶ δὴ τοῦ μὲν ξανθοχόλου τε καὶ γεώδους οὕτω διακριθέντος χυμοῦ,
λειπομένου δὲ τοῦ ὀρρώδους, ἐκεῖ μὲν αὐτὸς οὐκέτι ἐᾶται διακριθῆναι οὕτω δόξαν, καί τοι τῶν νεφρῶν
παρακειμένων· διὰ δὲ τῆς στελεχιαίας φλεβὸς καὶ τῶν κοίλων διαβιβασθέντος τοῦ ἥπατος, καὶ ἐπὶ
τὰ κυρτὰ διαδοθέντος ἐπὶ τῇ κοίλῃ καλουμένῃ φλεβί, ἵνα ὅπως δηλονότι καὶ τὸ αἷμα διαπορ-
θμευθῇ, στενοχωρίᾳ γὰρ τῶν πόρων πέφυκε μεταξὺ τῶν τε κοίλων καὶ κυρτῶν τοῦ ἥπατος διὰ τῆς
ἀποσχιζομένης κατὰ τὸ λαβδοειδὲς σχῆμα καλουμένης τῆς κοίλης φλεβὸς περὶ τὰς φλέβας νεφροῖς
διακρινόμενον χωρεῖ τὸ ὀρρῶδες οὖρον μόνον ἔξωθεν φερόμενον, ὅσον δὲ τοῦ αἵματος πέφυκε, ἐπ' αὐ-
τὴν ἤδη χωρῆσαν τὴν καρδίαν, καὶ κρείττω τῆς προλαβούσης δεξάμενον ἀλλοίωσιν, ἐπὶ τὰ τοῦ
σώματος ἔξωθεν διὰ τῶν φλεβῶν κατακερματίζεται μέχρι ἄκρων οἷον τὸν ὄγκον τοῦ σώματος.
:γοῦν καὶ τοίνυν πρώτης μὲν πέψεως τῆς περὶ τὴν γαστέρα δηλονότι ὅτι περιττώματά τε ἐμούμενά τε καὶ
διαχωρούμενα δείκνυνται. τῆς δ' ἐν τοῖς κοίλοις τοῦ ἥπατος, αἵ τε χολαὶ καὶ τὰ οὖρα. δέοιτο ἐν οὖν
καὶ περὶ τῆς τρίτης ἤδη πέψεως φαίνεσθαι ἐπὶ τῷ φλεβώδει μέρει ἐνεργουμένης, οὕτω γὰρ ἀποδοθέντος
τοῦ λόγου ἀρκοῦσαν ἂν εἶμαι προπαρασκευὴν ἔχειν πρὸς τὰ ῥηθησόμενα ἐπὶ τῆς φανερᾶς αἰτίας οὔρων:—

περὶ αἰτίας τῆς τῶν παρυφισταμένων γενέσεως:—

ου β Τῆς τοίνυν τελεωτέρας τε καὶ τρίτης πέψεως γινομένης κατὰ τὸν αὐτῆς προσήκοντα λόγον, καὶ τὰ ἐπ' αὐ-
τῇ ἐν τοῖς οὔροις φαίνεται παρυφιστάμενα περιττώματα. ὥσπερ δὴ τὰ λεπτότερα, οἷον ὑδρῶτες καὶ
τὰ διαπνεόμενα πεφύκασιν ἀδήλως, καὶ καθόσον ἂν διαμαρτία καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τρίτῃ πέψει γίνηται
καὶ τὰ παρυφιστάμενα δείξουσιν, ὁ γοῦν ταῦτα ἠδὺς ἐφ' αἷς αἰτίαις μεταβάλλεται, καὶ τὰς διαγνώσεις
ἀσφαλέστατα τῷ λόγῳ ἂν ἀποδοίη. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ διαγνώσεως λόγος ἤδη που λέλεκται. ἐνταῦ-
θα δ' ἂν νῦν εἰκότως ὁ περὶ τῆς αἰτίας οὕτω προάγοντος τοῦ παντὸς λόγου, προστάσσεται ...

γνῶ τὰς αἰτίας τῶν παρυφισταμένων οὕτω τῶν λοιπῶν ἁπτόμεθα καθ' εἱρμὸν προβαίνοντες τὸν προσήκοντα, οἷον οὖν τι συμβαίνειν ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἀποστήμασι, καὶ οἷς δή τι ἂν ἑλκεῖ ἂν μὲν ἐπικρατοῦσα ἡ φυσικὴ καὶ πεπτικὴ δύναμις, βραχύ τι ἡ οὐδ' ὅτι πύον ὀξὺ καὶ λευκὸν καὶ λεῖον, καὶ ὁμοιομερὲς παντὶ τυγχάνει· μὴ κρατούσης δὲ τῆς φυσικῆς δυνάμεως τἀναντία φαίνεται, τραχέα καὶ ἀνώμαλα, καὶ τοῖς χρώμασιν αὐτῶν διαφορά· ὄζει τε βαρέως, καὶ πάντῃ τῶν ὑγιῶν αὐτῶν ἀπέοικε, τοιοῦτον τι δὴ κἀπὶ τῶν παρυφισταμένων συνορᾶν. τὸ γὰρ μὴ φθάσαν ἐν φλεψὶν ἐξομοιωθῆναι τῷ αἵματι, τὸ ἀναλογοῦν μὲν τῷ πύῳ ἔθος μεταβάλλεται, ἐπικρατούσης τῆς πεπτικῆς δυνάμεως. καθόσον δ' ἂν αὕτη μὴ κρατοῦσα διαμαρτάνῃ καὶ ταῦτα πρὸς τὰ χείρω μεταβάλλεται ἤδη. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς εἰρημένον· ἑξῆς δ' ἀνυστέον τὸν λόγον.

γον — περὶ αἰτίας τῶν γινομένων ἀπεπτῶν

Αἱ τοίνυν ἀπεψίαι αἱ κατὰ γαστέρα γίνοιντο ἂν μὲν καὶ διά τινα δυσκρασίαν αὐτῇ συμβᾶσαν. γίνοιντο ἂν καὶ διά τι συμβὰν ὀργανικὸν πάθος, ὥσπερ καὶ διὰ πάχος, ἢ πλῆθος ἢ γλισχρότητα, ἤ τινα ποιότητα ἀλλόκοτον τῶν χυμῶν, ἢ καὶ διά τινα τῆς τροφῆς ἰδιότητα. οὐδὲ δὴ καθ' ἧπαρ καὶ διὰ ταῦτα μὲν ἀεὶ καὶ διὰ τὴν τῆς πεπτικῆς καὶ αἱματοποιητικῆς δυνάμεως ἀρρωστίαν. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς μὲν ἂν καὶ παραπλησίας αἰτίας, καὶ ἡ τῆς τρίτης πέψεως διαμαρτηθείη ἂν ἐνέργεια, καὶ διὰ ταῦτα ἂν τῶν πέψεων. ἑκάστη ἀποτυχία αἰτίας τοῦ προσήκοντος ἔργου, συντελοῦντα φαίνεται αὐταῖς. ἐκεῖνο δὲ θέμις εἰδέναι· ὡς κἂν ὑπερβάλωσι τὸ σύμμετρον τὰ χρώματα κἀντεῦθεν λείποιντο τούτου ἄπεπτ' ἂν εἶεν ὁμοίως, τῷ γενικῷ τῆς ἀπεψίας ὀνόματι καὶ οὕτω λέγειν προσήκει, πῶς δ' ἂν ἑκάτερα ἐνθένδε ἄπεπτα, οὐ τοῦ νῦν ἐστι λόγου. ἢ ἀμαυρουμένης ὑφ' οἵας δή τινος αἰτίας ψυχρότητος τῆς ἐμφύτου θερμότητος, ἢ πλεονεκτουμένης ὑπὸ ὁποιασοῦν νόθου θερμότητος. τῶν τε γὰρ φυσημάτων καὶ τῆς ὑδερικῆς ἕξεως, ἀρθρίτιδός τε καὶ τῶν παραπλησίων ὑπ' ἀπεψιῶν γινομένων δι' οἱανδήτινα ψυχρότητα, καὶ τῶν ἑκτικῶν παθῶν ἑρπήτων τε καὶ ... καὶ τῶν παραπλησίων ὑπ' ἀπεψίας ὕλης δι' οἵας δή τινος ἐπικρατησάσης νόθου θερμότητος τῆς ἐμφύτου τε καὶ προσηνοῦς θερμότητος. δικαίως ἂν ἅπαντα ἐπὶ τούτοις οὖρα τὸ σύμμετρον ἀποφεύγοντα τῶν οὔρων, κληθείη ἄπεπτα. ἐπεὶ γὰρ ἐπέκεινα τοῦ συμμέτρου καὶ κατὰ φύσιν οὔρου οὐκ ἔστιν ἄριστον ἄμεινον, πάντως ὅσα ἂν ἐλλείπῃ τε καὶ ὑπερβαίνῃ, ἐνθένδ' ἂν ἄπεπτα. εἰ δὲ καὶ ἄλλο τι βούλει προσθεῖναι ὄνομα τὸν λόγον διορίζων. οὐ γὰρ ἐγὼ διοίσομαι ἐπὶ σοφῶν τινων ὀνομάτων, μόνον μὴ διαμαρτάνῃς τοῦ σκοποῦ τοῦ λόγου. καὶ ὁ μὲν περὶ ἀπεψίας λόγος ὑφ' οἵας δή τινος αἰτίας γίνεται ἱκανῶς ἂν καὶ τῶν ἐνθένδ' ἐγνωσθείη. τῆς κατὰ φύσιν πέψεως δηλονότι ὑπὸ συμμέτρου τε καὶ κατὰ φύσιν θερμότητός τε καὶ ὑγρότητος γεγενῆ· νυνὶ δὲ πρώτως ῥητέον περὶ ποσότητος τοῦ χύματος διὰ τὰς αἰτίας πλέον τοῦ προσήκοντος φαίνεται ἢ θ' οὕτως ἢ πρὸ τῶν ἑξῆς, καθὼς κἀν τοῖς περὶ διαφορᾶς τε καὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις ἐξεθέμεθα.

δον — περὶ τῆς κατὰ τὸ ποσὸν τοῦ χύματος αἰτίας.

Τὰ οὖρα τοίνυν πρόδηλον πλείονα, ὁπόταν πλείονι τροφῇ καὶ μάλιστα ὑγροτέρας ἡ πολυποσία οἴνου, ἐφ' ὧν ὑδαρὴς ὁ οἶνος τυγχάνῃ, ὧν ἂν ὁ αὐτὸς χρήσαιτο. ἐπεὶ οὖν ἐν ἄλλοις δέδεικται ὡς αἱ ὑγρότεραι καὶ εὔχυμοι τροφαὶ μάλιστά τε ἀναδίδονται, καὶ διαρρέουσιν εὐθὺς τῶν μὴ τοιούτων, ὁ δὲ οἶνος πλέον τῶν ἄλλων ἀναδίδοται, καὶ ῥᾳδίως διαφορεῖται, ὁμοίως ἂν διὰ ταῦτα πλείω ποθὲν καὶ διουρηθείη ἄν, εἴπερ τοῦτο πως ἐπιτηδείως ἔχοντος τοῦ ὑδαροῦς τῶν οἴνων. μὴ τῶν παχέων ὡσαύτως τούτῳ δηλονότι διεργομένων ταῖς γὰρ μὴν ἐπὶ τούτοις αἰτίαις οὐ καὶ νῦν καιρὸς ἐπιπλέκειν τῷ λόγῳ, ἅμα τε εἰπόντων περὶ τούτου ὡς οἷόν τε ἀποχρώντως, καὶ μηδὲ τῆς νῦν τοῦτο ἀπαιτούσης πραγματείας. ὑπό τε ἀραιὲ καὶ πλείω καὶ λεπτότερα, καὶ πρός τι ἀχρούστερα φαίνηται οὖρα, τὸ μὲν γὰρ ποσὸν τούτοις διὰ τὸν τοῦ ποσοῦ μᾶλλον

ἀποδέδοται λόγον· ἡ δὲ λευκότης τε καὶ λεπτότης, διὰ τὴν τῆς πέψεως ἀτονίαν, μὴ ἐξικνουμένης
πλέονος τοῦ προσήκοντος ἐπικρατῆσαι ποσοῦ· εἰ γὰρ ἐπεκράτει, τάχ' οὖν αὐτοῖς ἐπέθηκεν αὐτοῖς, καὶ
χρῶμα σύμμετρον καὶ σύστασιν καί τινα προσαπέδωκε δέοντα πρὶν φθῆναι, πλέω δὲ μᾶλλον τοῦ δια-
νομένης ἐπὶ τῶν ἤδη πεφθέντων ὠμῶν χυμῶν οὖρα φαινόμενα διὰ τοιαύτην τινὰ τὴν αἰτίαν γίνονται·
ἐπειδήπερ ταῖς πέψεσι, καὶ θρέψις ἕπεται καὶ ἀνάδοσις πρὸς ταύτῃ, εἰκὸς δὲ καὶ περιττὸν ὑγρὸν ἀπο-
λείπεσθαι τῆς πεττομένης ὕλης, δεόντως ἂν ἐπὶ τῶν ἤδη χυμῶν ὠμῶν πεφθέντων καὶ οὖρα φανείη.
λ αὐτοὺς ἐπεὶ μὲν οὖν ὑγραίνειν τε καὶ τρέφειν, τὰ σώματα πεττομένους συμβαίνει τοὺς τοῦ θεῖρασθαι ἐπιγίνεται πο-
ματος, ἢ μετὰ τῆς βραχείας τῆς συνηθείας μᾶλλον καὶ ταύτῃ βιασαμένης. τὸ δὲ δεῖσθαι τὰ περιττώματα τῆς
ἐκκρίσεως οἱ νεφροί, καὶ τὰ οὐρητικὰ ἀγγεῖα τοῦθ' ὑπηρετοῦσι. μάλιστα δ' ἐστὶ τοῦτο κἀπὶ τῶν ὁσημέραι γυμ-
νομένων ἐπ' αὐτοῖς κάμνουσί τε καὶ μικρὸν ὑγιαίνουσι σώμασι. διεγνώκαμεν δὲ τούτων τὰ ἐπὶ τῷ λόγῳ
περὶ τὰ ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων ἐπικρινόμενα πλείω οὖρα, τῷ μὴ μόνον διὰ ὠμότητα χυμῶν πεφθέ-
ντων ἐκεῖθεν τὰ περιττὰ ἐκκρίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν πᾶσαν τῶν οἵων δή τινων νοσερῶν διαφθορὰν
χυμῶν ἐκεῖθεν ἀποκρίνεσθαι. διουρητικὰ δὲ φάρμακα πλείω χωρεῖν παρασκευάζει τὰ οὖρα
τῇ τε φυσικῇ λεπτομερείᾳ καὶ τῇ θερμότητι. μικροῦ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα διουρητικὰ καθέστηκε
καὶ τῇ μὲν οὖν θερμότητι ῥᾳδίως ἀναδίδοται ταῦτα, τῇ δὲ λεπτομερείᾳ τὰ προσόντα τῆς ὠ-
μοχυμίας τέμνοντά τε καὶ διουροῦνται διὰ οὔρου μᾶλλον οἰκειότητα τῇ τῶν φαρμάκων χωρεῖν παρασκευά-
ζουσιν. ἐπὶ δὲ τοῦ διαβήτου καλουμένου πάθους δυσκρασία τις ἐπιτεταμένης θερμότητος περὶ
τοὺς νεφροὺς αἰτία πέφυκεν, αὕτη γὰρ νεφροὺς οὕτω διαθεῖσα ἐπισπαστικοὺς εἰργάσατο τῆς τῶν οὔρων
οὐσίας. οἱ δ' ἀφ' ἥπατος καὶ τοὺς φλεβώδεις γένους τῇ ἀνθολκῇ ταχέως ἐπισύρρονται. ἐπειδὴ ἐν
τῷ θεῖν ἔθεσιν συμβαίνειν γίνεται καὶ φυσικῆς ὑγρότητος συνεπιφερομένης τῇ τοσαύτῃ τῶν ὑγρῶν
ῥύμῃ, οὐκ ἀρκετῶς μὲν ἐπιγίνεται ταύτῳ δίψα, οὐ μέντοι δι' αὐτῆς δὲ τῆς τὰ πόματα, καὶ οὔρων
ἐπὶ τούτων ἔκκρισις ἀνάλογος, αὐτῶν δὲ τῶν νεφρῶν πρὸς αὐτοὺς ἐφελκομένων τὰς ὑγρότητας
διὰ ταῦτα γοῦν πολλὰ τὰ οὐρούμενα πέφυκεν, οὐ μέντοι δ' αὖ τούτων τὰ πινόμενα. ὅπῃ δ' οὐκ
ἔστι μέγεθος καὶ ἀκρασία οὐδὲν πάθος ἐποίει. τοῖς γε μὴν ξηρὰν κατὰ φύσιν ἔχουσι τὴν γαστέρα
αὐτὸ δὲ τοῦτο παρασκευάζει πλείω τὰ οὖρα φαίνεσθαι. τὰ γάρ τοι περιττώματα δέον οὐ κρίνεσθαι
καὶ τῆς γαστρὸς μὴ τὰ πλείω κενούσης διὰ τὸ κατὰ φύσιν αὐτῇ σύμβαν πάθος, ἐκεῖθεν
μᾶλλον τὴν ὁρμὴν λαβόντα φαίνεται. ἐπεὶ δὲ τούτοις κάλλιστον δὲ προσεπιθεῖναι τῷ λόγῳ, ὃ μᾶλλον τῇ
λ μὲν κενώσει, τῆς πάσης ἕξεως, τῇ δὲ νεκρώσει τῆς καθεκτικῆς ἐγγίνεται δυνάμεως. ἐπειδὰν γάρ, ἀ-
ταραχθείσης τῆς φύσεως διαχωρῆσαί τινα δέησειεν, οἷς δή τινος νοσήματος ἡ καθεκτικὴ τῶν χυ-
μῶν δύναμις ὥσπερ παρεθεῖσα τούτους ἀπολύσῃ, αὐτοὶ μὲν τὴν ἔξοδον ἀποκρίνονται, ὅπῃ
δ' ἂν τὴν ὁρμὴν οἷδε λάβοιεν, οὐκ ἔστιν εἰδέναι ὡσαύτως. ὅτε μὲν γὰρ διὰ ἱδρώτων χωρήσαντες πεπλη-
θυσμένων ὠφέλησαν· ὅτε δ' αὖ διὰ γαστρός· ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰ οὔρων. ὧν νῦν τὸν λόγον ἡμεῖς προῦ-
θέμεθα, ἀλλ' οἱ μὲν περὶ πεπληθυσμένων, ὅπως δή ποτε ἰόντων οὔρων λόγοι ὧδε κατέθεσαν, ἀρ-
κούντως σαφεῖ καὶ τῆς αἰτίας ἀποδόσεως, ἑξῆς δ' ἂν εἴη φάναι καὶ περὶ τῶν ἐλαττόνων φερομέ-
νων οὔρων δι' ἅς τινας αἰτίας μὲν φέρεται. εἴρηται μὲν οὖν ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις
δι' ὅσους τρόπους ἐλάττω φαίνεται, ῥηθήσεται δ' ἂν καί τινος νῦν ἀναμνήσεως ἕνεκεν, ἵνα ὅπως καὶ
τὰς ἐπὶ τούτοις αἰτίας προσαποδοίημεν τῷ λόγῳ. ἐλάττω τοίνυν φέρεται διὰ ξηρότητα τροφῆς
καὶ ὀλιγοποσίαν, γυμνάσιά τε πλείω καὶ ὅσα ξηραίνειν εἴωθε τὰ σώματα. ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν ὡς
μὲν ταῖς ξηροτέραις τροφαῖς, ἢ διὰ γαστρὸς μᾶλλον ἀθρόως ἐκκρίσεις. τότε δὲ καὶ τὸ θερμὸν αὐτὸ τῆς ὑγρότητος

τοῦ σώματος καί τι μᾶλλον ἀναγωγοῦ ξηραίνοντος· εἰκότως ἐπὶ τούτοις καὶ τὰ οὖρα ὀλίγα ἐκκρίνεται μὴ ἐξαρκοῦντος τοῦ ὑγροῦ πρὸς παντελῆ τοῦ σώματος ἀρδείαν· τῶν ἰσχναινόντων ὥσπερ ἀφαιρουμένων αὐτοῦ τὴν ποσότητα· ἐλάττω δ' ἂν ὀφθείη, καὶ διὰ φάρμακά τε καὶ τροφὰς ἐμπλαστικὰ τοὺς πόρους ἀποφράξαντα· ἐνταῦθα γὰρ οὔτε ἀναδόσεις ῥᾳδίως γένοιτ' ἄν, οὔτε γενομένης τὰ ἀναδοθέντα ῥᾳδίως διακριθῆναι· ὥστε συμβαίνειν ὡς τὰ μὴ διωθεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔμφραξιν τὰ οὖρα μείω φέρεσθαι, τὰ παραπλήσια δ' ἂν συμβαίη διὰ πάχος καὶ γλισχρότητα τῶν χυμῶν ὑπ' αἰτίαν τῶν ἐμπλαστικῶν τροφῶν τε καὶ φαρμάκων, καὶ τούτων ἐπεχόντων τὰς προσηκούσας ἐξόδους· ὥστε εἰ δ' οὐ μὴ συμβαίνοι τοσήνδε πληθὺν ὑγρότητα, μείω δ' ἐκτὸς προχεῖσθαι τοῦ δέοντος. ἃ δὲ διὰ γαστρὸς πλείω κενώσεις ἐλάττω φαίνεται, προδήλους ἐπιδεικνύουσι τὰς αἰτίας, μήτε δεούσης τῆς ἀναδόσεως γενομένης, μήτε πλεονος περιττῆς τὴν ὁρμὴν ἐκεῖσε εἰληφότος· χαίρει μὲν γὰρ ἡ φύσις τὸ πᾶν ἀποκρίνεσθαι τῶν περιττωμάτων διὰ τῶν συνήθων πόρων. ἂν τί δὲ τύχῃ πλεονεκτήσας ἅτερος ἑτέρου πόρος, ἐπὶ θατέρῳ ταῦτα τοὐλάχιστον φέρεται, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ διὰ σφοδρότητα πυρετοῦ ἐλάττω φέρεται τὰ οὖρα καίτοι πλείω τοῦ συνήθους τοῦ κάμνοντος πίνοντος, καὶ οὐδὲν ἀπεικὸς εἰς σφοδρότητα διενεγκὼν ὁ πυρετός, ἅπασαν ἐκφερομένην ἀποδαπανᾷ τοῦ σώματος ὑγρότητα περιττήν· ὅπερ καὶ πλῆθος ἔσθ' ὅτε καὶ τῶν στερεῶν αὐτῶν χρονίσας ἅπτεται. εἰ δ' ἤτοι τῶν νεφρῶν μόνων, ἢ τῶν λοιπῶν οὐρητικῶν ἀγγείων πεπονθότων μείω φαίνεται, ἢ καὶ τῆς τοῦ σύμπαντος ἀποκριτικῆς δυνάμεως ἠτονηκυίας, πρόδηλον μὲν τὴν αἰτίαν ἔχει, ὡς ἤτοι διά τινα δυσκρασίαν, ἢ πάθος ὀργανικὸν γίνεται, ὁ δὲ τὸ περὶ αἰτίας νοσημάτων βιβλίον ἀνεγνωκὼς γνοίη ἂν ἐκεῖθεν μαθὼν ἀσφαλέστερον.

Καὶ ὁ μὲν περὶ ποσότητος οὔρων λόγος ἀρκούσας εἰληφὼς αἰτίας ὧδέ πῃ καὶ παυέσθω, λειπόμενον δ' ἂν εἴη καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς χρώμασιν αἰτίας ἐπελθεῖν, καὶ μετὰ ταύτας τὰς ἐπὶ συστάσει ὡσαύτως καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιφαινομένοις, ἵνα διὰ πάντων ἀποδοθέντος τοῦ λόγου, καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις ἀναπτυχθεισῶν αἰτιῶν ῥᾳδίως μὲν ἕκαστος ἐπίσταιτο τοὺς ῥηθησομένους διαγνώσεσθαι, προχείρως δ' ἔχειν λέγειν τε καὶ πράττειν τὰ ἐπὶ τούτοις δέοντα· ὁ γάρ, οἶμαι, τοὺς λόγους ἀγνοήσας τῶν γινομένων οὔτ' ἂν ῥᾳδίως πιστεύσαι ταῖς διαγνώσεσιν, οὔτε πιστεύσας αὐτίκα κατασταθεὶς σφετέρων λόγων. ταῦτα τοι αἱ μὲν αἰτίαι οὕτω γνήσιαι φανοῦσι τὰ περὶ οὔρων πραγματευθέντα ἤδη καὶ λεγόμενα. ὡς δ' οὖν προσῆκον τοῦ περὶ αἰτίας λόγου χρωμάτων ἅπτεσθαι, καὶ δὴ περὶ λευκῶν πρῶτον εἰπόντες, καθὼς ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς τε καὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις, ἐφθάσαμεν εἰρηκότες, οὕτω καὶ ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρωμάτων προάξομεν τὸν λόγον τὴν ἐκείνοις τάξιν καὶ ταῦτα φυλάττοντες. καὶ γοῦν καθάπερ ὁ λόγος πρώην ἔδειξε, τῆς ἀκριβοῦς καὶ συμμέτρου ἐν τοῖς σιμοῖς τοῦ ἥπατος γινομένης πέψεώς τε καὶ διακρίσεως, καὶ τοῦ μὲν χολώδους ὁλοσχερῶς διακριθέντος χυμοῦ τῷ σπληνί, καὶ μὴ ῥᾳδίως τούτου τὴν ἀνάδοσιν ἔχοντος τὸν ὀρρώδη, τοῦ δ' ὀρρώδους συμπεφυρμένου τούτου τῷ αἵματι δι' οὗ ἔφθημεν χρείαν, τοῦ πικροχόλου τὸ μὲν πλεῖον εἰς μικροῦ δ' ἦν ἅπαν ἔκγονον περὶ τὴν χοληδόχον κύστιν ἀθροιζόμενον φαίνεται. συμβαίνει δέ τι μετ' αὐτῆς καὶ τῷ αἵματι, τό τε λεπτομερὲς τελέων, καὶ εὐανάδοτον, τῷ λοιπῷ τε λοιπῷ τῷ ὀρρῷ τὸ τοῦ σώματος διόδευ, τῇ γὰρ δακνώδει ποιότητι τὴν ἀποκριτικὴν ἐρεθίζον δύναμιν. συνέξεισι μετὰ τῶν οὔρων ἤδη φανεῖ σχεδὸν τὸ τρίτον πέψει, χρῶμα δὲ χαρίζεται μηδὲν τῷ χρώματι, οἷόν περ ὁ λόγος εἰς ἠθικῆς οἶδε τὸ σύμμετρον, τοσούτῳ μέντοι κεκοινώνηκεν αἵματος ἐμφάσεως, τῶν οὔρων τὰ χρώματα ὥσπερ καὶ τὸ λαμπρὸν ὑπογράφει τοῖς χρώμασιν ἀκτινοβολοῦν. τοῦ γάρ τοι αἵματος τοῦτο εἶναι τοῖς ἰδοὺ κρίνειν πιστεύεται, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ συμμέτρου λόγος τοιοῦτος, ἐπεὶ δ' ἐκ τοῦ πλεονάζειν

ἐλλείπειν τὸν τοιοῦτον ξανθόχολον χυμὸν ἐξυδαροῦσθαί τε καὶ καταχρώννυσθαι διότι δὴ : διότι
τινας αἰτίας δεόντως κατὰ τὰς ἐπ' αὐτοῖς γινομένας διαφορὰς διάφορά τε καὶ τῶν οὔρων χρώματα
φανῇ. ἐπὶ τοίνυν τῶν λευκῶν χρωμάτων, καὶ μάλιστα ὅσα κρυσταλλοειδῆ τε καὶ ὑδατώδη, ἤτοι παντελῆ τις
ἂν ἀπεψίαν διὰ ψυχρότητα καταγνοίη τῆς φύσεως, ἢ ἔμφραξιν μεγίστην τῶν τὰ οὖρα μάλιστα διακρι-
νόντων πόρων, ἢ καὶ τῆς χολῆς αὐτῆς τῆς χρωννυούσης ἐπ' ἄλλα μέρη τοῦ σώματος μεταχεθείσης, ὅσα δ'
ὑφαιμίαν δηλοῦσι τὴν λευκότητα, καὶ μᾶλλον ἤδη πρὸς τὰ γλαυκὰ καὶ χαροπὰ τῶν χρωμάτων χωρεῖ, διὰ
μὲν μεταξὺ οὐκ ἂν ῥᾳδίως γένοιτο τοῦ πικροχόλου χυμοῦ· διὰ ἀτονίαν δέ γε τῆς ταμιευούσης καὶ πεττ-
ούσης τοὺς χυμοὺς δυνάμεως, καὶ πᾶς τις νοῦν ἔχων ὁμολογήσειεν :—

πρὸς ὑφ' αἵματος φάσκοντας τὰ οὖρα πάντοτε χρώννυσθαι :—

ε Ἐπεὶ δέ τινες ἐξ αἵματος τὰ οὖρα κεχρῶσθαι οἴονται πρὸς αὐτοὺς βραχύ τι λέξομεν. τὴν σφῶν ἀποτ
ἀνακαθαίροντες. τὴν φύσιν ἔδει μηδέποτε ὑγιῶς ἐχόντων τῶν σωμάτων, καὶ μάλιστα ἐν συμμε-
τρίᾳ χυμῶν τυγχανόντων. ἐάν τινα τῶν τρεφόντων χυμῶν ἐκκρίνεσθαι ἀεὶ τροφῆς τοιαύτης
δεούσης. ἄλογον πάντη. καὶ γὰρ ἐκείνη ἡ τόσα πρὸς τροφὴν μηχανωμένη τοῦ ζῴου. καὶ ἀεὶ τοῦ
πλέονος δαπανωμένη ἀλόγως, οὕτως οὐκ ὀλίγον αἷμα τοῖς οὔροις συνεξεκρίνετο. ἔπειτα τοῦ αἵματος
ἐρυθροῦ τῷ χρώματι τυγχάνοντος, ὑπολεύκου δὲ τοῦ ὀρροῦ, ἔδει οἷον ὑπέρυθρον τὸ κατὰ φύσιν οὖ-
ρον τυγχάνειν. τοῦτο δὲ τοσοῦτο λείπεται τοῦ ὑγιοῦς, ὅσῳ καὶ τοῦ ἐρυθροῦ παρέσχε χρώματος ἔμ-
φασιν. τί δ' ἂν ἐκώλυεν ἀεὶ τοῦ αἵματος πληθύοντος μὴ πάντοτε τὰ οὖρα τοιαῦτα φαίνεσθαι
οἷα ὁ λόγος οὐδὲ σύμμετρα. ἔπειτα δὲ προσῆκε τοῖς ξανθὴν ἀποφαίνουσι χολὴν τῷ σώματι πλείω τοι-
αῦτα οὖρα ἐργάσασθαι οἷα τοῖς ἐκείνων δοξάζουσιν ὑφ' αἵματος μᾶλλον ἔδει αὐξηθέντος χρώννυσθαι
τοῦτο δὲ τοὐναντίον εὑρίσκεται, ἢ παρ' ἐκείνοις ἔπεισι δοξάζειν, καὶ πολλοὺς ἂν ἴσως ἐμμεσάσειέ τε καὶ
διαχωρήσωσι χολάς, οἱ τοιαῦτα οὐροῦντες οὖρα, καὶ ἐμμεθόδων ἀποκαθαρθείη ἄν. καὶ πολλά
ἂν τις ἐχθροὶ ἂν ἕτερα τὸν νοῦν γυμνάζων πλάσοιτο τὰ σύμμετρα τῶν οὔρων καὶ τὰ προσεχῶς ὑπὸ
ξανθῆς χολῆς ἀλλ' οὐχ ὑφ' αἵματος χρώννυσθαι. εἰ δέ τινα καὶ ὑφ' αἵματος, καὶ μελαγχολικοῦ χυμοῦ, χρών-
νυται ὀλίγον μετ' ὀλίγον δέξει λόγος :—

περὶ αἰτίας ὑποχλώρων καὶ ὠχρῶν παρυφισταμένων :— :—

ς Ἐπεὶ δὲ οἶδα ὅ,τι τίς χυμὸς τὰ οὖρα μάλιστα χρωννύων πέφυκε, μεμαθήκαμεν δὲ καὶ δι' ἃς οὐκ ἐ-
πιτήδεια τοῖς οὔροις χρώματα, λευκὰ δὴ ταῦτα πάντα, ῥᾳδίως ἂν ἐντεῦθεν καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς λοι-
ποῖς χρώμασι διαγνώσεις, τὴν τῶν χρωμάτων μέθοδον καταληφθῶσι, πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμφίβο-
λε τὸν λόγον, τὸ δὲ σαφὲς ἐν πᾶσι καὶ εὐεπίτομον ἀσφαλέστερον τῆς διδασκαλίας καθέστηκε
οὐδ' ἂν ἡμᾶς ἐᾶσαι μήτε δύνασθαι ἐφ' οἵων δή τινων προφάσεων, ἐκάστου τῶν πρώην ἐν ἄλλοις
ἀποδειχθέντων χρωμάτων ἀποδεικνύοντες δι' ἅς τινας αἰτίας οὕτω πως κέχρωσται, πολλοὶ γὰρ ἴσως μεμαθηκ
ἀγνοήσουσι. μετὰ τοίνυν τὰ λευκὰ τῶν χρωμάτων, τά τε ὑπόχλωρα καὶ ὠχρὰ φαίνεται, τῆς ἀλλοι-
ωτικῆς καὶ πεπτικῆς ἐνδοτόνον λαβούσης δυνάμεως. ἐπεὶ τοίνυν ὡς πολλάκις εἴρηται τοῦ
χολώδους ἐκλελοιπότος πέψεως προσηκούσης τὰ οὖρα φαίνεται λευκά, ἀρχὴ δὲ χρωμάτων
τὰ ὑπόχλωρα καὶ ὠχρὰ εἰκότως ἂν τῆς οἰκείας πέψεως ἀρχὴν λαμβανούσης τὴν ἀναδιδομένην τροφὴν
καὶ ἤδη ζωπυρεῖσθαι φαίνεσθαι τὴν ἔμφυτον θερμότητα, καὶ πως μετρίως κρατεῖν τῆς ὕλης. εἰ δὲ
μὴ ὁλοσχερῶς, ἀλλ' οὖν μέσως πως ἐπιλαβεῖν τὴν φύσιν πέψεως. ὁπόταν γὰρ ὁ ξανθόχολος χυμὸς ἀ-
κολούθως κατασκευασθῇ τῇ φύσει, αὐτὸς μὲν οὗ πέφυκε χρώματος ἀπαύγασμα τοῦ δὴ μαρτυρεῖ τοῦ ὀνό-
ματος ἐπίτασιν δέ τινα ἀληθῶς ἐρυθρός τε καὶ ἰώδης καὶ ἰσατώδης, πρασίζων τε καὶ ὑπομήλας

ἤδη πρὸς τὴν μέλαιναν χολὴν μεθιστάμενος φαίνεται, ὥσπερ αὖθις ἀφιστάμενος τοῦ κατὰ φύσιν χρώματος, ὑπόξανθός τε καὶ ὑπόπυρρος, ὠχρός τε καὶ ὕπωχρος, καὶ ἔτι τούτου φαυλότερος. ἐπεὶ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, συναγαγεῖν ὧδε τὸν λόγον προσήκει· ὁπόταν σύμμετρος, καὶ ὡς προσήκει πέψις γένηται, ξανθή τε καὶ πυρρὰ τελεῖται ἡ χολή· τὰ δὲ οὖρα ὑπόξανθά τε καὶ ὑπόπυρρα τοῦ χρώματος ὥσπερ ἀμαυρωθέντος τῆς χολῆς τῇ τοῦ ὀρρώδους χυμοῦ ἐπιμιξίᾳ, λευκοῦ που καὶ αὐτοῦ τυγχάνοντος. ὥστε ἂν ῥηθείη τὰ τοιαῦτα τῶν συμμέτρων οὔρων χρώματα ξανθοῦ τε καὶ λευκοῦ μῖξις χρώματος, οὐκ ἂν σφαλείης δι-μαντοῦ δέοντος. τὰ τοίνυν ὕπωχρα καὶ ὠχρά, ῥητέον γὰρ ὧδε καὶ περὶ τούτων, φαυλοτέραν ἴσως ἐπιμετρήσει τὴν ἀπὸ τῆς χολῆς βαφήν, διαμαρτηθείσης δηλονότι τῆς πέψεως, καί πως σχεδιαζόμενος τινὰ βραχύτητι τοῦ πλήθους διαπεσεῖν οἶμαι. ἢ δὲ ταῖς αὐταῖς ἀναλογίαις κἀπὶ τῶν λοιπῶν χρωμάτων χρήσαιτο καὶ τὰ μὴ ὠχρὰ τῶν οὔρων ἐν τοῖς οὔροις φαινόμενα ἐπιμιξίαν αὐτῆς εἴποι εἶναι ὑποξάνθου τε καὶ λευκοῦ χρώματος τοῦ ἐξ ὀρροῦ. ὥσπερ ἐξ ὠχροῦ τε καὶ ὀρροῦ τῶν οὔρων λέγεται τὰ ὕπωχρα, διὰ σιν δή τινα τῆς πέψεως ἁμαρτίαν, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ὠχρότητος οὔρων λόγος, τοιοῦτος ἂν ἀποδοθείη· νυνὶ δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν χρωμάτων εἴπωμεν δι' ἃς ἕκαστον τούτων ἀποδίδοται αἰτίας, καὶ τὰ μὲν σύμμετρα τῶν οὔρων ἤδη που εἴρηται, διὸ τίνας λόγους ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα ἀποδίδοται· ἑξῆς δὲ λέγωμεν περὶ τῶν πυρρῶν καὶ τῶν ξανθῶν φαινομένων οὔρων:- :—

ζον περὶ αἰτίας πυρρῶν καὶ ξανθῶν οὔρων:—

Τὰ τοίνυν τοιαῦτα ἐν τοῖς οὔροις χρώματα, αὐτὸν δὴ τὸν χολώδη χυμόν, ἢ τῇ ποσότητι ἢ τῇ ποιότητι ἐπιτετάσθαι δίδωσιν οἴεσθαι, πρός τε τὸ ἀχρούστερον κεχωρηκότα καὶ δριμύτερον. ὁπόταν γὰρ ὑπὲρ τὸ ξανθόν τε καὶ πυρρὸν ἡ τῆς χολῆς χροιὰ προΐῃ, τὰ δηλωθέντα τῶν οὔρων φαίνεται τῇ ἀναλόγῳ μίξει χροιῶν τῶν διαφόρων:—

ηον περὶ αἰτίας ὑπερύθρων καὶ ἐρυθρῶν οὔρων:—

Τὰ γε μὴν ὑπέρυθρα καὶ ἐρυθρὰ τῶν οὔρων, ἤτοι διὰ ἐπιμιξίαν ἐρυθρᾶς χολῆς γίνεται ἢ διὰ ἰχῶρα αἵματος ἐκ τῆς τὴν ὁρμὴν ἀπειληφότα τῆς ἐκκρίσεως. ὅτι δὲ καὶ ἐρυθρὰ χολὴ ἐνίοτε διαφαίνεται, ἔτι μὲν καὶ ἰατρῶν αὐτῶν πυθέσθαι. ἑώρα τε πολλάκις ἤδη χολὴν τοιαύτην. ὥσπερ δὴ κἀπί τινος πρὸ βραχέος χρόνου πυρέσσοντος, ὥσπερ ἤγαγεν ὑπέρυθρα διεχώρησεν, καὶ οὖρα παραπλήσια διεφαίνετο, καὶ οὐδὲ τὸν ἐπὶ τούτου λόγον μηκύνειν ἤδη γνώριμον πεφυκότα. ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον εἰπεῖν προσήκει, ὅσα (margin: ἁπλῶς) διὰ αἵματος ἰχωρώδους ἐπιγεγενημένην αὔξησιν τοιαῦτα φαίνεται. ἐπὰν οὖν πλεονάσῃ τὸ αἷμα μὴ ῥᾳδίως ὑπὸ τῆς φυσικῆς τούτου διαπνεῖται πνεύματος, στενοχωρουμένων οἷον τῶν ἀγγείων τῷ πλήθει, ἰχώρ τις ἐπιγίνεται τῷ αἵματι, οἷόν τι κἀπὶ τῶν διαπνεομένων ὑγρότητός τινος ἐπικεκοινωνηκότων γίνεται σωμάτων πρὸς στῖψιν ἤδη κεχωρηκότων. ὁ γάρ τοι ἀὴρ ὡς πρὸς τοῖς γραμματικοῖς κεχυμένος. ὁμίχλη ἡ παρὰ τοῖς κοινολογοῦσι τὰ τοιαῦτα, παρὰ Ἑρμῆς μὲν σύμβολον τοῖς οἷαις δή τινος οὐσίας πέφυκεν ὅσον δὴ πω πεπαγμένης στῆσιν σημαίνει. καὶ τοίνυν ἀπὸ τῶν ὑπερύθρων οὔρων, ἰχώρ μέν τις τῷ αἵματι ἐπιγεγενῆσθαι διαφαίνεται. οἷόν τι καὶ τοῖς ὁσημέραι φαινομένοις ὑγροτέροις σώμασιν ἡ ὁμίχλη, διὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν ἔκκρισιν τῇ ἀποκριτικῇ δυνάμει τοῦτον ἀπωθούμενον. ἐπεὶ γὰρ ἐρυθροῦ χρώματος κατέστηκεν ὁ ἰχώρ, αἷμα γὰρ οἷον οὗτος διαφθαρὲν πάντως ἂν ἐναυθὲς τῷ ὀρρώδει χυμῷ, τό τε αὐτοῦ χρῶμα ἀμοιβαδὸν μεταβαλεῖν πρὸς τὸ σφέτερον. ἐλάττω γὰρ τῆς ἐντελοῦς ἐρυθρότητος τὸ ἐξυδαρωθῆναι οἷον ταύτην τῇ τοῦ ὀρρώδους κράσει χυμοῦ. οὐδὲ δὲ λανθάνειν ὡς καὶ

τι τῇ χολώδει ἢ χυμοῦ χρωματίζον τὸ οὖρον, καὶ τῷ αἵματι μετροῦνται τῇ τοῦ ὑπερβάλλοντος
ἔν τε ποσῷ καὶ χρώματι κράσει, καὶ ὑπέρυθρα μὲν διὰ ταύτης ἂν ἀποδοθείη τὰ αἴτια·
ἐρυθρὰ δ' αὖ ἤτοι διὰ ὑπερβάλλοντα πλήθει χολῆς ἐρυθρᾶς, ἢ διὰ ἰχῶρα πλεῖστα τῷ αἵματι
ἐν τοῖς οὔροις τὴν ὁρμὴν ἀληθεστάτην ποιοῦσαν, τῷ γάρ τοι πλήθει ταῦτα ἐπικρατήσαντα βραχύ
τι διαφαίνεσθαι ἐῶσι τὴν τοῦ ὀρρώδους ἐπιμιξίαν χρώματος· ὁπόταν μέντοι ἀκριβῶς ἐρυ-
θρὰ ᾖ καὶ φοινικᾶ τὰ οὖρα, αἵματος πάθος ἐπιρρυέντος ἐπιδείκνυνται τοιαῦτα, ἤτοι φλε-
βός τινος ῥαγείσης τῶν περὶ τὰ οὐρητικὰ ἀγγεῖα, ἢ τῶν διυλιζόντων περὶ τοὺς νεφροὺς
τὰ οὖρα ἀγγείων, χαυνωθείσης τις καὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἀραιωθείσης, ὥστε συμβαίνειν ἐκεῖθεν, καὶ τῆς τοῦ
αἵματος οὐσίας συνολίζον σὺν τοῖς οὔροις φέρεσθαι, καὶ χρωννύειν οὕτω τὰ οὖρα. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ αἵ-
ματος, ἄλλως μὲν ἐπίδηλος ὤν, περιττὸς δὲ νῦν λέγεσθαι, περὶ γὰρ οὔρων ἡμεῖς ἀλλ' οὐ περὶ ἐνου-
ρουμένων αἱμάτων εἰπεῖν προὐθέμεθα, ταῦτα νῦν ἀφείσθω:- :—

ιγ θ περὶ αἰτίας οὔρων οἰνωπῶν:—

Ἑξῆς δὲ ῥητέον περί τε τοῦ οἰνωποῦ καλουμένου χρώματος, καὶ ὅσα μετὰ τοῦτο πέφυκεν. ὁ-
ποῖον μὲν οὖν πέφυκεν τὸ οἰνωπὸν καλούμενον χρῶμα ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων ἔφθημεν
εἰρηκότες, ὅτι δὲ σημαίνεται ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως εἴρηται. νῦν δ' ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ ἐκ τὰς αἰτί-
ας ἀφ' ὧν τοῦτο γίνεται. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν πολλὰ δραμόντων, καὶ κεκοπιακότων, συμβαίνει ἀνάδοσιν
ὑπεροπτικὴν τοῦ αἵματος, ἐπειδὰν γὰρ ἡ συνεχὴς καὶ σύντονος κίνησις τὸ αἷμα διαθερμάνῃ, ἐκ
τοῦ προσήκοντος πλέον ἐξέκαυσέ τε καὶ διιδρωθῆναι ἐν τοῖς διουρητικοῖς ἀγγείοις ἐποίησε, ἐκ τῆς
ἑνώσεως ἀμφοτέρων τὸ οἰνωπὸν τοῦ χρώματος γέγονεν, καὶ οὐδὲν ἂν δόξῃ παράδοξον, ὅπου γε
καὶ θρόμβοι αἵματος διαδίδονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διιδρούμενοι κόπου τε καὶ ἡλιοκαΐας
ἱστ(ορία) ἐνίοτε τὸν αἶνον ἐπιτιθόντων:· Ἐγὼ γοῦν ἐπί τινος μείρακος τοιοῦτόν τι μέμνημαι ἰδών.
ἀφικόμεθά ποτε περὶ κυνὸς ἐπιτολήν, ἐπί τινα πανήγυριν προσκυνήσοντες μετὰ τοῦ ἐκεῖσε
ἁγίου διαφερόντως τιμωμένου. ἐνδιατρίψαντες καὶ τοῖς ἐκεῖσε χρόνου τινὸς γενομένου. ἐπεὶ οὔπω
μὲν τὸ τρίτον τῆς ἡμέρας παρῴχηκε, καὶ ἡμεῖς ἐκεῖσε παραμενόμεθα, καὶ τὰς εὐχὰς ἀποδόν-
τες, καὶ μικρόν τι προσδιατρίψαντες, ἐπεὶ καὶ μεσημβρία ἦν, ἤδη νόστου τε ἐμνήσαμεν. ἐκ τοῦ ἡ-
λίου συγκαόμενοι, δείλης ὀψίας περὶ τὰς οἰκίας ἀφικόμεθα, μέγιστον τὸν διὰ ἐκείνης τῆς ἡμέ-
ρας ἠμησάμενοι κόπον. τό τε γὰρ μὴ ἔθος ἔχειν ἡμᾶς ἔτι προσταλαιπωρεῖν ὁδῷ καὶ καύματι
τό, τε ἁπαλωτέρων τυχεῖν σωμάτων οὐ μετρίως ἡμῶν ὁ καύσων καθίκετο. ἀλλ' ἐγὼ μὲν τότε δὲ
τότε τῆς ἐπ' ἐκείνης βλάβης ἀπαλλαττόμην. ὁ δ' ἕτερος τῶν σὺν ἡμῖν ἀφιγμένων, μαλακώτε-
ρός τε ὢν καὶ ἁπαλώτερος, ἐλεύθερος μὲν καὶ αὐτὸς ὡς ἔδοξε ἐτύγχανε τῆς ἐφόδου βλάβης. ἡ δὲ
ἐπιοῦσα ἔδειξεν αὐτὸν μετασχόντα τινὸς ἐκ τῆς ὁδοῦ βλάβης· ἐπεὶ γὰρ αὐτὸν ἡ γαστὴρ ἤνυξεν, ἐξέ-
κρινεν εἰς λάσανον, ὑπόμεστον δέ οἱ ἡ γαστὴρ ὑπεχώρησε. τοῦτο ἰδὼν ἐκεῖνος ἀπεπτώκει, ἐμοί
τὸ πάθος ἐξήγγειλε. καὶ ἐπυνθάνετο ὅ τι ἂν ἡ τοιαύτη βούλοιτο τοῦ διαχωρήματος μεταβολή.
[illegible] μὲν ἤδεις οὖν ἐκεῖνον συνεχῶς τέμνειν φλέβα, πολλοῦ δὲ τοῦ χρόνου παραρρυέντος μὴ χρησάμενον
τῷ ἔθει, καὶ ἅμα δὲ θερμὸν καὶ ἁπαλὸν γινώσκων τὸν αἶνον, προσεπιτιθεὶς δὲ καὶ τὸν χθιζὸν
περίπατον, ἔγνων δὴ τότε ἀκριβῶς διιδρωθέντος αἵματος κατὰ τὴν ἐντὸς τῶν φλεβῶν ἐπιφά-
νειαν, καὶ συγκαυθέντος, ἀθρόως ἀποκενωθέντος ἐπὶ γαστέρα, ἀνακραθέντος τῷ ἀποπάτῳ καὶ συνεκ-
κριθέντος τὸ μετ' ἐκείνην τοιοῦτον φανῆναι εἶδος διαχωρήματος. ἐντεῦθεν οὖν ἐκ τὸ περὶ τῶν οἰνωπῶν
: ὑπερβάλλον συλλογισάμενος οὔρων ταῖς αὐταῖς καὶ ταῦθ' ὑπερβάλλον αἰτίαις γίνεται, καὶ δὴ τῷ λόγῳ πιστὸν

τοῦ αὐτοῦ καὶ ταῦτα μὲν ἀφ' ἡμῶν καὶ λέγεται καὶ φαίνεται. ἐπὶ δὲ τῶν πυρετοῖς ἑαλωκότων
συμμετρίοις τὸ μὲν ἰχῶρα πλεονάζειν ὑποδηλοῖ τοῦ αἵματος σήπεσθαι δ' αὐτὸν ἤδη καὶ συγκά-
-εσθαι, καὶ πρὸς χολῆς ξανθῆς ἦθος ταύτῃ μετίστασθαι. ταῦτά τοι καὶ ἀμφοτέρων τῶν χυμῶν μιῶν
τὰς ἀκριβεῖς τῶν χρωμάτων ὑπερβαινόντων ἰδέας μηδὲν ἔτι τελειωθὲν τὸ οἰνωπὸν ἔτι
κεχυμένον κατεσκεύασε χρῶμα, μεταβεβλημένου τελείου τοῦ αἵματος εἰς χολήν, καὶ ὅμως πρὸς
οἰνωποῦ χρώματος λόγον ἔτι ὥς πως ἀποδίδωσι:-

ι ον περὶ αἰτίας οὔρων κυανῶν:-

Τὸ δὲ κυανοῦν ἔτι πορρωτέρω τοῦ συμμέτρου πεφυκὸς χρώματος, καὶ μείζονος τετύχηκεν
ἀλλοιώσεως, τῆς γάρ τοι ξανθῆς χολῆς συμμέτρου γενομένης, σύμμετρα καὶ τὰ οὖρα προβαίνει
καθόσον δὲ ἡ αὐτῆς ποιότης τοῦ προσήκοντος ὑπερβάσα γίνεται, καὶ τὰ οὖρα δηλοῦνται μετα-
βαλλόμενα, καὶ δὴ τῆς τοιαύτης ἐξοπτωμένης χολῆς, ἰώδους οἷον γεγενημένης, καὶ βρα-
χείας τινὸς τῆς ῥοπῆς δεομένης ἐς τὴν τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ ἰδέαν, καὶ διαδραμούσης
τὸ φλεβῶδες γένος, τὰ κυανᾶ τοῦ χρώματος ἀποδίδωσι:-

ια ον περὶ αἰτίας οὔρων χλωρῶν:-

Τῶν δὲ χλωρῶν οὕτω καλουμένων χρωμάτων, ὅσα μὲν διὰ τηκεδόνα γίνεται τῆς πιμελῆς
διαφανέστερά τε καὶ πρὸς τὸ ἐλαιῶδες χρῶμα διασκεδάζεται, γίνεται δὲ τὰ τοιαῦτα
διὰ ἐπιμιξίαν τοῦ ἀπὸ πιμελῆς συντήγματος ἐλαιώδους ὑπάρχοντος(?), διὰ τὸ τοῦ πυρε-
τοῦ πύριον. ὅσα δ' αὖ πρὸς τὸ μελάντερον ἐπιρρέπει σκιάζει μὲν καὶ χλωρίζοντα, πλῆθος
δὲ ὑποφαίνει ἢ πάχος τῆς ἰώδους τε ἢ ἰσατώδους οὕτω καλουμένης χολῆς, πάνυ μὲν γὰρ
αὗται χλωραί, βραχὺ δέ τινος τῆς μεταβολῆς δεόμεναι πρός γε τὸ μελαγχολικὸν ἦθος. ἐν-
τεῦθεν γὰρ δή τοι μέλανα γίνεται τῶν χρωμάτων, ἐκ χλωροῦ μὲν ὡς εἴρηται, δι' ἐπίκρασιν αὖ-
θις γένους χολῆς ἤτοι τὸ ποσὸν ἢ τὸ ποιὸν ἐπαυξηθείσης, ἤδη δὲ καὶ πρὸς ἕτερον ἐπαγομένης ἦθος χολῆς:-:-

ιβ ον περὶ φαιῶν καὶ πελιδνῶν καὶ μελάνων οὔρων:-

Τὰ δὲ φαιὰ καὶ πελιδνὰ καὶ μέλανα, διά τε ψῦξιν, καὶ χυμὸν γίνονται μέλανα. τὴν μὲν δια-
φορὰν τὴν πρὸς ἄλληλα καὶ τὴν ποσότητα, καὶ τὴν ποιότητα δηλοῦσι τῶν τὰ τοιαῦτα χρονιώτων :χρωννύντων
χυμῶν. τὴν ἑνότητα δὲ τῶν ὁμοίων(?), ἑνὸς γὰρ ἄλλως κεκοινωνήκασι χρώματος, καὶ οὐκ ὀλίγην
ἔχον τὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν τῇ ἐπιτάσει τε καὶ ὑφέσει τοῦ χρώματος. πλὴν οὐδ' ἀεὶ ταῖς
αὐταῖς τὰ πάντα γίνεται αἰτίαις, ἀλλὰ καὶ ἑτέρως. τὰ μὲν γὰρ φαιὰ διὰ θερμότητα γὰρ
οὐκ οἶμαι τοιαῦτα γίνοιτ' ἂν ὥσπερ οὐδὲ τὰ πελιδνά, ἀλλ' ὅτε μὲν διὰ ψυχρότητα. ὅτε δ' αὖ διὰ
χυμόν τινα μέλανα. τὰ δέ γε πελιδνὰ ἐκ τῶν φαιῶν πεπλεονέκτηκε, τῷ καὶ διὰ πληγὰς ἐνίοτε
ἐκ μαστίγων ἐπιτεθείσας αὐτῷ τοιαῦτα γίνεσθαι. τὰ μέλανα δὲ τῶν χρωμάτων ἢ διὰ ψυχρότη-
τα ἐπιτεθεῖσαν πάνυ, ἢ διὰ ὑπερβολὴν θερμότητος ἀπεσβεσμένου τοῦ χυμοῦ τοῦ μέλανος ἢ νέκρωσιν ἐσχά-
την. καὶ ταῦτα μὲν κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως ὡς οἶμαι εἴρηται, νῦν δὲ ἐπιθήσομεν καὶ τὰς
αὐτοῖς νομιζομένας ἁρμόζειν αἰτίας. τὰ μὲν οὖν πελιδνὰ διὰ πληγὰς γινόμενα, πολλὴν
κατηγορεῖ τοῦ αἵματος νέκρωσιν γεγονέναι. τῶν γὰρ πληγῶν διασπασασῶν καὶ νεκρωσασῶν τὸ
αἷμα. εἰς ὑπόμελαν δὲ ἔσωθεν νενεκρωμένον τὸ αἷμα μεταχωρεῖν, ὅτε ποτὲ τῇ ἀποκριτικῇ δυνάμει
τοῦτο διὰ γαστρὸς ὠθούμενον, ἢ τῶν οὔρων τοιαῦτα καὶ τὰ οὖρα δηλοῦσι, καὶ τὰ διαχωρήματα, ἐνί-
οτε δὲ ἔφθη τῶν πόρων τὴν ὁρμὴν λαβών, τὸν ἕτερον ἀπέφηνε, καὶ δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ σημειοῦσθαι ζη +
οὐ γὰρ ἐκ ἐφεδέχθαι τὰ οὖρα, ἡ γαστὴρ διαχωροῦσα ἔλαβε ὥσπερ καὶ τοὔμπαλιν, ἃ μὴ ἡ γαστὴρ δι-

κυανῆ ἐτύγχανε ταῦτα τὰ οὖρα δεικνύει. καὶ μὴν τοιαῦτα λευκά τε καὶ λεπτὰ τεθεαμένος οὖρα, χολώδη πάνυ
ἔχον διαχωρήματα, ὥσπερ καὶ λευκὰ διαχωροῦσιν ἐνίοτε τῆς γαστρός, οὐκ ὀλίγην εἶναι τὴν χολὴν τῷ σώματι
τὰ οὖρα ὑπεδείκνυον, ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦ διαγνωστικοῦ μαθήματος μέρος ὂν ἐν ἐκείνῳ δὴ καὶ λελέχθω, ἡμεῖς δὲ τῶν
ἑξῆς ἐχόμενοι λέγωμεν. τὰ τοίνυν φαιὰ καὶ πελιδνὰ καὶ μέλανα κατηγορεῖ μὲν αὐτῶν καὶ τὴν χολὴν ὡς χρώσασαν
τὴν μέλαιναν προσεπιμαρτυροῦσι δὲ καὶ ψύξιν καθάπερ καὶ θερμότητα. ἐπὶ μελάνων οὔρων μέντοι, ὅτι δὲ ψύξις
ἔσωθε μελαίνει τοὺς χυμοὺς καθάπερ καὶ θερμότης ἄμετρος μαθεῖν ἔστιν ὧδε. ψυχρᾷ μὲν γὰρ τῷ σωματικῆς πυ- λ ἕξις
κνοῦ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἐστὶν ἰδεῖν ὁσημέραι, καθόσον γὰρ ἂν ταῦτα πυκνωθῇ προσλαμβάνονται
καὶ μέλανα μᾶλλον διαφαίνεται τοῦ διαφανοῦς ἀποχωροῦντος, οἷον τῇ πυκνώσει, ὁμοῦ ἀπολλυμένου, καὶ διὰ νεκρω-
σιν ἐκ ψύξεως ἔσωθεν μελαίνεσθαι τὰ οὖρα. οἰκεῖον γάρ τοι τοῦτο πέφυκε τὸ χρῶμα τῶν νενεκρωμένων ἤ-
+ κατά δη σωμάτων. ἐπεὶ γὰρ ἀντίκειται λέγεται ζωὴ θανάτῳ, πάντως ἂν ἀντιτεθείη τὰ τοῖς ζῶσι τοῖς νεκρω-
θεῖσιν ἤδη, καὶ τά τε ἄλλα καὶ ποιότητα καὶ χρώματα, καὶ τοίνυν ἡ ὑπόλευκα τε καὶ ὑπόπυρρα τοῖς ζῶσιν
ἀποδίδοται τίνα ἂν ἀποδοθείη, οἰκειότερα τοῖς ἤδη νεκρουμένοις, ἢ μὴν τὰ μέλανα τὸ πάντων αἴσχιστον
ὡς ἐσχατωσάμενα χρῶμα, θερμότης γε μὴν ἔσωθε μελαίνει τὰ οὖρα, τῷ οἷον ἐξοπτᾶν τε καὶ συγκαίειν
τὴν ἐν φλεψὶν ὕλην, ὥσπερ δὴ τὰ κἀπὶ τῶν σβεννυμένων ἀνθράκων φαίνεται, καὶ γὰρ καὶ ταῦτα τῇ τοῦ
πυρὸς ὑπερβολῇ διεμελάνθη. τῇ πρὸς σφᾶς οὔσῃ ξηρότητι ταύτην προσδεξάμενα, ἴδοις δ' ἂν ὁσημέραι
: ἀκρατ τοὺς μὲν πελιδνοὺς καὶ μέλανας ξηροτέρους γενομένους διὰ τὴν τῆς τοιαύτης ψύξεως ἐπικράτειαν. τοὺς δ'
ἄνθρακας οὕτω καλουμένους ἕλκη πονηρά, ῥέποντας ἤδη πρὸς τὸ τοῦ χρώματος μελάντερον, τῇ τῆς θερ-
150 μότητος ἀμετρίᾳ. ἐγὼ γε μὴν καὶ τι τοιοῦτον μέμνημαι ἰδὼν περὶ τὸ ἰατρεῖον θαμίζων· ἧκέ τις ἀ-
μίδα κομίζων, ἐν ᾗ φαιόν τε καὶ ὑπόλεπτον οὖρον ἐδείκνυτο. ὅτε μὴν τοῦτο ἐνουρήσας, οὕτως ὀρθῶς βαί-
νειν ἔφη πολλῷ γε συγκαμπτόμενος, καὶ συμμετρίων ᾔσθετο περὶ τοὺς νεφροὺς ἀλγηδόνων, ἔφασκε δὲ πρότε-
ρον μετρίως πως ἀλγήσας τοὺς νεφρούς, φλέβα τε τεμεῖν καὶ ἱκανῶς ῥυῆναι τοῦ αἵματος ἐκεῖθεν δὲ καὶ ὀδύ-
ναι ἐπὶ τὸ σφοδρότερον προϊοῦσαι, πονήρως οὕτω διέθεσαν τὸν ἄνθρωπον, ὡς δ' ἄρα τῷ τότε χειμερίως μὲν
ὥρα, ψυχρῷ δέ τινι καὶ πλέον τοῦ προσήκοντος ἐσφοδρύνετο, ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ἰδών τε καὶ πυθόμενος
συμμετρίαν τινὰ τὴν ψύξιν εἶναι καταστοχασάμενος τοῖς θερμοτέροις ἔφασκον δεῖν χρήσασθαι. ὑμῖν
δὲ θέμις τὰ τοιαῦτα σκέπτεσθαι καὶ μανθάνειν ἔχειν ὡς ὑπερβολῇ ψυχρότητος τοιαῦτα πολλάκις
οὖρα δείκνυσιν, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ αἰτίας χρωμάτων λόγος ἀρκούντως οἶμαι ἐλήλυθε, ὡς δὲ πῃ καὶ πονείσθω. καὶ
ἄλλων ἐν τοῖς περὶ αἰτίας οὔρων τεθεωρημένων ζητημάτων, καὶ ἐφεξῆς τὸν λόγον ἐπισπωμένων. τῶν
μὲν οὖν καθέκαστα ἀποδιδόναι τὰς αἰτίας μακροῦ τε οἶμαι δεῖσθαι λόγου, καὶ οὐ πάνυ ὡς οἶμαι
λ γινομένων ἀκριβωθησομένου ἀπορήσει τῶν κατὰ μέρος μήπω τινὶ διωρισμένων μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ. ἔπειτα δὲ καθολικοῖς
τισὶ διορισμοῖς ὡς οἷόν τε νῦν τὰ γενικώτερα διορισαμένοις, καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἀποδιδοῦσιν αἰτίας, τὰ
κατὰ μέρος αὖθις ἐξετάζειν τῷ λόγῳ περὶ τὸν αὐτὸν δόξειεν, καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς καθολικοῖς ἐμπεριλαμβανομένοις διορισμοῖς
ἐπὶ τέλει δὲ προσήκει τοῦ περὶ συστάσεως αὐτῶν λόγου καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς νομιζομένας ἀποδιδόναι αἰτίας:— :—

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τὰ οὖρα συστάσεων:— :—

ιγον Δυοῖν τοίνυν οὐσῶν ταῖν δραστικαῖν τε καὶ ποιητικαῖν ποιοτήτοιν, δυοῖν δ' αὖ ταῖν παθητικαῖν, καὶ
ἑκατέρᾳ τούτων, ἤτοι ἐπικρατούσῃ, ἢ ἐπικρατουμένῃ πέψις τε καὶ ἀπεψία γίνεται. καὶ φαίνεται δηλονό-
τι καὶ τῶν συστάσεων τὰ εἴδη συνίστανται. πέψις γάρ τοι κατὰ τὸν εἰπόντα φιλόσοφον τελείωσις ὑπὸ
τοῦ φυσικοῦ καὶ οἰκείου θερμοῦ ἐκ τῶν ἀντικειμένων παθητικῶν. ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ οἰκεία ἐν ἑκάστῳ ὕλη
ὅταν γὰρ πεφθῇ τέλειον γέγονε. καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς τελειώσεως ὑπὸ θερμότητος οἰκείας συμβαίνει. κἂν
διά τινος τῶν ἐκτὸς βοηθείας συνεπιτελεσθῇ· τὸ δὲ τέλος εἰς οἰκειότητα καὶ ὡρισμένον εἶδος τῆς ὕλης μεταγωγή.

ἀπεψία δ' οὖν συμβαίνῃ διὰ τοὐναντίον τούτων τῷ μὴ δηλονότι τὴν ὕλην ἐπικρατῆσαι τῇ
φυσικῇ θερμότητι, ἤτοι διὰ τὴν αὐτῆς ἢ μοχθηρίαν ἢ ~~ἔνδειαν~~ ὑπερβολήν, ἢ καὶ τῆς ἐμφύτου τῷ μαλθη-
ρεῖ. ἀτονίαν θερμότητος δι' ἄλλην δή τινα ἐπικρατήσασαν δυσκρασίαν· ἐπεὶ τοίνυν ὡς συνελόντα μὲν δὴ
φάναι. πέψις ἐστὶν ὑπὸ θερμότητος οἰκείας τῆς ὁποιασοῦν ὕλης εἰς οἰκεῖον τῷ πέττοντι ταύτην τέλος
ὡρισμένον μεταβολή, δῆλον ἂν εἴη ὡς ἡ ἐν συμμέτρῳ τῇ συστάσει τῆς ὕλης μεταβολὴ διὰ ἐπικράτειαν
ἂν συμβαίνῃ τῆς ἐμφύτου θερμότητος· ὁπόταν γὰρ τῆς ὕλης οὔσης συμμέτρου ἡ φυσικὴ ταύτης ἐπι-
κρατήσῃ θερμότης, ἥ τε πέψις κατὰ τὸν ἑαυτῆς ἀποδίδοται λόγον καὶ αἱ τῶν περιττωμάτων ἐκκρίσεις, τὴν ἀνα-
λόγως ἀποτελουμένην ἀπολαμβάνουσι σύστασιν. καὶ τοίνυν σύστασις οὔρου σύμμετρος ἐπιφαινομένη καὶ
τὴν πέψιν ἁρμοδίως ἐπικεχειρηκέναι δηλοῖ. καθόσον δ' οὖν αὕτη τοῦ συμμέτρου λείποιτο, καὶ τὰς πέψεις
διημαρτῆσθαι τοῦ τέλους εἶναι δηλοῖ. καθ' οἷον δή τινα διαπεσοῦσαι τρόπον, ἐπεὶ δὲ τά τε λεπτὰ καὶ
παχέα τῶν οὔρων, καὶ ὅσα δηλονότι τὴν σύμμετρον ἐκπεφευγότα σύστασιν φαίνεται, οἷον δή τινα
μὲν ἑτέραν εἴληφε σύστασιν ἀπεψίαν δὲ κατηγορεῖ τῆς φύσεως, χρεὼν ἂν οἶμαι κατὰ τὴν ὁμολο- : ἄν
γίαν ἀποδεδειγμένην καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις νομιζομένας αἰτίας, ὅτι μὲν οὖν οἰκεία θερμότης ἐπικρατοῦ-
σα τῶν ἐσομένων τροφῶν τε καὶ πομάτων. ἔτι τε τῶν ἐντὸς χυμῶν κατὰ λόγον πέττεσθαι καὶ ἐργά-
ζεσθαι πέφυκε, ἀντὶ δὲ τούτου διαμαρτοῦσα καθ' οἷον δή τινα λόγον ἀπεψία τις ἐπὶ τούτων γίνεται
ἤδη που λέλεκται καὶ τὰ μὲν λεπτὰ τῶν οὔρων ἐπιφαινόμενα διαπεπτωκυῖαν τὴν ἔμφυτον ὑπο-
φαίνει τοῦ προσήκοντος θερμότητα· ἤτοι δὲ τῷ κεκρατῆσθαι ὑπό τινος ἀξιολόγου ψυχρότητος, ἢ τῷ
τὴν νόθον καὶ φθαρτικὴν θερμότητα ἐφόσον δή τινος ἀναφθεῖσαν προφάσεως ἐπικρατεῖν, τὴν ἔμ-
φυτον ταύτην καὶ φυσικὴν ἀμαυροῦσθαί τε καὶ τῆς ἰδίας ἐνεργείας ἀπείργεσθαι. ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως
ἔχει μαθεῖν ἔστι κἀπὶ τῶν ἑψομένων ἐδεσμάτων, ἧττον γὰρ ἕψεται ἃ ἂν τύχῃ ἐν ἡλίῳ βάλλοντι
σφοδρότερον ἑψόμενα ὑπὸ πυρός, ἢ ἅπερ ὑπὸ σκιερῷ καὶ ἀνηλίῳ τόπῳ. ὥσπερ οὖν καὶ ἃ ἂν
τύχῃ ὑπὸ κρυμώδει πάνυ τῷ καταστήματι ἑψόμενα ἧττον ἕψεται. τῶν ὑπὸ δυσπορῇ τοῦ περιέχοντος
καταστάσει. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ τοῦ ἡλίου τὴν τοῦ πυρὸς ἐφελκομένη θερμότητα· ὧδε δὲ δ' οὖν ἡ τοῦ
σφοδροῦ ψύχους δύναμις τῇ τοῦ πυρὸς θερμότητι πολεμοῦσα ἧττον τὰ ἐν αὐτοῖς ἑψόμενα παρασκευά-
ζουσιν ἕψεσθαι τῶν ἐν μὴ τοιούτοις τόποις ἑψομένων. ἔτι τε μηδενός τινος ἐμποδὼν τυγχάνοντος
ὥστε καὶ συμβαίνῃ ἂν ἐντεῦθεν ἄνεψα τελεῖν τὰ ὅσα ἔτι τὰ ἐν ὑπαίθρῳ οὕτω καύσωνι ἐκρίμνου
ἑψόμενα, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἑψηθείη τῶν τὰ ὑπὸ σκιώδει τε καὶ θερμοτέρῳ οἴκῳ, μάλιστα δ' οὖν τοῦ-
το κἀπὶ τῶν λύχνων, ἐπειδὰν γὰρ μείζονι μέσω λύχνον προσπελάσαις ἀπομαρανθήσεται, ἢ καὶ σβε-
σθήσεται ὁ ἐλάττων τῇ τοῦ μείζονος ἐπικρατείᾳ. καὶ ὧδε μὲν τῇ ποσότητι μόνῃ τὰ φῶτα διαφέρον-
τα τοῦτο πέπονθεν, ἐκεῖ δὲ ἔτι τῇ διαφορᾷ τῆς ἑκατέρου τοῦ γένους ποιότητος, ὥστε τὸ ἐξαμφοτέ-
ρων δεῖ συναγομένων συνελόντα τὸν συνετὸν ἀντεξετάζειν τοῖς ἐπὶ τῆς διαμαρτίας γινομένοις
πέψεως, καὶ δὴ καθόσον ἡ πεπτική τε καὶ ἀλλοιωτικὴ δύναμις ὑπό τινος τῶν ἐνδεούσων παθητικῶν
ποιοτήτων, καὶ αἱ συστάσεις φύρονται ἂν τὴν σύμμετρον ἐπὶ τὸ λεπτότερον σύστασιν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ ψυ-
χραῖς ἐπιταθείσαις συμβαίνειν ἂν δυσκρασίαις. μάλιστα ὁπόταν δ' οὐχ ἡ διὰ ἑαυτὴν ἡ πεπτικὴ πεπόν-
θε δύναμις, ἢ ὑπό τινος δυσκρασίας, ἀλλ' ἐξ ἐπικρατείας οἷας δή τινος ὕλης, τότε δὴ μάλιστα τὰ παχύτερα τῶν
οὔρων φανεῖ ἐνουρούμενα· ὡς γὰρ μὴν τῷ χρόνῳ, ἤτοι τῆς ἐμφύτου μαραινομένης θερμότητος, ἢ τοὐναντίον
τῆς ὕλης ἐπιδιδούσης διάφορά τε καὶ τὰ πάχη δείκνυσθαι, κἀπειδὰν δὲ ἡ φύσις πέττειν ἐπιχειροίη
τὴν ὕλην μήπω ταύτης παντάπασιν ἐπικρατήσασα τὰ οὖρα ἐκ λεπτῶν παχύτερα δείκνυσιν. ὅτε μὲν γὰρ
ἡ ὑπὸ ψυχρότητος ἐπικρατουμένης, ἡ ὑπὸ νόθου δηλονότι θερμότητος, οὐκ ἐφίκετο πράττειν τὰ ἑαυτῆς

καθότι μὴ ἐπεκράτει πλεονεκτοῦσα πέψις, λεπτά τε τὰ οὖρα ἀφίετο, καὶ τῆς ἐμφύτου πολλήν τις κατηγορεῖ ἀτονίαν δυνάμεως. ὅτε δ᾽ οὖν κρατεῖν ἤδη τῆς ὕλης ἤρξατο, χορίσον αὐτὴν ποιοῦσα, ἤτοι τὴν ἐπιπολάζουσαν ἀμβλῦναι δύναται νόθον ποιότητα, ἤτοι τὴν λυποῦσαν ὕλην ὀλιγοῦσθαι. ἀναταράττεται μὲν ἤδη τὸ περιληφθὲν τῆς ὕλης, ἐπαχύνεται μετρίαν τινὰ λαμβάνον τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ῥοπήν, ἀρχὴν δὲ ἤδη πέψεως ὑποδείκνυσι. τῶν γὰρ ἐξ ἀρχῆς λεπτῶν φαινομένων οὔρων ἀλλὰ μὴ διά τινα ψιλὴν δυσκρασίαν, οὐκ ἂν ἡ ἐπὶ τὸ σύμμετρον ἀποδοθείη μεταβολὴ μὴ πρότερον αὐτοῖς ἐπιγενομένου πάχους, ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὡς ἡ πεῖρα τε ὁ λόγος ἔδειξε, μεγάλην τινὰ τὴν ἀτονίαν κατηγορεῖ τῆς φύσεως, καὶ μᾶλλον ὅσον ἡ μετὰ φαυλοτέρων χρωμάτων. τὰ δὲ γε παχέα μάχην τῆς φύσεως ἐναγώνιον δηλοῦσιν, ὥσπερ ἐπικρατῆσαι τῆς ὕλης, ἐπειδὴ οὔπω ἐπικρατοῦσιν, ἀλλὰ μηδὲ ἐν αὐτοῖς τὰ παχέα ἄμετρα διαφαίνεται. ἐνταῦθα γὰρ εἰκὸς ἐφ᾽ ὕλης ἐπικρατουμένην τὴν φύσιν τοσαύτης καταβεβλῆσθαι. ἐπεὶ δέ τινας εἰκὸς ἀντιλέγοντας φάσκειν, ὡς εἰ τὰ λεπτὰ ἐσχάτης ἐστὶν ἀπεψίας, τὰ σύμμετρα ἀρίστης πέψεως, ἔδει τὰ ὑπόλεπτα ἀλλὰ τὰ μὴ παχέα φαίνεσθαι τῆς ἐγχειρήσεως τῆς φύσεως σύμβολα, ῥητέον τοίνυν καὶ πρὸς ἐκείνους τὰ δέοντα, καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς συστάσεσι νομιζομένας ἀνακαλυπτέον αἰτίας. ἐπεὶ τοίνυν τῶν ὑπὸ νόσου κεκρατημένων ἄλλοι οἱ μὲν διὰ ψιλήν τινα ἐπικρατοῦσαν δυσκρασίαν πάσχουσιν, οἱ δ᾽ οὖν διὰ οἷας δή τινος ὕλης πλεονασμὸν· τοῖς μὲν διά τινα δυσκρασίαν πάσχουσιν ὡς εἴρηται ἤδη, τὰ λεπτὰ μᾶλλον ἐπιφαίνεται τῶν οὔρων. τοῖς δ᾽ οὖν διά τινα πλεονάζουσαν ὕλην πλέον τοῦ δέοντος, ταῖς μὲν ἀρχαῖς ἐν ὧδε τῶν νοσημάτων τὸ πλέον τὰ λεπτά, ἃ δὴ καὶ προϊούσης τῆς νόσου παχύνεται, ἐνίοτε δὲ ἐκ πρώτης τοῦ λόγου ἀφετηρίας παχέα φαίνεται. ῥητέον οὖν ἐφ᾽ ἑκάστῳ τούτων κατὰ τὴν ὁμολογίαν τὰ δέοντα, τῶν τοίνυν ἐπὶ ψιλὴν δυσκρασίαν καμνόντων τὰ οὖρα πάνυ λεπτὰ διαφαίνεται, ἀπομαχομένης ἔτι τῆς φύσεως. ὥσπερ δῆτα καὶ σύμμετρα κατακρατούσης τῆς ὕλης, ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων διὰ καταβολὴν ἐσχάτην τῆς φύσεως οὐκ ἐξισχυούσης τὰ ἑαυτῆς ἐργάζεσθαι, ἐλάττω μικροῦ δεῖν τὴν ὕλην ἀνενέργητον. τὰ δ᾽ οὖν διὰ βραχεῖαν αὐτῆς ἀναρρωσιν ἐπιχειρούσης ἤδη, ἐκεῖνα δὲ διὰ ἐπικράτειαν μηδενὸς ποθὲν ἐμποδὼν τυγχάνοντος, συμμαρτυρεῖ δὲ τῷ λόγῳ μεταβαλλόμενα τὰ χρώματα, ἐν δὲ τοιαύταις μὲν αἰτίαις τῶν ἐπὶ ψιλῇ ἐχομένων δυσκρασίᾳ φαίνεται λεπτὰ ἢ ὑπόλεπτα τὰ οὖρα, ἐπὶ δὲ τῶν διά τινας χυμοὺς πλεονάσαντας ὀχλήσεως ἐχόντων, ταῖς μὲν ἀρχαῖς ἔτι λεπτὰ τὰ οὖρα φαίνεται, μήπω ἐπιχειρούσης τῆς φύσεως, ἅτε δὴ ὠμοῦ τοῦ πάθους ἤδη τυγχάνοντος, καθόσον δ᾽ οὖν τὰ οὖρα λεπτά, ἐκ ὠμότητος κατασχεθομένων συνάγεται. ὁπόταν οὖν ὠμότης ἡ τοσαύτη τῆς ὕλης οὐδέν τι διαδίδωται ταύτης πρὸς ἐκκρισιν ἐπεχούσης μὲν τῆς καθεκτικῆς δυνάμεως ταύτην ἔτι πέψιν δ᾽ ἐπιζητούσης πειρωμένης τῆς φυσικῆς ὡς οἷόν τε δυνάμεως. ὁπόταν οὖν τοιούτως ἔχῃ ἡ μὲν δὴ φύσις ἐξισχύσῃ πέττειν τὴν ὕλην, μηδὲ ἡ τροφὴ ἐν ποσότητι κεχορηγημένη λίαν ἀμέτρως πέψεως ἐξετάζεται, τῆς φυσικῆς δυνάμεως ἀπομαχομένης πρὸς μείζονα, λεπτὰ μὲν διὰ τοῦτο, οὐχὶ παχέα δ᾽ οὖν διὰ ἐκεῖνο τὰ οὖρα φαίνεται, ἀλλὰ ἐπειδὰν τῆς φύσεως τῆς ὕλης ἐπικρατούσης τὰ ὠμὰ γοῦν πέττεται, καὶ μάλιστα ἐν διὰ γαστρὸς καὶ οὔρων χωρεῖ μᾶλλον, ἤδη καὶ τὰ οὖρα δείκνυται κεκτημένα πάχος καὶ μέτριον ὑποβιβαζομένης γὰρ τῆς ὕλης, ὡς πρὸς ἔξοδον τῆς περιττῆς δι᾽ ἐπικράτειάν τινα τῆς πεπτικῆς δυνάμεως, καὶ ταῦτα δείκνυται κινούμενα πάχος, ὥστε καὶ πολλοί τινες αὐτόθεν τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ῥοπὴν σχεθόμενοι τῶν περιττῶν, καὶ τῆς γαστρὸς διαχωρήσεως οὖν μετρίας προελθούσης, ἀλλὰ τοῦτο μὲν τοῦ προγνωστικοῦ μέρους καθήκει ζητεῖσθαι, ἡμεῖς δὲ καὶ τῶν προδήλων ἐπιλυσόμεθα, καὶ τότε εἰς πράξεως. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐν τῇ τοῦ σώματος ἐπιφανείᾳ, οἱ καί τινες διαφορούμεναι. τούτων οἱ μὲν οὐδέποτε ἵπτουν, ἤ τι παραπλήσιον ξηρὸν ὑφέσεως ἔχουσιν.

ἢ τὸν οἷας δή τινος ἐπικρατούσης δυσκρασίας τούτων δ᾽ οὖν λεπτὰ διαφαίνεται

ὥσθ᾽ ὁσάκις ἂν αὐτοῖς ἐπιδέῃ ὁ νάρκας ἔργα ἀνωμάλους τυγχανούσας, οἱ δ᾽ ἕτεροι ὑπαναστάμενοι
πρὸς ἑαυτοὺς ἀθρόαν ὕλην. τῷ χρόνῳ πέψει τε καὶ ἀμφοτέρους τὸ πῦον ἔδοσαν. ὅθ᾽ οὕτως αὐτομάτως τε καὶ
τέγμα τὸ περιττὸν τοῦ πύου κενώσαντες, πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανίασιν αὖθις. ἀλλὰ ταῦτα τοῖς μὲν ἀρχαίοις
ἰατρῶν ἐπὶ τὸ πλῆθος ἔτι ἀμφοῖν οὐδὲν ἂν ὑγρὸν ἐξέλῃς· ἐμοὶ δὲ τὸ φυσικῶς τοῖς μέσοις κατεσπευσμένον ἀλλὰ
ἐν τοῖς ἀρχαίοις δεῖ στελῶν τῶν πέψεων ὕφαιμον ὅλη πῦον. ἀλλὰ δὲ κἂν τοῖς ἀκμαῖς διατηρεῖ
ἄτμητον τὸν ὄγκον· ὅθ᾽ οὕτως ἐπιδέῃ ἐπιτάθησις ἔτι τῆς πέψεως τὸ πῦον ὅτε ἀκραιφνὲς καὶ
πεπεμμένον ῥέον. ταῦτα δὲ τοῖς ἔχουσι προβολὴν ὦ βέλτιστε, καινότητος γὰρ ἡμῖν μὲν ἐπὶ τοῦ
πάθους τυγχάνοντος ἤδη τι τοῖς οὔροις. καὶ τοῖς λοιποῖς ἀκριβέστερον ἀποδίδοται, βραχὺ δέ τι ἐναβα-
μάζοντος, ὁπόταν δ᾽ ἤδη καὶ ἡ ἀκμὴ περὶ πέψιν μὲν τελεία τοῖς ὕλαις γίνεται, πάχος δ᾽ ἤδη πολὺ
ἐνδέχεται, τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ῥοπὴν λαμβάνουσα τῆς ὕλης. οὐ γὰρ τοι τῶν ἐμπλεόντων ὁποιωνδή-
τινων χυμῶν γαστρί τε καὶ ἐντέροις, καὶ ... τοῖς τε ἥπατος κοίλοις, σύμβολα τῶν οὔρων πέφυ-
κε τὰ παχέα. ὁπότε μέντοι ταῦτα σημαίνει ἔκκρισιν τῆς γαστρὸς ὁπότε δ᾽ οὐ δὲ τοῦ σημαίνει
ὁ περὶ προγνώσεως ἀποδώσει λόγος. ἰσοσθενοῦντα δ᾽ ὧδε με δεῖ φάναι τὰ μὲν λεπτότατα τῶν οὔρων
ἐσχάτην τινὰ καὶ τὴν ἀπεψίαν κατηγορεῖ τῆς φύσεως, ἐπὰν μήπω πεπληρωμένη ἡ μικρὰ τῆς ἐκφύσεως θερ-
μότητος. τὰ δὲ παχυνόμενα καὶ τοιαῦτα μένοντα, ἢ καὶ καθιστάμενα ἐπιχειρεῖ μὲν ἤδη τὰ πρὸς τὴν ἔκφυ-
σιν τῇ πεπληθερμότητι, ἐπικρατεῖ δέ πως τὰ χείρω, μηδέπω γέ τι ἐξικνεῖσθαι πέψεως ὅλως ἀλλ᾽
ὑπὸ ποσότητος ἢ ποιότητος τῶν χυμῶν, ἀλλ᾽ ὑπὸ οἰκείας ἀμαυρουμένης χαυνότητος. ἐπεὶ δὲ καὶ διὰ
ἐμφράξεις εἴρηται λεπτὰ δεῖ φαίνεσθαι τὰ οὖρα ἐξιόντα, καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τέλεον τῷ λόγῳ νομιζο-
μένας αἰτίας· ὅταν τοίνυν ἤτοι περὶ νεφροὺς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν οὐρητικῶν ἀγγείων, ἢ περί τινα τῶν
λοιπῶν μορίων τῶν ἐνδεχομένων ταῦτα ἅπερ γὰρ σύμμετρα φέρεσθαι, ἐμφράξεις τις ἀξιόλογος
γένηται ἢ φύσις δή τινος διαθέσεως, τῇ στενοχωρίᾳ διυλιζόμενα τὰ οὖρα, ὡς διὰ ... ἐξι-
όντα ἱκανῶς λεπτυνθέντα, καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἄπορον ὅπως γε κἀπὶ τῶν ὁσημέραι τοῖς πολλοῖς γι-
νομένων ἐξετάζειν. ὁπόταν γὰρ δή τινος θολώδη καὶ παχὺν οἶνον ἔχωσι τοῦτον ἐκ ... διυλί-
σαντες πολλάκις ἱκανῶς ἀπολεπτύνωσι τὸ πλέον ἀφῃρηκότες τῆς παχύτητος τῇ διυλίσει ὥστε καὶ
διαφανέστατον αὐτὸν γενέσθαι. κἀπὶ τῶν οὔρων τοίνυν, τοίως τότε δεῖ συλλογίζεσθαι. ὥστε
ἀεὶ ἂν συμβαίνῃ δι᾽ οἵας δή τινας ἐμφράξεις λεπτὰ δ᾽ ἐπιεικῶς φαίνεσθαι, τὰ ἐμφράττοντα
μᾶλλον ἄν τις ἐλέγξειε τοὺς πόρους, ἢ τὴν τῆς πεπτικῆς δυνάμεως ἀρρωστίαν. ἀλλ᾽ ὁ μὲν περὶ
πέψεως τε καὶ ἀπεψίας, καὶ προσέτι ὠμότητος λόγος ἱκανῶς ῥηθεὶς ὧδέ πη κείσθω. ἐπεὶ δὲ
ταῦτα ἴσως ποιεῖ τις περὶ τὰ τοιαῦτα ... · ὡς αἱ μὲν τῶν συστάσεων, πέψεως ...
τῶν χυμῶν. αἱ δ᾽ ἀπεψίας. εἴρηται δ᾽ οὖν ὠμότης, νῦν δὲ προσήκει φάναι περὶ αἰτίας τῶν ἐν
τοῖς οὔροις ὑφισταμένων, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὰ σιμὰ τοῦ ἥπατος
καὶ τῶν προσεχῶν ἀξιολόγων ἀγγείων πέψεως καὶ ἀπεψίας, αἱ τῶν χυμάτων σύμβολα συστάσεις μᾶλλον
πεφύκασιν· οὕτω δὴ κἀπὶ τῆς ἐν ταῖς φλεψὶ δὲ γινομένης οὕτω καλουμένης πέψεως οἴεσθαι δεῖ τὰ
τὰ περὶ ὑφιστάμενα. ῥητέον τοίνυν κἀπὶ τούτων, πρῶτον μὲν περὶ τῶν συνεμφαινομένων
τοῖς ὑφισταμένοις χρωμάτων. καὶ τὰς ἐπ᾽ αὐτοῖς νομιζομένας ἀποδοτέον αἰτίας, ἀλλ᾽
οὕτω καὶ περὶ συστάσεως τε καὶ τῆς τοπικῆς μεταβολῆς καὶ ὅσα ἐπὶ τούτοις φαίνεται:—

περὶ αἰτίας τῶν λευκῶν ὑφισταμένων :—

ιδ'. Λευκὰ τοίνυν μετρίως ὄντα καὶ λεῖα καὶ ὁμαλὰ τὰ ὑφιστάμενα, ὑγιᾶ τὴν αὐτὴν τρίτην πέψιν δύ-
ναμιν περιέχει, καὶ γὰρ ὥσπερ ἐστὶ τοῦ ἀκριβῶς πεφθέντος αἵματος περίττωμα ὑπόπυρρον

τε καὶ ὑπόξανθον φαίνεται, ἔνδεον δηλονότι τοῦ χρώσαντος αὐτὸ χυμοῦ κατὰ χρόαν, ἢ τῷ ἐνδεῶς ὁπωσοῦν κατὰ τὸ ἐπὶ τῶν φλεβωδῶν μερῶν πέψεως. ἐπειδὴ γὰρ αἷμα μὲν οὐκ ἀκριβῶς ἀναδοθέντος τε καὶ αἱματωθέντος περὶ αὐτὰ τὰ κοῖλα τοῦ ἥπατος τοῦ χυλοποιηθέντος ἐν γαστρὶ τροφῆς γίνεται, ἀκραιφνὲς δὲ αὖ αἱματωθέντος τούτου καὶ τελειωθέντος περὶ τὸ φλεβῶδες γένος, τὸ μὲν ἐκεῖθεν περιττὸν καὶ ἄχρουν, οὐ γὰρ οἶδεν ὁ λόγος. τὸ δὲ αὖ ἐνταῦθα ὑφιστάμενον ἐν τοῖς οὔροις ἀπέδειξεν, ὥσπερ δὴ τά, καὶ ἐπὶ τῆς ἐν γαστρὶ καὶ ἐντέροις πέψεως τὰ διαχωρήματα πέφυκε σύμβολα, καὶ δὴ πρὸς τὸ λευκὸν ἐκκεχρῶσθαι τοῦ ἀκριβοῦς κεχωρηκότος πως διὰ τὴν συμμετρίαν τῆς πέψεως, ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἶδεν αἷμα μεταβαλλόμενον μεθίστασθαι τοῦ χρώματος νόμοις αἱματούμενον καὶ μεταβαλλόμενον νόμῳ φύσεως, συμμαρτυρεῖ δὲ καὶ γάλα καὶ γονὴ τῷ λόγῳ, ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ταῦτα μεταβληθέντα τοιαῦτα φαίνεται καὶ τὰ ὑφιστάμενα ἄρα τὴν ἀναλογίαν σώζοντα πρὸς τὰ τοιαῦτα ὑγιεινῆς ἂν εἴη σύμβολα πέψεως. δέδεικται γὰρ ταῦτα τοῦ ἀκριβῶς πεφθέντος αἵματος ἐν τῷ φλεβώδει γένει περιττώματα εἶναι, ὅσον γὰρ ἂν ἀτύχῃ μὴ μεταληφθὲν τῆς κρείττω μεταβολῆς καὶ αἱματώσεως ὥσπερ αὐταρκὲς εἰς τοῦτο μεταβάλλεται τὸ εἶδος ὑπὸ τῆς φυσικῆς κρατήσεως(?) δυνάμεως. διὰ ταῦτα τοίνυν λευκὸν ἂν δικαίως ὀφθείη τὸ ὑφιστάμενον, ἡμῖν ἐπιτεταμένην ἔχον γε τὴν λευκότητα, ὅτι γε μὴ δὲ καθ᾽ ὅλον μεταβέβληται. εἰ γὰρ ἂν καὶ τὴν αὐτῆς σύστασιν ἀπέλιπε φῶς(?) καὶ ὁ τοιοῦτος μὲν ἂν ὁ λόγος τῷ κατὰ φύσιν ἀποδοθείη χρώματι. ὅσα δὲ ἐπιτέταται τὴν λευκότητα φλεγματωδῶν χυμῶν μᾶλλον ἔγγονα πέφυκεν, ἢ αἵματος ἀτελοῦς, διὰ τὸ ἀναγορεῦσαι(?) πῶς μεταβεβλημένης ἐπικρατεῖ τῆς αἱματωτικῆς δυνάμεως :-:—

περὶ αἰτίας τῶν ὑπώχρων καὶ ὠχρῶν καὶ χολωδῶν ὑφισταμένων :-:—

ιε Ὅσοις δὲ τοῖς ὕπωχρα καὶ ὠχρὰ καὶ χολώδη φαίνεται τὰ χρώματα διὰ τοιαύτας ἂν αἰτίας τούτοις ὀφθείη, ὁπόταν τις τοιοῦτος πλεονάσας χυμός, ἤτοι τοῦ αἵματος αὐτοῦ διαφθαρέντος εἰς χολώδη τινὰ καὶ ἀλλόκοτον ποιότητα, ἢ διὰ πλείω προσφορὰν τροφῆς ἰδίως αὐτὴν γεννῶσαν, ἢ διὰ τοιούτου χυμοῦ ἐντὸς ἀκμάσαντος, ἢ διὰ ὀξεῖαν δέ τινα παραπλησίαν διάθεσίν τε καὶ δίαιταν τὰ αὐτὰ τούτοις ποιοῦσαν, μὴ ῥᾳδίως δὲ φύσις ἔχει ἀποστάθηναι(?) πᾶσαν τὴν τῶν τοιούτων διαφθορὰν χυμῶν, ἤτοι τῷ χρόνῳ καμοῦσα, ἢ τῷ πλήθει νικηθεῖσα συναναδίδοται δὲ μὲν ὁ τοιοῦτος τῇ ξανθῇ(?) πέψει χυμός, ἐπὶ τῶν φλεβωδῶν δὲ ἀποκριθεὶς δ᾽ οὖν οἷόν τε ἐκεῖθεν ἐν τοῖς οὔροις, τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐκεῖσε τῶν χυμῶν ποιότητα τοῖς ὑφισταμένοις δηλοῖ. ἐκ γὰρ τῶν ἐκκρινομένων καὶ τὰ προσλαμβανόμενα δοκιμάζεται. ὥστε δὴ διὰ πάντων τῶν τοιούτων ζητοῦντα τὸν ἐπόπτην τῆς φύσεως ἡμετέρων χρωμάτων τε καὶ συστάσεων. ἔτι τε ὑφισταμένων, καὶ τὸν ἐπὶ τούτοις καθέκαστον ἐξετάζοντα καὶ τὰς ἀναλογίας ἀποδιδόντα οὕτω τὰς ἀποφάσεις ποιεῖσθαι, καὶ μετρίας ἀνύσεως ἔτι τοῖς ποιῶν. σφαγοῖ(?) οἶμαι τοῦ δέοντος :-:-:-:-:-

ἡ χολώδης συνδιαφθαρεῖσα δὲ καὶ οὕτος τῷ αἵματι συναναδοθῶ(?)

: δοκιμάζεται

περὶ ὑπερύθρων καὶ ἐρυθρῶν καὶ ὑφαίμων ὑφισταμένων :-:-

ις Περὶ δὲ ὑπερύθρων τε καὶ ἐρυθρῶν καὶ προσέτι ὑφαίμων ὑφισταμένων τοσαῦτα ῥητέον(?), ὅσα καὶ μὴ ὑφισταμένων ἀπ᾽ αὐτῆς μαθεῖν ἔστι τῆς αἰσθήσεως. ἐπειδὴ γὰρ ὁ αἱματικὸς ἀναδοθεὶς οὕτω χυμὸς ἐπὶ τὴν κρείττω πέψιν, ὅσον ἂν δόξαι μὴ προσληπτέον ἀτυχήσει τῆς κατὰ φύσιν μεταβολῆς τῷ μὴ κρατεῖσθαι ἤτοι διὰ πλῆθος ὑπερβαῖνον τὸ σύμμετρον, ἢ τὸ τὴν καθεκτικὴν ἐκεῖσε δύναμιν ἀτονήσασαν, καὶ τοῖς βυτίρο(?) τῶν χυμῶν ἀπολύειν. τὰ τοιαῦτα φαίνεται ὑφιστάμενα, ἐπικρατούσης μὲν γὰρ τῆς ἐκεῖσε δυνάμεως ξανθὴν(?) πάντα αἱματωθέντα μεταβληθέντα, κατά τι δὲ πεπονθυίας καὶ τὰ ὑφιστάμενα παρατραπέντα τοῦ ὑγιοῦς φαίνεται :-:

περὶ αἰτίας ὀρφνωδῶν καὶ μελανῶν ὑφισταμένων :-:-

ιζ Ὀρφνώδη δὲ γε μὴν καὶ πελιδνὰ καὶ μέλανα διαφαινόμενα, ἤτοι διὰ νέκρωσιν τῆς ζωτικῆς δυνάμεως, εἰς τοιοῦτο γὰρ εἶδος ὁ νεκρωθεὶς χυμὸς μεταβάλλεται, ἢ διὰ τὸν μέλανα χυμὸν ἐκεῖσε ποθὲν ἀναδραμόντα, ἢ γεννηθέντα ἐνθοῦτος(?) καὶ τοῖς οὔροις ὑφίστασθαι παραρρυέντα, ἢ διὰ νεκρωθέν τε καὶ μεταβληθὲν αἷμα καὶ

τοῖς οὔροις συνδιαδοθῆν. ὁπόταν γὰρ ἤδη συναναδοθῇ τῷ αἵματι ὁ μελαγχολικὸς οὗτος χυμός τῇ τὴν ἀποκριτικὴν ἀτονησάσῃ δύναμιν μέχρι καὶ τῆς τρίτης χωρῆσαι πέψεως, ἐκεῖθεν ἀποκριθὲν ζώπυρον ἔτι τῆς ζωτικῆς δυνάμεως ὄντος συνανακραθὲν τῷ ὑφισταμένῳ τούτῳ χωρεῖ μετρίως μὲν οὖν φαιά τε καὶ πελιδνὰ ὑποδεικνύει χρώματα, μέλανα δὲ οὐκ ἄγει τῇ ποιότητι καὶ τῷ πλήθει ἐπιδοθέν, καὶ οὕτω μὲν ἂν ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς ἀναδοθείς, καὶ διὰ τοιαύτην ἀπόδοσιν αἰτίαν φαίνεται, ὅτι γε ὅτε τοῦ ἀναδιδομένου αἵματος μελαγχολικοῦ τυγχάνοντος, ἤτοι εἰς τοιοῦτον χυμὸν (λμην) μεταβαλούσης τροφῆς ἀπεργάζεσθαι, ἤτοι τὴν ξανθὴν χολήν, καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα εἰς τοιοῦτον χυμὸν τῷ χρόνῳ (ἑτέρας) μεταβεβλῆσθαι ὑφ' οἵας δή τινος αἰτίας οἶδε, καὶ γὰρ ὁ λόγος καὶ ἡ πεῖρα τοῦτο προσλαμβάνεσθαι μὲν τούτου ὅσον ἀκραιφνὲς τῇ τρίτῃ πέψει, τὸ δὲ μεταβεβλημένον ἤδη πρὸς χολὴν μέλαιναν ἀποκρίνεσθαι τῇ ἀποκριτικῇ δυνάμει. προσεπικείσθω δὲ καὶ τόδε τῷ λόγῳ, ἐπειδὰν γὰρ τοῦ αἵματος κρατηθέντος καὶ πρὸς μέλαν χρῶμα κεχωρηκότος, ἤτοι διὰ βασάνους καὶ μάστιγας ἐπιτεθείσας, ἢ διὰ τὴν τῆς δυνάμεως πτῶσίν τε καὶ νέκρωσιν, ἡ φύσις τοῦτο ὡς περιττὸν ἐκκρίνειν ἐξοχετεύῃ, τότε δὴ τότε καὶ τὰ οὖρα τὰ τοιαῦτα συναποκριθέντα ὑφιστάμενα πλουτεῖ, καὶ ὁ μὲν περὶ αἰτίας χρωμάτων λόγος ἐπὶ τοῖς ὑφισταμένοις ὧδέ πῃ κείσθω ταὐτὸν καὶ κατὰ μόνον ὑμῶν εἰρηκότων, περὶ δὲ ποσότητος ὑφισταμένων νῦν ἂν εἰκότως φανείη ἐφεξῆς καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐπ' αὐτοῖς ζητημάτων :-:-: :-:

περὶ τῆς κατὰ τὴν ποσότητα τῶν ὑφισταμένων αἰτίας:-

ιη Τὰ τοίνυν ~~τῶν ὑφισταμένων~~ πλείω τῶν συμμέτρων κατὰ τὸ ποσὸν ὑφιστάμενα, πλείω μὲν ὑποφαίνει τὴν τροφὴν τῷ σώματι ἀναδίδοσθαι. ῥώμην δέ τινα τῇ ἀλλοιωτικῇ πέψει δυνάμει. ὁπόταν γὰρ ὕλης μὲν δεούσης ἡ φύσις ἐπιτύχῃ, ἐρρωμένως τε ὑφίσταται τῆς ἐπὶ πλεῖον θρέψεως ἀεὶ ἡ μὲν πρὸς φύσιν τε καὶ ἐξομοίωσιν ἐργάζεται, ἀεὶ δὲ ἕπεται τῇ ἀναλώσει ταύτῃ καὶ περιττωμάτων πλῆθος οὐκ ἀμελητέον· οὐ γὰρ ὀξίνου κεῖσθαι ἐφ' ὅσον ποσοῦν ἀναδιδομένης τῷ σώματι τροφῆς, μὴ καὶ περιττώματι ἀποκρίνεσθαι τῆς τοίνυν πλείονος κατεργασίας τῶν χυμῶν, καὶ τὰ περιττώματα πλείω τελεῖν ἀνάγκη, οὐδὲ δὲ λανθάνει ὅτι καὶ τῆς ἀλλοιωτικῆς τε καὶ πεπτικῆς ταύτης δυνάμεως ὑφ' οἵας δή τινος ἀμαυρωθείσης αἰτίας πλείω τὰ ὑφιστάμενα φέρεται, ἀλλὰ ταῦτα μὲν (λέγεται) ἤδη πρὸς τάχος χωρεῖ τὴν ἀκριβῆ πέψιν ἀπεφαγότα, περὶ ὧν ἐροῦμεν μετ' οὐ πολύ, ἐν οἷς ἂν περὶ συστάσεως ὑφισταμένων φῶμεν. νυνὶ δὲ περὶ ὀλιγότητος τῶν ὑφισταμένων ῥητέον καὶ ταῦτα γὰρ ἥρηται ἐπί τε ἐνδείαις καὶ γυμνασίοις, ἐμφράξεσί τε καὶ βραχυπεψίαις γίνεσθαι. τῆς τοίνυν θρεπτικῆς δυνάμεως ὕλης μὲν ἀρκούσης ἀπορούσης τὰ πρῶτα δὲ ταύτης προσλαμβανομένης τὰ λοιπὰ ἀποθεοῦται, περιττὸν οὖν ἦ καὶ ταῦτα προσλαμβάνοιτο. ἐπειδὰν μέντοι προσυνεχοῦς τε καὶ ἀκραιφνοῦς δι' ὅλου λείπεται τροφῆς, καὶ τὰ ὑφιστάμενα τοῦ κατὰ ἀναλογίαν λείπεται ποσοῦ ἐν χρήσει τοῖς πολλοῖς γυμναζομένοις κἂν ἡ τροφὴ πλείων ᾖ, ἀλλ' οὕτω ταῦτα ἐλάττω φαίνεται τῷ κατεργάζεσθαί τε καὶ λελεπτῦνθαι τὰ τοιαῦτα περιττώματα, καὶ διὰ ἀδήλου τῆς διαπνοῆς χωρῆσαι, ὥστε βραχύ τι ταύτης λείπεσθαι στενοχωρηθὲν τὴν ἔξοδον καὶ τοῖς οὔροις συνδιαδοθέν. οὐ κενὸν δ' οὖν ἐπὶ τῶν πόρων ἐμφραχθέντων τὰ ὑφιστάμενα μείω φαίνεται καὶ λεπτότερα ἀπολαμβανομένης τῇ στενοχωρίᾳ τοῦ παχυτέρου, καὶ ταῦτα μὲν οὖν περὶ ποσότητος τῶν ὑφισταμένων πεπαύσθω λόγος, λεκτέον δὲ ἐφεξῆς καὶ περὶ συστάσεως διὰ ποίας τινὰς δηλονότι αἰτίας, λεπτά τε καὶ παχέα φαίνεται τὰ ὑφιστάμενα, ἔσω γὰρ ἀποδοθέντος τοῦ λόγου ἡ κατασκευασθεῖσα τάξις ἀποδοθείη ἄν :-:-:-

περὶ τῆς κατὰ τὴν σύστασιν τῶν ὑφισταμένων αἰτίας, ἐν οἷς καὶ περὶ ὀροβοειδῶν καὶ πιτυρωδῶν καὶ πεταλωδῶν καὶ κριμνωδῶν ὑφισταμένων αἰτίας.

ιγʹ Τὰ μὲν οὖν λεπτὰ τῶν ὑφισταμένων ἀκραιφνῆ μὲν ὄντα, καὶ μὴ ῥᾳδίως μετεωριζόμενα διακινουμένης τῆς ἀμίδος πολλὴν τὴν ἀτονίαν τὴν ἐπὶ τῇ τρίτῃ πέψει κατηγορεῖ τῆς φύσεως. εἰ γάρ τοι ἴσχυεν αὕτη τάχ' ἂν τὴν σύμμετρον αὐτοῖς περιεποιήσατο σύστασιν. νυνὶ δὲ οἷόν τι περὶ τὴν πρώτην τε καὶ δευτέραν πέψιν ἀτυχήσασαν ἐπισυμβαίνει, ἐκεῖ μὲν γὰρ λεπτὰ καὶ κάθυγρα τὰ διαχωρήματα, ὧδε δ' αὖ λευκά τε καὶ ὑδατώδη τὰ οὖρα, τοιοῦτόν τι καὶ ἐπὶ τῇ τρίτῃ πέψει γίνεσθαι ἀμαρτανούσῃ εἰκὸς ὧδε. ἀμαρτάνοντος τὰ γάρ τοι λεπτὰ τῶν ὑφισταμένων οὐκ ἀόριστα τῶν ἐμφύτων γέγονε μὴ κρατηθέντα θερμῷ. ἀλλὰ μὴν λεπτὰ φαίνεται διὰ ὠμὸν χυμὸν λεπτυνθέντα, καθὼς κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων ἔμπροσθεν εἰρηκότες. ἀπορρωννυμένης ἤδη τῆς ἐμφύτου γίνεται δυνάμεως, ἀπολεπτυνούσης καὶ σκεδαννυούσης ὅσον πάχος ὕλης περὶ τὰς φλέβας καθέστηκεν ἐξωμοιωμένης. ταῦτα δὲ ὁσημέραι κἀπὶ τῶν μετεωρολογουμένων δείκνυται. καὶ γὰρ κἀκεῖ τοῦ μὲν ἡλιακοῦ κρατοῦντος ὅσον πάχος πέφυκεν νεφώδους οὐσίας, λεπτύνεταί τε καὶ διασκεδάννυται ἐξαερούμενον. κρατηθέντος δ' αὖ συνάγεταί τε καὶ παχύνεται, καὶ πρὸς τέλος τὰ πολλὰ μελαίνεται συμπιληθέν, καὶ χαίρω τοῖς ἐπὶ γῆς τὴν ἔφοδον ἀπειλεῖ. ἀρκέσει δ' αὖ τὸ παράδειγμα κἀπὶ τῶν παχέων ὑφισταμένων, τοῦ γὰρ δή τοι ἐμφύτου θερμοῦ ἀτονηκότος, καὶ μὴ ῥᾳδίως ἐντεῦθεν τῶν χυμῶν κρατουμένων τε καὶ λεπτυνομένων, τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν χυμῶν θερμοῦ πέφυκεν ἴδιον, τοὺς μὲν λεπτοὺς καὶ οἷον ἀορίστους συνιστᾶν καὶ οἷον ὁρίστους ποιεῖν τῇ πέψει, τοὺς δ' ὠμούς τε καὶ παχεῖς ἀπολεπτύνειν τε καὶ πέττειν, τὸ πάχος ἐν τοῖς ὑφισταμένοις συμβαίνει φαίνεσθαι. ὅσα γὰρ τῶν ἀναδιδομένων μὴ φθάσῃ νικηθέντα τῇ πέψει διττοῖς δή τισι λόγοις, ἤτοι πάμπαν λεπτὰ φαίνεται, ἢ πάχος ἔχοντα ὑπερβεβηκότα δηλονότι τὸ ἐπὶ τῇ πέψει σύμμετρον. ἀλλὰ δὲ τῆς φύσεως ἐκεῖσε τὰ περιττὰ ἀπωθουμένης λόγῳ κρίσεως πάχος ἔχοντα ὑφιστάμενα φαίνεται, διὰ ῥώμην μᾶλλον τῆς ἀποκριτικῆς δυνάμεως γίνεται τὰ φαῦλα καὶ ἀχρεῖα πάνυ διωθουμένης ἐκεῖ πρὸς τὴν ὁρμὴν εἰληφότα, ἀλλά γε μὴν διὰ ἀποκρίσιν πολὺ πάχος ἔχοντα ὑφιστάμενα φαίνεται. ὅπως μὲν οὖν διαγνωσθείη ὁ περὶ διαγνώσεως ἔχει λόγος, τὴν δὲ αἰτίαν ὁ περὶ πέψεως ἀποδώσει. ὅσα μὲν γὰρ ἀκριβῶς πεφθέντα φαίνεται, τὴν σύμμετρον ἀπολαμβάνει κατὰ γένος σύστασιν, ὅσα δ' αὖ ἀμαρτηθέντα τύχῃ, ἤτοι λεπτότερα ἢ παχύτερα δείκνυται, ἔνθεν τοι κἀπὶ τῶν πυοποιουμένων σύμμετρον ἂν δόξειε πύον τὸ τῇ πέψει κρατησάσῃ γινόμενον. ὃ παχύτερον μὲν παντὸς περιφισταμένου φαίνεται, λεπτότερον δ' αὖ πεπηγότος αἵματος. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ πύου λόγος καὶ ἄλλοτε ἂν τύχοι μακρότερος. ὥστε τοῦτο μὲν ἀφείσθω, μὴ πάνυ χρεὼν ὂν αὐτὸν ἐρεῖν. ἡμεῖς δ' ἔτι περὶ συστάσεως τῶν ἐν οὔροις ὑφισταμένων τὸν λόγον ποιώμεθα, ἀκολούθως ἂν καὶ περὶ ὀροβοειδῶν καὶ πιτυροειδῶν πεταλωδῶν τε καὶ κριμνωδῶν φαίημεν ὑποστάσεων. ὁποῖαι μὲν οὖν ἀεὶ τὰ ἤθη αὐτῶν ὁ περὶ διαφορᾶς οὔρων ἔχει λόγος. ὅτι δὲ βούλονται ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως εἴρηται. νυνὶ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιθέμενοι τὸν λόγον ἀπαρτίζοντες παυσόμεθα. ὁπόταν ἐπὶ τοσοῦτον τῆς σαρκὸς καθίκηται ὁ πυρετὸς ὡς ἤδη ταύτην ἀποκναίειν τε καὶ τήκειν τῆς πιμελῆς προαναλωθείσης, ὑπὸ τῷ τῆς ἀμίδος ὑφιζάνει πυθμένι, ὅσον ἂν τύχῃ τῆς σαρκώδους δαπανηθὲν οὐσίας, οὐ γάρ τοι οὐδὲ τὸ τοσοῦτον μετεωρίζεσθαί τε καὶ ἀποπλανᾶσθαι ῥᾳδίως, καθάπερ ἐπὶ τῶν παραπλησίων τοῖς λεπτοῖς τῶν ὑφισταμένων συμβαίνει ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ πυθμένι προσπέφυκε φυσικῶς τινὶ προσισχόμενον τῷ βάρει. καὶ ὧδε μὲν ὅτι μετρίως ἀδιαπλάστως καὶ παχυμερῶς ὁ πυρετὸς καθίκετο, καὶ τὰς ὑποστάσεις τοιαύτας ἀπέδωκεν. ἐπί γε μὴν τῶν πιτυροειδῶν ὑποστάσεων, ἔτι δῆμα διασώζεται

τοῖς ὑφισταμένοις· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τοὔνομα λαμβάνει. ἐπειδὴ γὰρ ἤδη καὶ τῶν στερεωτέρων ἅπτεται
τὸ πάθος τοῦ πυρετοῦ, ὥσπερ τινῶν ἀποξυομένων τεμαχίων ὑπ' αὐτοῦ τῶν σωμάτων ταῦτα φαίνεται.
τῶν γὰρ ὑπὸ πυρὸς λυομένων τὰ μὲν τηκόμενα λύεται. τὰ δ' αὖ θραύεταί τε καὶ διατέμνεται, ὅσα
δηλονότι σκληρᾶς καὶ ἀπορίμου τετύχηκεν οὐσίας ὄντα, καὶ καθόσον ἂν προήκῃ σκληρότητος
τὰ σώματα, καὶ τὰ τεμάχια μείζω γίνεται ἀντιτυπήσαντα τὸ πρῶτον πρὸς τὴν ἔνστασιν, ἐνδόντα
δ' αὖθις νικηθέντα μᾶλλον τῶν ὑγρᾶς τινος κεκοινωνηκότων οὐσίας, ὥσπερ δῆτα ἐπί τε τῶν ὑγρο-
ρων ξύλων, καὶ τῶν λίθων ὅσοι μαλακοὶ πάρεστι θεάσασθαι· ἀφίστανται γὰρ τούτων καιομένων
οὐκ ὀλίγα τμήματα ἀποπυρηνιζόμενα, ἄλλα μὲν τηκόμενα λύεται. πλὴν ἀλλ' ἄρα τοῦτο καὶ σαρκὸς στα-
τί τε καὶ μικρῶς ἐν τοῖς ἀναγομένοις παραβληθέν, διὰ ταῦτα τοι καθόσον ἂν ὁ πυρετὸς στερεωτέρων
ἅπτεται σωμάτων, μείζω τε καὶ ἐπιπολαιότερα τὰ διατεμνόμενα φαίνεται κόμματα· καὶ τοῦτο μαθεῖν ἄξιον
ἀπό τε τῶν πεταλωδῶν καὶ κριμνωδῶν ὑποστάσεων, αὗται γὰρ ἀποπυρηνίσματά τινα τῶν στερεῶν
μερῶν τοῦ σώματος καθ' ἑκάστην ὑπὸ ἐκτικοῦ πυρετοῦ καιομένων, καὶ τοίνυν ὥσπερ συμμέτρῳ τε καὶ
οἰκείῳ θερμῷ διεπλάττετό τε καὶ ἀπηρτίζετο ἕκαστον τούτων, οὕτω νόθῳ τε καὶ ἀμέτρῳ δια-
σπᾶταί τε καὶ συντήκεται πυρετῷ. καὶ τοῦ μὲν τὰ σώματα οὕτω πως καταδαπανᾶσθαι ὁ πυρετὸς
ἂν εἴη καθικνούμενος τοῦ βάθους αἴτιος, τοῦ δὲ διαφοράν τινα τὰ εἴδη τῶν τεμνομένων φαί-
νεσθαι παρὰ τὴν τῆς τηκομένης ὕλης διαφορὰ συμβέβηκεν, ὥστε ἔχεις καὶ τὸν τῶν πιτυροειδῶν
καὶ πεταλωδῶν καὶ κριμνωδῶν ὑποστάσεων λόγον ἀρκοῦντα νῦν ἔχειν νομιζόμενον:- :- :-

περὶ τῶν συμμεμιγμένων ἤτοι ἀνομοιομερῶν ὑφισταμένων αἰτίας

Κ Οὐ δεῖ δὲ λανθάνειν ὡς ἐνίοτε καὶ χυμῶν ὠμῶν συμπαγέντων τὰ παραπλήσια εἴδη, ἔμφασίς
τις τῶν ῥηθεισῶν ὑποστάσεων διαφαίνεται, οἷον γάρ τοι τοῖς αἵματι ἐπτωμένοις συμβαίνειν
ἄνωθεν ὀπτώμενα γὰρ ταῦτα συνίσταται, καθόσον δ' ἂν περιφλέγοιτο, καὶ μείζω γίνεται. τοιαῦ-
τα δεῖ συλλογίζεσθαι, καθόσον γὰρ ἂν ᾖ μείζω τὰ κόμματα καὶ τὸν πυρετὸν ἐπικρατέστερον τεκμαι-
ρόμεθα. ἐνίοτε γε μὴν καὶ τοῖς ἐκτὸς τυγχάνουσι πυρετοῦ τοιαῦτα συναναφαίνεται τοῖς ὑ-
φισταμένοις διὰ καταψυγμὸν τινὸς χυμοῦ ἔμφασιν, καὶ ταῦτα μετὰ χρόνου καταφορὰ γενόμε-
να καὶ διαγνώσονται καθάπερ ἐν τοῖς οὔροις ἐνίοτε συνεπιφαίνονται τρίχες, ὧν τὰς διαγνώ-
σεις ἐν οἰκείῳ τόπῳ παραδεδώκαμεν· νῦν δὲ θέμις καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις αἰτίας παραθεῖναι τῷ
λόγῳ, ἴσως οὐκ ἄχαρι ἀποβησομένας τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδάζουσιν. ἐπειδὰν γάρ τινες
ὑπαπολειφθῶσι χυμοὶ περί τινας πόρους, καὶ μήτε τύχοιεν διαχυθέντες τε καὶ διαπεπτηθέν-
τες, μήτε αὖ ξηρανθέντες ταχέως ἀλλὰ τῷ χρόνῳ περὶ τοὺς πόρους ἐνδιατρίψαντες, συμπαγεῖεν
τινὰ καὶ πωρώδη ἐπιλάβωσιν ὑφ' οἵας δή τινος θερμότητος εἰς τοιαῦτα εἴδη μεθίστανται, μήτε
περιγεγονότες τελέως μήτε μὴν ἀκριβῶς χυμοὶ τυγχάνοντες, ἀλλὰ μᾶλλον ὄντες χυμοὶ πρὸς
πόρον χωροῦντες, τάχα μὲν οὖν τῶν ἐοικότων τύπων καὶ περὶ τοὺς ὄρους καὶ ὅτι ἂν ἕτερον φαινο-
εἰκάζων εὕροι ἄν, καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος ἄλλα μὲν θριξὶν ἐοικότα ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν
νεφρῶν εἰς κύστιν ὁδὸν πέφυκεν οὐρητικοῖς ἀγγείοις γίνεσθαι καὶ καθόσον ἂν μήκους ἐν τοῖς ἐντὸς
ἀγγείοις ἢ συμπαγεῖς τε καὶ ὀπτηθεῖσι γίνονται τοῦ χυμοῦ, καὶ αἱ οἷον τρίχες παρατείνονται, καὶ
πολλάκις τοιαῦτα ἐν αὐτῶν οὔροις ἑωρακὼς οὐδὲν ἧττον τῆς γε διαγνώσεως ἐπορήσα-
ως φαμένους μὴ καλῶς διατεθῆναι τοὺς αὐτοὺς νεφρούς. ἔνιοι τε γὰρ τὸ πάθος ὥσπερ
ἐλεγχθέντες ὡμολογήκασιν, καὶ μέντοι τεθαρρηκότες τὴν θεραπείαν ἔσχον, ἀλλὰ
τοῦτο μὲν ἔξω τοῦ λόγου μέρος· ἡμεῖς δ' ἐπὶ προὐθέμεθα τὰς ἐφεξῆς αἰτίας τῶν φαινομένων

ἐν τοῖς οὔροις αἰτίας ἀποδιδόναι οὕτω δὴ πεποιήκαμεν, τάς τε δηλονότι ἐπὶ τοῖς καθέκαστον τῶν σωμάτων ἀποδιδομένας αἰτίας, τάς τε ἐπὶ ταῖς συστάσεσι καὶ προσέτι τὰς ἐπὶ τοῖς τῶν προϋφισταμένων χρώμασι καὶ ποσότητι καὶ συστάσει προσθέντες τῷ λόγῳ. ἐπεὶ δὲ ἔδοξε μέτρον ἀρκοῦν ὁ λόγος ἀπολαβεῖν, ἐνταῦθα μὲν τοῦτον καταπαύσομεν, ἵνα μὴ καὶ τοῖς ἐκδεχομένοις ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκτεινόμενοι φαινοίμεθα, τὸ μὲν γὰρ ἐν βραχέσι λόγοις ἀπαρτίζειν πολλὰς οὕτως ἐννοίας βούλεσθαι, συντομίας τε καὶ σαφηνείας, ἢ κακόμετρα φαίνεται, τὸ δὲ παμπολλὴν ἐθέλειν καὶ περαίνειν ἐπιτηδεύειν τε καὶ φιλοτιμίας κενῆς, ἀμφοῖν μὲν αἴτιον ἴσως ... πλὴν ἀλλ᾽ ὅμως καὶ προσήκοντος ἀνδρὸς ... καὶ βραχέσι λόγοις πολλὰς ὑποθέσεις συντιθέναι ... καὶ ὁ μὲν περὶ τούτου λόγος ὧδέ πῃ κείσθω, καὶ ἀπολειπότερον ... ἡμῖν δ᾽ ὅσον λείπεται μὴ τῷ μέτρῳ συγχωρήσαντος τοῦ λόγου ἐν ἑτέρῳ λόγῳ προσγράψομεν, κἄν τι δὲ λείπῃ τῷ λόγῳ, ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῖς καθολικοῖς ἐμπεριέχεσθαι τοῦτο λόγοις, εἰ δ᾽ οὖν παρ᾽ ἐκείνοις ... τυγχάνοντας ὅπως ἐχέγγυον μὴ μεμφέσθω πάντως αὐτίκα, ἀλλὰ προστιθέτω τὸ παραλειφθὲν εἰς τὴν τοῦ δέοντος πλήρωσιν, οὕτω γὰρ διὰ πλειόνων συνθήκη ἀπηλλαγμένος ... τὸ τέλος εἶναι τοῦ ... γενναία ἔσται μέθοδος:-:—

Τέλος τοῦ τετάρτου περὶ οὔρων λόγου:-:—

Τὰ ἔνδον ἐν τῷ β′ περὶ διαφορᾶς οὔρων λόγῳ:—

προοίμιον τοῦ β΄ περὶ αἰτίας ἱδρώτων λόγου:

Οἷόν τι τοῖς φιλοθεάμοσι συμβαίνειν εἴωθεν ἐπειδὰν ἔς τινα περικαλλῆ εἰσίωσιν οἶκον, οὐ γὰρ μόνον τὰ ναϊκὰ αὐτοῖς ἐξετάζειν γίνεται, βάθρα δηλονότι καὶ στοάς, ὑπανέχοντας καὶ κίονας, καὶ ὄροφον καὶ ὅσα ἐπὶ τούτοις φαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἔστι προσαποδέχεσθαι τοῦ οἴκου κοσμοῦντος ἐπιπλάσεις καὶ τὰς διαφορὰς χρωμάτων καὶ γραφῶν καὶ διαφανοῦς καταστρώματος, τοιοῦτόν τι κἀμοὶ συμβέβηκεν· οὐ μόνον τὰ ναϊκὰ τῇ τέχνῃ ἐσπουδακότι· ἀλλὰ περὶ τὰ κάλλος συγχυτὸν ἐμβάσιν ἀσφαλῆ τοῖς ῥηθεῖσι πεποιηκότα. ἐνθυμοῦντι δὲ περὶ λόγου τῷ περὶ αἰτίας οὔρων ἐδέησεν ὑποθέσθαι, ἵνα ὅπως οἱ ἐφεξῆς ὄντες τῶν ῥηθέντων ἐν ταῖς διαγνώσεσι λόγος ἐπ' ἀνήκουσαν ἀπαντήσωσι τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ αἰτίας οὔρων λόγος, πάλαι ποτὲ ἤδη ἐσπουδάσθαι ἅτε τῇ φιλοσοφίᾳ προσκείμενον, νυνὶ δὲ οὐκ οἶδα τί ὢν αὐτὸς ὀφθείη. τῶν γὰρ ἡμᾶς ἰατρῶν πάλαι τὸ περὶ φιλοσοφίαν φιλότιμον καταλυσάντων, καὶ μάλιστα τοῖς περὶ διαφορᾶς καὶ διαγνώσεως ἐπιγενομένοις λόγοις. ὥστε καὶ μέχρι τινὸς ἀνεβαλόμην τὰ ἐπὶ τοῖς οὔροις ἐξαρνηθέντας καὶ αἰτίας ἐξαγγέλλειν, πάλαι παραλειφθείσας, τῇ τῶν μετιόντων τὴν τέχνην ἀπραγμοσύνῃ, ἐπειδὲ πρὸς ἐμαυτὸν γενηθεὶς τὸ μὴ ἀτελῆ τὸν λόγον ἀφεῖναι ἀφεῖναι ῥᾳθυμίας τινὸς εὕρηκα. τὸ δὲ τὰ δέοντα προσγράψαι σπουδῆς τινὸς οὐκ ἀλλοτρίως, ἐπικεχείρηκα, τοῖς περὶ αἰτίας λόγοις θέμενος, πολλοῖς τοῖς ἐντελέσιν τὸν λόγον, ὅσοις αὐτίκα δηλονότι φιλοτιμίας λόγος μετῇ· ταῦτ' ἄρα δίκαιον νομισθὲν τὸ προσγραφῆναι τῇ πραγματείᾳ τὸν περὶ αἰτίας οὔρων λόγον τὸ μὲν αὐτὸ οὐδὲν λέλεκται καὶ τὸ δεῦρο ῥηθήσεται, δεῖν δ' ὅπως καὶ ἐπέκεινα αἰτίας ἤτοι ἐπὶ τοῖς λοιποῖς ἀσφαλῶς αἰτίας ἐπιθεῖναι. ἵνα τε ἡμῖν ὁ λόγος ῥᾳδίως προβαίνῃ τοῖς ἐκκειμένοις τοῖς λόγοις προσδεχθῇ ἢ ψόγου ἀποσταθῇ τῆς νεμέσεως. ἐπεὶ τοίνυν τάς τε ἐπὶ τοῖς χρώμασι καὶ συστάσεσιν ἀποδεδώκαμεν αἰτίας καὶ προσέτι τὰς ἐπὶ τοῖς πυρέξασιν, ἡμῖν τοι τοῖς ἐπὶ τούτοις πᾶσι λεγομένοις ἀποδοθήσονται αἰτίαι, λέλειπται γὰρ ὅσα περὶ λεπτότητα καὶ τὴν ἀνωμαλίαν καὶ τὴν τοπικὴν θέσιν τοῦ πυρέξαντος πέφυκε, καὶ προσέτι ὅσα περὶ πομφόλυγας καὶ εἴ τι ἕτερον ἐπινήχεται τῶν οὔρων ἐπιφανείᾳ, προσῆκον ἂν εἴη ὧδέ ποθεν ἀρξαμένῳ καὶ καὶ τὰς περὶ τούτων ἀποδοῦναι αἰτίας. ἀρξώμεθα δὲ καὶ περὶ τὸν ἑξῆς καθὼς ἂν ὁ λόγος προσήκων διασκευάσειεν. ἐπεὶ τοίνυν ἐν τοῖς κατὰ τὰ ἄλλα σύμμετροις πυρέξασι τυγχάνουσι καὶ ἡ λεπτότης προσοῦσα, τὴν γὰρ φύσιν ἐπισημαίνεται πέψιν, κατά τι δὲ ἀντιλαμβάνει καὶ τὴν τῆς πέψεως ἀποτυχίαν ἐδήλου. καὶ μὴ λεπτότητα ἄρα ἂν δὲ τραχύτητά τις ἂν φαίη τῷ ἀντιθετικῷ ὀνόματι τῇ λεπτότητι ἀποτυχίαν αὐτίκα κατηγορήσει τῆς πέψεως φύσεως τινὸς ἑτεροειδῆ οὐσίας ἀναπεπτάσης, τὴν τοῦ πυρέξαντος σωματικήν, ὥσπερ δὴ τὰ ἐναντία τούτων γλίσχρον δ' αὖ τις τοῦτο φαίη πολλὴν τὴν αὐτοῦ παχύτητα τε καὶ κολλώδη καθηγουμένης οὐσίαν. δι' ἣν καὶ πρὸς ἑαυτὰ συνέρχεται πυκνούμενα, ὅτε τοῦτο τύχῃ τὰ πυρέξαντα, ὥσπερ τὸ ὅπως τὰ οἷον διϊστάμενα προσεπιπλέκεται αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ διαφθορᾷ τῶν χυμῶν ὕλη, καὶ τὸ μὴ γλίσχρον ἐντεῦθεν ἄν τις τοῦ πυρέξαντος λογίσαιτο. νῦν δὲ ῥητέον περὶ τῶν βραχέων τι τὸ διαιροῦν αὐτῶν τὴν συνέχειαν, τάχα γὰρ ἐντεῦθεν, καί τις ἕτερος ἀναφανεῖ λόγος οὐκ ἀγεννής:- :-

α΄ περὶ αἰτίας λεπτῶν καὶ παχέων καὶ γλίσχρων πυρεξάντων:-

Ἐπεὶ τοίνυν ἐν τοῖς ἀκριβέσι πέψεσιν οὐδὲν τί μὴ κρατηθὲν φαίνεται, οἵ τε γὰρ χυμοὶ κρατηθέντες καὶ πεφθέντες ἀπηρτισμένως ἐκ τῆς φύσεως ἐκκρίσεως ὑποφαίνονται, τά τε νόθα καὶ διάφορα πνεύματα οὐδὲ τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσι τῆς συστάσεως ὑπὸ τῆς φυσικῆς θερμότητος ἐκνικώμενα. δηλονότι γὰρ ἤδη ὡς καὶ τί τούτων ἀποτυγχανούσης τῆς φύσεως, οἵ τε χυμοὶ ἀπεπτηθέντες, καὶ τὰ πνεύματα σύστασιν ἔδοξεν ἀναλαμβάνοντα φανῆ, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ὠμότητος καὶ ἀπεψίας λόγος τῶν χυμῶν πάλαι τῷ πρὸ τούτου λόγῳ ἀποδέδοται, ὧδε δεῖν ἦν προσῆκον καὶ τοὺς περὶ ἐπικρατήσαντος νόθου πνεύματος ἀποδοῦναι λόγους

θεόν

πέψεως

ἵν' ὅπως διὰ ποίαν ἐστὶ τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὰ προσήκοντα λόγου ἀφθόνου καὶ τὸ ζητούμενον ἀνεύρητον αὐτὸ περιποιήσαντο:-

περὶ αἰτίας γενέσεως τῶν νόθων πνευμάτων:-

β ὅτι τοίνυν ἐν τοῖς περὶ ἡμᾶς φαινομένοις στοιχείοις γίνεσθαι πνεύματα· νηνεμίαι γὰρ ἐν τοῖς σφοδροτάτοις ψύχεσιν εἰσὶ τε ταῖς ὑπερβαλλούσαις θερμότησι, τοιοῦτόν τι κἀπὶ τῶν ἡμετέρων τούτων σωμάτων, ψύχεσι μὲν γὰρ ἐσχηκότων μεγίστων, ἢ τοῦ θερμοῦ ἀτονήσαντος τελείως πήξεις τῶν χυμῶν ἐκ ψύξεως ἐπιγίνονται καὶ τὰ πνεύματα οὐκ ἐγείρεται, μέχρι τινὸς τοῦ τότε δεόμενα τῆς θερμότητος· ὥσπερ δὴ τὰ κἀπὶ τῶν σφοδροτάτων καύσων. καὶ ἄλλως διακαῶν οἱωνδή τινων πυρετῶν ἀποπληθυνομένης πάσης αἰτίας πνεύματος, ἐπιγενομένης ταῖς ἤδη τοῦ θερμοῦ ἀναπνοῆς ὥσπερ διαμαχομένης τῆς φύσεως, καὶ τοὺς ψυχροὺς διαχέοντι καὶ πέττειν χυμοὺς πειρωμένης. ἀπογεννᾶται πνεύματα διάφορα, κατά τε τὸ ποσὸν καὶ τὴν σύστασιν, τὰ μὲν βραχύ τινος μεταβολῆς δεόμενα καὶ πέψεως, τὰ δὲ αὖ μικρὸν δὴ καὶ τὰς πάσας διαπεφευγότα τῶν πέψεων, ἔτι ἐπικρατοῦντα φαίνεται, καὶ τοῦτο μάλιστα κἀπὶ τῶν ὅσα ἐνθάδε γινομένων ἐν ταῖς περὶ ἡμᾶς ἀναθυμιάσεσι. ψύχους μὲν γὰρ προεπιγενομένου σφοδροῦ, καὶ ὑετῶν καὶ χιόνων παμπαν μὲν κρατησάντων τά τε πνεύματα οὐκέτι φαίνεται, μηδ' ὅπωσθεν οὖν ἀρχὴν κινήσεως προεπιγεγονυίας πνεύματος καὶ πήξεις τῆς ἐπιλαμβανούσης τὰς ἐπιγεννώσας ὕλας τὰ πνεύματα. ἐπειδὰν δέ τι τὸ μὲν φυσικὸν θερμὸν ἐπιλάμπει καὶ κρατεῖν ἤδη τῆς ὕλης ἄρχηται, ἡ δ' ἐκ πήξεως συνέχεια λύεται, τὰ πνεύματα τὴν σύστασιν ἀπολαμβάνειν ἄρχεται, καὶ τὸ μὲν τῆς ὑποκειμένης ὕλης καὶ τὸ πάχος, ἀθρόως τοῖς πόροις διατρέχουσι καὶ τὰ μέτρια μὴ ὄντα τοῦ θερμοῦ πάνυ κεκρατηκότος, παύεται πεφθέντα πλείω δὲ καὶ ὑπὸ τὴν τῆς θερμότητος ἐπικράτειαν διωθεῖται μὲν βραχύ τι ὅσον ἀκμὴ πρὸς ἑαυτὰ δὲ συστάντα τε καὶ πιληθέντα τῇ τε πρὸς ἀμυδρότητι καὶ τεφρώδει ἐπιγινομένῃ πλέονος τῆς παρασκευῆς δεόμενον ἐκ διαχύσεως. καὶ οὕτως ταῖς τε ἑκάστην μεταβολαῖς, διαφέροντα καὶ τὰ καταστήματα γίνεται, ὃν μὲν οὖν λόγον τὸ περιέχον τοῦτο καὶ ἡλιακὸν θερμὸν πρὸς τὰ περὶ ἡμᾶς στοιχεῖα κέκτηται, τὸν αὐτὸν δὴ καὶ τὸ περὶ τὴν καρδίαν ἔμφυτον πῦρ πρὸς τὰς τῶν ἐν ἡμῖν διαφόρων χυμῶν οὐσίας, ἀλλ' ἐπειδήπερ ταῖς μὲν καὶ φύσει καὶ προσηκούσαις πέψεσι τὰ ἔμφυτα καὶ φυσικὰ ἀπογεννᾶται πνεύματα, ταῖς δ' αὖ ἀποτυχίαις τῶν πέψεων τὰ νόθα τε καὶ λυποῦντα γίνεται πνεύματα. τὰ δέ τὴν συνέχειαν τῶν ὑφισταμένων λύοντα, πνεύματά τινα ὑποπλέκεται νόθα καὶ διεφθαρότα τυγχάνει, ἀκόλουθον ὧδε ἡ τῆς συνεχείας ἐν τοῖς ὑφισταμένοις διαχύσεις, καθ' ὅσον ἂν ἐπικρατῇ καὶ τὸ πνεύματος ἀφίεται· ὥσπερ κἀπὶ τῶν διεξιόντων νεφελῶν ὡς σκιὰ πνευμάτων ἐπισημαινόμενον φαίνεσθαι:-:-

περὶ αἰτίας γενέσεως τῶν ἐπιφαινομένων πομφολύγων

γ ἐπειδὲ τὰ διαγελώμενα καὶ μετεωριζόμενα ὑφιστάμενα καὶ ὅσα δή τινες ἐπινηχόμενα τοῖς οὔροις πομφόλυγες διά τι πνεῦμα γίνονται νόθον. προσήκει καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ἀποδοῦναι αἰτίας, εὐθὺς τοίνυν χρεὼν μεμνῆσθαι, ὡς ὅτι τε αὐτὰ αἱ ποσαὶ τῶν πνευμάτων, ὅτε αὖ αὐταὶ ποιότητες, τὰ μὲν γὰρ πλείω τὰ δ' αὖ ἐλάττω, καὶ τὰ μὲν λεπτότερα τὰ δ' αὖ παχύτερα, καὶ τὰ μὲν τούτων ψυχρὰ τὰ δ' αὖ θερμά, καὶ δὴ προσεπιμίγνυνται ταῦτα χρεών, τὰ μὲν ἔστι πολλά τε καὶ παχέα καὶ ψυχρά, ἢ ἕτερα δ' ὀλίγα καὶ παχέα καὶ θερμά· ἅτε μὴν ἐπιδιαιρῶν τὸν λόγον τά τε πολλὰ ἐπὶ δὲ τοῖς καὶ ὀλίγα μέτρα καὶ ὁρισμοὺς αὐτοῖς ἐπιθεῖς, τά τε παχέα καὶ λεπτά, καὶ πρὸς τούτοις τά τε θερμὰ καὶ ψυχρὰ πολλὰς ἂν ὅρους συμπλεκων διαφορὰς τῷ λόγῳ, ὥστε καὶ πολυπραγμονοῦσ' ἐνταῦθα τὰς ἐπὶ τοῖς ὑφισταμένοις μὴ τὸν οἰκεῖον τηροῦσι τόπον, καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς διαφοραῖς τῶν πομφολύγων γνοίης ἂν αἰτίας. τὰ μὲν οὖν παχύτερα τῶν πνευμάτων τὰς πομφόλυγας ἐπιφαίνεται μείζους· τὰ δὲ λεπτότερα ταῖς τῶν ὑφισταμένων δασυτέρας, ὥσπερ αἱ ποσότητες τούτων ταῖς τῶν πομφολύγων ἀναφοραῖς

[Marginal notes: τῆς; τοῦ καταστήματος; σημείωσαι; κατά; ἀτελέσιν τινὰ καταφρονηθείσης πέψεως, καὶ πιστοῦ τὸ δὲ ἢ προβαίνει διαχύσεις; ἢ τὰ δ' αὖ πολλά τε καὶ παχέα καὶ θερμά, ἀλλὰ δ' ὀλίγα καὶ παχέα καὶ ψυχρά]

ποσότητι καὶ τοῖς τῶν ὑφισταμένων ἀπὸ τοῦ πυθμένος ἀποστάσεσι. καὶ τοῖς ἐπὶ πλεῖον διασκεδασθεῖσιν αὖ δὴ ποιότησι συνεπιμαρτυρηθεῖσιν ἀφ' ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς χρώμασι, συνεπιμαρτυρουμένων ποιοτήτων. καὶ γοῦν ἐπαναληπτέον ὡς οἷόν τε τὸν λόγον. καὶ διασαφητέον ὧδέ πως. τῶν εἰσιουσῶν τροφῶν ἐν τῷ σώματι αἱ μὲν τῇ πρώτῃ καθομιλήσασαι πέψει, καὶ ἔτι πνεῦμα τοσοῦτον ἐν αὐτοῖς ἐσκέδασαν τῇ φυσικῇ ἀνομοιότητι θερμότητι: τοῖς δὲ τὸ τῆς δευτέρας πέψεως ἐδέησεν, ἔτι μᾶλλον ἀναπεπλησμένον κεκινημένας τὸ πνεῦμα, ἐνίοις δὲ καὶ τῆς τρίτης πέψεως. ὅσα δὴ τὰ πάμπαν ὠμὸν καὶ φθαρτικὸν μικροῦ δεῖν ἀπογεννῶσι χυμόν, ἔξω δὴ κατὰ τῶν ἐν γαστρὶ καὶ φλεψί, καὶ πορρωτέρω ἔτι χυμῶν δεῖ σκοπεῖν. ἐπειδὰν οὖν τι περὶ τὴν πρώτην πέψιν γεννηθὲν ᾖ πνεῦμα καὶ τὴν ἔξοδον ζητοῦν, πλανώμενον συνδιαχωρηθῇ τοῖς οὔροις, λεπτὸν μὲν ὂν καὶ μέτριον πομφόλυγάς τινας ἐπιφυσῆσαν τῇ τοῦ οὔρου ἐπιφανείᾳ ἅμα τῷ ψυχθῆναι τὸ οὖρον. καὶ ταύτας διασκεδασθὲν διέλυσεν ἀπὸ βραχύτητος ἀρχῆς, τῇ τοῦ πνεύματος ἐπιγενομένῃ συστάσει, παχυτέρου δὲ καὶ πλείονος συνεκκριθέντος τοῦ πνεύματος, καὶ τὸ ὑγρὸν κινήσαντος καὶ συστρεφθέντος ἐπιτηδείως ἔχοντος, πομφόλυγες μὲν ἐγένοντο περὶ τὴν ἀτμίδα, ἐκπέφθασαν δὲ διαλυθῆναι μὴ διαπνευσθέντος, ἀλλ' ἀναπλησθέντος τῇ παχύτητι τοῦ πνεύματος, καὶ αἱ μὲν πομφόλυγες τῶν ἐν γαστέρα μᾶλλον πνευμάτων γινομένων σύμβολα, ὅσα δὲ πνεύματα περὶ τὴν δευτέραν ἐπικρατοῦντα φαίνεται πέψιν τὰ ὑφιστάμενα μετεωρίζει τοῦ πυθμένος κατὰ λόγον, ὥσπερ τὰ ἔτι κεχωρηκότα περὶ τὸ τοῦ σώματος βάθος διασκεδάννυσιν ἤδη καὶ τὰ ὑφιστάμενα ἐπὶ τὴν τῆς ~~ἀναγωγίας~~ ἐπικρατείᾳ ἀναγωγίαν. ἐπὶ τὸ πλεῖον γεμὴν ταῦτα καὶ θερμοῖς συναναφαίνεται πάθεσι, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ διὰ βάθος μᾶλλον χωρεῖ, ἐπιγεμὴν τῶν ὠμῶν καὶ ἀπέπτων ὑφισταμένων πετομένων μετεωρίζονται τὰ ὑφιστάμενα τοῦ πλείονος θερμοῦ, πλείονα μὲν διαλύοντος πεπηγυῖαν ὕλην, οὐκ ὀλίγα δ' ἀπογεννῶσι πνεύματα, πλειόνων δὲ γενομένων πνευμάτων, ἀλλ' ἐπειδὰν ὑπάρχῃ μὴ ἡ ἐκ φύσεώς τε καὶ πεπτικὴ δύναμις, ἡ δ' ἄπεπτος ἐκείνη καὶ ὠμὴ κατακρατηθῇ ὕλη, ἤδη μὴ ὑποκαταβαίνειν ἔχει τὰ ὑφιστάμενα τῶν πνευμάτων μεσουμένων. τέλος δὲ καὶ διατμηθέντων ὑφιζάνει πρὸς τὸν πυθμένα γ' κοινὸν δεῖ δὲ ἐν τοῖς τοπικοῖς ἐπισημαίνεσθαι καὶ τοὺς πεπονθότας τόπους ὑποσημαίνεται:-:-

ον δ

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ διαφερόντως τόπους ὑφισταμένων :- -:-

Τοῦ γάρ τοι διαστήματος τοῦ χρώματος καὶ τὴν τοῦ σώματος ἠκονισμένου ἰδέαν, καθ' ἃ ἂν μέρη τοῦ σώματος τὰ +χρώματος

: τοὺς ὑφιστάμενα τελείαν τὸν οἰκεῖον τόπον ἀπειληφότα, καὶ τοὺς τόπους ἐκείνους μᾶλλον τοῦ σώματος πεπονθέναι δηλοῖ. καὶ εἰκότως. τὸ γάρ τοι νόθον τοῦτο καὶ φθαρτικὸν πνεῦμα καθ' ὅσον ἂν ᾖ κρατικώτερον καὶ τὴν ὕλην ἀπωθεῖται πορρωτέρω ἐπὶ τὰ μετέωρα τοῦ πυθμένος τῆς ἀτμίδος ἐξαίρειν; δέον οὖν ὑφίστασθαί τε καὶ ἀποκρίνεσθαι ταύτην ὑπ' οὐδενὸς ὠθούμενον πνεύματος, καθάπερ κἂν τοῖς κατὰ πλάτος τοῦ χρώματος τὰ ὑφιστάμενα διαλύουσι, τὰς κατὰ πλάτος ἀλγηδόνας τοῦ σώματος ὁρῶμεν πεπλανημένας γινομένας, καθὼς αὐτοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λέλεκται. τοῦ γάρ τοι πνεύματος τὴν ὕλην ἀποθλίβοντος, καὶ μᾶλλον ἢ τύχοι βραχεῖαν οὖσαν καὶ ἄπεπτον, καὶ διαπλανηθεῖσαν κινουμένην εἰς ἅπαν τὸ σῶμα, βάρος μὲν ἐπάγεται τῷ πλήθει τοῖς ὀρεξιν· ἄλγος δέ τι τῇ κινήσει τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ τῆς ἐπαγομένης ἀνομοιότητι, καθάπερ ἐπὶ τῶν ÷ ἀνομοιότητι

πομφολύγων ἀλγηδόνας κεφαλῆς, ἢ νεφρῶν δηλοῦσι, καὶ προσέτι καταρροίας εἰς πνεύμονα καὶ πῶς ἄλλως περιουσίαν πνεύματος. ὁποῖα μὲν αὐτῶν θέσις τοῖς διαγνώσεσιν ἀπέδωκεν, ὁ δὲ λόγος νῦν ἐπιζητεῖ καὶ τὰς αἰτίας, ὅτι μὲν οὖν ἕκαστον τούτων ὑφ' οἷου δή τινος ἐπεισιόντος τοῦ φυσικοῦ πνεύματος ἐπιγίνεται αὐτὰ φησὶ δηλοῖ τὰ πράγματα ὁσημέραι ὑφ' οἵας δέ τινος κινήσεως πρὸς φύσιν πνευμάτων ἐπιγινομένων καὶ : γινομένων

τηξιῶν αἱ ὑποκείμεναι ὕλαι δηλονότι κάτω τε καὶ ἄνω κινοῦνται, καὶ μαρτυρήσει τῷ λόγῳ τὰ τηκόμενα τῶν ὑλῶν καὶ πομφόλυγας ἐκθλίβειν ποιοῦντας τά τε ψυχρὰ κινήματα δέδηλεν. αἱ τοίνυν ὥσπερ σπεύσαι-

:ἐπιφάνειαν

στεφάνην περιδραμοῦσαι τὴν τῆς ἀμίδος περιφάνειαν πομφόλυγες μικραὶ μὲν οὖσαι καὶ πρὸς ἀλλήλας συνεπτυγμέναι, ὑπὸ παχυτέρου καὶ μὴ ῥᾳδίως διαφορουμένου γίνονται πνεύματος. τὸ μὲν οὖν ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν οὕτω χωρῆσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀναγόμενον δηλοῖ κεχωρηκέναι τὸ πνεῦμα, τὸ δ' οὕτω παχὺ καὶ γλίσχρον εἶναι, ὡς μὴ μετεωρίζειν τι καὶ μεγεθύνειν τὰς πομφόλυγας, ἀλλ' ἀναπεπλέχθαι ἔτι καὶ περὶ τὴν ὕλην συνεστράφθαι ὡς βραχέος ἀπεχόμενον μόλις πομφόλυγας. ἔτι πρόσουλον εἶναι μαρτυρεῖ τὸ πνεῦμα καὶ μὴ ῥᾳδίως διαφορούμενον. καθόσον μέντοι αἱ πομφόλυγες μετεωρίζονταί τε καὶ ἀπεκτείνονται ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀφίστασθαι μὲν ἤδη τῆς ὕλης διαφορούμενον τὸ πνεῦμα, τὰς δὲ ἀλγηδόνας ἀπεωρεῖσθαι λέγομεν, καὶ

ζω μᾶλλον εἰ τῷ χρόνῳ κατηγορεῖται τοῦ πνεύματος, ὡς γὰρ ῥᾳδίως ἔωθεν ἐπαίρειν αὐτήν. τὰ τάχα τῶν πνευμάτων ἐπειδὰν μέντοι καταρρυείσης τῆς τὰ πνεύματα ἐπεγειρούσης ὕλης τὸ πεπέφθαι ἤδη, ἐπινήχονται μὲν περὶ τὰ μέσα τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀμίδος ἐπισυνηγμέναι πομφόλυγες, ἔτι δὲ καὶ στεφάνη πομφολύγων ἐπινήχεται μηδέν τι ὀδύνης ἔτι διασημαινομένη καταρρυείσης ἤδη τῆς ἐμπνευματουμένης ὕλης καὶ ἀκμαζούσης περὶ τὸν πνεύμονα ἡ κάθοδος γίνεται τότε δὴ τότε ἡ καταρρυεῖσα ὕλη τῶν περὶ τὸν πνεύμονα συνδιεσπάσθαι πνεύματι ἔτι μᾶλλον πεφθῆναι. τὸ δὲ διωθεῖσθαι κρατησάσης ἤδη τῆς φύσεως ἐκκρίνεται μὲν ἐπιμαρτυρεῖται δὲ τῇ περὶ τὸ μέσον ἐπινηχομένῃ πομφόλυγι, τῆς αὐτῆς δ' αὖ κινήσεως περὶ νεφροὺς καὶ κύστιν γινομένης ὑφ' οἵας δή τινος συμβαινούσης στενοχωρίας, καὶ πνεύματά τε ἐπιγίνονται καὶ πομφόλυγες ἐπεγείρονται, ἢ μᾶλλον δὲ κινήσεως περὶ τὰ ἀσθματικὰ γινομένης ἀγγεῖα, καὶ πνεύματος ἐντεῦθεν γεγονότος, καὶ συνδιαδοθέντος τοῖς οὐρητικοῖς ἀγγείοις, αἷμα ἀναμιγνύονται μετὰ τοῖς οὔροις συγκρινομένοις δὲ ἐπιφαίνεται πομφόλυγας πυκνοτάτας ἐγείροντα. ἐπιφαίνεται μέντοι

ἢ οἷον τριχί

ὧδε ἐνίοτε ἢ τῆς γονῆς αὐτῆς ἀμαρτήματα, ἢ τῶν νεφρῶν σὺν διαθερμανθέντων συντήγματα καὶ δὴ καθόσον μὲν γὰρ αἱ πομφόλυγες, μείους τε καὶ πυκνότεραι καὶ προσμένουσι αὐτὴν τὴν στεφάνην περιτρέχουσι, πλείω τε καὶ κραταιότερα καὶ λεπτότερα τὰ πνεύματα ὑποδεικνύουσι, ἅτε ἔτι προσισχόμενα τῇ ὕλῃ, καθόσον δ' αὖ τἀναντία τοῖς ῥηθεῖσι γίνεται, καὶ ἡ τοῦ πνεύματος ἀθρόα ἀνάλυσίς τε καὶ διαφόρησις ἑτοίμως διαγινώσκεται, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ πνεύματος λόγος οὕτως ἀποδεδείσθω ὧδέ πη καὶ κείσθω. ἱκανοὶ γὰρ καὶ τέλειον τὸν σκοπόν, καταστοχαζόμενον καὶ τὰ λείποντα προσεξευρίσκειν τῷ λόγῳ ῥητέον δ' ἐφεξῆς τῷ λόγῳ καὶ περὶ τῶν διαφόρων περὶ τῆς στεφάνης ἑτεροειδῶν χρωμάτων:-

ον ε ## περὶ αἰτίας τῶν ἑτεροχρόων ἤτοι τὴν ἐπιφάνειαν στεφανῶν :-

Ἐπεὶ τοίνυν παντὸς ὑγροῦ ἐξ ἑτεροειδῶν συγκειμένου οὐσιῶν τὸ παχύτερον χωρεῖν πρὸς τὸν πυθμένα πέφυκεν ἀνάγκη ἄρα τὸ λεπτότερον ἐπινήχεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐναντίοις δέδεικται τὰ λεπτότερα τελέως ἀπαθέστερα ῥᾳδίως μὲν ὑφ' οἵας δή τινος αἰτίας ἀλλοιούμενα προχείρως δι' αὖ καὶ διάδηλα γινόμενα, ἐντεῦθεν οὖν ἀντιρρόπων μὲν τῇ δυνάμει τῶν λειπομένων πεφυκότων χυμῶν, καὶ ἰσοτόνως τῶν χυμῶν τὰ οὖρα χρωννύντων, οὐδεμία τις ἐπίδηλος στεφάνη διαφαίνεται νικώσης δ' ἢ νικωμένης τῆς δυνάμεως, καὶ τὰ χρώματα τῆς στεφάνης ἄλλοτε ἑτεροῖα φαίνεται, ὁπόταν δηλαδὴ τὰ οὖρα προσφυῶς ἔχῃ στεφάνην πυρσάν, καὶ ταῦτα μὲν οὕτω, ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν οὔρων τὰ μὴ κεκτημένα πυρωθησόμενα μεγάλην μὲν τὴν ἀποτυχίαν τῆς πέψεως δηλοῦσι. ἐπαξιολογοῦσι δὲ τῆς πέψεως αἰτίας δηλοῦν χρεὼν ἂν εἴη ἐπὶ τούτοις αἰτίας ἐπελθεῖν τῷ λόγῳ, οὐκ ὀλίγα λυσιτελούσας τοῖς διαγνωστικοῖς :- : —

ον ς ## περὶ αἰτίας τῶν ἀνυποστάτων οὔρων :-

Τὰ τοίνυν διὰ ἐσχάτην ἀπεψίαν ἀνυπόστατα τῶν οὔρων φαινόμενα, διὰ αὐτὸ μὲν τοῦτο τὸ μὴ πεπέφθαι τὴν ὕλην οὐδὲ πυρωθησόμενα γίνεται. συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τὰ χρώματα καὶ αἱ οὐσίαι. ἐπεὶ γάρ τοι τὸ πυρωθησόμενον δέδεικται περίττωμα τὸ ἐν τῆς τρίτης πέψεως, δεόντως ἂν μὴ ὀφθὲν τὴν ἐπέκεινα πέψιν ἀτυχηθεῖσαν δηλώσει.

ξα ὅταν μὲν γὰρ πέψις ὕλης ἢ περιττώματος τινὸς ἀπορία γίνεται, ἢ γὰρ ...

πέττεσθαι γινομένης μή τι καὶ περιττὸν ἀποκριθῆναι, ὁπηνίκα ἡ πέψις μὴ ἐπιχειρήσασα ἢ οὐδὲν τὸ ἐπὶ τὸ πέ-
ττειν περιττὸν ὀφθῆναι. ἐμφαίνει μέντοι ἀξιόλογος ἀκριβέστερον διελέγξασα τὰ οὖρα, ὅν καὶ ἀπεψία ἐστὶν ἐ-
πείπερ τὰ πεφυρμένα παχύτερα τοῦ χυμοῦ κατὰ τὸν τῆς ἀναλογίας λόγον τυγχάνονται. ὅπερ γὰρ αὐτὰ
τὰ χύματα τότε λεπτότερα τοῦ δέοντος πρόεισι, ἐπεὶ γυμνὴν τὰς ἐνδείας τε καὶ ἀτροφίας ἡ φύσις ἀποφέρουσα
χυμοῦ τοῦ θρέψοντος, ἐλλείπει καὶ κατὰ τὰ πεφυρμένα, τῆς γάρτοι θρέψεως μὴ προηγησαμένης οὐδὲ γὰρ τὸ
ἐπόμενον περιττὸν ὀφθῆναι, διὰ ταῦτα δὴ ταῦτα, κἀπὶ τὰς ἀξιολόγοις τῆς μακρᾶς χρονίου κενώσεως ἀνυπόστα-
,τὰ τὰ οὖρα φαίνεται, ἤτοι ἐνδεῖ τὴν ὁρμὴν τῶν περιττωμάτων τῆς ἐκκρίσεως εἰληφότων, ἢ διὰ τὴν κένωσιν αὐτοῦ
τινος ἀκολουθούσης τῇ πεπτικῇ δυνάμει. ἐπεὶ δὲ τούτοις καὶ διαφθορὰν τῆς ὕλης πλέω, ἀφ' ἧς μηδέν τι
προσλαβέσθαι ἥκιστα τὴν φύσιν, ὅπῃ μὲν γὰρ ὕλη πρόσφορος καὶ θρέψις ἂν ἐπιγένοιτο καὶ περιττὸς τινος
περὶ ταῦτα ὡς εἴρηται ἐκκρίσεως. ὁπηνίκα δὲ ὕλης δεούσης ἐνδέοι, ἢ τὸ μὴ προσεῖναι, ἢ τῷ προσοῦσαν πάμ-
παν διεφθάρθαι τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι, ὅταν τραφῇ τὸ ζῷον, οὐδὲ περιττὸν τὸ ἀποθρέψεως μὴ ἀποδοθὲν
ἐκκρίνεται, ἐχθ... μέντοι καὶ διὰ συναγωγὰς παντοίας ὕλης ἐκ τε φλεγμονῆς καὶ τινος ἑτέρας διαθέσεως
ἐπὶ θερμότητι πλείονι ἐφθηκυῖα ἐν τὰ περιττὰ πρὸς ἀμιγνοῦ χυμοῦ, ὁ τελείας πέψεως χωρὶς πεφυρα-
μένων τε τὰ ὑγρὰ μένα ὅπῃ γὰρ τύχῃ πλεονεκτοῦσα θερμότης ἀμετρος, ἐκεῖ πῃ καὶ οἱ πλείους τῶν χυμῶν
ἐφθήκονται καὶ τὰ περιττὰ συνεφθήκονται. καὶ τοῦτο μαθεῖν ἐστὶν ἀπὸ τῶν ὁσημέραι γινομένων σιτί-
ων. καὶ γάρτοι κἀκεῖνα μετὰ μετρίου τινὸς φλογμοῦ ἐπιτεθεῖσαι ὁμοῦ δή τινι μετὰ τοῦ σώματος ἐπι-
σπῶνται τά τε πλακώμενα καὶ τὰ πορρωτέρω, κἂν ὅποι ἀέρα ὄντα μοῖραν τύχοιεν, τῇ ἀνθολκῇ τῆς
ἐπιμονῆς θερμότητος, εἰ τοίνυν τοσαῦτα ἐπιτήδεια δεδίωκται σημεῖα, πολλῷ ἂν οἶμαι πλέω φλεγμο-
νῇ τε καὶ ἐρυσιπέλας, καὶ τῆς παραπλησίας διαθέσεως ἐφθέωσιν ἐκεῖσε, νόσον ἥκοι. οὕτως τε καὶ τῆς φύσεως
ἐκεῖ πῃ τὰ περιττὰ διωθουμένης διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῶν μελῶν ἀτονίαν ἐπὶ τῇ σωρείᾳ τοῦ πλείονος
πέφυκε γάρτοι καὶ τοῦτο διὸ οἷον δή τινα λόγον ἠσθενηκότος μορίου ἐκδοσιν πᾶν ἀέρος ὠθεῖσθαι. ἐπεὶ
γὰρ τὸ πεπονθὸς μὴ τὴν προτέραν πέφυκε κεκτῆσθαι δύναμιν ἀποκριτικήν, τῇ τῆς ὕλης ἐπιφορᾷ βα-
ρυνθὲν οὐ μόνον οὐκ ἀποτρέπεται τῶν ἐπιρρεόντων τὴν ὕλην, ἀλλὰ καὶ τῶν προσεπιρρεόντων ἐπιδέχεται ἀποσκευὰς ἐοικ-
ὼς ἀπορρέουσι δύναμιν. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ἀνυποστάτων οὔρων λόγος ἀρκούντως οἶμαι ἐνθάδε ταύτῃ ἀφίσθω:- :- :-

περὶ τῶν τῆς τῶν κατὰ τὰ γένη καὶ ἡλικίας οὔρων αἰτίας:

ζʹ ουν Δεῖ γὰρ καὶ τὸ μὴ τοῖς λόγοις ἐπιμηκύνειν πραγματεύεσθαι, ἤμεσ δ' ὥσπερ ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς ἀπαιτούμενοι λέ-
γομεν δι' οἵας δή τινας δηλονότι αἰτίας, ἕτεροιά τὰ οὖρα. ταῖς διαφόροις ἡλικίαις ἀποδίδονται ὥραις
τε καὶ χώραις, καὶ διαίταις καὶ τρόποις. οἷοις δή τισιν ἑτέροις καθάπερ τοῖς περὶ διαγνώσεων οὔρων λέλεκται
οὕτω γὰρ ἀποδοθέντος τοῦ λόγου τέλος ἂν ἀπείληφεν οἶμαι καὶ ὁ περὶ αἰτίας οὔρων ἐπιλαβὼν λόγος. καὶ αὖ
ἐπ' ἐκείνοις δέοι ὡς ἂν τὸ ἀξιόπιστον τῶν αἰτιῶν ἀποδοθέντων ἐπιλάβοιεν. ἵνα δὲ μὴ τε εἶδος τοῦ ὅλο-
γος δόξῃ καὶ διάλειπτος, προσεπιθήσομεν καὶ τὰ ἐπὶ τοῖς περὶ διαγνώσεως διορισθεῖσι λόγοις κεφάλαια
ἵν' ὅπως ἐπ' ἐκείνοις τὰς αἰτίας κατασκευάζοντες δηλώσωμεν τὰς πίστεις πράξομεν τοῖς ἀποδείξεσιν:- :-
διαγνώσ ἀνδρῶν οὖν ὑγιαινόντων ἐχόντων οὖρα ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα, καὶ συμμέτρως ἔχοντα κατά τε σύστασιν
καὶ πεφυρμένον. καὶ τούτου μὲν ἀποδέδοται ἡ αἰτία, τὰ καθέκαστον ὡς τῷ πρὸ τούτου λόγῳ διορισαμένω-
αἰτία μοι. ὅμως γε μὴν καὶ ταῦτα βραχύ τι φάναι τὸν λόγον ἀναλαμβάνοντι. ἐπεὶ γάρτοι δέδεικται τοῖς
συμμέτροις πέψεσι τοῦ αἵματος, καὶ τὴν χολὴν συμμέτρως κατακρατεῖν ἀποδίδοσθαι, ἢ τοι ξανθὴν
ἢ πυρρὰν δηλονότι. εἰκότως ἂν τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐκεῖσε διαδιδομένων χυμῶν ξανθῷ τῷ χρώματι τυγχά-
νοντι καὶ τῇ τοῦ ὀρρώδους ἐπιμιξίᾳ χυμοῦ, ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα τὰ οὖρα ἀποδοθῆ σύμμετρα
δὲ τὰς συστάσεις ἐπ' ἀκριβεῖ τῇ πέψει, λευκὰ δὲ καὶ λεῖα καὶ ὁμαλὰ καὶ πρὸς τὸν πυθμένα χωροῦντα

τὰ ὑποστάματα γεγονότα, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ τρίτῃ πέψει προσήκουσαν ἀνομοίωσιν μαρτυρεῖ. ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζόντων καὶ εὐκράτως ἐχόντων ἀνδρῶν τὰ οὖρα ὁποῖα εἰσὶ καὶ πρόσθεν μὲν λέλεκται, καὶ αἱ ἐπὶ τούτοις ἀπεδόθησαν αἰτίαι, καὶ νῦν δὲ αὐτῶν ἐπιμνησθῆναι ὅσον μὴ [illegible] ἦν, προσῆκον ἂν εἴη καὶ τῶν λοιπῶν ἐπὶ ταῖς διαγνώσεσι ῥηθέντων ἐφάπτεσθαι, ἵνα ὅπως καὶ τῶν αἰτιῶν ἀποδοθεισῶν ἄρτιος ἡμῖν ὁ λόγος ἀποδοθείη. γερόντων τοίνυν οὖρα πρὸς τὸ λευκὸν ἤδη χωροῦντα φαίνεται ὑπόλεπτα, τὴν σύμμετρον διαφυγόντα σύστασιν, καὶ κάτω τὰ ὑποστάματα, καὶ οἷον ἴνωμα ἔχοντα:· Παίδων δ' ἢ κομιδῇ νέων τῷ μὲν χρώματι ὀλίγον τῶν τε ὑποπύρρων καὶ ὑποξάνθων δέουσι· μικρὸν δὲ τὴν ἐπιβαίνουσι τῇ συστάσει τῶν ἀκμαζόντων, πλείω δὲ τὰ ὑποστάματα ἔχουσιν, ὁ μὲν οὖν ἐπὶ διαγνώσει λόγος τοιοῦτος εἴρηται ἀπεδόθη. τὰς δὲ αἰτίας ὧδε καταμαθητέον. ἐπεὶ τοίνυν ἡ τῶν γερόντων ἡλικία καθόσον ἂν προίῃ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον ῥέπει, εἰκότως ἄρα καὶ τὰ οὖρα λευκά τε καὶ λεπτὰ ἀποδίδωσι τοῦ μὲν ἐμφύτου ἤδη μαραινομένου θερμοῦ. τῆς δὲ πέψεως ἐλαττουμένης τε καὶ ἀμαυρουμένης τῇ τῆς ψύξεως ἐπικρατείᾳ, διὰ ταῦτ' οὖν εἰκότως καὶ τῆς θρέψεως γινομένης βραχείας, καὶ τὰ ὑποστάματα κάτω φαίνεται τῇ τῶν τρεφόντων ἀναλογοῦντα χυμῶν προσλήψει· ἐπεὶ γὰρ ἐκεῖνοι μόγις ἕψονται. τῷ τε τὴν ἀνάδοσιν ἀπημαυρῶσθαι, τῷ τε τὴν πέψιν κεκωλῦσθαι, δεόντως ἐλάττω τε καὶ ἀπεπτότερα λοιον
φαίνεται τὰ ὑποστάματα. τῶν γε μὴν παίδων πολὺ τυγχάνον τὸ φυσικὸν καὶ ἔμφυτον θερμὸν μετὰ πλείονος τῆς φυσικῆς ὑγρότητος τὰ μὲν χρώματα τῶν οὔρων ἐνδέοντά πῃ τῶν ἐπὶ τοῖς ἀκμάζουσι προσβάλλεται τῇ πλείονι ἐξυδαρουμένα ὑγρότητι· τῷ δὲ πεπλεονεκτηκέναι τὴν ἔμφυτον θερμότητα ἄμεινον καὶ τὴν σύστασιν ἀποδοθῆναι γέγονεν τῆς ἐπὶ τοῖς ἀκμάζουσιν, ἡ γάρ τοι πλείων ἐμφύτου θερμότης κρείττους καὶ τὰς πέψεις ἀπεργάζεται, ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀκμαζόντων θερμότης, πλείων οὖσα τῇ ποιότητι ἢ τῇ ποσότητι ἤδη γὰρ πρὸς τὸ δριμύτερον κεχώρηκε, καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα οἷα λέλεκται ἀποδέδωκε, ἡ τῶν παίδων δὲ μᾶλλον τῇ ποσότητι διενεγκοῦσα, κατὰ τὴν σύστασιν τῶν χυμῶν πεπλεονέκτηκεν, οὐ θαῦμα δὲ εἰ πλείω τὰ ὑποστάματα φαίνεται πλείονος καὶ τῆς τῶν χυμῶν καταργασίας γινομένης, ἐπεὶ γὰρ καὶ αὔξονται μετὰ τοῦ ἀδδηφαγεῖν οἱ παῖδες ὥστε συμβαίνειν αὐτοῖς
πλείω πλείω τὰ περιττώματα γίνεσθαι, οὐ μόνον δὲ καὶ διὰ τὴν τῆς θρέψεως ἐνέργειαν ἐπιτεινομένην τῇ χρείᾳ, δεῖ γὰρ τῆς ὕλης εἴς τε τροφὴν τοῦ θερμοῦ καὶ εἰς τὴν τῶν μελῶν ἐπίδοσιν, πλείω καὶ τὰ ὑποστάματα φαίνεται τῶν γερόντων τε καὶ ἀκμαζόντων. καὶ ὁ μὲν κατὰ τὰς ἡλικίας λόγος ὧδέ πῃ ἔχων ἱκανῶς ῥηθείς· νῦν δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ῥητέον:· Γυναικῶν οὖν οὖρα ἀκμαζουσῶν καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν ἐχουσῶν συμμέτρως ἐνδέοντά πως τοῦ τε ὑποπύρρου καὶ ὑποξάνθου, καὶ διαφανέστερα πως τῇ συστάσει φαίνεται, πλείω γε μὴν τὰ ὑποστάματα τῶν ἀνδρῶν ἔχοντα. τοιαύταις μὲν οὖν διαγνώσεσι τὰ οὖρα τῶν γυναικῶν δοκιμάζεται· αἱ δὲ αἰτίαι πως τεθεῖ-
·/· βεβαιώσουσι σαι δοκιμάζουσι τὴν διάγνωσιν:· Τὸ τοίνυν φῦλον τῶν γυναικῶν οἰκουροῦν καὶ βραχέσι γυμνασίοις χρώμενον, ἔτι τε καὶ ἀσθενεστέραν ἔχοντα τὴν φυσικὴν θερμότητα, τῇ τῶν ἀνδρῶν παραβαλλομένη ἀσθενεστέρας μὲν τὰς πέψεις ποιεῖται, ἀβληχρὸν δὲ τὸ φυσικὸν κέκτηται πῦρ. ταῦτά τοι καὶ ὑπόλεπτα μὲν τὰ οὖρα προβάλλει καὶ ὑπόλευκα μὴ ἀκριβῶς ἔχοντα τὴν τῶν ἀνδρῶν πέψιν δεχόμενα, πλείω δὲ τὰ ὑποστάματα
·/· συνιούσας διὰ δύο αἰτίας οἶμαι συνιούσας, τῆς γὰρ περιττῆς φυσικῆς ὑγρότητος, τῇ τε ἐκ τῆς ἀσθενοῦς πέψεως τῶν περιττωμάτων πλεονεξίᾳ, πλείω καὶ τὰ ὑποστάματα φαίνεται, ὥστε ἐνταῦθα αὐτοῖς σκοποῖς δέξαιτο τὸν λόγον ὡς ἀληθῆ τὸν περὶ διαγνώσεως:- :-

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τὰς ἁπλᾶς δυσκρασίας οὔρων:-

ηον Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς ἁπλᾶς δυσκρασίας ἐπιτελουμένας μεταβολῶν ἐν οὔροις ὧδε ἂν εἴη

προσῆκον φάναι καὶ τοίνυν θερμότητι βραχὺ ὑπερβαίνουσα τοῦ δέοντος ὑπόπυρρα τε καὶ ὑπόξανθα
ἔτι τὰ οὖρα ἀποδίδωσιν· ἐπὶ πλεῖον μέντοι ἐπιταθεῖσα ἤδη πυρρὰ καὶ ξανθά. τοῖς δὲ οὖρα αἰσθητῆ
ὑπερεκπίπτει ταῦτα τὸ σύμμετρον, καὶ τις αὐτοῖς ἐπιφαίνεται στιλπνότης, τὰ δὲ ὑφιστάμενα
τούτοις σύμμετρα μὲν καὶ αὐτὰ ἤδη δὲ ὑπὸ τὸ λευκόν, ὅ δὴ κατὰ φύσιν τε καὶ σύμμετρον ἔφημεν αὐτοῖς
τελεῖν ὑποστάσεσι, τοὐναντίας δὲ τοῦ τούτων ἡ ψυχρότης προβαίνεται. ἐφ᾽ ὅσον γὰρ ἂν ἡ
ψύξις ἐπιτείνηται λευκαίνεται καὶ τὰ χρώματα καί πως τῆς συμμέτρου οὐσίας λείπεται·
τραχυτέραν τήν τε ἐπιφάνειαν καὶ τὰ ὑφιστάμενα μᾶλλον ἢ ὤχρωμα. ἐνίοτε δ᾽ οὖν παχύνεται δ᾽
ὅλως καὶ ἀναθολοῦται τὰ οὖρα, ὑγρότης δ᾽ ἀμβλύνουσα ἂν τὴν κατὰ φύσιν τοῦ οὔρου χροιάν, ἐξυ-
δαρωθεῖσαν, τραχύνοιτο δ᾽ οὖν καὶ ἡ ἐπιφάνεια τούτου. πλείω δὲ καὶ ὠμότης τῶν ὑφισταμέ-
νων, ἐνδεῖν δ᾽ οὖν ὧδε καὶ κατὰ σύστασιν τὰ οὖρα. ξηρότης δ᾽ οὖν ἀφαιρεῖται τοῦ τε ὑγροῦ τὸ χύ-
μα καὶ τοῦ ὑφισταμένου ποσοῦ, διαφαίνεται δέ τινα καὶ στιλπνότητα πλείω ποιεῖ. τά γε μὴν χρώ-
ματα τούτοις οἷα τὰ κατὰ φύσιν, καὶ αἱ οὐσίαι σύμμετροι, εἰ μὴ γε τῇ τῆς τροφῆς ὑγρό-
τητος ἐνδείᾳ δριμύτερα γένοιτο τῇ ἐπιτάσει τοῦ θερμοῦ ποιότητι· τοιαῦτα τὰ κατὰ
τὰς δυσκρασίας οὖρα πέφυκε. νῦν δὲ ἐπιδεῖν καὶ τὰς αἰτίας τὰς διαγνώσεις ὧδε πειρά-
μενοι. ἐπεὶ τοίνυν ἐπιτεινομένης θερμότητος εἴρηται μεταβάλλεσθαι καὶ τὰ χρώματα τῶν οὔρων
ὁπότων ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν δυσκρασίᾳ ἤδη ἑαλωκότων θερμῇ. μετρία μὲν οὖσα ὑπόπυρρά τε καὶ
ὑπόξανθα ὀφθείη ἄν, πλέονι δὲ γε γεννημένη ἤδη ξανθὰ καὶ πυρρὰ τῆς ἐπικρατείας δηλονό-
τι θερμότητος τὴν μὲν χολὴν δριμυτέραν ποιούσης, τὴν δ᾽ ἐξυδαρουμένην ταύτην ὑπεκκαιομέ-
νην ὑγρότητα. ταῦτά τοι καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα ἀποδίδωσι, ἐπεὶ δὲ καὶ τοῖς ἐπικρατείας
εἴρηται τῆς θερμότητος συμμέτρως καὶ τὰς πέψεις γίνεσθαι, ὥστε καὶ τὰς τῶν οὔρων ὑπο-
στάσεις συμμέτρους φαίνεσθαι, ὁπότων ἂν πλεονασάσης μήπω δὲ καταγυσάσης
τὴν ὑγρὰν καὶ τὴν ὑπὲρ τὸ σύμμετρον τὰ οὖρα σύστασιν ἀναλαμβάνει. οὐ θαῦμα δέ εἰ καὶ ἡ ἐπι-
φάνεια στιλβουσά τις χρωννύντος ἐπιπολῆς χυμοῦ. τῆς γάρ τοι ἐπιτάσεως δριμύτητος
καὶ κατὰ ποιότητα ἀναγυσκούσης τὴν τραχύνουσαν ὑγρότητα ἡ στιλβηδὼν διαφαίνεται, σύμμετρα δὲ
κατὰ ταὐτὰ τὰ ὑφιστάμενα πεφυκότα, οὐ καινὸν ἂν εἴη εἰ μὴ διὰ τὴν ἐπὶ θερμότητα ἐπίτασιν τῆς
δυσκρασίας πρὸς τὸ τι καὶ τῆς λευκότητος καταβαφῆς τινὸς ἀπὸ τῆς χολῆς ἐπιδο-
σιῶν ἀναδιδομένης τι καὶ χρωννυούσης τὰ ὑφιστάμενα. ἐπὶ γε μὴν τῶν ψυχρᾷ ἑαλωκό-
των δυσκρασίᾳ καθ᾽ ὅσον ἂν ἐπὶ τὸ ψυχρότερον προϊοῦσι καὶ τὰ χρώματα λευκότερα ἐπιδεί-
κνυνται· ἐπεὶ γάρ τοι δέδεικται ξανθοχόλος μὲν ὢν ὁ χρωννὺς τὰ σύμμετρα τῶν οὔρων
χυμός, οὗτος δὲ ἐπὶ συμμετρίᾳ καὶ ἀκριβεῖ πέψει ἐπιγίνεται, ὁπότων ἂν ἀποτυ-
χούσης τῆς ἀκριβοῦς πέψεως διὰ ψυχράν τινα διάθεσιν, ὁ ξανθὸς οὐκ ἀπολαύει τὸ
οἰκεῖον χρῶμα χυμός· ὠχρὸν ἢ ὕπωχρον κατὰ τὸ ἀποτυχεῖν μέτρον χρῶμα δεξάμενος
ὥστ᾽ ἂν ὁπότων τι τοῦ ὀρρώδους ἐπιμίξει χυμοῦ. διαφοραὶ καὶ αἱ ἐπὶ τὸ λευκὸν χωροῦσαι
χροιαὶ φανεῖεν, κατὰ τὸ μέτρον δηλονότι τῆς ἀποτυχίας τῆς πέψεως, ἔνθεν δὴ καὶ
προσ κατὰ τὸ λεπτότερον καὶ τὴν σύστασιν χωρεῖ τὰ χύματα, μὴ ῥᾳδίως τῇ ἐμφύτῳ κρατού-
ταὐτὰ μενα τῇ καὶ πεττόμενα θερμότητι. διὰ ταῦτα δ᾽ οὖν καὶ ἡ ἐπιφάνεια τραχυτέρα ὀφθείη
τῆς στιλβούσης προσέχοντος ἢ ψυχρότητος κατὰ τὴν πέψιν χυμοῦ μέσω γε μὴν καὶ ὤχρωματα
ὑφιστάμενα τούτοις. τῷ μὲν γὰρ ἡ λαττοῦσθαι τὸ θερμόν, καὶ ἡ ἀνάδοσις ἐλάττων ἐ-
λάττω δ᾽ οὖν ὁπότων εἴη καὶ τὰ ἀπ᾽ ἐλάττονος τῶν χυμῶν ἀναγωγέως· τῷ δὲ διὰ ἀτονίαν

διὰ τὴν ἀτονίαν τοῦ θερμοῦ φαύλως καὶ ἀσθενῶς πέττεσθαι, καὶ τὰ ὑφιστάμενα ἀνωμαλέστερα φαίνεται
οὐ θαῦμα δὲ ταῦτα θολοῦταί τε καὶ παχύνονται ἤδη τῆς ὠμοχυμίας κρατούσης διὰ τὴν τοῦ πέττοντός τε
καὶ ἀλλοιοῦντος χρ θερμοῦ ἀσθένειαν. ὅπου μὲν γὰρ θερμότης φυσικὴ τῆς ὕλης ἐπικρατοῦσα ἢ τὰ μὲν
λεπτὰ τῶν χυμῶν, παχύνεται ταραττόμενα, τὰ δ' αὖ μετέωρα παχυνόμενα, ταῦτα λεπτύνεταί
τε καὶ διακρίνεται. ταῦτά τοι καὶ ἀμφοτέρας οἶδε τὰς συστάσεις διαφόρους αἰτίας, ἢ κατὰ τὴν
ξηρότητα προσοῦσα δυσκρασία. τὰ μὲν γὰρ λεπτὰ διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιγενομένην τῶν χυμῶν ὠμότητα
ὑγρότης γε μὴν ἐπιμαρτυρηθείη μετὰ τῶν καὶ τῷ ποσῷ τῆς ἐκκρίσεως, συνεπιμαρτυρήσοντες δὲ καὶ
ἡ ἀμαύρωσις τῆς ἀποδιδομένης χροιᾶς, τῆς γὰρ πέψεως οὐκ ἀκριβοῦς γινομένης τῇ τῆς
ὑγρότητος περιουσίᾳ, καὶ τὸ σύμμετρον ἐκπεφευγμένον ἐπιθεῖναι ταύτῃ τῆς συστάσεως ὃ ὑπόλεπτα
μὲν ἴσως φαίνεται, ἐπιλείποντα δὲ τῇ χροιᾷ τῇ τοῦ πλείονος ἐπιμιχθέντος ὀρρώδους χυμοῦ, οὐ θαῦ-
μα δὲ καὶ πλείω τε καὶ ὠμότερα τὰ ὑφιστάμενα φαίνεται, τῇ μὲν γὰρ ὑγρότητι τῶν χυμῶν, ῥᾷστα
ἡ ἀνάδοσις γίνεται, ὥστε καὶ πλείω κατὰ τὴν κατεργασίαν ἀναλίσκεσθαι, συμβαίνει δ' ἂν ἴσως πλείονος
ὄντος τοῦ ἀναδιδομένου ὑγροῦ μὴ ἀκριβῆ τὴν τῶν ὑγρῶν κατεργασίαν γίνεσθαι, ὥστε εἰκότως
συμβαίνειν πλείω μὲν ὠμότερα δ' ἐνίοτε τὰ ὑφιστάμενα δείκνυσθαι. ἐπὶ δὲ ξηρᾷ τῷ σώ-
ματι γεγονυίᾳ δυσκρασίᾳ μέσως μὲν τὰ χρώματα τῶν οὔρων φαίνεται διὰ τὴν τῆς ὑγρότητος
ἐλαττότητα τὰ χρώματα δ' οἷα τὰ κατὰ φύσιν ἐν τοῖς ἀκμάζουσί τε καὶ γυμναζομένοις αὐτοῖς, ἐ-
πιτεινομένης δὲ καὶ ταῦτα ἂν ἐπιταθείη αἵ τε συστάσεις ὅμοιαι τοῖς ὑγιέσι τε καὶ συμμέτροις, ἐνίοτε
δὲ καὶ προσεπιλεπτύνονται. τὰ μὲν οὖν χρώματα τοιαῦτα μὲν διά τι τοῦ χρωννύντος πεπονθότος
χυμοῦ, μάλιστα γε μὴν καὶ ἐπιδόντος καὶ τὰ χρώματα ἐπιδιδόασιν, ὥσπερ δὲ ἐπὶ ταῖς τῆς ὑγρότητος
ὑπερβολαῖς οὐκ εὐκράτως ῥᾳδίως ἡ πεπτικὴ δύναμις, οὕτω νῦν ἐπὶ ταῖς ξηραῖς ἡ δυσ-
κρασίαις κρατοῦσα, οὐ μόνον ἀποδίδωσι τὴν σύμμετρον σύστασιν, ἀλλ' ἐνίοτε καί τι πάχους
προσεπιτίθησι. στιλπνότης δέ τις καὶ λειότης ἐπιλάμπει τὴν ἐπιφάνειαν, διὰ τὴν τοῦ χρωννύν-
τος χυμοῦ αὐτάρκειαν. τὰ γε μὴν ὑφιστάμενα, μείω μὲν ὀλίγης οὔσης καὶ τῆς ἀναδιδο-
μένης ὑγρότητος, σύμμετρα δὲ ταῖς συστάσεσι, καὶ ἀκριβῶς πεπεμμένα τῷ κεκρατῆσθαι
ταῦτα ῥᾳδίως ὑπὸ τῆς πεττούσης θερμότητος, καὶ ὁ μὲν περὶ αἰτίας οὔρων λόγος ἐν τοῖς κατὰ
δυσκρασίαν ἁπλὴν φαινομένοις ἔργοις οὕτω πως ἀποδιδόσθω, οὐ μέντοι χρεὼν λανθάνειν
ὡς ἐπὶ μιᾷ ταὐτοῦ διακρατῶς ἔχοντος ποιότητι λέλεκται ταῦτα, τῶν ἄλλων ὅσον ἧκος συμ-
μέτρων πεφυκυιῶν. ἐπεὶ δ' ἀκριβῶς ὁ λόγος τὰς ἐπὶ ταῖς ἁπλαῖς δυσκρασίαις διωρίσατο
αἰτίας ἔξεστι τῷ σπουδαίῳ κἀκ τούτων τὰς συμπεπλεγμένας ἐξευρίσκειν ἐπιτηδείους ποιότητας:-:-

θον περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τοὺς γυμναζομένους καὶ ῥαθύμως βιοῦντας οὔρων

Πρὸς τούτοις ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως εἴρηται ὡς τοῖς μὲν συμμέτρως γυμναζομένοις καὶ τὰ οὖρα
σύμμετρα ἀποδίδοται, οἷα καὶ ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων τε καὶ γυμναζομένων εἴρηται, τῶν δ' ὑπὲρ τὸ
δέον κεκμηκότων τε καὶ γυμναζομένων τὰ οὖρα, ἤδη μὲν πρὸς τὸ πυρρόν τε καὶ ξανθὸν χωρεῖ
αἱ δ' ὑποστάσεις τούτων βραχεῖαί τε καὶ λεπταί. ἀλλοιοῦνται καὶ κατὰ χροιάν, ἐνίοτε γε μὴν καὶ συν-
τήγματα ἐπινήχεται τούτοις. τῶν δὲ νωθρὸν καὶ ἡσύχιον μετιόντων βίον τά τε οὖρα πρὸς τὸ λευ-
κὸν χωρήσαι ἂν καὶ τὰ ὑφιστάμενα πλείω τε καὶ ὠμότερα, αἱ μὲν οὖν ἐπὶ συμμέτροις γυμνα-
σίοις αἰτίαι τῶν οὔρων πάλαι ἀποδέδονται τῷ λόγῳ ἐπὶ τοῦ κατὰ πάντα συμμέτρου τε καὶ ἀκμά-
ζοντος. νυνὶ δὲ ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ καὶ τὰς ἐπ' ἀμέτροις γυμνασίοις τῶν οὔρων αἰτίας ἔτι θ'
οὕτως τὰς ἐπὶ νωθρότητι καὶ ἡσυχίαις:- ἐπειδὰν τοίνυν πλείω τοῦ προσήκοντος ἡ τοῦ θερμοῦ

γίνηται κίνησις ἐξαφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐκτὸς γυμνασίων πλειόνων τοῦ προσήκοντος πεφυκότων, ἤδη μὲν ὁ χολώδης ἐπιτείνεται χυμὸς συγκαιόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιγενομένης θερμότητος, ἤδη δὲ διὰ τὴν τοιαύτην ἔξαψιν, καὶ τὰ χρώματα τῶν οὔρων πρός τε τὸ πυρρὸν καὶ ξανθὸν ἐπιρρεπῆ, τοῦ μὲν κατακεραννύντος ὀρρώδους χυμοῦ μειωθέντος, τὴν δὲ ποιότητα τοῦ χολώδους ἐπιταθέντος χυμοῦ, τὰ γε μὴν ὑφιστάμενα λεπτά τε καὶ βραχέα φαίνεται, ὅτι τῇ πλείονι θερμότητι καταλελέπτυνται, καὶ διαπεφόρηνται συνδιαπνευσθέντα τῷ ἱδρῶτι καὶ τῇ ἀδήλῳ διαπνοῇ ἐξαραιωθέντος ἐπὶ τοῖς πόροις γυμνασίοις τοῦ δέρματος· ὅμως γε μὴν ἐπιταθέντων τῶν τοιούτων γυμνασίων, καί τινα συντήγματα ἐπινήχεσθαι ἀπό τε τῶν νεφρῶν δηλονότι καὶ ἄλλων τινῶν ἴσως μερῶν τοῦ σώματος, τῇ τῆς πλείονος μετὰ κινήσεως θερμότητι, καὶ τῆς τήξεως συντεταγμένας. ἐπὶ γε μὴν τῶν ἡσυχον καὶ ἀγύμναστον μετιόντων βίον, τά τε οὖρα τοῦ συμμέτρου ἀφιστάμενα χρώματος χωροίη ἂν πρὸς τὰ λευκὰ βραχύτατον τοῦ θερμοῦ τὴν κίνησιν ἔχοντος, καὶ πρὸς ἑαυτὸ ἐπινεύοντος καὶ τῇ ἀκινησίᾳ οἷον ἀπομαραινομένου· οἷον γάρ τι τοῖς ἐμπυρικαῖς συμβαίνειν ἔωθεν ἀρκούσης ὕλης ἐπισωρευθείσης, ἀλλὰ μὲν γὰρ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐπισυνεργούσης κινήσεως, ῥᾳδίως τε ἐξάπτεται καὶ κατεμπίπραται ἡ ὕλη· προχείρως δὲ καὶ τὰ προσεπεμβαλλόμενα καταδαπανᾶται, μή τινος δ' ἔξωθεν ἐπιγενομένης κινήσεως δυσχερῶς μὲν τὸ κατακαίειν τὴν ἀποδοθεῖσαν ὕλην, δέος δὲ οὐχὶ μικρὸν μὴ καὶ ἀπομαρανθῇ προσεπιβληθείσης καὶ πλείονος ἑτέρας ὕλης, τοιοῦτόν τι κἀπὶ τῶν γυμναζομένων τε καὶ ἀγύμναστον τὸν οἰκεῖον βίον ἔωθεν διατελούντων· πρὸς μὲν τὸ λευκὸν ἤδη χωρεῖ τὰ τῶν οὔρων χρώματα ἐπὶ τῶν νωθρῶν καὶ ἡσυχον μετιόντων βίον, τά τε ὑφιστάμενα ἔτι πλείω καὶ ὠμότερα τούτοις ὁμοίως ἐπιφαίνεται, τῇ μὲν γὰρ ἡσυχῶν διαγωγῇ ῥᾳδία ἡ ἀνάδοσις γένοιτο ἂν καὶ ἡ ἀλλοίωσις, ἡ δὲ πέψις κατὰ τὴν τοῦ θερμοῦ ἐπικράτειαν· ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο δέδεικται ὡς μικρὸν ἀναιμόμενον ἀπομαραίνεσθαι τῷ χρόνῳ ἔωθεν ἡ θερμότης, ὁμοίως ἂν πλείω μὲν ἐπὶ τῶν ῥᾳθυμοτέρων ἐπισυμβαίνει τὰ ὑφιστάμενα· ὠμότερα δὲ τῆς ἀκριβοῦς ἠτυχηκότα πέψεως. καὶ ὧδε μὲν ἐπὶ τῶν γυμναζομένων τε καὶ ῥᾳθυμούντων κατὰ ταῦτα πεπεράνθω λόγος. μετιτέον δὲ ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς ὥρας τε καὶ χώρας ἠλλοιωμένων οὔρων:-:-:-

Περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τὰς ὥρας τε καὶ χώρας οὔρων:-

Ἔαρος τοίνυν ἀρχομένου ἔτι τὰ μὲν χρώματα λευκά τε καὶ ὠχρά, καὶ ποτε καταπαχύνεται τὰ ποσὰ δὲ τῶν χυμάτων πλείω τῶν ἐξ ἀναλογίας ἀπαιτουμένων, τὰ δὲ ὑφιστάμενα πλείω τε καὶ παχύτερα. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐπὶ τὸ θερμότερον, τά τε χρώματα πρὸς τὸ σύμμετρον ἤδη χωρεῖ καὶ τὰ ὑφιστάμενα, ἤδη δὲ θέρους ἠργμένου ὑπόπυρρα μὲν καὶ ὑπόξανθα τὰ οὖρα, λεπτότερα δὲ τὰ ὑφιστάμενα τούτοις φαίνεται, ἀκμάσαντος δὲ τοῦ θέρους ἐλάττω μὲν τοῦ ἐξ ἀναλογίας ποσοῦ τὰ χύματα, καὶ πρὸς τὸ πυρρὸν ἤδη καὶ ξανθὸν χωρεῖ τοῦ χρώματος, αἱ δὲ συστάσεις αὐτῶν, βραχύ τι τοῦ συμμέτρου λεπτότεραι καί τις ἐπιλάμπει αὐτοῖς στιλπνότης, τὰ δέ γε ὑφιστάμενα λεπτότερα μὲν καὶ μείω, ἤδη δὲ καὶ αὐτὰ ἐπιχρωννύμενα τὴν λευκότητα· παρακμάσαντος δ' ἤδη τοῦ δὲ φθινοπώρου ἀρχομένου, ὑποχαλᾶται μὲν τά τε χρώματα τῶν χυμάτων καὶ τῶν ὑφισταμένων λεπτὰ δ' ἔτι μένει· προϊόντος δὲ τοῦ πρὸς τὸ ψυχρότερον ἔτι τὰ σύμμετρα χρώματα ἀποδίδονται χειμερινῆς δ' ἐπιγενομένης τροπῆς κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἤδη πρὸς τὸ σύμμετρον χωρεῖ κατὰ δὲ τὰ χρώματα πρὸς τὸ λευκόν· τὰ δὲ ὑφιστάμενα ἤδη πλείω, αἱ δὲ συστάσεις σύμμετροι, ἀκμάσαντος δ' ἤδη τοῦ χειμῶνος τὰ μὲν χρώματα τῶν λευκῶν γίνεται· αἱ δὲ συστάσεις ἀνώμαλοι ποτὲ μὲν παχεῖαι ποτὲ δὲ ἄγαν λεπταὶ φαίνεται· τὰ δὲ ποσὰ καὶ τῶν ἐξ ἀναλογίας συμμέτρων πλείω τά τε ὑφιστάμενα τούτοις πλείω τε καὶ ὠμὰ ἐπὶ τὸ πλεῖστον φαίνεται, καὶ τὰ μὲν κατὰ διαφορὰς τῶν ὡρῶν ἀλλοιούμενα οὖρα, τοιαῦτα ὡς ἐν βραχεῖ φάναι λέγεται λοιπὸν δ' ἂν εἴη καὶ

ὑπὸ

ἤτοι φαινόμενα

ταῖς ἐπὶ τούτοις ἐπιθέσεσι τῷ λόγῳ ἐξειργασμένας αἰτίας, ὅλως γὰρ ἀποδοθέντος τοῦ λόγου καὶ ταῖς ἐπὶ τῶν
ἀναλογιῶν ταῖς ὥραις χώραις προσαποδοῦσι ῥᾳδίως, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνοντες ἤδη τὸν λόγον καὶ τὰς καθ'
ἕκαστον τούτων νομιζομένας ἀποδοτέον αἰτίας :· ἔαρος τοίνυν ἀρχομένου καὶ τοῦ ἡλίου ἀναβαίνοντος ἀλλ' ἤγ πρὸς
ὁπόταν τοίνυν καὶ αἱ πλειάδες ἀκρόνυχοι ἔτι φαίνονται, τὰ μὲν χρώματα τῶν οὔρων ἔτι λευκά τε καὶ ὠχρὰ
ἐπιφαίνεται, καὶ ταῖς συστάσεσιν ἀνώμαλα, πλείω δὲ τῶν ἐξ ἀναλογίας ποσῶν, καὶ τὰ μὲν ὑφιστάμενα τούτοις
πλεῖστά τε καὶ ἀνώμαλα. ἔτι μὲν γὰρ τοῦ ψυχροῦ κυριεύοντος, νικᾶται μὲν ἡ ἔμφυτος θερμότης τῷ περιέχοντι ἀπο-
ψυχθεῖσα διὰ τῆς πέψεως ἐπιμένουσι κατά τε τὰ χρώματα καὶ τὰς συστάσεις, ὅτε δὲ καὶ τὰ προσφερόμενα πλείω
τῶν δὲ πολλῶν τροφῶν καὶ τὰ περιττώματα πλείω, καὶ τὰ ὑφιστάμενα τούτοις πλείω φαίνεται, καὶ ἀνώμαλα μὴ
·ι· πλείω προσηκόντως τῶν χυμῶν κατειργασμένων :· ἐπειδὴ τούτοις μὲν τῷ ποσῷ τὰ οὖρα φαίνεται διὰ τὴν ἐν τῷ παντὶ
χειμῶνος ἐπισωρευθεῖσαν ὑγρότητα τῶν χυμῶν τῷ σώματι τοῦ γὰρ τοῦ χειμῶνος πλειόνων μὲν τῶν προσαγομένων
οὐσῶν τροφῶν, πλειόνων δὲ καὶ τῶν ὕπνων, καὶ προσέτι τῆς τοῦ περιέχοντος κράσεως ὑγρᾶς τε καὶ ψυχρᾶς τυγχα-
νούσης, χυμῶν ὠμῶν οὐκ ὀλίγη ποσότης ἀθροίζεται, ἀλλὰ χειμῶνος μὲν ἔτι ὄντος πεπηγυῖα ἡ τοιαύτη ὕλη
ἴσως βραχύ τι πλείων τοῦ ἐξ ἀναλογίας συμμέτρου προὐδᾶν· ἔαρος δὲ ἐπιλάμψαντος καὶ τῆς καταστάσεως
ἔτι ὑγρᾶς τελούσης, τῶν χυμῶν ἤδη πεττομένων κρειττόνως καὶ λεπτυνομένων πολλῷ ἂν εἴη πλείω τῶν προσ-
φερομένων τὰ ἐκκρινόμενα. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὅτε καὶ ὑάδες ἑῷαι φαίνονται, τά τε χρώματα καὶ
αἱ συστάσεις πρὸς τοῖς ὑφισταμένοις πρὸς τὸ σύμμετρον χωρεῖ, ἤδη γὰρ τοῦ περιέχοντος καθισταμένου πρὸς
τὸ σύμμετρον, καὶ ὅσα διὰ τὴν προηγησαμένην ἠλλοιοῦτο κατάστασιν ἐπάγεται πρὸς τὸ σύμμετρον. ἐπὰν
γὰρ ἡ τοῦ περιέχοντος κρᾶσις μήτε ψυχρὰ ᾖ πάνυ ὥστε ἀμβλύνειν τὴν ἔμφυτον θερμότητα, μήτ' αὖ ἐπι-
τεταμένως θερμὴ ὡς διαφορεῖσθαι ἤδη καὶ τὴν ἐν ἡμῖν θερμότητα, αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ταῖς φυσικαῖς
ἡμῖν ἐνεργείαις πρὸς τὸ κατὰ φύσιν τε καὶ σύμμετρον διεξάγουσιν, οὐδενός τινος θύραθεν ἐμποδὼν προϊ-
σταμένου. ὁπόταν δὲ ἑῷος μὲν ὠρίων ἄρχεται ἐπιτέλλειν θεριναὶ δ' ἤδη τροπαὶ τυγχάνωσιν, ὑπό-
πυρρα μὲν καὶ ὑπόξανθα τὰ οὖρα φαίνεται, λεπτότερα δὲ τῶν συμμέτρων τὰ ὑφιστάμενα ὀλιγό-
τερα, τοῦ γάρ τοι θερμοῦ καθαρῶς αὐτῷ παντὶ διαχυθέντος σώματι, καὶ τῆς ἀριστευομένης [?] ὕλης
κατακρατοῦντος, καὶ πέψεως ἐπιγενομένης κρειττόνως, καὶ οὖρα ἀποδίδωσι τὸ σύμμετρον ἔχοντα χρῶμα
λεπτότερα δ' ἔτι οὖν αὐτοῖς τὰ ὑφιστάμενα τῷ ἤδη τούτων τὰ πλείω λεπτύνεσθαί τε καὶ τῷ περιέχοντι
διαφορεῖσθαι θερμῷ, ἀκμάζοντος δ' ἤδη θέρους, ὁπότε καὶ προκύων ἑῷος ἐπιτέλλει, μείω μὲν τὰ οὖρα
τῶν ἐξ ἀναλογίας ἀποδιδομένων φαίνεται ποσῶν. ἤδη δὲ πρὸς τὸ πυρρὸν καὶ ξανθὸν χωρεῖ τὰ χρώματα
καὶ αἱ συστάσεις λεπτότεραι τῶν συμμέτρων, τὰ δὲ ὑφιστάμενα μείω τε καὶ λεπτότερα, καί πως ἐπι-
γεννώμενα τὴν λευκότητα τοῦ γάρ τοι περὶ ἡμᾶς θερμοῦ ἀκμαίου μὲν ἤδη γεγονότος, ἐφελκομένου δὲ
πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἡμέτερον τοῦτο φυσικὸν πῦρ καὶ τῇ ποιότητι ἐπιτείνοντος, πλείω μὲν γὰρ προσφορὰ γίνεται
πόματος, μείων δὲ ἡ ἐξ ἀναλογίας ἔκκρισις, τῷ θ' ὑφ' ἱδρῶτας καὶ τὴν ἄδηλον διαφορεῖσθαι διαπνοὴν
τὴν γενομένην διὰ τὸ περιέχον τῆς χολῆς ἐπίδοσιν, καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα φαίνεται. ὅτι δὲ τοῦ φυσικοῦ
σὺν διαφορουμένου θερμοῦ οὐ κατὰ φύσιν πέψεως ἀποτυγχάνουσι, καὶ τὰ οὖρα τὴν σύστασιν λεπτότερα
ἐπιφαίνεται. τὰ δὲ μὲν ὑφιστάμενα, χρώννυται μὲν ἤδη τῇ τῆς χολῆς περιουσίᾳ, μείω δὲ καὶ λεπτό-
τερα φαίνεται τῷ τε διαφορεῖσθαι καὶ λεπτύνεσθαι τὰ πλείω τούτων. καὶ τὰς πέψεις ἀσθενεστέρας γί-
νεσθαι τῷ θύραθεν ἀμαυρουμένου δηλονότι τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ. ἤδη δ' ἀρχομένου φθινοπώρου
ὅτε δὴ καὶ ἀρκτοῦρος ἐπιτέλλει, ὑποχαλᾶται μὲν τὰ χρώματα τῶν τε χυμῶν καὶ τῶν ὑφισταμένων
πρὸς τὸ σύμμετρον χωροῦντα, λεπτὰ δ' ἔτι μένει καὶ διαφανῆ καὶ μικρά. τοῦ γάρ τοι σφοδροῦ ἀπακμάσαντος
θερμοῦ καὶ τὰ δι' ἐκεῖνο χρώματα ἐνδιδόναι ἄρχεται, καθ' ὅσον ἂν ἀπολήγῃ ἡ θερμότης φαίνεται

διὰ γοῦν τὴν ἔτι τοῦ περιέχοντος ἐπικρατοῦσαν ξηρότητα. μᾶλλον διαφανῆ τά τε χρώματα καὶ τὰ ὑφιστάμενα φαίνεται. προϊόντος δὲ ἔτι τοῦ φθινοπώρου, ὁπότε δὴ ἐπιτάδες δύσιν τὰν ἤδη μὲν σύμμετρα τά τε χρώματα καὶ τὰ ὑφιστάμενα τῶν πέψεων αὐξανομένων δηλονότι γινομένων τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον διαπνεῖσθαι αὐτῆς τοῦ περιέχοντος θερμότητος ἐπισχομένης. ψυχρῶν γὰρ ἤδη πνευμάτων ἐπιπνευσάντων. τόνον μὲν ἡ ἔμφυτος ἐπιλαμβάνει θερμότης, τὴν ἐν πᾶσι δὲ συμμετρίαν ταῖς πέψεσιν ἀποδιδοῦσιν, αὐτῆς ἤδη χειμερινῆς τροπῆς γινομένης. οὐκ ἔτι δὲ τὰ ἔσω διὸ τὰ μὲν χρώματα τοῦ συμμέτρου ἀφίστανται ἤδη λεπταὶ δὲ αἱ συστάσεις. ἔτι καὶ τὰ ὑφιστάμενα πλείω μὲν ἔτι δὲ ἴσως τηροῦνται σύμμετρα. τοῦ γὰρ περιέχοντος γινομένου ψυχροτέρου, συναθροίζεται πως καὶ ἡ ἐντὸς θερμότης. ἐπιδίδωσι δὲ καὶ ὁ φλεγματικὸς τότε χυμός. ὥστε συμβαίνειν ὡς δηλονότι(?) καὶ τὸν ἐν ἡμῖν χρωννύντα χυμὸν ἀπομαραίνεσθαι εἰκονικότα(?). ὅτι δὲ αἱ προσφοραὶ τῶν τροφῶν πλείους ὡς ἐν χειμερινοῖς(?) γίνεται(?). τῷ τε ἤδη τὸ θερμὸν ἐρρῶσθαι καὶ τοὺς ὕπνους πλείους εἶναι ταῖς πέψεσιν οὐκ ὀλίγα λυσιτελοῦντας καὶ τὰ ὑφιστάμενα πλείω φαίνεται. ἀκμάζοντος δὲ ἤδη ὁπόταν ὁ ζέφυρος πνεῖν ἄρχηται τὰ μὲν χρώματα τῶν οὔρων πλείω μὲν τοῦ ἐξ ἀναλογίας ποσοῦ, ἤδη δὲ καὶ λευκὰ φαίνεται, καὶ ταῖς τῶν συστάσεων ἀπωθεῖ ἀμετρίαις(?) τὰ δέ γε ὑφιστάμενα τούτοις πλείω τε καὶ ὠμότερα πρόεισι. τοῦ γὰρ τοι περιέχοντος ψύχους ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιταθέντος, ὡς ἤδη μὲν τὴν ἔμφυτον ἀσθενεῖσθαι θερμότητα, καὶ τοῦ χολώδους δὲ τότε πάντη μαραινομένου χυμοῦ. τοῦ δὲ φλεγματώδους καὶ ἀκμάζοντος λευκὰ μὲν ἀποδίδοται τὰ οὖρα. διαφορὰ δὲ ταῖς συστάσεσιν ἤτοι δηλονότι λεπτὰ διὰ τὸ ἀπολείπειν τοῦ πέψεως ἐξ ἐπικρατείας συμβαῖνον τῆς τοῦ περιέχοντος ψύξεως, ἢ παχέα καὶ ἀνατεταραγμένα τοῦ ὠμοῦ τοῦ κατὰ τοῦτον χυμοῦ κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν ἐπακμάσαντος. τῷ τε μὴ δὲ δύνασθαι κρατεῖν καὶ πέττειν πλείω τὰ προσφερόμενα τελοῦντα τὴν ἔμφυτον θερμότητα καὶ τὸ τοῦ ψύχους ἴδιον ἔχειν οὕτως τὰς ὕλας. διὰ ταῦτα τοι καὶ τὰ ὑφιστάμενα ὧδε πλείω. διὰ τὴν πλείω τῆς τροφῆς κατεργασίαν ὠμὰ δὲ παχύτερα ἐνίοτε. ἢ διὰ ψυχρότητα ἀπομαραινομένης τὴν ἔμφυτον θερμότητα, ἢ διὰ τὸ πλείω τὴν ἀναδιδομένην ὕλην τῆς κατὰ τὴν θερμότητα τελείας δυνάμεως. αἱ μὲν οὖν τοῖς κατὰ τὰς ὥρας μεταβεβλημένοις οὔροις ἀποδιδόμεναι αἰτίαι τοιαῦται ἄν ἀποδοθεῖεν τοῖς τὰ τοιαῦτα ποθοῦσιν(?), ἐντεῦθεν δὲ αὐτοῖς σκοπῶν καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς χώραις ἐξεταζομένας ἀποδώσει αἰτίας καὶ ἐπὶ τῶν δι' ἄλλως μεταβεβλημένων ἀναλόγως ἕξει τῶν ἐπὶ ταῖς διαγραφαῖς ἐνθέσθαι:-:—

κεφ. ια

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τὰς εὐχύμους τε καὶ κακοχύμους τροφὰς οὔρων:-:-

ια Ὁ νικηθεὶς(?) λόγος ἐν ἐπὶ τῶν εὐχύμων τε καὶ εὐπέπτων τροφῶν ῥᾷστα μὲν αἱ πέψεις. αὐξάνεται δὲ τὰ ὑφιστάμενα τοῦ γάρ τοι φυσικοῦ θερμότητος ῥᾳδίως μὲν τὰ εὔπεπτα ἀλλοιούσης, προχείρως δὲ τῆς πέψεως ἐπὶ τοῖς εὐχύμοις ἐνεργουμένης ἑτοίμως πάντα γίνεται, σύμμετρα δ' ἐν πᾶσι τὰ τοῖς οὔροις τεθεωρημένα φαίνεται. ὥσπερ δὴ τὰ τοὐναντίον ἐπὶ προσφοραῖς δυσπέπτων τε καὶ κακοχύμων σιτίων, δυσχερῶς μὲν αἱ πέψεις γίνονται, διεφθαρότα δὲ καὶ ποικίλα τὰ ὑφιστάμενα φαίνεται. μὴ παραδεχομένης τῆς πεπτικῆς δυνάμεως τοὺς ἀτροφοῦντας τῶν χυμῶν ὠμὰ κἂν τύχοιεν ἀναδοθέντες ἀπωθουμένης. αἱ μὲν γὰρ ἀπεψίαι γίνονται καὶ διὰ τὴν τῶν προσφερομένων ἀνεπιτηδειότητα, ἤτοι γὰρ διὰ ποσότητα τῶν προσφερομένων ἡ πεπτικὴ παρὰ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, ἢ διὰ ὑπερβάλλουσαν ποσότητα. τά τε γὰρ πλείω, καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν, οὐ ῥᾳδίως κρατεῖται τῇ φυσικῇ θερμότητι τὰ δὲ τῇ ποιότητι χείρω οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσλαμβάνεται τῆς ἑκτικῆς δυνάμεως τὰ οἰκεῖα μόνα ἐπισπωμένης, κἂν τύχοιεν δὲ προσληφθέντα τῇ ἀποκριτικῇ δυνάμει ἐκκρίνεται. γίνοιτο δ' ἂν καὶ διὰ τὴν τῆς δυνάμεως οἰκείαν βλάβην, καθ' ὅσον δή τινα διάθεσιν ἐπιγινομένην. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε:-:—:—:—

κεφ.

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τοὺς ὑπνηλούς τε καὶ ἀύπνους οὔρων:—:—:—:—:—:—:

ιβ Ὑπνηλῶν δὲ οὖρα ἔρχεται ὡς χρώματι μὲν πρὸς τὸ λευκὸν ἀπέστραπται, συστάσει δὲ ἢ μετρίως λεπτὰ ἢ καὶ

παχέα ἐν πυρετοῖς φθισικοῖς δὲ πλείω, ὁμοίως τε καὶ πλείονα. ἀγρυπνοῦσι δὲ μάλιστα κατὰ πάθος τὰ οὖρα τοιαῦτα
ἔρχεται ταῖς μὲν συστάσεσι λεπτά, ταῖς δὲ χρώμασι διάφορα, ποτὲ μὲν γὰρ λευκὰ πάνυ πέφυκε ποτὲ δὲ ξανθά
τε καὶ πυρρά, ἐλαιώδη τε καὶ μέλανα, τοῖς δὲ πυρετοῖς φθισικοῖς ἔτι μᾶλλον ἀκόλουθα. ἤτοι γὰρ ἐπιπολάζει ταῦτα, ἢ
προσόντα μετέωρά τε καὶ τραχέα καὶ τοῖς χρώμασιν οὐκ ἀγαθὰ πέφυκε, καὶ ὁ μὲν ἐπὶ διαγνώσει λόγος τοιοῦτος. νῦν
δὲ καὶ τὰς αἰτίας ὧδε προσθετέον, τὸν οὖν ὕπνον ἴσμεν μεμαθηκότες κατὰ φύσιν μὲν ὑγιῶς τοῦ σώματος ἔχοντος. ἐπί τε καὶ
προσηνεῖ ὑγρότητι καὶ μετρίᾳ φυσικῇ θερμότητι διατεθέντος δέ πως ἑτέρως, ἐπί τε πολλῇ ὑγρότητι καὶ μάλιστα
φλεγματώδει καὶ ἐπὶ τροφαῖς τε καὶ φαρμάκοις ψυχροτέροις, τὰς δ' ἀγρυπνίας ἴσμεν μεμαθηκότες τὸ μὲν
πλεῖον ἐπὶ ξηρότητι. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐπὶ θερμότητι πλείονι. ἐπεὶ τοίνυν ἐπὶ τοῖς οὕτως ἢ ἐκείνως διατεθεῖσιν
ὕπνοι τε καὶ ἀγρυπνίαι γίνονται, κατὰ τὸν εἰκότα λόγον καὶ τὰ τοιαῦτα οὖρα ἀποδίδοται. δέδεικται μὲν γὰρ ὥσπερ τὰ
τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος οὖρα χωροῦντα καὶ τὴν πέψιν διημαρτημένην δηλοῦσιν. ὁμοίως δὲ ταῦτα δηλοῦσι τὰς
ἀπεψίας καὶ αἱ τῶν συστάσεων ἀπὸ τῆς συμμέτρου διαστάσεις, καὶ πρὸς τούτοις τῶν πυρετῶν φθισικῶν τὰ ἀνώμαλα
τε καὶ πλέω. ὁπηνίκα τοίνυν τοιαῦται ἀπεψίαι γίνονται μετρίαι μὲν οὖσαι αἰσθητὴν μὲν βλάβην οὐκ ἐπάγουσι τῷ
πάσχοντι φυλάττουσι δὲ τούτοις πλῆθος, τῆς γὰρ ὠμοχυμίας ἐν σώματι θερμαινομένης τε καὶ λυομένης, πολλοὶ
μὲν οἱ ἐκεῖθεν ὑγροὶ ἀτμοὶ γίνονται. πολὺ δὲ καὶ ὁ ἐγκέφαλος τῆς ἀπ' ἐκείνων ἀπολαύει τροφῆς, ἐπειδὴ οὐκ εὐπεπ-
τοῦσιν οἱ χυμοὶ τούτοις ῥᾳδίως οὐδ' οἱ ἐπὶ τούτοις ἀτμοὶ ἂν ἐπιλείπουσιν, ὥστε συμβαίνει ὧδε πλειόνως τὸν
τὸν ἐγκέφαλον ὑγραινόμενον καὶ τοὺς ὕπνους πλείους ἐργάζεσθαι. ὕπνος γάρ, οἶμαι, γίνεται τῆς ἀναδοθείσης ἐν
ἐγκεφάλῳ ἀγαθῆς τροφῆς πεπεμμένης καθ' ὅσον δ' ἂν αὕτη πέττηται, καὶ αἱ αἰσθήσεις ἀναπολαμβάνονται τοῦ
ζῴου, τῆς μείζονος ταῖς μέσαις ἐπαρκούσης δυνάμεώς τε καὶ ἐνεργείας. ἐπειδὰν δὲ τύχῃ ἡ προληφθεῖσα τροφὴ
πεφθεῖσα λύεται μὲν τοῦ δεσμοῦ ἡ αἴσθησις, ἐγρήγορσις δὲ οὕτω τοῖς ζῴοις ἕπεται. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ὕπνου λόγος
ἄλλοις ῥηθεὶς ἀρκούντως, ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω, ἐφεξῆς δ' ἴτεον τῷ λόγῳ. τῶν μὲν ὑπνούντων διὰ τοιαύτας αἰτί- λοῦ
τὰ οὖρα τοιαῦτα πέφυκεν, ἀγρύπνων δὲ τἀναντία διὰ τὰς ἐναντίας αἰτίας, οἶμαι. ἐπεὶ γὰρ ὅσα ξηραίνει
ὥστε τὰς ἀγρυπνίας πέφυκε προξενεῖν, εἰκότως ἂν καὶ αἱ ξανθαὶ χολαὶ διαπεπτωθεῖσαι οὕτω, καὶ ἐπὶ τὸν
ἐγκέφαλον αὐτὸν διαδοθεῖσαι οὐ μόνον ἐκ ἀποδιώκουσιν αὐτοῦ τροφὴν ξηραίνουσαι, ἀλλὰ ἀφαιροῦσι καὶ τὴν ὑπάρ-
χουσαν ὡς ἀγρυπνεῖν ἐντεῦθεν τὸν ἄνθρωπον, τὰ γὰρ τοιαῦτα χρώματα δέδεικται χολῆς μᾶλλον ξανθῆς οἰκεῖα ὄντα
ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ πυρετοῖς φθισικοῖς λέλεκται τυγχάνειν πέψεως σύμβολα, πῶς δ' οὐκ ἂν ῥᾳδίως γένοιτο ἤτοι δυσκρα-
σίας τινὸς ἐπιπαθούσης, ἢ τόνου ἐρρωμένου. εἰκότως οὖν καὶ τῶν πυρετῶν φθισικῶν ἐντεῦθεν γένοιτο ἀνωμα-
λία. καὶ ἡ σύγχυσις πλείων. τὰ δ' ἀκριβῶς λεπτὰ τῶν οὔρων καὶ λευκά, ἤτοι διὰ τὴν τῆς χολῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέ-
φαλον ἀναδρομὴν μηνύοντα τοιαῦτα τὴν ἀπ' ἐκείνης ὀχλοῦσαν τὸν ἐγκέφαλον δηλοῦσι ἀγρυπνίαν, ἢ διὰ με-
λαγχολίας πάθος· τοιαῦτα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ τῶν μελαγχολώντων οὖρα. ἐλαιώδη γαμμὴν καὶ μέλανα
θάνατον ἀπειλοῦντα τὸ πλέον οὐδὲν ἴσως καινόν, εἰ ἀγρυπνίαν φέρει καὶ παρακοπήν, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τούτοις ἔ-
χει καὶ ἐν ἄλλοις ῥηθείσας αἰτίας, ὥστε φευκτέον ταυτολογεῖν οὕτως ἀκαίρως. ἴτεον δὲ ἐφεξῆς τῷ λόγῳ :- :- :- :-

περὶ αἰτίας τῶν ἐν τοῖς ἀπεπτοῦσιν ἐν πλησμονῇ καὶ λιμώττουσι τοιούτων οὔρων :- :- :-

ιγ΄ Πλὴν γοῦν ποτε τῶν ἐνδεούντων ἢ ἀπεπτούντων, λεπτά τε καὶ λευκά, καὶ ἀνυπόστατα φαίνεται. ἐγχρο-
νιζόντων δὲ τῆς ἀπεψίας, ἀνώμαλα ταῖς συστάσεσι καὶ τοῖς πυρετοῖς φθισικοῖς. ὥσπερ καὶ ἀσιτησάντων πρώ-
τως μὲν πυρρά τε καὶ ξανθά, καὶ ταῖς συστάσεσιν ἔτι φαίνεται λεπτά. λιμῷ δ' ἤδη πιεζομένων λευκά τε καὶ
λεπτὰ καὶ ἀνυπόστατα φαίνεται, καὶ ποτὲ καὶ πρὸς πονηρότερα μεθίσταται χρώματα. ἀλλά γε καὶ τούτοις ἀπο- ὡς δέοντα
δοτέον τὰς αἰτίας τοῖς χρήζουσιν, οὐ δῆλον δ' ἴσως ὀφθησομένας τοῖς ἀκριβεῖ τῶν λόγων ἐξετάσει. ἐπειδὴ τοί-
νυν πέψις ὧδε γίνεσθαι τῶν ἐπιδεουσῶν κραθεισῶν τροφῶν. ἀπεψία δὲ ὑπερβαλλούσης τὸ μέτρον πολλῆς
ὥσπερ οὖν ὠμότης ἧττον ὑπερβαλλούσης τὸ σύμμετρον, εἰκότως ἂν ὧδε τόνου καταβαρυνθέντος αὐτοῦ

πλείοσι τροφαῖς διαμαρτία παντελὴς τῆς πέψεως γίνονται. φαίνεται γὰρ βραχύ τι ἡ χρόα ἐνταῦθα τὴν φύ-
σις ἐνεργοῦσα τὰς τροφὰς μήτε χρῶμα μήτε σύστασιν ἀποδοῦσα σύμμετρον ὠφελουμένη δὲ τὰ πλη-
φισάμενα τῇ πολλῇ ὑποστάσει τῆς πέψεως ἀφῶν γε μὴν ἧττον μὲν τοῦ δέοντος διαπίπτει. τῷ χρόνῳ δὲ βια-
ζομένη πάθεται ἔχειν τὰς διαμαρτίας ταύτας ἡμιπέπτους ἀποδίδωσι· καὶ τὰς ἐνεργείας ἡ δύναμις. ὧδε
δὲ καὶ περὶ τῶν ἀσιτούντων ῥητέον ἐπειδὴ γὰρ τῷ ἀέρι τοῦ φυσικοῦ τούτῳ θερμοῦ ὑπεκκαυμάτων χρῆ. ἵνα τε
αὐτὸ σώζοιτο καὶ τὰ μόρια τρέφηται ἀρκούσης ἐπισωρευομένης ὕλης, καὶ τὰ δέοντα γίνεται. ἐπειδὰν
δ' αὕτη ἐπιλίπῃ πρὸς ἑαυτὸ μὲν τοῦτο ἐπιστρέφει. ἔτι δὲ ὑγρότης καταδαπανᾷ ταύτην, καὶ δριμύτερ'
ἐξαιρουμένης ταύτης γίνεται. καὶ ὁ ξανθόχολος ὡς ἐχυμὸς ἐπιδίδωσι ξηρᾶς τε καὶ θερμοῦ αὐξα-
νων διαθέσεσι καὶ τὰ οὖρα κατ' ἐκεῖνο τοῦ θερμοῦ τῆς διαθέσεως γίνεται, μέλω δὲ καὶ τὰ πληρυφισάμενα
φαίνεται. ἐπιλείψεως τῆς τροφῆς τοίνυν, ἡ δὲ πεπτομένη τε ἃ τρέφουσα τοῦ φυσικοῦ σύμβολα τῆς τροφῆς
ἀλλ' ἐπειδὰν ὦσιν ὡς οἷον τε τὸ θερμὸν αὖθις ἀποροῦν τροφῆς ἐνδεῶς. ἤδη μὲν αὐτῷ καταμαραίνεται
ἤδη δὲ ἡ ἕξις πέφυκε χωρ[illegible] μαραινομένου τοῦ θερμοῦ πρὸς τὸ ψυχρότερον, καὶ τὰ λευκὰ καὶ φαῦλα τὰ θ-
ὅλως ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀποδίδωσι προχωροῦσα χρώματα, καὶ σύστασιν δὲ τοῖς χρώμασι κατάλληλον. ἀλλ' ὁ
περὶ τούτων καὶ τοσούτων λόγος ἀρκούντως ῥηθεὶς ἀφείσθω ἤδη, μήπως καὶ λάθωμεν τι ἐπὶ τούτοις πλη-
λ οἴμαι ονι διατρίβων τὸ σύμμετρον ἀποπληρωκότος μέτρον τῷ λόγῳ. ὥστε καὶ ἄλλον ἐπὶ τοῖς λοιπομένοις δεηθῆναι
λόγον, καὶ παθεῖν τὸ τῶν ἀπειροτέρων, οἱ διὰ βραχυτέρας ὁδοῦ τὸ σπουδαζόμενον καταλαβεῖν ἐφιέμε-
νοι διά τινας ἑτέρας ἐκτοπισθέντας διατριβὰς ἐπὶ μακρὰν ἑαυτοὺς περιόδους ἐμβάλλουσιν. ὥστε
δίκαιον ἂν εἴη ὧδε πόθεν ὡς ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς τῶν ἐπὶ τοῖς λειπομένοις ἐξηρτημένων ἅπτεσθαι αἰτιῶν
ἔτι ὦ γὰρ ἡμῖν ῥᾴδιόν τε καὶ συντελικώτερον ἀποδοθῆναι τοὐγχείρημα, πρόχειρον δὲ ταῖς ἐν βραχέσι λόγ
πολλὰς ἀφορμὰς μαθ[illegible] συνδιάζουσι μαθημάτων ῥητέον τοίνυν καὶ ταῦθα περὶ τῶν ἐν τοῖς γενικοῖς
τῶν νοσημάτων ἀναφαινομένων οὔρων καὶ τὰς τούτων προσαποδοτέον αἰτίας, ἔτι γὰρ προσήκουσι
μὲν τὴν ἐκ τῶν κεφαλαίων ὁ λόγος ἀπολαύει συνθήκην πρὸς δ' αὖ σίον ἀποδοθῆναι τὰ τῷ λόγῳ:-

ιδ περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τὰ γενικὰ τῶν νοσημάτων οὔρων:-

Εἴρηται τοίνυν ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις. ὡς ἐπὶ τῶν ἐφημέρων πυρετῶν τι λοιπὸν
τελούντων, καὶ οὐχ ἑτέρας προσεπιδεξάσης αἰτίας οὐκ ἀξιολόγως ἄν τις ἴδοι τὰ οὖρα μεταβληθέν-
τα, καθὸ γὰρ ἂν τύχῃ μεταβληθέν, βραχέως πάνυ καὶ ἀσαφῶς μεταβάλλεται. τῶν γάρ τοι ἐφημέ-
ρων πυρετῶν διὰ πνεύματος μόνου ἐπὶ τὸ θερμότερον διατεθέντος ἀλλοίωσιν γεγονότων, δικαίως
δὲ πάνυ ἐπίδηλος ἐν τοῖς οὔροις γίνεται ἀλλοίωσις. ἀπὸ μὲν τῶν μικρῶν προφάσεων βραχέων καὶ
τῶν κινημάτων γινομένων, μειζόνων δ' ἀπὸ τῶν ἀξιολογωτέρων. ἐπειδὴ γὰρ τὰ οὖρα τὴν ἀλλοίω-
σιν τῶν χυμῶν δηλοῦσιν, οἱ δ' ἐφήμεροι τῶν πυρετῶν ἐπὶ ταῖς τοῦ πνεύματος ὡς εἴρηται μεταβολαῖς ἐπὶ
τὸ θερμότερον γίνονται, οὐκ ἀξιόλογον τι ἂν ἀλλοιωθῶσι τὰ οὖρα· πρὶν ἢ γὰρ τὴν τῶν χυμῶν αἰσθητὴν
ὕλην τῆς ἐπιγεγενημένης ἀλλοιώσεως τῷ φυσικῷ πνεύματι οὗτοι προσηκούσης ἐλύθησαν τετυχηκότες
διαίτης. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐφημέρων πυρετῶν βραχείας τινὸς τῆς μεταβολῆς γεγενημένης, μετρίως καὶ
αἱ τῶν οὔρων φαίνονται ἀλλοιώσεις. ἄν τις δὲ προσοῦσα ὕλη τύχῃ τῷ σώματι διεφθαρμένη ἐπιτη-
δεία μὲν εἰς ἔξαψιν, βραχείας δέ τινος τῆς κινήσεως δεομένη ῥᾳδίως ἐντεῦθεν ἐξάπτεταί τε καὶ κατα-
πίμπραται, τοὺς ἐπὶ σήψει μὲν ἐνεργοῦσα πυρετούς, οὐ ῥᾳδίως οἷοι οἱ ἐπὶ σήψει χυμῶν προβαίνουσι
πυρετοί, ἐπιδέχεσθαι περὶ ὧν νῦν ἐροῦμεν, τῶν τοίνυν ἐπὶ σήψει χυμῶν γεγενημένων πυρετῶν
ὅσοι μὲν ἂν ὦσι διαλείποντες, ἀνόμοια οὖρα προβάλλονται, ὅσοι δ' αὖ συνεχεῖς ἑτεροῖα διά τε τὴν
διαφθορὰν τῶν χυμῶν διαφοράν, καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις σύνεξιν τε καὶ διαμονήν. ῥητέον τοίνυν περὶ

περὶ μὲν περὶ τῆς διαγνώσεως γινομένων περὶ ταῦτα τέλος ἀποδέδεικται. ἀλλ' ὥστε περὶ τῆς ἑξῆς καθ' ὧν ὁ λόγος ἀποδείξεως προβαίνων:—

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τοὺς τριταίους ἀμφοτέρους οὔρων :—

ιε Τῶν ἀκριβῶς οὖν τριταίων τὰ οὖρα πρός τε τὸ πυρρὸν καὶ ξανθὸν ὡς εἴρηται χωρεῖ τῶν χρωμάτων, σύ-
στασις δ' αὐτῶν καὶ τῆς συμμέτρου δείκνυται παχυτέρα, καὶ τῆς μὲν ἀρχαῖς οὐδέν τι προβάλλεται πε-
ριϋφιστάμενον, τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος τά τε ὑφιστάμενα φαίνεται, καὶ τὰ χρώματα χωροῦντα
πρὸς τὸ σύμμετρόν τε καὶ κατὰ φύσιν, καὶ ἡ τοῦ κατέχοντος νοσήματος λύσις διὰ ταχέως ἤδη
ἐλπίζονται, ταῖς πέψεσιν ἐπιμαρτυρηθεῖσα, τοιαῦτα τῆς ἐκ τῶν τριταίων ἐπὶ σώματι διαγινομένων πυρε-
τῶν διαγνώσεως ἐκ τῶν οὔρων φαίνεται, νῦν δ' αὖ ἀναχρεὼν ἐστὶ ἐπὶ τούτοις δεδωκέναι αἰτίας. τῆς
τοίνυν ξανθῆς χολῆς αὐξηθείσης δι' οἵας δή τινας αἰτίας ταύτην ἐπιπλεονασάσης, καὶ τῶν φλεβο-
δῶν ἀγγείων ἀποπλανωμένης αὐτοῖς οἱ τριταῖοι μὲν οὕτω καλούμενοι γίνονται πυρετοί, ἧς διαχύματα δὲ
καθίζονται αὐτῇ μὴ τῶν φλεβῶν ἐντὸς τῆς πλέονος ἔσω ὕλης. κεκοινωνηκότος γὰρ ἡ αὐτῇ, τοι-
ούτους χυμοὺς διά τε τὴν ὀξύτητα ἐστὶ τοῦ χολώδους χυμοῦ πληθώραν, αἱ οὐχ ὥστε κατακεκραθῆναι
τὴν τοῦ αἵματος γλυκύτητα. ὅθεν ἂν καὶ συνεχεῖς εἰσὶν οἱ πυρετοί. ἐπεὶ τοίνυν τῶν μὲν ἀγγείων ἐκ-
τὸς καθίζηται ὁ τοιοῦτος χολώδης χυμός, σεσήπεται δέ πως, διὰ τοῦτο τήν τε σηπεδόνα, καὶ τὰ δια-
λείμματα δείξει χρωσθεῖσα τὰ οὖρα κατὰ τὴν τῆς χολῆς ἐπίδοσιν. ἐπεὶ δὲ ἐκ πολὺ μὴ διαφθαρεὶς ὁ χο-
λώδης οὗτος χυμὸς ἐν τοῖς τριταίοις δέδεικται πυρετοῖς, τὰ μὲν χρώματα οἷα δὴ καὶ λέλεκται
δείκνυται, διὰ δὲ τὸ πλῆθος, ἐκ σύμμετρον τῆς χολῆς πάχος διὰ τῶν οὔρων ἀποκρινόμενον. συμ-
βαίνει ἐκ τῆς συμμέτρου φαίνεσθαι τὴν σύστασιν παχυτέραν. ἐπιλείπεται δὲ τὰ ὑφιστάμενα
ταῖς ἀρχαῖς τῷ τῆς ἀπεψίας ἐκ ἐμφράξεώς τινος λόγῳ. ἐπεὶ γὰρ οὕτω πέφθαι ἡ φύσις κατακρα-
τῆσαι τῆς ὕλης οὐδὲ πεττεῖν ὅλως χερσὶ ἐπιχειρεῖν, ὥστε οὐδὲ παρυφιστάμενα διὰ τοῦτο φαίνεται
σύμβολα καθεστηκότα τῆς πέψεως, ἐπειδὰν μέντοι ἑαυτὴν ἐπισυνάξηται, ἐκ ῥώσῃ ἀπώσηται δὲ
τὰ περιττὰ προσλαβομένη τὰ δέοντα, καὶ καλῶς καὶ κατὰ κόσμον διαθεῖται κατὰ τὸ λοιπὸν τὸ-
ν χυμόν, ἤδη μὲν πέψεως ἐπιφαίνονται σημεῖα τὰ ὑφιστάμενα δηλονότι, πρὸς τὸ σύμμετρον
δὲ τά τε χρώματα καὶ αἱ συστάσεις χωροῦσιν, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τῶν ἐπὶ τριταίοις ἀκριβέσιν οὔρων λόγος, τοι-
οῦτος ἂν ὡς ἐν βραχεῖ φάναι ἐκτεθεῖς, νόθων τριταίων οὖρα καὶ τὸ πυρροῦ ὑπερβάλλει τοῦ χρώματος, ἤ-
δη δέ ποτε καὶ οἰνωπὸν προσβάλλεται. τῇ δὲ συστάσει ταῦτα, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀκριβοῦς τριταίου παχύτερα,
τὰ δὲ ὑφιστάμενα τούτοις, ἤτοι μέλανά τε καὶ φαῦλα, ἢ τὴν ἀρχὴν οὐδ' ὅλως φαίνονται. δεόντως οὖν
ἐάν τις τὸν τοιοῦτον νόθον τριταῖον πλήθει τε καὶ ποιότητι χολῆς τὸν ἀκριβῆ τριταῖον ὑπερβαίνειν εἴπῃ,
ὥστε ἐκ πλέονος διὰ τοῦτο εἰς πέψιν δεηθῆναι χρόνου, καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα οὖρα καὶ παραλε-
λεκται ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεώς τε καὶ αἰτίας χρωμάτων λόγοις ὑπὸ πλέονός τε καὶ φαυλοτέρας
γίνεσθαι χολῆς, οὐ θαῦμα δ' ἂν εἴη ἐκ πλέονος εἰς πέψιν χρόνου τῆς φύσεως δεῖσθαι. πολλῆς μὲν οὔσης τῆς
δυσκαταπέπτου ὕλης πλέονος δὲ χρόνου δεομένης εἰς πέψιν κρατουμένης δὲ τῆς δυνάμεως τάχα δὲ ἂν
τι καὶ περὶ ἀμφημερινοῦ περὶ τεταρταίων, νῦν ἐφεξῆς ὁ λόγος μεταβαινέτω κεφαλαίοις βραχέσι τοῖς ὁμιλήσων τοῖς εἰρημένοις:—:—

:περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τοὺς τεταρταίους οὔρων :—

ιϛ Τεταρταίων τοίνυν ἀπὸ συνόχου μᾶλλον τὴν ἀρχὴν εἰληφότων τῆς συστάσεως λεπτὰ μὲν ἐν
ταῖς ἀρχαῖς τὰ οὖρα διαφαίνεται τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος ταῖς ἀνέσεσι καὶ τῶν ἡμερῶν ἀθρό-
α καὶ ὠχρὰ δείκνυται τούτοις τὰ ὑφιστάμενα ἐκ ποτε διόλου ἀναδιδοῦσαι τὰ χρώματα, ταῖς δὲ τὸν
προχυμισμὸν ἐχούσαις ἔτι που λεπτά, καὶ τὰ ὑφιστάμενα μέτριά τε καὶ λεπτὰ προσβάλλει
πρὸς λύσιν ἤδη κεχωρηκότος τοῦ πάθους ἐνίοτε γεννῆ καὶ μέλανα φαίνεται τὰ οὖρα τοῦ κατέχοντος

ὑπαγορεύοντα πάθους ἀπόλυσιν. ὅσοι γε μὴν διὰ τεσσάρων παροξυνόμενοι πυρετοὶ ἐμφαίνουσι μὲν
παρέχουσι τοῦ ῥηθέντος τεταρταίου πυρετοῦ, πολλῷ δέ γε λείπονται. διὰ τὸ καθ' ὃν ἐπὶ θερμῇ τοῦ ἥπατος
γίνεσθαι δυσκρασίᾳ, ὑπέρυθρα μὲν καὶ ἐρυθρὰ, καὶ οἷα σανδαράχη οὖρα προβάλλονται. λεπτὰ
δὲ τέως αἱ ὑποστάσεις πρώτως, ἐνίοτε δὲ καὶ παχύνονται. τὰ γε μὴν προϋφιστάμενα καὶ ταῦτα
μὲν οὐκ ἄμοιρα χρωμάτων πυρρῶν καθέστηκεν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀνώμαλα τούτοις τὰ προϋφιστάμενα
φαίνεται, ὥσπερ καὶ τῶν χυμάτων τὰ χρώματα. δέδεικται μὲν οὖν ἐν ἄλλοις ὡς ὁ τεταρταῖος δια-
λείπων πυρετὸς ἐπὶ διαίτῃ ψυχρᾷ τε καὶ ξηρᾷ τῷ τὸν μελαγχολικὸν ἀπογεννώσῃ χυμὸν συνίσταται. ὁ-
πόταν τοίνυν ὁ τοιοῦτος αὐξηθῇ χυμὸς καὶ κατὰ τὸ τοῦ σπληνὸς ὑπερπλησθῇ σπλάγχνον, τοῖς διὰ
τετάρτης μὲν ἐπάγει παροξυσμούς, λευκὰ δὲ καὶ λεπτὰ τὰ οὖρα προβάλλεται. τοῦ γὰρ τοιούτου χυ-
μοῦ παχέος μένοντος, καὶ διὰ τοῦτο ἐμφράττοντος, καὶ ἄλλως δὲ ψυχροῦ τυγχάνοντος, καὶ τὴν ἔμ-
φυτον ὡς εἰκὸς ἀδικοῦντος θερμότητα. φαῦλαι μὲν αἱ πέψεις γίνονται. λεπτὰ δὲ καὶ λευκὰ τὰ
οὖρα φαίνεται. οὐχ ἧττον διὰ τὴν αἰτίαν τοῦ χυμοῦ ψυχρότητα ἀδικίαν, ἢ διὰ τὴν αὐτῆς ἐπὶ τοὺς
πόρους οἷον ἐπιπωμάτιον. ἐπιφράττει γὰρ τοὺς πόρους ὁ αὐξηθεὶς χυμὸς διὰ τὴν παχύτητα
ἔτι καὶ τῶν διὰ ψύξιν ψυχρότητα λεπτῶν λεπτότερα προΐεσθαι ποιεῖ. τῷ γε μὴν χρόνου προϊόντος ἤ. προήκοντος
καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ χυμοῦ λεπτυνομένου, ἡ ἔξοδος μὲν ἡ ὕλη ἤδη γίνεται τοῖς οὐρητικοῖς ἀγγείοις
ἀθρόαι δ' ὑποστάσεις ἐπιφαίνονται. ἢ μὴν καὶ δι' ὅλου ἀνατεταραγμένα τὰ οὖρα, ἅμα τὰ μὲν
παχεῖ τε καὶ τὰ προϋφιστάμενα διὰ τὴν ἐπιγενομένην ἤδη λέπτυνσιν ἐπιφαίνεται τῶν χυμῶν. αἱ
δὲ δὴ λευκότητες διὰ τὴν τοῦ χυμοῦ ψυχρότητα ἢ τὴν πέψιν οἷον ἀπεργασαμένου σύμμετρον οὐκ ἐᾷ
ὑπόστασιν τοῖς οὔροις ἐγγίζεσθαι, οὐ θαῦμα δὲ εἰ καὶ μελάνων οὔρων διαχωρούντων λύσιν τεκ-
μαιρόμεθα τοῦ τεταρταίου. αὐτὸς γὰρ οἷον ἀρχὴ καὶ ῥίζα πεφυκὼς ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς τοῦ
τεταρταίου δὴ πυρετοῦ, ὃς ἐκκρινόμενος ἤδη ἀφίεσθαι μηνύει τὸν αἴτιον τοῦ νοσήματος,
οὐκ οἶδα δὲ ὅποις φύσει ῥίζης ἀποτμηθείσης ἢ πρὸς τοὐμφανὲς χωρησάσης. οὐχὶ καὶ τὰ μ
αὐτὴν ὡς τὴν ἀρχὴν ἀπολελυκότα διαφθαρῇ τε καὶ μελανθῇ, ὁ δ' ἐξ ἥπατι κακῶς διατε-
θέντι λεγόμενος τεταρταῖος κατ' ἥκοντα λόγον τοιαῦτα οὖρα προβάλλεται, αὐτοῦ γὰρ δὴ τοῦ
σπλάγχνου φλεγμαίνοντος ἤδη. καὶ ἄλλως ἢ ἐπιτεταμένως φλεγμανθέντος, δι' ἐπιρροήν ἤ. θερμανθέντος
τινὰ θερμοτέρας ὕλης, συνδιαθερμαίνεται μὲν τὸ φλεβῶδες γένος. ἐπεὶ δὲ τὸ αἷμα ἡ
δὲ χολὴ προσεπιδοθεῖσα συνδιατίθησιν οὕτω τὸ αἷμα, ὥστε συμβαίνειν καὶ τὰ οὖρα διὰ ταῦ-
τα εἰς τοιοῦτον χρώματος εἶδος μεθίστασθαι, ἀνώμαλα γε μὴν ἔσθ' ὅτε τὰ χρώματα τούτοις
φαίνεται διά τε τὰς ἐμφράξεις, καὶ μὴ προσηκούσας διαίτας, ἢ τοῦ τοῦ χρωννύντος ἐπι-
φαινομένου χυμοῦ, ἢ καὶ μεθισταμένου ἐφ' ἕτερα τοῦ σώματος μέρη. ἔγωγε μὴν καὶ σφύξεων
ἅπτεσθαι δεῖ. οὐ δ' ἀκριβῶς ἐντεῦθεν ἂν στοχάσαιτο τοῦτον διαφέροντα τῶν πυρετῶν
ὥστε καὶ συνεχοῦν μὲν αὐτὸν φαίη διὰ τετάρτης παροξυνόμενον ἐπάλλεται καὶ τοὺς ἐπικρατοῦντας
ἔσθ' ὅτε συνηθείας τὸ ὄνομα τῶν ἰατρῶν. ἁπλῶς καὶ οὕτως τεταρταῖος καλεῖσθαι δοκεῖ τοῖς πλείοσιν:—

περὶ αἰτίας τῶν κατὰ τοὺς ἀμφημερινοὺς πυρετοὺς οὔρων :—

ιγ' Ἀμφημερινοῦ γε μὴν οὖρα λευκὰ καὶ λεπτὰ καὶ ὑδατώδη πρώτως, τοῦ χρόνου δὲ προϊόν-
τος, καὶ παχύνονται καὶ ἀθρόας μηνύουσιν ὑποστάσεις ἤπατι τοῦ χυμοῦ πεττομένου. καὶ ὁ
τοιοῦτος πυρετὸς ὡς εἴρηται ἀπὸ ψυχρῶν τε καὶ ὑγρῶν τροφῶν παραπλησίως χυμὸν αἰτί-
αις ἀπογεννώσης συνίστανται ὥστε καὶ διὰ ταῦτα πάντα τὸν ὠμὸν οὕτω καὶ φλε-
γματώδη τὸν αὐξηθέντα χυμὸν φασὶν ἀδικεῖν τὴν ἔμφυτον θερμότητα τῇ περιχύσει τῆς ψύξεως.

λευκὰ καὶ

ἀποφράττειν δὲ τοὺς πόρους· ὥστε λεπτά τε καὶ ἀνυπόστατα διὰ ταῦτα τὰ οὖρα φαίνεται, ἐκ τοῦ μὴ ὡς ἔρρωται φυσικῶς κατακρατοῦντος τοῦ θερ χυμοῦ, ἀλλοίωσίς τις καὶ πέψις καὶ θρέψις γίνεται. τούτου δὲ τοῦ οἰκείου τόνου διαπεπτωκότος, καὶ τὰ οὖρα διημαρτηκότα φαίνεται τοῦ προσήκοντος, ἀμαυρωθείσης μέντοι τῆς ἐμφύτου θερμότητος, λεπτύνεται μὲν τὸ πολὺ τῆς παχύτητος, διακρίνεται δὲ τὸ περιττὸν τῆς ὑγρότητος, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ διαφορᾶς τῶν πυρετῶν λόγος ἀρκούσας ἀποδεδωκὼς αἰτίας ὀλίγαις προφάσεσιν ὧδέ πη ἐπαυσάτω· ἑξῆς δ' ἀπιτέον τῶν ἐπὶ σήψει συνόχων τε καὶ συνεχῶν, καὶ τῶν ἐφ' ἑκάστῳ δή τινος ἀμέτρου γεγενημένων θερμότητος, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ ψυχρότητος, οἵας δή τινος, ἵν' ὅπως καὶ ταῖς ἐν αὐτοῖς αἰτίαις ἀπολαβὼν ὁ λόγος, καὶ αὐτὸς ἀθρόως συμπεραιωθῇ :– :– :– :–

ον' ιη Περὶ αἰτίας τῶν ἐπὶ σήψει συνεχῶν πυρετῶν οὔρων :– :–

Τῶν τοίνυν ἐπὶ σήψει συνόχων τε καὶ συνεχῶν πυρετῶν ἐπὶ τὸ ὠχρὸν μὲν τὰ χρώματα πρόεισι τῶν οὔρων· φαῦλα δὲ καὶ τὰ ὑφιστάμενα τούτοις φαίνεται, καὶ ποικίλα κατὰ τὴν τῶν ἐπικρατούντων χυμῶν ποιότητα· τῶν γάρ τοι ἐπὶ σήψει πυρετῶν, ἤτοι ὑπὸ ἀμιγοῦς γεγενημένων, διασαπείσης χολῆς, ἢ τοῦ αἵματος, ἢ χυμοῦ φλεγματώδους, ἢ μελαγχολικοῦ, ἢ καὶ ἐκ πάντων συμμεμιγμένων ὥσπερ καὶ ἐκ δυοῖν ἢ τριῶν χυμῶν συμπεπλεγμένων διαφόρως. τῶν μὲν ἐφ' ἁπλοῖς χυμοῖς γεγενημένων πυρετῶν, ῥᾷστα ἄν τις ἀφ' ἑαυτοῦ διαγνοίη, καὶ τὰς αἰτίας ὡσαύτως ἀποδοίη. τῶν δὲ συμπεπλεγμένων δύσκολος μὲν ἡ ἀκριβὴς διάγνωσις, καὶ ἡ ἐξαγγελία, ὀνομάτων ἠπορημένων οἰκείων. ὡς δή τοι δὴ τῶν μὲν ἁπλῶν ἐλάττων ἐπιμνησθῶμεν καὶ πάλαι διασαφήσαντες περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις· τὰ δὲ συμπεπλεγμένα ἐπ' ἀπορίᾳ ὀνομάτων οἰκείων ἠπορημένα, ἐάσωμεν τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαίοις ταῖς ἐπινοίαις μανθάνειν. τῶν οὖν ἐπὶ σήψει αἵματος πυρετῶν, τὰ οὖρα ὑπέρυθρα μὲν καὶ ἐρυθρά, καὶ οἰνωπὰ προϊόντα, μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ παχύνεται, καὶ παραπλήσια προβάλλει τὰ ὑφιστάμενα. ἐπεὶ τοίνυν ἐπὶ τούτοις αἵματος ἐπίδοσις ἐν ταῖς φλεψὶν ἐπιφαίνεται, ὅπου δὲ ἐπίδοσις τὸ μεῖζον ὑπερβαίνουσα τὸ προσῆκον καί τις ἕπεται διαφθορά· ὁμοίως ἂν ὧδε τῶν μὴ κρατῆσαι διὰ πλῆθος τὸν αἱματικὸν τοῦτον χυμόν, ὅσον ἀχρεῖον τούτου καὶ περιττὸν ἐν οὔροις ἀποτίθεται καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποδίδωσι χρώματα. ἀλλὰ γε μὴν ταχύτερον τῶν λοιπῶν παχύνεσθαι οὔρων τὰ τοιαῦτα, διὰ τὴν τοῦ κρατουμένου οἰκειότητα χυμοῦ, βραχείας γάρ τινος οὗτος ἐπιδεῖται ῥοπῆς εἰς πέψιν, ὅτι δὲ ἡ πεπτικὴ καταμαραίνεται δύναμις τῷ πλήθει καὶ τὰ ὑφιστάμενα δηλοῦσι, μὴ τὸ κατὰ φύσιν ἀπολαβόντα χρῶμα, χολῆς δὲ ἐπικρατούσης, ἐκ συνάψεως ἐν ταῖς φλεψὶ δηλαδή, μετρίως μὲν ξανθὰ καὶ ἐρυθρά, πλεόνως δὲ κυανά τε καὶ χλωρὰ καὶ ὑπομέλανα, χολώδη δὲ καὶ πάνυ φαῦλα ἀμέλει δὲ τὰ ὑφιστάμενα τούτοις, τοῦ γάρ τοι τοιούτου κεκρατηκότος χυμοῦ, καὶ τὸν αἱματικὸν τῇ κοινωνίᾳ διαφθείροντος χυμόν. τῷ δὲ γε πλήθει καὶ τῇ ποιότητι καταβαρύνοντος τὴν δύναμιν, συναναδιδομένου δὲ καὶ τοῖς θρεπτικοῖς χυμοῖς δηλαδὴ τὰ ὑφιστάμενα δηλοῦσι φαῦλα δὲ καὶ τὰ χρώματα. ἐπὶ δὲ τῶν φλέγματος σεσηπότος οἷον συνεχῶν πυρετῶν, ὑπόλευκα μὲν καὶ παχέα οἷα τὰ γλαυκά τε καὶ χλωρά, τῷ γὰρ χρώματι διασημαίνει τὴν τοῦ χρώσαντος χυμοῦ ποιότητα, ὠμότερα δὲ καὶ τούτοις τὰ ὑφιστάμενα, διὰ τὸ τοῦ χυμοῦ δυσκατέργαστον, ἤτοι τῷ πλήθει τοῦ κατακρατοῦντος τῆς ἐμφύτου δυνάμεως, ἢ τῆς δυνάμεως διὰ ἑαυτὴν παχύτητος, καὶ ὑπ' ὀλίγων χυμῶν ῥᾳδίως καταπονουμένης. μελαγχολικὸς δ' ἤ ποτε διασαπεὶς τοῖς διαδραμὼν τὸ σῶμα χυμὸς πυρετοὺς ποιεῖ γεναμένους καὶ οὗτος κατὰ τὸν ἐπὶ τῷ φλεγματώδει ηὐξημένον χυμόν, λευκὰ μέντοι ἴσως καὶ λεπτὰ πρώτως ποιεῖ τὰ οὖρα. ὕστερον δὲ ὡς πρὸς ἔξοδον φαιά τε καὶ μέλανα, τὰ μὲν οὖν πρῶτα, διά τε τὴν ἐπιπολαστικὴν τοῦ χυμοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω ῥοπήν, τὰ δ' ὕστερα δὲ διά τε τὴν ἀπὸ φράξεων καὶ τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ῥοπήν· καὶ ταῦτα μὲν ἀνάγκη, δηλοῦνται γε εἰδέναι, περὶ γὰρ τῶν ἐνδεχομένων αὐξῆ

τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φαινομένων ἡμεῖς ἤδη προεθέμεθα. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς φλεγμονὰς καὶ ἐρυσιπέλατα καὶ τοὺς ἄλλους πεπονθότας τόπους οὔρων, εἴρηται μὲν ἐν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων ἀρκούντως. νῦν δὲ τὰς αἰτίας ἀποδοτέον, :— :—

περὶ αἰτίας οὔρων τῶν κατὰ θερμὴν διάθεσιν καιρίων πεπονθότων μορίων :—

ιθ Καὶ μὲν τὰ μὲν ἐγγυτέρω τῆς τοῦ θερμοῦ πηγῆς. τῇ τε ἐγγύτητι καὶ καιριότητι μᾶλλον τὰ οὖρα χρωννύει διὰ τὴν τῶν μορίων δηλονότι ἐπάθειαν. λεπτὰ δὲ πρώτως φαίνεται καὶ πυρρὰ ἰσχυρῶς· πρὶν ἐξ ἑαυτοῦ τε διὰ τὸ μήπω τὴν ἐπισωρευθεῖσαν ὕλην τῇ τοῦ παρὰ φύσιν θερμότητος ὅλην πεπονθέναι καὶ διὰ τὸ τὴν φύσιν ἀεὶ περὶ τὰ κατεπείγοντα διατρίβειν. ὃ γὰρ ἐστὶν συνεχὲς καὶ τῶν φαυλοτέρων τούτων ἐπιλανθάνεσθαι τῶν οἰκονόμων τύπων πολλῷ γε συμπαθεστέρων πεφυκότων. τοῦτο δὲ ἢ τὸ τὴν ὕλην ὑπερβαλεῖν, ἢ τῷ τὴν δύναμιν αὐτὴν προαποκάμνειν τοῦ ἀγῶνος γίνεται. πεφθείσης δ' ἤδη τῆς φλεγμονῆς, παχύνεται μὲν τὰ οὖρα καὶ ὑποχαλᾶται τῆς ἐπιτεταμένης χροιᾶς, ἀθρόως δὲ καὶ διαφθορῇ τὰς ὑποστάσεις ἔχει ὥσπερ ἀποκρινομένου τοῦ περιττοῦ· ἔστι γὰρ μὲν ὅτε καὶ πῦον ἐφεξῆς διουρηθὲν ἀπὸ πεπονθότος τόπου :— :—

περὶ αἰτίας οὔρων τῶν κατὰ ψυχρὰν διάθεσιν καιρίων πεπονθότων μορίων :—

κ Τῶν γε μὴν ἐπὶ ψυχρότητι πεπονθότων τόπων, λεπτὰ μὲν καὶ λευκὰ ὡς εἴρηται τὰ οὖρα φαίνεται, καὶ ἀνυπόστατα τὸ πλέον· ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ παχέα, μετὰ πυρρῶν ἰσχανθέντων ὡμότητι καὶ θερμαινόντων, πολλοῦ τοίνυν τοῦ κατὰ τὸ λευκὸν πλάτους τεθεωρημένου κατὰ τὰ μέτρα τῆς ψυχρότητος καὶ ταῦτα μεταβάλλεται, ἐπειδὰν γὰρ τὸ μέρος τοῦ σώματος διατεθῇ· εἰ μὲν τε καὶ πλέον ψυχρότητα κατὰ μὲν τὴν τῆς ψυχρότητος ποσότητα, καὶ τὰ οὖρα συμμεταβάλλεται. εἰ οὖν γὰρ ἡ ἐπικρατήσασα ψυχρότης προϊοῦσα καὶ μέχρι αὐτῆς τῆς καρδίας ἀφίκηται, κατὰ τὸ μὲν τοῦ τῆς καρδίας τόνου ὡς οἷον ἀσθενέστερον δὲ τὸ θερμὸν ποιεῖ, καθόσον δ' ἂν αὐτὸ μαραινόμενον ἀπαρρωσθῇ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν. ἀσθενέστεραι μὲν αἱ πέψεις γίνονται, πέψεων δὲ ἀσθενῶν οὖρα φαίνονται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὖ καὶ τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων εἴρηται, ὥστε οὐδὲ τοῦ περὶ τούτων ἔτι μακρότερον λόγον. ἐπειδὴ ὁ πᾶς περὶ αἰτίας οὔρων λόγος, ὡς δ' ἱκανῶς ἀποδοθεὶς ἔχει, καὶ τοῦ πορρωτέρω βαίνειν λεγέτω, καίτοι πολλῶν ἑτέρων βιαζομένων τὸν λόγον εἰς ἐπίδοσιν, ὥστε αὖ μή τις νομίσῃ ἡμᾶς ἀπείρῳ βραχυλογίας ἀπεσχέσθαι ἐν τῷ λόγῳ καὶ ἕτερον τὸ περὶ τὰς ἀφορμὰς τῶν διαγνώσεων, τοῦ θεωρητικοῦ τῆς τέχνης ἐνδεικνύμενοι τὸ φιλότιμον, ἀποχρῶσαν δ' ἂν ὁ λόγος τὴν ἐπ' αὐτὰ χρείαν συνθήκην ἢ μετὰ τοὺς περὶ αἰτίας λόγους τοὺς περὶ προγνώσεως θήσομεν, χρεὼ δ' ἔσται μὲν τῇ τέχνῃ τυγχάνοντας, προφητεύσοντας τῶν τῆς φύσεως κινημάτων τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαίους ἀπεργαζομένους. θεοῦ δ' ἂν εἴη καὶ τοῦτο δῶρον, εἰ κατὰ θυμὸν καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ λόγου τὸ μέρος προβαίη. δόξαιμεν οὐκ ἀδιάβλητοι περιποιούμενοι τοῖς μετιοῦσι, ἀλλ' ἐπιτελέσαι δ' οὖν ἀρξώμεθα τοῖς κειμένοις ὥστε ταῦτα περάσωμεν· οἱ περὶ αἰτίας οὔρων λόγος ὧδε ἐχέτω· ἐντεῦθεν δ' ἤδη καὶ τοῦ περὶ προγνώσεως οὔρων :—

τέλος τοῦ ε λόγου περὶ οὔρων :—

Τὰ δὲ ἐνεστῖν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ προγνώσεως οὔρων λόγῳ:-

Προοίμιον τοῦ πρώτου περὶ προγνώσεως οὔρων λόγου:-

Ἐπειδή τισι τῶν τὰς προγνώσεις διαβάλλειν προχείρων, μὴ οἷόν τ' εἶναι τινὰ περὶ τῶν ἀποβησομένων προειδέναι, ἐν τοῖς κατὰ ἀκολουθίαν φύσεως γινομένοις πράγμασιν, ἐποίει δὲ τοῦ ταῦτα λέγειν τε καὶ διαβάλλειν, ἥ τε σφᾶς κατέχουσα τῶν γινομένων κατὰ φύσιν ἄγνοια, καὶ ἡ περὶ τὰ καλὰ τῶν μαθημάτων ζηλοτυπία, ὥστε καὶ δέος οὐκ ὀλίγον ἐνεποίει τοῖς κατὰ λόγον ἐπιχειροῦσι τὸ προειδέναι μετιοῦσιν, ἡ τῶν προχείρων τὰς προγνώσεις διαβάλλειν εὐήθεια· οἵ τε γὰρ οἵους δή τινας σχηματισμοὺς ἀστέρων, καὶ ποιότητας ἐξετάζοντες συνόδους τε καὶ οἰκοδεσποτείας, καὶ ἄλλ' ὅσα ἐπὶ τούτοις λέγεταί τε καὶ γράφεται, καὶ τούτοις τὰς περὶ τὰ στοιχεῖα ἀλλοιώσεις, οἵας δή τινας προεπιγινώσκοντες τῇ θεωρίᾳ τῆς ἐπιστήμης, ἐλαβοῦνται τὸ τῶν πολλῶν ὡς ἐν διαβολὴν πρόχειρον· καὶ σιωπᾶν ἄμεινον τίθενται· εἴ γὰρ οἱ καὶ τερθρείας ταῦτα καὶ ὁμιλίαν μᾶλλον λημμάτων προσάπτουσι, τὴν σοφὴν αὐτῶν ὡς τὰ περὶ τὰς κατὰ φύσιν ἀλλοιώσεις γινομένας ἄγνοιαν ἐξελέγχοντες, οἵ τε ὀνειροσκοπίαις, καὶ τῇ ἐπανακλήσει φυσικαῖς ἀρχαῖς τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων προορώμενοι τὸ ἀποβησόμενον λανθάνειν μὲν πειρῶνται διὰ τὸ τῶν πολλῶν ἀπρόσιτον, κινδυνεύει δὲ οὕτω τὰ καλὰ μαραίνεσθαι τῷ χρόνῳ. οἱ γὰρ μὴν τοσοῦτοι θαυμαζόμενοι μᾶλλον τοῖς σοφοῖς ἢ διαβάλλονται, ἐπόπται πεφυκότες τῶν κατὰ φύσιν γινομένων πραγμάτων. ἀλλ' ὅμως περὶ τούτων λόγος ἄλλοις ἂν μᾶλλον ἁρμόσειεν ὅσοις δὴ τὸ μετιέναι ταῦτα οἰκεῖον ἔργον καθέστηκεν, ἡμῖν δὲ ἰατρικὴν μὲν τέχνην μετιοῦσι, τὰς δ' ἐξ αὐτῆς προγνώσεις περὶ ταῦτα διάζουσι σώματα, τοῦτο μᾶλλον ἐκείνων ἔργον καθέστηκεν, ὁπόσα τοίνυν προειδέναι θέμις ἐστὶν τοῦ προγινώσκειν ἐντελέχειαν πεφυκέναι, ὅλαι βίβλοι διδάσκουσι προεκτεθεῖσαι ταῦτα περὶ

τὰ τοιαῦτα συνδιασκοποῖ· πρότερον δὲ τὸν προγινώσκειν σπουδάζοντα, τούς τε σφυγμώδεις χυμοὺς εἰδέναι, καὶ ταῦτα τὰ φυσικὰ πνεύματα, κράσεις τε καὶ ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἑκάστου, καιριότητάς τε ἀϊδιότητας συμπαθείας τε καὶ ἀντιπαθείας, καὶ ἄλλα ὅσα ἐξήρτηταί τε καὶ δέδεται τοῖς καθόλου φυσικαῖς κινήσεις τοῦ σώματος. τῷ γάρ τοι ταῦτα προεξησκηκότι ῥᾴδιον μὲν τὸ διαγνῶναι, προχειρότερον δὲ τὸ προγινώσκειν καθεστηκὼς τοῖς φυσικοῖς ἀκολουθοῦσι κινήμασι :- :-

ὅτι μετὰ τοὺς σφυγμοὺς τὰ οὖρα συντείνει εἰς τὴν πρόγνωσιν :-

α^ον Πολλῶν οὖν ἐξευρημένων μεθόδων τοῖς ἐπὶ σοφίᾳ διενεγκοῦσι, τοὺς πολλοὺς εἴς τε πρόγνωσιν καὶ διάγνωσιν τῶν ἐν τοῖς σώμασι γινομένων μεταβολῶν, τούτων τὸ προὔχον ἔχειν ἔδειξεν ἡ περὶ σφυγμῶν πραγματεία· ἐκεῖθεν γὰρ τοῖς μετιοῦσιν ἀκριβῶς, τὰ πλείω τῶν προγνώσεων ἐπιγίνεται, ταῖς γὰρ μεταβολαῖς τοῦ σώματος πρώτως τοῦ πνεύματος ἀλλοιουμένου τε καὶ πάσχοντος, ἀρτηρίαι δ' ἄρα πνεύματος ἀγγεῖα μᾶλλον ἢ τοῦ αἵματος πεφύκασιν, εἰκότως καὶ αἱ ἐπὶ σφυγμοῖς προγνώσεις, ἀσφαλέστεραι γίνονται. ἐπεὶ δὲ καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα οἱ χυμοὶ ἀλλοιωθέντες, τὴν αἴσθησιν τοῖς οὔροις δίδωσιν ἐμφανεστέραν τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλλοίωσιν τούτοις ὑποσημαίνοντες, τῶν γὰρ χυμῶν τὸ οὖρον περίττωμα πέφυκεν. ἀποχρῶσαν ἄν οἶμαι καὶ τὰς προγνώσεις ἀποδοθῆναι τῷ λόγῳ μέθοδον. τὰς οἷας δὴ ταῖς μεταβολαῖς τῶν χυμῶν μεταβαλλομένων τῶν οὔρων. ἐπειδή πού καὶ πρὶν εἴρηται, κοινωνεῖ ἡ πρόγνωσις τῆς τῶν διαγνώσεων αἰτίας τῶν ἐκεῖσε ῥηθέντων. ὡς δὲ προσεπιμνησθῶμεν ἐντελῆ τὴν πραγματείαν ποιούμενοι μηδὲν ἡμᾶς αἰτιᾶσθαι παραλογισάμενος, ἄν κε τοῦτο συμβαίη, τὰ σαφῆ προκρίνων τοῦ περιττοῦ. ἡ μὲν γὰρ διττολογία τὸ ἀτελές τε δείκνυσι καὶ ἀκατάπαυστον οἶμαι, τῇ δὲ φυγῇ τῆς κοινωνίας τῶν λόγων πολλὰ ἂν οἶμαι οὐ ῥηθῆναι χρεὼν προαπολεῖται τῷ λόγῳ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐχὶ βραχύ τι ἂν ἁμάρτημα προσάπτει τῷ λόγῳ, ἐκεῖνο δὲ κἄν τις ἐπενέγκῃ μᾶλλον ἀναμνήσεώς τε καὶ σαφηνείας ἔργον πέφυκεν. ἤ τινος ἀκαιρολογίας ὥς ἄν τινες τῶν διαβάλλειν εἰωθότων προχείρων. ἡμεῖς δ' ὥσπερ κἀν τοῖς ἄλλοις πεποιήκαμεν προεκτιθέμενοι χρώματα καὶ συστάσεις ἤδη οὕτως ἐξηριθμημένα, καὶ ὅσα ἐπ' αὐτοῖς τεθεώρηται, οὕτω δὴ καὶ νῦν ποιῶμεν, ἐς τὴν ἐπὶ τοῖς κεφαλαίοις τάξιν, ὡς ἀμείνω τῆς ἀταξίας προκρίναντες. προσμιχθήσεται δὲ τῶν ῥηθησομένων ἑκάστῳ καὶ ἡ ἀνωμαλία, οὐχ ἧττον διὰ αὐτῆς ἢ δι' ἐκείνων συναγομένης τῆς προγνώσεως, οὕτω δὴ καὶ ποιῶμεν ἐντεῦθεν ποθὲν τοῦ λόγου ἀρξάμενοι :- :- :- :-

περὶ τῆς ἐκ τῶν λευκῶν οὔρων προγνώσεως :-

β^ον Ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται τὰ λευκὰ τῶν οὔρων εἰς πλείω διαιρούμενα ἤδη καθὼς κἀν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων εἴρηται, χρεὼν ἂν εἴη περὶ αὐτῶν σκεπτομένους ἐπιδιελεῖν ταῦτα τῷ λόγῳ. καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς ὡς οἷόν τε προγνώσεις ἐπιθεῖναι, τῶν οὖν λευκῶν μὲν τῷ χρώματι, κρυσταλλοειδῶν δὲ καὶ ὑδατωδῶν τῷ ἤδη ἀλλὰ μὲν λεπτῶν τελούντων, ἐνίων δὲ δηλούντων. ἃ κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως εἴρηται, καὶ ταυτῷ δὲ προσεπιτίθεμεν δὴ τῷ λόγῳ, πυρρῶν οὖν καὶ ἐρυθρῶν καὶ οἰνωπῶν, καὶ οἷς δή τινι κεχρωσμένων χρώματι ἠλλοιωμένων οὔρων ἐπὶ πυρετῷ κρατίστῳ, εἰ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα τῶν λευκῶν χρωμάτων μεταβληθείη τὰ οὖρα, ἔτι τῆς τοῦ πυρετοῦ μενούσης σφοδρότητος, καὶ μήπω τινὸς ἀξιολόγου κρίσεως σημείου γεγονότος, εἰκότως ἂν γνοίης ἐσομένην φρενῖτιν, καὶ τοσούτῳ χεῖρον, ὅσῳ καὶ τὰ προαποδεδειγμένα χρώματα χεῖρω καθέστηκε. διακέκοπται οὐδ' ὅλως πάλιν ἐπιχρωσθέντων τῶν οὔρων, εἰς τὴν φρενῖτιν ἐπιλελύσθαι φαίης. ἐνίοτε μὲν γὰρ τὴν τοῦ οὔρου χρωννύουσαν μετεωρισθεῖσαν ἴσμεν ἤδη ἐπὶ κεφαλὴν χολήν, ἢ δὴ καὶ χρονίσασα προσθήκην ἂν προσενέγκαι τῷ πάθει θάνατον, τὰ μὲν τοι προσεπιχρωσθέντα τῶν οὔρων αὖθις καὶ τὸ δεινὸν λελύσθαι τοῦ παροξύναντος τὴν πρώτην αἴσθησιν φαίνει, ἀντιπεραθείσης αὖθις τῆς χολῆς πρὸς τὰ κάτω, τῶν γὰρ μὲν μετὰ παχέος συστάσεως ἠλλοιωμένων

τοιούτων οὔρων μετὰ θρομβωδῶν τῶν ὑποστάσεων ἐν ἀσθενεστέροις πυρετοῖς, πλὴν δὲ καὶ τῶν λευκῶν
διαμειξάντων χρώματι μετὰ τὴν τοῦ νοσήματος ἀκμήν, ὅσον οὔπω λυθῆναι προγινώσκεται ὁ πυ-
ρετός. τῆς γὰρ τοι φύσεως κρατησάσης μὲν τῆς ὕλης, πεψάσης δὲ καὶ προσλαβούσης, ὅσον ἀνχρει-
ῶδες ἔδοξε, τὸ περιττόν τε καὶ ἄχρηστον οὕτω διὰ οὔρων ἀπωθεῖται μὴ χρεὼν ὂν ἐπέχεσθαι νομισθέν. ἐπὶ
γαμηνὴ τοῦ διαβάτης μήτε χρωννύμενον, μήτε συνιστάμενον, καὶ μηδούμενον, οὐχ ἧς καιρὸν προσβῆναι
τὴν εἰς ἀπίδα φάσιν διάρροιαν. τῆς γὰρ τοι φύσεως προαποκαμούσης, δέος οὐκ ὀλίγον μὴ καὶ τὴν
ζωὴν ὁ κάμνων ζημιωθείη. οὐδὲ δὲ λανθάνειν ὡς τὰ τοιαῦτα χρώματα τῶν οὔρων, γέρουσι μὲν ἥττον-
τα τὰ κακὰ σημαίνει, νέοις δὲ καὶ ἀκμάζουσιν ἐπιφαινόμενα πονηρότερα, καὶ μᾶλλον εἰ μὴ δι' ἀθροισά-
μενα τούτοις φαίνηται, ἢ φαινόμενα ἢ φαῦλα καὶ οὐ προσήκοντα. ἐπεὶ γὰρ ἐξ αἰτίας ταῦτα ἀπεψίας
ἢ τήξεως. ἢ μακρᾶς τινὸς ἀρρωστίας γίνεται. καὶ πρὸς τούτοις οὐ μετρίας ἐμφράξεως, καὶ ἐπανιόν-
των μὲν εἰς τὸ σύμμετρον αὖθις, βραχύ τι αὐτὰ σώματα λυπηθῇ, καὶ τὰ φθάσαντα λυμανθῆναι
ῥαδίως ἂν ἡ δύναμις ἀνακαλέσαιτο ἤδη τῆς αὐτῆς ἀναλαμβανούσης ῥώμην. ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δὲ ἀδια-
μένοντα, δυσθυμίας μὲν καὶ σκοτοδίνας ἴλιγγός τε καὶ ἐπιληψίας ἐποίσει, σιτίων τε ἀποστροφὰς ἢ
φλαύρων ἔσθ' ὅτε ἐπιθυμίας βρωμάτων, καὶ κυνώδεις ὀρέξεις. ἄρθρων τε ὀδύναι προσέσονται
ἢ δυσκινησίαι νεύρων. νεφρίτιδές τε καὶ κεφαλῆς διάφορα πάθη, καὶ τάγγενοι αἰσθήσεις, καὶ
μαρασμώδεις ἐν νόσου γῆρας. τοιαύτας προγνώσεις τὰς διαφορὰς μεμαθηκώς, τῶν ἐπὶ τοῖς περὶ
διαγνώσεως ῥηθέντων οὔρων λευκῶν προανεγνωκὼς δὲ καὶ τὸ περὶ τῶν συμπτωμάτων σύγγρα-
ζη φὼ τῷ γαληνοῦ βιβλίον. τὰ μὲν γὰρ τούτων ἀπεψίας μάλιστα ἕπεται συνεχεῖ, τὰ δ' αὖ τήξεσιν
ἐφ' οἷας δή τινος ἐπιγεγενημένους αἰτίας. ἐκεῖνα δὲ ἐμφράξεσιν, ἢ χυμῶν μεταστάσεσι. σκοπεῖν
δὲ δεῖ πρὸς τούτοις τὸν ἀγαθὸν τὰς τύψεις ἐπιθεῖναι σπουδάζοντα, ἡλικίας τε καὶ κράσεις
ἔθη τε καὶ γένη καὶ ὥρας, καὶ τὰς προγεγενημένας ἔσθ' ὅτε διαίτας. τῷ γὰρ ταῦτα ἐπιμετρήσαν-
τι, καὶ τῇ ἐπινοίᾳ τὸ κατὰ φύσιν τῶν γνωριζομένων οὔρων, καὶ τούτῳ τὸ φαινόμενον παραβαλόν-
τι. ῥαδίως μὲν τῶν ἡ διαμαρτία ὁπόσα ἂν ὀφθείη, πρόχειρος δὲ ἡ ἐπὶ τῷ φανέντι πρόγνωσις
ἀποδοθείη, προεπισκεμμένῳ δηλονότι καὶ τὰς ἐπὶ τῷ νοσοῦντι ἀκολουθίας τε καὶ ἐμπαθεῖς μορίων
τὰ μάλιστα γὰρ καὶ αὗται λυσιτελεῖν πως εἰώθασι ταῖς προρρήσεσι, μὴ πάντων ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὡσ-
αύτως ἐχομένων διαθέσεσιν. ἐπὶ μὲν τῶν οὕτως ἐπιτεταμένων λευκῶν τοιαύτας ἄν τις ἀποδοίη
:λευκῶν τὰς προγνώσεις, ἃ πρὶν ἦν μεμαθηκώς: ἐπὶ δὲ τῶν ἐφθαμένως λεπτῶν γαλακτωδῶν δηλονότι
καὶ γλαυκῶν, καὶ χαροπῶν καὶ τῶν τοιούτων, τοιαύτας τινὰς προσθείη τὰς ἐπισημασίας,
ὡς μὲν ταῖς ἀρχαῖς, ἢ ἐπιδόσεσι τῶν πυρετῶν πονηρὰ καὶ ταῦτα, μᾶλλον ὅσον οἱ πυρετοὶ κρατύ-
νονται, πλῆθος γὰρ ἐνταῦθα τῆς ὠμῆς ἀκμάζειν οὔσης ἀπέπτου ὕλης φαίνεται, παρακμασάντων
δὲ τῶν πυρετῶν, σωτήρια καὶ μᾶλλον εἰ τῷ πλήθει ὑπερβάλλει. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὕλης πλῆθος ἐπισε-
σωρεῦσθαι τῆς τοιαύτης ἀναφθείσης ὑποχυμίας δηλοῖ. ἢ τοῦ χρωννύντος χυμοῦ καὶ τὰ ἀμε-
ρῆ τοῦ σώματος ῥοπήν. τὰ δ' ὕστατα παρακμὴν μὲν τοῦ πυρετοῦ, πυρωδεστέρων ὄντων δηλονότι ἠ-
γνωσμένων. ἀποκρίσιν δὲ τῶν πυρετῶν ὑπορρυεῖσαν τῇ ἀποκριτικῇ δυνάμει, ταῦτ' ἄρα διὰ
μὲν τῶν πρὸ τῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς φαινομένων κακοήθειαν μὲν ἂν προγνοίη τοῦ νοσήματος, χρό-
νου δ' ἔς τι τὴν πλέονος δεῖσθαι τὴν τοιαύτην φαίνει ὠμότητα. ἐπεὶ δὲ μήπω διάδηλον ἐν τοῖς
τοιούτοις οὔροις τὸ μέγεθος τοῦ πυρετοῦ καθίσταται, ἢ γὰρ ἂν οὐδὲ κακοήθης νενόμισται ἀποφύξεων
ἀπαμένου τό τε μέγεθος ἐπισκοπεῖν προσήκει τῶν πυρετῶν καὶ τὸν τῆς δυνάμεως τόνον, συμμαρτυ-
ροῦσι δὲ αὐτῶν καὶ διαχωρήματα καὶ χροιὰ προσώπου, καὶ ὅσα συμπτώματα λέγεται ἢ φαίνεται

ἐπὰν οὖν ἄνωθεν τὸ μέγεθος ἀναμάθῃς τοῦ πυρετοῦ, γνοίης δὲ καὶ τὸν τῆς φυσικῆς δυνάμεως τόνον
ἐπισκοπήσῃς δὲ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀπεψίας, ἐνταῦθα δεῖ σε καὶ σαυτὸν φανῆναι σκοπιμώτερον
ὥστε ἑκάστῳ στοχαστικῶς μέν, ἀκριβωμένως δὲ ἐπιθεῖναι τὰ μέτρα. ἂν μὲν οὖν πλείω μὲν τὰ τῆς ἀ-
πεψίας πέφυκε σύμβολα, ἐπὶ σύχνοις δ' ὑπάρχῃ πλατεῖα ταῦτα, πολὺ δὲ τὸ τοῦ πυρετοῦ
μέγεθος, ὁ δὲ δὴ τόνος μέτριός τε καὶ ἀσθενὴς καταλαμβάνεται, ἀπαγορεύουσι μὲν ἐνταῦθα τὴν
τὴν φύσιν, λύσιν δὲ τῶν κακῶν τὸν θάνατον ἐπιγενήσεσθαι προγνοίης, καθ' ἃς εἰ μὴ ἄλλοι τῶν ὑ-
γρῶν στοχάσαιο τὴν δύναμιν ἀπαρκοῦσαν παύσασθαι. ἂν δὲ ἐκεῖνα μὲν ἔχῃ, ὥσπερ δὴ ταῦτα καὶ
λέλεκται, ἡ δὲ δὴ ῥώμη κρατῶνται, ἐλπὶς μὲν διὰ χρόνου ἐπιγενήσεσθαι τῶν ἀνιαρῶν τοῦ κάμνοντος
ἀσφαλοῖς τετυχηκότα διαίτης, πολλὰ δ' οὖν μεταξὺ συμβαίνει φαῦλα συμπτώματα. εἰ δὲ ταῦτα
μὲν μέσω, ἡ δὲ τοῦ σώματος ῥώμη φυσική ἀμείνων, περιγενήσεται μὲν ὁ κάμνων οὗτος, μέτρια δὲ
προσέτι τῶν συμπτωμάτων τὰ φαῦλα, ἐπὶ οὖν πυρέσσουσιν αὐτοῖς, καὶ τοιαῦτα οὖρα προϊεμένοις
δεῖται μὲν μέσοις τῶν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν πυρετῶν προσδεχομένων ἔσονται, πλείω δ' ἴσως
τὰ οὖρα, καὶ τὰ κατὰ γαστέρα ξηρότερα, καὶ κεφαλῆς βάρη καὶ ἀηδόνες ἄλλοι καὶ ἴλιγγοι
τε καὶ κατὰ γαστέρα ψόφοι· ἐνίοτε δὲ καὶ ὑδατώδη ὅλα τούτοις ἡ γαστὴρ διαχωρεῖ. ἐκ δὲ τοῦ χρόνου
τῶν μεταβολῶν τῶν οὔρων τὴν λύσιν ἀποσκοπήσαις αὐτοῦ πυρετοῦ, ὥσπερ δὴ ταῦτα καὶ ἐκ τῶν πέ-
ψεων τὰς τῶν κρίσεων ποιότητας. ἀλλ' ἡ μὲν ἐπὶ τοῖς ὑδατώδεσι λευκοῖς οὔροις πρόγνωσις ἐπὶ τοῖς
πυρέσσουσιν αὐτοῖς, τοιαύτη τις ἂν ἀποδοθείη, τοῖς γε μὴν ὑγιαίνουσιν τοιαῦτά ποτε φαινόμενα, μεῖζ-
ονα μὲν τὴν ἐπὶ τῆς πέψεως βλάβην δηλοῖ· προλέγειν δὲ καὶ ἐνταῦθα χρεών, ἃ ἂν τῶν παθῶν τε καὶ
τῶν συμπτωμάτων διὰ μετριωτέρας πέψεως ἐπάγεσθαι οἰκεῖα, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἄλλο προ-
δεῖναι θέμις, ὡς ὅσα δὴ τὰ τῶν συμπτωμάτων ἡμεῖς τῷ λόγῳ προτίθεμεν, οὐχ ὡς κατ' ἀνάγκην
ἑπόμενα λέγω· οὔτε μὴν σπανίως φαίνεσθαι· ὥσπερ οὔτε ὅλα οὔτε τὰ πλείω, ἢ ἐλάττω. ἀλλ'
ὡς ἐνδεχόμενα ἀεὶ συναναφαίνεσθαι τοιούτοις ἀρρωστημάτων εἴδεσιν, ἢ πάντα ἢ τὰ πλείω
ἢ ἐλάττω κατὰ τὸ τῶν παθῶν μέγεθος, καὶ τὴν ἐπάθησέν τε καὶ ἀσθένειαν ταύτου, δεῖ δὲ
πάντως ὡς ἐν καὶ ἀρχῇ τινὰ τε καὶ πέρας κεκμαθηκότος τοῦ τὰ τοιαῦτα σκοπήσαντα:-:-

Περὶ τῆς ἐκ τῶν ὑπώχρων καὶ ὠχρῶν οὔρων προγνώσεως:—

γον Ὕπωχρα δὲ καὶ ὠχρὰ ἐπὶ πυρετοῖς μὲν οὐκ ἂν ὀφθείη, κἂν τύχοιεν δ' ἐπὶ τούτοις οὔτε πυρετοί
ἀβληχροί τε πάνυ καὶ ἔλυτοι τῶν ἐφημέρων τινὲς τυγχάνοντες πυρωδεστέρων μέντοι προηγη-
σαμένων ταῦτα ἐπιφανέντα, τὸν μὲν πυρετὸν ἐπιλελύσθαι δηλοῖ, ἐπὶ τὸ ψυχρότερον δ' ἀποκεχω-
ρηκέναι τὴν ἕξιν. ἀλλ' αὕτη μὲν βραχείας τινὸς ῥοπῆς τῆς ἀπὸ προσηκούσης ἐπὶ τύχοις διαίτης
ἐπιρρώννυταί τε καὶ διορθοῦται, καὶ τὰ σύμμετρα ἐντεῦθεν ἕπεται τῶν οὔρων φαινόμενα περὶ
ὧν αὖθις ἐν τῷ προσήκοντι φανεῖ:·

Περὶ τῆς ἐκ τῶν ὑποπύρρων καὶ ὑποξάνθων οὔρων προγνώσεως:—

δον Τὰ τοίνυν ὑπόπυρρά τε καὶ ὑπόξανθα τῶν οὔρων, οὐκ οἶδα ὅτι ἂν πλέον ἢ τὰ διασημαίνουσιν ἢ νέοις
τε καὶ ἀκμάζουσιν σώμασιν. ἐπεὶ γάρ τοι τῶν διὰ ψυχρὰν τινὰ δυσκρασίαν φυσικῶς αὐτοῖς συμβα-
σῶν γερόντων τε καὶ γυναικῶν, καὶ τῶν ὅσοις πρὸς τὸ λευκότερον τὰ οὖρα φαίνεται, ῥέποντα
καθ' ὅσον δή τινα λόγον, καθὼς ἐν ἄλλοις περὶ τούτων ἀρκούντως εἴρηται, ταῦτα ἐπιφαινόμενα
ἐπὶ τὸ θερμότερον τὴν ἕξιν ἀπεστράφθαι δηλοῖ, ἤτε διὰ συνεχεῖς τινὰς ἀγρυπνίας, ἢ διὰ
γυμνάσια τὸ σύμμετρον ὑπερβαίνοντα θερμότητος γάρ τινος ἐμποιητικαὶ δὴ αὗται, ἐπὶ τούτοις τὰ τοι-
αῦτα οὖρα προὐξένησαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάνυ μέτρια ὄντα μετρίας ἂν τὰς βλάβας ἐπαγάγοι

καὶ ῥαδίως ἂν διορθοῖτο. τὰ γὰρ μὴν πυρρά τε ἤδη καὶ ξανθά, ἐπὶ μείζοσι μὲν προφάσεσιν ἐπιφαίνεται
τούτοις, ἐπὶ μέσοις δὲ τοῖς ἀκμάζουσιν· ὥστε τοῖς πόρρω τῶν κατὰ φύσιν τε καὶ κρᾶσιν ἔχουσι ταῦτα μεί-
ζοσι μὲν τὰς προειρημένας αἰτίας δηλοῦσιν, ἤδη δὲ καὶ πυρετοῖς τούτους κατέχεσθαι χολῆς ξανθῆς
διαχυθείσης τῷ σώματι. ὅσα μὲν ἐκ τοῦ καιροῦ τῆς στοχαζόμενος αἰτίας θερμότητος φαίνοιτο ἂν ὡς
προξενήσασαν τὴν χολῆς αὔξησιν, καὶ μάλιστα ἡ προσθήκη τῆς τε διαίτης, καὶ τὴν καθόλου διαγω-
γήν. ἐποίησε δ' ἀληθοῦς τῷ λόγῳ, καὶ τὰ τῆς χολῆς ἐν σώματι διασπαρείσης συμπτώματα· οἷοί τε γὰρ σκο-
τόδινος ἐπὶ τούτοις συνίστασθαι εἰώθασι, καὶ αἱ τῆς κεφαλῆς ἀλγηδόνες, πικρότης τε τοῦ στό-
ματος καὶ τῶν σιτίων ἀποστροφαί, καὶ δίψαι ἱκαναί. τοὺς γὰρ μὴν ἀκμάζοντας ἢ θερμοτέρους τὴν κρᾶ-
σιν τοιαῦτα οὖρα προβαλλομένους φαίνοιτο ἂν ὁμοίως καὶ αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς πλημμελέσι διαίταις καὶ
γυμνασίοις πλείοσιν ἐς τοῦτο ἐνεχθῆναι τῆς καταστάσεως, μόνοις δὲ τῶν προειρημένων ταῖς ταύτας προξενη-
σάσας προφάσεις. ἀσθενέστερα δὲ καὶ τὰ συμπτώματα φαίνοις ἂν, καὶ πλέονος μὲν οὐ χρήζειν εἰς ἀπόλυσιν τοῦ πάθους
ἐπιδεήσεσθαι χρόνου, μόνος δ' αὖ ὅσοι κατὰ φύσιν τοῖς οὔροις παραπλήσια ταῦτα ἔχοντες χρώματα: —:—:—

περὶ τῆς ἐκ τῶν ὑπερύθρων καὶ ἐρυθρῶν οὔρων προγνώσεως: — : —

Ἐνταῦθα δὲ καὶ περὶ ὑπερύθρων τε καὶ ἐρυθρῶν προσήκει φάναι χρωμάτων. καὶ νέοις μὲν καὶ ἀκμάζου-
σιν αὐτοῖς ἐπιφαινόμενα τῇ τοῦ κρατοῦντος οἰκειότητι χυμοῦ οὐκ ἄξιον ἐπιταθῆναι δηλοῖ τὴν βλάβην,
γέρουσι δὲ καὶ πάμπαν τὸ φυσικὸν ἀποβεβληκόσι θερμὸν χείριστα μὲν φαινόμενα, πάνυ δὲ ἐς τὴν κατὰ
φύσιν ἀποκατάστασιν πλείστου χρόνου δεόμενα, ὅπου γε καὶ οὐκ ὀλίγον δέος, μὴ προαποκαμούσης τῆς φυ- ζωτικο
σικῆς δυνάμεως λύσις τοῦ πάθους ὁ θάνατος ἐπιγένηται. ἐν μὲν γὰρ τοῖς νέοις καὶ ἀκμάζουσι ταῦ-
ιδη τά τε τὰ χρώματα φαινόμενα ὑπαγορεύει μὲν τὸν αἱματικὸν αὐξῆσθαι χυμόν, καθὼς τοῖς περὶ δια-
γνώσεως οὔρων ἐφεξῆς μὲν εἴρηται. οὐ λίαν προρρήσεων ἀξίαν τῷ λόγῳ ἐπιθεῖναι, ὡς ἤτοι διαίταις
ταῖς τὸν τοιοῦτον χυμὸν ἀποπληρώσασιν ὁ κάμνων ἐχρήσατο, ἢ συνήθους αἵματος ἐκκρίσεως ἐπισχε-
θείσης, ἤτοι φύσει ἢ τέχνῃ κεκινημένου. γέρουσι δὲ σπανίως ἂν ταῦτα συμβαίνοι ὅσοις δηλονότι ἡ φυ-
σικὴ δύναμις ἔτι ἔρρωνται, καὶ τὰ γυμνάσια καὶ αἱ δίαιται ἀεὶ προσήκοντα, χρόνου γε μὴν τούτοις
δεήσει πλείονος εἰς ὑγίειαν, τό γε μὴν ἐπὶ πλεῖον αὐτοῖς συμβαῖνον ἤτοι θάνατος ἢ μακρονοσία κα-
θέστηκεν. ἐπὶ γὰρ ἀρρωστίᾳ μάλιστα τῆς καθεκτικῆς τε καὶ διακριτικῆς δυνάμεως γίνονται, μηκέτι
ἰσχυούσης τὸν οἰκεῖον ἕλκειν χυμόν, ἀλλ' ἤδη μαραινομένης ὥστε αὐτὸν ἀπολύειν. τὰ γὰρ δι' αὔξησιν
λόγον τοῦ τοιούτου χυμοῦ, πάνυ βραχέα τε καὶ σπάνια τοῖς γέρουσιν πέφυκε, κἂν καὶ διὰ πυρετοῦ
μέγεθος τοιαῦτα τοῖς γέρουσι φαίνεται, ἡλίκον ὅσον καταλαμβάνεται τὸ τοῦ πυρετοῦ μέγεθος
διὰ μὲν γὰρ τὴν ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν χρώματος ἀπόστασιν τὸ μέγεθος τοῦ πυρετοῦ καταλαμβάνεται
διὰ δὲ τὸ τῆς ἡλικίας ἀνοίκειον, ἡ πονηρία τοῦ πυρετοῦ· διὰ δὲ τὴν τῆς φυσικῆς δυνάμεως ἀσθέ-
νειαν ὁ κίνδυνος ὑποπτεύεται. ἐπεὶ δὲ καὶ διὰ ἐρυθρᾶς χολῆς αὔξησιν τοιαῦτα ἐνίοτε ἀποδίδοται οὖρα
ὁμοίως ἂν στοχάσαιο διὰ τῶν τὴν χολὴν γεννώντων ταύτην ηὐξῆσθαι ἤδη ἀκμάζουσιν ἐπιφαίνεται μάλι-
στα. χείρω δὲ ποιεῖ συμπτώματα τῆς ἐξ αὐξήσεως αἵματος, ὅσῳ καὶ δριμύτερος ~~καὶ κουφότερος~~
καὶ κουφότερος ὁ χυμὸς οὗτος πέφυκε, μετριώτερος δὲ τῶν ξανθῶν τε καὶ πυρροχόλων πέφυκεν, ἐκεῖ μὲν
γάρ αἵ τε δίψαι πάνυ μέτριαι, καὶ οἱ ὕπνοι, οὐ πάνυ θορυβώδεις. τἀναντία δ' αὖ ὧδε ὅσα καὶ εἰς ξηρότητα
μετὰ δριμύτητος ὁ χολώδης αἱματικὸς πεπλεονέκτηκε χυμός, καὶ ταῖς μὲν πέψεσί τε καὶ ἀπεψίαις· αὗται
δ' εἰσὶν αἷς ἐπιγίνονται κρίσεις, τῇ δὲ βραδύτητί τε καὶ ταχύτητι τῶν κινήσεων καὶ μεταβολῶν ὁ χρόνος
τῆς παρατάσεως ἐξευρίσκεται. ταῖς μὲν γὰρ ὀξείαις τοῦ νοσήματος κινήσεσι μετὰ ῥώμης τῆς ἐκ φύσεως δυ-
νάμεως, ῥᾴδιαι μὲν αἱ ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολαί, βραχεῖαι δ' ἕπονται τῶν νοσημάτων αἱ λύσεις, ταῖς δὲ δ'

νωθροτέρας κινήσεως τοῦ σώματος, καὶ ὁ χρόνος ἐπὶ πλέον ἐκτέταται. δεῖ γε μὴν ἐν πᾶσι, ἐρρωμένης δυνάμεως.
ἵνα μὴ προαποκαμούσης ταύτης ἐπὶ τὸ χεῖρον προβαίνῃ τὰ τοῦ νοσήματος. κἂν οὖν μετὰ τὴν κατὰ πλάτος
ἀρχὴν καὶ ἐπίδοσιν αὖθις ἐπὶ τὰ φαῦλα καὶ χολωδέστερα τὰ χρώματα προχωρῇ, εὐλαβεῖσθαι δὴ καὶ
δεδιέναι, μήπως πάμπαν τὸ φυσικὸν καταπνιγῇ θερμὸν ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης ἢ διαφθαρῇ θερ-
μότητος, ἂν δ' αὖ τοὐναντίον τὰ τεχρωμένα πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφηται χωροῦντα, καὶ αὖ πέ-
ττεσθαι ἤδη διαφαίνονται τοῖς οὔροις, ἀποδέχεσθαι θέμις, καὶ θαῤῥεῖν τοὺς κάμνοντας:·

περὶ τῆς ἐκ τῶν οἰνωπῶν οὔρων προγνώσεως:- :- :- :-.

ς^ον Τὰ δ' οἰνωπὰ τῶν χρωμάτων χείρω μὲν ὡς ἔοικε τῶν ὑπερύθρων τε καὶ ἐρυθρῶν, ἐπιχολωθέντος δ' αἵμα-
τος ἔοικε ταῦτα συνίστασθαι. ὁπόταν γὰρ τοῦτο εἰς χολὴν μεταβληθῇ μετρίως ἰδέαν ὑγρότητος διὰ τὴν
αἰτίαν τὰ τοιαῦτα τῶν χρωμάτων ἀποδίδοται, ὥστε οὐ θαυμαστὸν εἰ χολῆς οὕτω κατακρατούσης δίψαι
οὐ μέτριαι ἐπιγίνονται. ὕπνοι δὲ θορυβώδεις καὶ ξηρότητες στόματος, καὶ πυρετῶν ὀξύτητες λυγμοί
τε καὶ βῆχες, ἤδη συναγρυπνοῦντος τοῦ ἥπατος. ἀλλὰ καὶ ταῦτα τοῖς μὲν μεταβολαῖς τῶν χρωμάτων
κρίνεται εἴτε φαῦλα τελευτή, ἢ καὶ σωτηρία. τοῖς δὲ δὴ κατὰ μέρος πέψεσι, τὴν ταχυτάτην κρίνομεν
τῆς ἀπολύσεως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν μέχρι καὶ ἄλλοτε πότε ἐσομένων καθαρώτερον. νῦν δὲ φέρε εἴπωμεν περὶ τῶν κυ-
ανῶν οὕτω καλουμένων χρωμάτων. **περὶ τῆς ἐκ τῶν κυανῶν οὔρων προγνώσεως:-**

ζ^ον Ταῦτα δὲ μετὰ πλῆθος τε καὶ πάχος, καὶ διαφθορᾶς τῷ ἥπατι ἐπισωρευθείσης φαίνεται χολῆς,
ἀφυῶς δὴ καὶ τοῖς ἰκτέροις ἐοικότα, καὶ τὸν γεγενημένον, ὥστε οὐκ ἂν ἀμβλύτερα τοιαῦτα οὖρα ἑωρακὼς
φαίνοιτο ἴκτερον ἐπιγινώσκεσθαι τούτῳ. ἀλλὰ μήπω μὲν ἐξαφθείσης τῆς ὕλης, φθασάσης δηλονότι
τῆς ἐκκρίσεως τὴν ἔξαψιν, βραχεῖς τινες καὶ ἀσαφεῖς οἱ πυρετοὶ ἐπιγίνονται, καὶ δι' αὐτὸ πάνυ μέγιστα
ἔφησεν οἱ πλείους ἐξαπατώμενοι σύμπτωμα, καὶ διαιτηθέντες ἁδρότερον, ἐξῆψαν ἐξέκαυσαν
σφοδροτάτην μὲν τὸ πολὺ τῆς τῆς ὕλης, σφοδρότερον δ' ἤγειραν πυρετόν, θορύβους δὲ καὶ ἀγρυπνίας καὶ ἔξω
σὺν δίψαις ἐπήγαγον, καὶ τότε αὐτὸς ἐπί τινος γνωρίμου τὰ παραπλήσια ἑωρακώς, νῦν ἂν διη-
γησαίμην κατὰ καιρόν:- ὥρα μὲν ἦν χειμῶνος, καὶ ὁ ῥηθεὶς ἡμέτερος γνώριμος, τὰ μέγιστα ὑπό ἱστορία
τινος ἀδικούμενος, ἐθάμιζε πρὸ δείλης ἑῴας ἐγειρόμενος, περὶ τὰ βασίλεια. λύων ἀργὸν ζητοῦντος
ἀδικήματος, τὰς πλείους δ' ἄσιτος διήμερε, καὶ τότε αὐτὸν ἐδέκετο ... βρώματος. τῶν
δριμυτέρων ἐπ' ἀρίστων τὸ πλεῖον ἐτύγχανεν. ἔχων δὲ φιλικὸν τὸ σῶμα ^ τοιαύτας τῶν βρωμάτων ^ τὰς
προσφοράς, διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος κατάστασιν, ἠξίους δ' ἐκεῖνον διαμάχεσθαι μὲν πρὸς τοὺς
ἐναντίους. ἀθυμοῦντα δ' ἐφ' ἑαυτοῦ ὡς τὰ μέγιστα ζημιωθῆναι δεδιότα, ἠγρύπνει οὖν διὰ ταῦτα
καὶ ὅμως δ' εἰ τὸ σῶμα αὐχμηρὸν ἐτύγχανεν ἢ βραχύϋπνον, ἦκος γε μὴν καὶ πρὸ τῶν φαύλων αὐτῶν
βρωμάτων χρήσασθαι προσφορᾶς ὡς εἰθισμένος. ἐτύγχανε γὰρ ὁ αὐτὸς πύκνος τε καὶ τὴν ἢ φυλακὸ
οὐσίαν μὴ ἀναγώσαι φειδόμενος. ταῦτα δὲ ταῦτα πάντα τὸν χολώδη χυμὸν ἐκεῖνον συνήθροισε
ἤδη δὲ καὶ τὸ οὖρον οὗτος ἐξεκένωσε. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος τύχῃ τινὶ τὰ οὖρα ἑώρακεν μὴ κατὰ φύσιν ὄντα
τῷ χρώματι, καί τινος βραχέος τῆς ἀνωμαλίας πάθους. ἐμοί τε τὸ πρᾶγμα ἐξήγγειλε. καὶ τὴν αἰτίαν
μαθεῖν ἐπεποθεῖτο. ἐγὼ δὲ τὸν μὲν τοιαῦτα οὖρα προϊέμενον ἐξαίφνης αὐτὸν μὲν ὁρῶν ἔτι ὑ-
γιῆ περιόντα, ἐκεῖνα δ' ὅλως ἐπιχαρίεις νοσηματικὰ φαινόμενα, καὶ δὴ λέξας ἐπιμελῶς τὴν ἐπι-
οῦσαν δεῖξαι τὸ οὖρον, ἐγὼ μὲν ἀπηλλαττόμην. αὐτὸς δὲ καὶ τὸ αὖθις περὶ τὰ οἴκαδε διέτριβε
διημερεύσας ἄσιτος, ἐπεὶ δὲ νύκτα μὲν ἐπεβράχει δέ τι τοῦ σιτίου γευσάμενος ἐπὶ τὸ κοιμᾶσθαι μὲν
ἀμὴν εὐθέως ἀμίδα κυανᾶ οὖρα ἔχουσαν, καὶ οἷα τὰ τῶν ἰκτεριώντων, αὐτὸς δὲ ᾤετο ἔτι ἀ-
πύρεκτος τελέως προρρηθεὶς, εἰ μὴ φυλάξαιτο ἰκτέρῳ περιπεσεῖν. ὁ δὲ τὴν πρώτην φυλαττόμενος

ἀτάραχος ἔμεινεν ἡσυχῇ τοῦ πάθους κινουμένου, τὴν μετὰ αὐτὴν δὲ σκοπῶν ἑαυτὸν μὲν οὐδέν τι δεινὸν πάσχοντα, οὔτε γὰρ ἀξιόλογος τις δίψα οἵουσα ἐτύγχανεν, ἢ τ' ἀηδία τις παρῆν, οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἐπὶ νόσῳ σαφέστερον σύμβολον, ἡμᾶς ἠξίου ὡς μηδὲν δέον ἐνοχλοῦντας φαρμάκοις, αὐτὸς δὲ ἐχρήσατο μὲν τροφῇ παχυτέρᾳ, οἶνον δ' ἀσθενῆ ἔπινε, καὶ οὔπω νὺξ ἦν, καὶ ὁ χυμὸς ἐκεκίνητο· καὶ δίψει τε θέρμασι, καὶ ταραχῇ δυσκόλῳ τὸν ἄνθρωπον κατεῖχε, καὶ ἡμᾶς τότε σπουδῇ [illegible] κρίνοντας, μετεκαλεῖτο, τὴν σωτηρίαν ἐπίσχειν. ἐγὼ δὲ ἀκίνδυνον μὲν λόγοις ὡς ἐδόκουν παιδεύσας μὴ ἀπιστεῖν [illegible] προστάσσονα, ὅπως δὲ μὴ ἐπὶ πολὺ ἐξαφθείη τὸν χολώδη χυμὸν τοῦτον, παραφυλάξασθαι μὲν ἔφην τὰ παχύτερα βρώματα, καὶ τὸν οἶνον διαιτήσας δὲ λεπτοτέρᾳ διαίτῃ, ἠρέμα μὲν αὐτὸν ἀπέδειξα σωφρονίσαντα τῇ διαίτῃ, ὠχροὶ δὲ οἱ κατὰ τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἰκτερώδη διεφαίνετο, καὶ τοῦ νοσήματος ἀπογαλήνοντος ὡς θεῷ ὄντι καὶ μὴ πάνυ λεπτῇ διαίτῃ κεχρημένου ταὐτοῦ τοῦ τοιούτου ἀνωδύνως ἀποκριθῆναι χυμὸν χολώδη, καὶ μάλιστα ἤν τι τῶν προσφερομένων, ἢ τοῦ περιέχοντος [illegible] ἐρεθίζει τὸν ἄνθρωπον, ταχεῖα γὰρ οὖσα ἡ τοιαύτη χολὴ δολερῶς ἐξάπτεται, ἀναφθεῖσα δὲ οὐχὶ ῥᾳδίως σβέννυται. τούτων μὲν οὕτως ἐχόντων δεικτέον τῷ λόγῳ καὶ περὶ τῶν ἐλαιωδῶν ῥηθησομένων χρωμάτων:- :-

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐλαιωδῶν οὔρων προγνώσεως:-

Τῶν τοίνυν χλωρῶν χρωμάτων διαφόρων μὲν ὄντων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις [illegible] τεθεωρημένων, τῶν τε ἐλαιωδῶν δηλονότι, καὶ τῶν ὁμωνύμως τῷ γένει κεκλημένων χλωρῶν, καθὰ κἀν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων εἴρηται, ὅσα μὲν τὴν ἐλαιώδη διὰ σύντηξιν τῆς πιμελῆς γίνεται, αἴτιον δ' ἀναφορὰ τοῦ πυρετοῦ τελ[ευτῆς] καθὼς κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λέλεκται, ὅσα δὲ διὰ τὴν τοῦ νοσήματος κακοήθειαν χλωρίζοντα μέν, οὐ μὴν δὲ εἰς φαυλότητα τῶν ἐλαιωδῶν τυγχάνει, προσήκει τοίνυν ὧδε προσέχειν τῷ λόγῳ. ἂν μὲν γὰρ αὐτίκα κατὰ βραχὺ παλινδρομοῦντα τὰ ῥηθέντα ἐλαιώδη χρώματα πρὸς τὰ κατὰ φύσιν ἴωσι, προλέγειν δύνασθαι χρεὼν τὴν τῶν περιεχομένων συμπτωμάτων ἀπόλυσιν, ἂν δέ τι τοῦ πυρετοῦ ἔτι τὴν ἰσχὺν λυμαινομένου, χεῖρω καὶ τὰ οὖρα φαίνοιτο προβαίνοντα, προλέγειν μὴ προσήκει τὸν ἐπηρτημένον κίνδυνον, μετ' εὐλαβείας δὲ προσίεσθαι τῷ κάμνοντι κινδυνεύοντι, ἵνα μὴ καὶ πρόφασιν κατηγορίας δοίης τοῖς ἐκεῖθεν προχείροις φυλάκτως τὴν νόσον ἐξεταζόμενος. ὁπότε γὰρ τοι τοῦ δεινοῦ προκόπτοντος καὶ τὰ πυρροειδῆ χεῖρω φαίνεται, καθὼς μετὰ οὐ πολὺ ῥηθήσεται, ἐν οἷς ἂν φθάσῃ περὶ προγνώσεως τῶν πυρροειδῶν ἔτι μᾶλλον ἀσφαλεστέραν ἐπιδώσει τῷ λόγῳ πρόρρησιν διὰ πασῶν τῶν τέχνων τὴν ἀμβλεῖαν [illegible] τῆς φύσεως:-

περὶ τῆς ἐκ τῶν χλωρῶν οὔρων προγνώσεως:-

Ἀγνοεῖν ὁ λόγος οἶδε χλωρὰ χρώματα οὐκ οἶδα ἢ ἐπὶ φαυλότητι τὰ ἐλαιώδη ὑπερέβαλε, καὶ ἀμφοτέρων ἀντιφιλοτιμουμένων, ὁποῖον ἂν ἑτοιμότερον ἀνέλῃ τὸν κάμνοντα, ὁπόσον μὲν οὖν ἡ χολὴ τοῖς ἄγαν ὑπερβαλλούσαις χυμοῖς ἐπικρατήσει δηλοῦσι μὲν καὶ ἀπὸ τῶν χρωμάτων τῶν οὔρων ἐδήλωσε δ' ἂν καὶ πρὸς τῆς παθῶν τὰ συμπτώματα, παρακοπαὶ μὲν γὰρ συνεχεῖς καὶ παραλήψουσαι καταλαμβάνουσι τοὺς κάμνοντας. ἐμετοί τε καὶ διαχωρήσεις, ἐνίοτε χολῶν ἀκράτων, ἱδρῶτές τε καὶ συγκεκομμένοι λύσεις τε συνεχεῖς καὶ καῦσοι γλῶσσαί τε κεκομμέναι, καὶ ἐπηρμένα ἐνίοις ὑποχόνδρια, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν χλωρῶν συμπτώματα πέφυκεν, ὅταν ἐρρωμένη ἡ δύναμις ᾖ ὑποχωρεῖται ἢ καὶ μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ πρόσφορον τὰ χρώματα εἰ πῶς μὲν σεσώσθαι τὸν ἄνθρωπον, εὐθαρρεῖν δέον, μηδενὸς δὲ τῶν ῥηθέντων ὄντων ἢ ἐπικειμένων τὰ τοιαῦτα οὖρα δέον δυσκολίαν, μήπως τῷ ἀπὸ ξηρότητός τε καὶ καύσεως σπασμῷ περιπεπτωκότι τῷ κάμνοντι ὕπνος τις ἀνέγερτος αὐτὸν διαδέξεται, καὶ δὴ γοῦν οὕτω πως ταῖς καθ' ἑκάστην μεταβολαῖς πάντοτε καὶ ἀπείρως ταῖς προρρήσεσι ἐπάγειν ἀκριβῶς στοχαζόμενον:- :- :-

περὶ τῆς ἐκ τῶν φαιῶν καὶ πελιδνῶν καὶ μελάνων οὔρων προγνώσεως:–

ι′ Φαιὰ ἐπὶ τούτοις ἢ πελιδνὰ ἢ μέλανα χρώματα, τῷ μελαγχολικῷ μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον χυμῷ χρωννύμενα, οὐχ ἧττον δὲ καὶ δι᾽ ἑτέρας αἰτίας τοιαῦτα φαινόμενα καθὼς κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λέλεκται· νῦν δὲ ἐπιθετέον τῷ λόγῳ, ὅσον μὲν εἰς πρόγνωσιν ἀσφαλὲς λέλειπται δὴ τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις. ὅσα τοίνυν ἐπιφαίνεται τοιαῦτα οὖρα, ἤτοι λευκῶν ἢ πρασινῶν ἑτέρων προηγησαμένων χρωμάτων, καὶ μάλιστα ἤτοι μελαγχολίας προηγησαμένης, ἢ τεταρταίου πυρετοῦ, καὶ πρὸς τούτοις σπληνὸς ἔξω δικαίου ἢ τοιούτου χυμοῦ ὑποπλέω, λύσιν ἀποκρινόμενα τοιαῦτα οὖρα τῶν ἤδη ῥηθέντων μαρτυροῦσι παθῶν· ὥστε δεῖ καὶ πεπεισμένως προλέγειν, ὅτι γὰρ ταῦτα ἐπὶ μελαγχολικοῦ χυμοῦ προξενεῖσθαι εἴωθε, πάντως ἂν διαγνωσθείη τοῦ πλεονάζοντος ἐκκενωθέντος χυμοῦ, ὥστε καὶ κατὰ βραχὺ προϊόντα πρὸς τὸ κατὰ φύσιν μεταβαίνειν. ἐπὶ γε μὴν τῶν χλωρῶν καὶ πελιδνῶν προηγησαμένων ἢ μέλανα φανέντα ἀπαγορεύειν μὲν ἤδη χρεὼν τὴν θεραπείαν εἰς ἄκρον τῆς φαυλότητος ἐληλακότων τῶν παθῶν· ἢ μὲν ἐπιτεταμένης πέφυκε θερμότητος, ἐκ δὲ
ση τῆς ἀντιρρόπου ψυχρότητος, αἱ γὰρ εἰς ἄκρον ἰοῦσαι ποιότητες, λύειν εἰώθασι τὴν τοῦ σώματος σύστασιν, μαρτυροῦσαι τὴν ἀμετρίαν τῆς φυσικῆς δυνάμεως, ἔστι τε καὶ ἄλλως ἐν πυρετοῖς μετρίοις ὅσοι μὴ τῆς δυνάμεως ἐρρωμένης. τάχα ἂν ὀφθέντα ἐν μὴ κρισίμοις ἡμέραις ἀπειλήσειαν μὲν θάνατον, οὐκ ἰσχύσαιεν δὲ δυοῖν ἀγαθῶν ἐπιμαχομένων φαύλῳ σημείῳ, ὀξέως δὲ τοῦ πυρετοῦ ἐντυγχάνοντος προσδοκητέον ὁ θάνατος, καὶ μάλιστα εἰ κρίσιμος ἡ μαρτυρήσασα πεφύκει· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν κρισίμων ἐν ἄλλοις εἴρη-
ζη ται σαφῶς μακρῷ, ἐξέσται δὲ καὶ ἡμῖν ὧδέ πως προϊόντος φάναι τοῦ λόγου, ὅσον ἂν ἀνήκειν δόξῃ τῇ περὶ οὔρων πραγματείᾳ τοῖς γὰρ μαθεῖν σπουδάζουσιν, ἀσφαλέστερον ἡ μακροτέρα πραγματεία συνοίσει, ἡμῖν δὲ ἐπεὶ περὶ τῶν ἐν χρώμασι τεθεωρημένων προγνώσεων εἴρηται, δίκαιον ἂν εἴη ἐνταῦθα μὲν τὸν περὶ τούτων καταπαύειν λόγον, ἐχέσθω δὲ τοῦ περὶ τῶν ὑποστάσεων ἀκολούθως καθὼς κἀν τοῖς ἄλλοις ἔφαμεν λόγοις, ὡς δυνατὸν ἐπὶ τῶν πεφυσιωμένων ἐν τούτοις τεθεωρημένων:·

περὶ τῆς ἐκ τῶν ὑποστάσεων προγνώσεως ὅτι καθ᾽ ὅσον ἂν χρωσθείη τὰ οὖρα ἀφαιρεῖται τῆς ἐνούσης λεπτότητος τὸ πλέον τῇ φαντασίᾳ:–

ια′ Τῶν τοίνυν ἐν τοῖς οὔροις τεθεωρημένων ὑποστάσεων, πολλῶν μὲν οὐσῶν καὶ διαφορῶν, τῶν πλειόνων δὲ ὡς παραμέσων ἀπορησάντων οἰκείων ὀνομάτων, ἀκριβέστερον δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων διωρισαμένης τοῦ λόγου, νῦν δὲ ἂν εἴη προσῆκον καὶ τὰς ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐπιθεῖναι προγνώσεις, ὑστάτην τῶν ῥηθέντων λυσιτελοῦσαν τῇ περὶ οὔρων θεωρίᾳ· ὅσαι μὲν οὖν τῶν ὑποστάσεων περιπέπηγασι τῇ συμμέτρῳ ῥᾷον τὰν ἴσως λύοιτο πρὸς τὸ σύμμετρον χωροῦσαι, καὶ πως ἔτι τὴν δύναμιν ἐρρῶσθαι σημαίνουσι τῷ λόγῳ τούτῳ, καθ᾽ ὅσον δὲ ἂν ἀποστῶσιν πρὸς ἀμετρίαν τοῦ συμμέτρου ἐκφαίνουσαι, τήν τε δύναμιν πολὺ καταβεβλῆσθαι σημαίνουσι, καὶ τὴν ἐν τῷ σώματι τῶν χυμῶν οὐσίαν, διηλλάχθαι τοῦ κατὰ φύσιν, κατά τε ποσότητα καὶ ποιότητα, ἀρκτέον ὧδε τοῦ λόγου, καὶ καθ᾽ ἕκαστα περὶ τῶν φαινομένων διασαφητέον ὑποστάσεων, αἱ τοίνυν λευκαὶ ὑποστάσεις φαινόμεναι, δι᾽ ἃς μὲν αἰτίας καὶ ὅτι βούλονται, ἐν τοῖς προειρημένοις εἴρηται λόγοις· νῦν δὲ προσαποδοθήσεται τῷ λόγῳ καὶ τὰ λείποντα· αἱ μὲν ἐπὶ τὸ αὐτὸ χρονίσασαι ὑποστάσεις λευκαὶ τὰ τῶν κατεχόντων παθῶν συμπτώματα μένειν τε καὶ ἐπιτείνεσθαι ἴσως σημαίνουσιν, ὡς μήπω δυνηθείσης τῆς φύσεως πρὸς τὴν τῶν λυπούντων ἄμυναν, ὁμοίως γὰρ ἂν ἐπιγένοιτο, τοῦ μὲν κατέχοντος προσισταμένου πάθους, τῆς δὲ φυσικῆς καὶ βραχὺ δυνάμεως ἀπαγορευούσης, ταῖς μὲν γὰρ ἀρχαῖς καὶ μάλιστα ὀξέων ἀντιστοῦσα αὕτη φαίνεται, ἂν δέῃ τὰ αὐτίκα ὄντα μείζω τῆς κατ᾽ αὐτὴν δυνάμεως ἢ βραχύ τι ὅσον ἀκοὴ διανύσασα, τῆς λοιπῆς ἀπαγορευούσης, τὴν ἧτταν ἐπέλαβε, ὥστε καὶ χείρω προσαποδοθείη ἂν καὶ διὰ τοῦτο τοῖς λευκοῖς οὔροις χρώματα, καὶ διαφανέστεραι γένοιντο ἂν αἱ ἀπ᾽ αὐτῶν, ἐντεῦθεν οὖν σχεδιαζόμεναι φαίνεσθαι, ἤτοι πλείονος ἐπιδεησάσης

χρόνου τὴν φυσικὴν ὑγίειαν, ὅπερ ἔτι τὰ τῆς δυνάμεως ἔρρωται, ἢ ταύτης ἀπειπούσης τῷ μήκει τοῦ χρό-
νου τὴν μάχην ἐξικνεῖσθαι φέρειν. ζημίαν ἐπενεγκεῖν τὸν κάμνοντα τῆς ζωῆς. εἰ μέντοι αἱ ἄμετροι λεπτότητες
ὑποχωροῦσιν ὑποδιδόασι τά τε φαῦλα τῶν συμπτωμάτων ὑπομένονται, καὶ ἡ δύναμις ὥσπερ ἀναρρωννυ-
μένη ταῖς πέψεις ἐπὶ βραχὺ προβαίνουσα. ὥστε καὶ τὴν σωτηρίαν ἐντεῦθεν συνιέναι προσῆκον ἐξαγγέλλειν
τοῖς κάμνουσιν. οὐδὲ δὲ λανθάνειν ὡς ἀφαιρεῖταί τι τῇ φαντασίᾳ τῆς λεπτότητος, τὰ ταῖς λεπταῖς συ-
στάσεσιν ἐπιμιγνύμενα χρώματα ὥσπερ δῆτα τὸ πολὺ τοῦ χρώματος ἀφαιρεῖται τὸ πάχος, δίκαιον δ' ἂν
εἴη ἐνταῦθα περὶ τούτων φάναι, καί τι καὶ ταύτης λυσιτελούσης τῆς θεωρίας, ὥστε ἐντεῦθεν ὡς εἰκὸς τὸν
περὶ τούτου λόγον σκεπτέον. ἀφαιροῦνται τοίνυν τῶν λεπτῶν συστάσεων τὰ χρώματα τῇ φαντασίᾳ, καθόσον
: λευκοῦ ἂν τὰ χρώματα τῆς λεπτῆς καταπίπτῃ (δια), τρόπῳ τοιῷδε. ἐπειδὴ τοῦτο λέλεκται λεπτὸν ἐνούρησις(?), ὅπερ
ἂν ᾖ φανερώτατον, τὰ δὲ λευκὰ τῶν χρωμάτων, μάλιστα ἐν αὐτοῖς τῶν ἄλλων τὸ διαφανὲς ἐπικρατοῦσαν(?)
τῷ μετέχειν(?) τῆς ἀερώδους μάλιστα οὐσίας, εἰκότως ἂν ἀμφοτέρων συνιόντων ἐν διαφανεστάτῳ σώμα-
τι τὴν ἀμυδρὰν ῥᾳδίως ἡ ὄψις πάντα διαπερῶν μηδενὸς ἧττον διαφανοῦς ἀντιτάττοντος σώματος
ἐπεὶ γὰρ ἡ ὄψις τότε διεντελεχῶς(?) ὅτι ἐστὶν ὁπόταν ἀπορεῖσθαι ἐπισυνεστηκότος σώματος, ἐν γὰρ τοῖς λεπτοῖς
ἀερώδεσιν, οὐκ ἂν ἀπορεῖσθαι διαδήλως οὐ τὰ λεπτοῖς τε καὶ διαφανέσιν, εἰκότως ἂν κἂν ταῦτα τῷ
τῆς ἀναλογίας λόγῳ, μάλιστα τὰ μετὰ λευκοῦ διαπρέψαι χρώματα λεπτὰ ἢ τὰ μετὰ ἑτέρου χρώματος ὥσπερ
ἐνδιατριβούσης μάλιστα τῆς ὄψεως τῷ ἧττον διαφανεῖ καὶ μὴ ῥᾳδίως διαπεραιουμένης, ὥσπερ ἐπὶ
τῶν λευκῶν, ὥστε ἐντεῦθεν συνάγεσθαι, ἧττον ἐκείνων ταῦτα λεπτὰ τυγχάνειν τῇ ἐπὶ πλεόνι χρό-
νῳ(?) χρόνῳ περὶ τὰ χρώματα διατρίβειν τῆς ὄψεως. τοσοῦτον μέντοι ἀμηλῶν(?) τὰ χρώματα διενήνοχε
τὴν τοῦ ὄντος λεπτοῦ κατὰ φαντασίαν ἀφαίρεσιν, ὅσον ἡ τοῦ λευκοῦ διαπεπτωκὸς χρώματος
:μ' καὶ δῆλον ἂν εἴη ἀπὸ τῶν λεπτῶν τῆς συστάσεως. μελάνων δὲ τῷ χρώματι, μὴ ῥᾳδίως οὕτως δια-
φαινομένων ἐν ταῖς ἀμυδροῖς(?), ἐπεὶ γὰρ ταῦτα μικροῦ δεῖν πάσης νομιζομένων ἀμοιρῆσαι διαφανεί-
ας τῇ πρὸς τὰ λευκὰ ἐπιτεταμένως ὄντα διαφανῆ ἀντιθέσει, τῆς γεωδεστέρας μάλιστα κεκοινωνηκότα
φύσεως, εἰκότως καὶ τῆς ἐπέκεινα διαπεπτωκε διαφανείας ἤτοι τὸ μέσον ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως
ἐπιγενομένων τῶν ἀφαιρουμένων τῷ πάχει τὰ χρώματα τοιοῦτος ἂν ὁ λόγος ἀποδοθείη:-

ὅτι καθόσον ἂν παχυνθῇ τὰ οὖρα ἀφαιρεῖται τοῦ ἐνόντος πρὶν παχυνθῆναι χρώματος:-

ιβ Ἐπειδὴ τὰ τῆς αὐτῆς οὐσίας τυγχάνοντα σώματα διαφανῆ καθόσον ἂν ἥκει λεπτότητος διαφα-
νέστερα γίνεται. τὰ γὰρ μάλιστα διαφανῆ καθαρώτερα καὶ τὰ οἰκεῖα δείκνυσι χρώματα ῥᾳδίως μὲν τῆς ὄψεως
περαιουμένης τὰ λεπτότερα, ῥᾳδίως δὲ καὶ ἀντιλαμβανομένης τῶν ἐν αὐτῇ χρωμάτων, εἰκότως ἂν
ἀφαιροῖτο ὧδε τὰ χρώματα τῶν ἐπιγεγενημένων πάχει, καὶ τῷ τὴν ὄψιν ταῖς ἐπιφανείαις ἀναπαυο-
μένην μὴ περαιοῦσθαι. ἔπειτα ἐκ τῆς λεπτότητος πολλῷ διενεγκούσης τῆς τραχύτητος, τὸ τὴν τῆς
ὄψεως ἀντίληψιν, τὰ δὲ παχέα τοῖς τραχυνομένοις ἔοικε μάλιστα σώμασιν, εἰκότως ἂν ἀφέληται ἰ. τὸν
τούτων τὸ πάχος τὸ πολὺ τοῦ χρώματος, ὥσπερ δῆτα καὶ θρίσουσα(?) ἀθάνατα(?), τῷ τοῦ τραχύτη-
: ἀφῄρηται τος λόγῳ τοῦ καθεστηκότος ἀφαιρεῖται χρώματος, κἀπὶ τῶν διαφανῶν δέ τινα κεκτημένων
λίθων, ἔστιν ὁ συμβαίνει μάλιστα τοῦτο. τῶν γὰρ λείων δηλονότι γενομένων τῇ τέχνῃ, τὰ χρώματα
ἐπιδηλότερα φαίνεται τῶν ἔτι τραχέων μενόντων, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τούτων λόγος ταύτῃ ἀφοσιώσθω
ἀρκούντως διηκριβωμένος. ἑξῆς δὲ περὶ τῶν ἐπὶ ταῖς παχείαις νομιζομένων συστάσεσι ῥητέον, περὶ γὰρ
τῶν λεπτῶν ἱκανῶς εἴρηται. τὰ τοίνυν παχέα τῶν οὔρων, εἰ μὲν ἐπὶ πυρετῷ λεπτῶν τε καὶ δια-
φανῶν ἐγκρατουμένων οὔρων ὀφθείη προϊόντος τοῦ νοσήματος ἀποδέχεσθαι χρή, καὶ προλέγειν ὅσον
οὔπω τὴν ἄνεσιν ἐσομένην. ὑποφαίνεται γὰρ ἐνταῦθα τὴν φύσιν ἀπὸ τῆς ὕλης καταπρατεῖν,

καὶ τοῦ πυρέσσειν πέπαυται, ὥστε καὶ διαχωρήσεις γαστρὸς ὡς δὴ γίνονται τῆς ὑποβιβαζομένης ἤδη καὶ πεπτο-
μένης τῆς ὕλης, τοσούτῳ δ' ἂν ἀμείνω τε καὶ ἀσφαλέστερα εἴη, ὅσον καὶ προϊέτερον ἤτοι τὸ πλέον αὐξηθῇ
τοῦ πάχους ἢ τὸ πᾶν μείζονος δηλαδὴ τῆς διακρίσεως γινομένης ἐντεῦθεν δ' ἂν ἀκόλως κατὰ βραχὺ
τοῦ πάχους ἀφαιρουμένου, ἅτε πεπτομένης τε καὶ μεμιγμένης τῆς λυπούσης ὕλης, τά τε προσόντα τὰ σύμπτωμα-
τα διαμένοντα τῶν φυσικῶν ἐκκρίσεων ἐπὶ τοῖς πεπεσμένοις, καὶ τὰ οὖρα πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀν-
χωρεῖ χρῶμα· εἰ δ' ἅμα τῇ προσβολῇ τοῦ πυρετοῦ παχέα φαίνεται, εἰ μήτε προϊόντος καθίσταντο, μήτε
καθιστάμενα λεπτύνοιτο, ἀλλ' οὕτοι τὸ παχὺ ἐπιδιδόντα ταῦτα, ἢ καὶ μὴ ἐπιδιδόντα, οὔτε λεπτύνεται
οὔτε ἐπὶ τὰ ἄριστα τῶν χρωμάτων μεταβάλλεται, μανθάνειν μὲν ἔξεστιν ὡς δὴ τὴν τῆς δυνάμεως ἀτο-
νίαν τὸ πλῆθος δ' οὐκ ὀλίγον κατασχεθῆναι τῶν χυμῶν, ὥστε ἢ δέος οὐχὶ βραχύ, μὴ ἀπεπτή-
σαν ἤδη τὴν φύσιν τῶν αὐτῆς πάμπαν ἐνεργειῶν λανθάνειν, οὔ τι ἂν ἄψυχον σώματι τῇ ταύτης
ἐνεργείᾳ συνισταμένου, οἷόν τι κἀπί τινος οὐ πάνυ πρώην ἑώρακα μειρακίου· ὃ μὲν γὰρ οὗτος 150
ἐκλελυμένος τε καὶ μεγέθους σώματος, πλείοσι δὲ διαφόροις χρώμενος βρώμασιν ἀδιαιτή-
τως, τῶν ἀδελφῶν καὶ γὰρ ἦν ὁ μείραξ, συνεχῶς ἡλίσκετο πυρετοῖς, καὶ γαστρορροίαις ἐπὶ
τούτοις περιπίπτων, ἀπηλλάττετο τοῦ δεινοῦ. ἀλλά ποτε περιπεσὼν πυρετῷ ὑπ' ἐξουσίας ἀναφθέντι
σφοδρῶς ἐμέ τε μετεκαλεῖτο καὶ τὴν θεραπείαν ἐπίστευε, τρίτη μὲν οὖν ἦν ἐκείνῳ, καθ' ἣν ἐφωμιλη-
σα μηδὲ ἐστὶν καὶ ὁ κάμνων οὐ μετρίως εἶχε· σφυγμοὺς οὖν ἡψάμην, καὶ οὐκ ὀλίγον πυρετὸν
διέγνων ἐπὶ τῇ σήψει τῶν χυμῶν γεγενημένον· ἐπὶ τούτοις ἀμίδα ἑωρακώς, πολὺ μὲν τὸ πάχος ἔ-
χουσαν, καὶ ὅσον μὴ ἀθρόον τε πλέον ὑπολαβεῖν, καὶ τὸ χρῶμα ποικίλον τε καὶ ἀηδέστερον, οὔτε γὰρ
ἀκριβῶς ἐδόκει λευκόν, οὔτε κιρρὸν οὔτε μέλαν, οὔτε πυρρόν, τῶν πάντων τούτων καὶ τοιούτων χρωμά-
των, ὡς δὴ διαφαινομένων, οὔτε ἀκριβῶς διακεκριμένων τε καὶ ὡρισμένων ἰδίοις τόποις, οὔτε αὖ
ἀνακεκραμένων πάνυ, ἀλλὰ μέσως πως ἐχόντων, τὸ οὖν ἀηδέστερον τοῦ εἴδους, τοῦ τοιούτου οὔρου πάνυ
τε ἰδών, ἐθαύμασα καὶ πολλὴν τὴν τῶν χυμῶν διαφθορὰν ὑπονοεῖν ἐπῆλθέ μοι, ἢ τό γε ἀληθέστερον
ἀναστοιχείωσιν τινὰ τῶν χυμῶν ἐπεὶ τοῖς ἔθεσι τὰ οὖρα γεγενῆσθαι ταῦτα, τὰ γὰρ μὴν ἐπὶ τούτοις γα-
στρὸς ὑποχωρήσεις ἄμετροί τε καὶ βαρέως ὄζουσαι ἦσαν, τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ῥοπὴν τῶν διεφθαρμένων
ἐμφαίνουσαι χυμῶν, καὶ τῆς δὲ ἰσχύος τούτου τοῦ παντὸς καθήκετο σώματος τῇ τε τοῦ πυρετοῦ σφοδρότη-
τι, καὶ τῇ τῶν κενουμένων πλεονότητι καταβεβλημένης τῆς δυνάμεως, ἄκρατοι καὶ γὰρ ἦσαν οἱ λα-
ώδεις τούτῳ χολαὶ προϊοῦσαι, πλῆθός τε καὶ συνεχέσιν ἐξαναστάσεσιν, ὑπερβαίνουσαι τὸ σύμμετρον, καὶ
ταύτην μὲν οὕτω πονηρῶς εἶχεν, ἡ δὲ ἐπιοῦσα καὶ τὴν τῶν οὔρων ἔσχεν ἀπορίαν, τῷ τε τὴν πᾶσαν
ὁρμὴν τῆς ὕλης ἐπὶ τὴν γαστέρα χωρῆσαι, καὶ τῇ τοῦ πυρετοῦ δριμύτητι, διεξηραμμένου τοῦ περὶ
τὸν τράχηλον τῆς κύστεως τὰ οὖρα ἀθρόα συνέχοντα φέρεσθαι μὴ, ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡ καθεκτικὴ τού-
του πρὸς τὸ δύναμις τῇ ἀξιολόγῳ τῆς ὕλης ἐπὶ τὰ κάτω ῥοπῇ, ὡς νενεκρῶσθαι ἤδη ταύτην, τοῦ αἵ-
ματος δὲ τέμμαχία ἤδη νενεκρωθέντος διά τε τοῦ μυκτῆρος πέμπεσθαι, καὶ διὰ τοῦ φάρυγγος
ἐξωθεῖσθαι, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἰδών τις τῶν ἐκεῖσε θαμιζόντων ἰατρῶν, φλέβα τέμνειν μηδ' ὅλως προ-
σῆκον, οἰηθεὶς τῷ πλήθει διοχλεῖσθαι τοῦ αἵματος, ἐπεὶ δὲ ἤδη τεταρταῖος ἦν, ἀθρόως τὰ οὖρα
ἐπέσχετο, ἡ δὲ κύστις ἐξῳδήκει πλείονος ἀθροισθέντος οὔρου, καὶ μὴ χώραν εἰς ἔξοδον ἔχοντος
εἶτά τε ἤδη ἦν καὶ σπασμὸς ἐξαίφνης ἐντεῦθεν εἶχε τὸν κάμνοντα, καὶ οὕτω ῥᾳδίως καταβλη-
θείσης τῆς λειπομένης δυνάμεως, συναπῆλθε τῷ συμπτώματι ὁ νέος, καὶ τοῦτο μὲν εἴρηται μὴ
πάνυ δέον ὂν τοῦ ταχέος οὑτωσὶ τοῦ λόγου ἀφηγησαμένου, ἐπεὶ δέ τινας ἴσως ποθεῖν εἰδέναι
καὶ τοιούτων ἱστοριῶν ἑτέρων, καὶ ταῦτα προσεπιθήσω τῷ λόγῳ διὰ τὸ παραπλήσια ῥηθησόμενα ἕτερα

150 τοῦ γὰρ τοῦ σκοποῦ μὴ ἐκβεβλημένου καὶ ταῦτα λέγοιτο, μετρίως ἂν ἴσως λυποίη τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσθενοῦντα·
ἥκει τις ἀγγέλλων εἰς ἡμᾶς ἀμίδα φέρων οὖρα παχέα πάνυ ἔχουσαν, καὶ ποικίλην καὶ μικροδοσίαν τὰ τοῦ
ἐνθέντος βραχέος, ἐλελειπομένου καὶ τοῦ συναναφαινομένου ἐκείνοις πυρροῦ χρώματος, καὶ ἤδη παραδόξως κα-
τέσχε τὸν λόγον νεφριτικῶς ἐσχηκότα ἀμέλει πάντα ἀπεγνωκότων τοῦ ἀλγεῖν, μέτε καταφωτίζοντος πυκνὰ δὲ κα-
καί θ᾽ αὐτὰ πεφυκότα τὸ χρώματι ἀνώμαλα φαίνεται, οὗτος δὲ οὖν ὁ τὴν ἀμίδα ἔχων, ὑγιαίνων ἦν καὶ ἐξωδικῶς, ἐ-
φαίνετο προνενοσηκέναι νόσον ῥυομένην, ἀφ᾽ οὗ περ ἀναγκασθεὶς εἰς τοῦτο τοῦ πάθους γέγονεν, ἔδοξε οὖν ἡ-
μῖν ἐπὶ ἐρρωμένῃ ἔτι τῇ πεπτικῇ δυνάμει ἐκδεδιωκέναι τὸν ἄνθρωπον, ὥστε ἐντεῦθεν εἰς ἐκεῖνο τοῦ πάθους περιπε-
σεῖν πολλὴν ὠμοχυμίαν συναθροισθεῖσαν τῷ σώματι· καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἠκεχρῆσθαι ἐχρῶ διαίτῃ πυθόμενος
ᾤχετο· οὐκ οἶδα δὲ τοῦ λοιποῦ ὅτι καὶ γέγονεν, εἰ μὴ καὶ αὖθις ἐπανιόντι· οὐ γὰρ μὴν ὁ περὶ τὰ τοιαῦτα συν-
ιδεῖν οὕτω πάνυ φαῦλα σημεῖον τὰ σφόδρα παχέα οὖρα, καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ὡς εἰκὸς ἐπιτηδείους προρρήσεις
εἴς τε τὴν φυσικὴν ἀφορῶν δύναμιν, καὶ εἰς τὴν τῶν συστάσεων τε καὶ χρωμάτων μεταβολήν, καὶ τὰ μὲν
ἤτοι λεπτυνόμενα καὶ χρώματα ἀμείνω δεχόμενα ἀποδέχεσθαί τε καὶ τὴν τῶν λυπούντων αἴνεσιν ὡς ἀ-
φιξομένου ἀποδέχεσθαι, τὰ δὲ οὖν ἐπὶ τἀναντία χωροῦντα, μέμφεσθαί τε καὶ ἀποστρέφεσθαι, πολλὴν μὲν τῆς
δυνάμεως ἀτονίαν κατηγοροῦντα πολλὴν δὲ οὖν τὴν τῆς κακοχυμίας πληθώραν. ἀλλ᾽ ὁ μὲν περὶ συστάσεως
λόγος οὐδέπω κεῖσθαι ἱκανῶς ὡς οἶμαι ἔδοξε, εἴ γε τοῖς συνετοῖς καὶ τὰ μέτρια λεγόμενον ἀληθείας ἐχόμενα
πολλὰς ὀρέγεται τὰς ἀφορμὰς εἰς τὴν τῶν νοσημάτων πρόγνωσιν, ἐνταῦθα δὲ προσῆκον ἐστὶν ἤδη καὶ περὶ
ἐκπυϊσκομένων φάναι οὕτω τῆς συνθήκης ἀπαιτούσης τοῦ λόγου:-:-

ιε ον Περὶ τῆς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τόπων τοῦ ἐκπυϊσκομένου προγνώσεως:-

Ὅτι μὲν οὖν τὰ ἐκπυϊσκόμενα λευκά τε ὄντα καὶ λεῖα καὶ ὁμαλὰ πρὸς ἅπαντα τὸν χρόνον, ἀσφαλῆ ὄντα εἰς
ὑγείαν σημαίνει, ὁ Ἱπποκράτης προλαβὼν ἔφη καὶ ἡ πεῖρα πρὸς τῷ λόγῳ δίδωσι, καθότι δεῖν λεί-
πεται ταῦτα τούτων καὶ ἡ ἀκριβὴς ὑγεία λέγεται κατὰ τὸ μέτρον δηλονότι, τῆς ἐν τοῖς τῇ φύσει δια-
πλάσεως τοῦ ἐκπυϊσκομένου. καὶ διὰ τὰ ἅμα μὲν ἔχοντος τοῦ ἐκπυϊσκομένου ἡ φύσις τε καὶ κόσμον ἐκ-
λελοιπότος δὲ τὸν οἰκεῖον τόπον, καθόσον ἂν ἀποσαλεύηται τοῦτο τοῦ τῆς ἀμίδος πυθμένος ἐπὶ τὰ μετ-
έωρα, πλείω μὲν τὴν τοῦ κουφίζοντος πνεύματος καταμαρτυροῦσιν, ἐκείνους δὲ τῶν τόπων τοῦ σώματος
μὴ καλῶς διακεῖσθαι καθ᾽ οὓς ἂν τύχῃ ἐμφερόμενα τὰ ἐκπυϊσκόμενα. καὶ χρονίζοντα μὲν ἐπὶ τοῦ αὐ-
τοῦ μέρους καὶ τὰς βλάβας σημαίνει, μετὰ ἐρρωστίας τῆς δυνάμεως, κατὰ βραχὺ δὲ καθιστάμενα με-
150 ζόνα ἕτερα τούτων πέφυκε: Τοιοῦτον δέ τι καὶ αὐτὸς ποτε μέμνημαι ἰδὼν ἐπί τινος γυναικός. ἡ πρό τι-
νος οὖρα πρὸς τὸ φάρμακον καθαῖρον, ἐπὶ δριμύτερον πως ἐκεῖνο ὃν ἐτύγχανε πρὸς βραχὺ μὲν ἐκα-
θαίρετο προσήκοντα, τῇ δὲ δριμύτητι προϊὸν καὶ τῶν ἐντέρων καθήπτετο, αἱματώδη ποῦ ἐπὶ τούτοις ἐφέ-
ρετο, καὶ ὀδύναι ἐν τῇ ἄνω γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις ἐπέπιπτον, τοῦτο ἑωρακὼς ὅ τε ἰατρὸς καὶ οἱ περὶ τὴν
κάμνουσαν αὐτοί, ἰσχύν τε ἐπεχείρησαν τὰ αἱματώδη ἐκεῖνα, καὶ τοῖς ἐπεχοῦσι πάνυ πολὺ καὶ ἐχρήσαντο. ἀγ-
λαὼ τὴν μὲν οὕτω κατασχοῦσι, τότε μὲν ἔδοξε ὑγιὴς τυγχάνειν, οὐ πολλαὶ δὲ ἡμέραι καὶ περὶ τὰ ὑποχόνδρια
βάρος τε καὶ ἀλγηδόνος ᾔσθετο, ἀποσιτίαι ἐπὶ τούτοις μέτριαι καὶ δίψαι ἦσαν. οὖρα ταύτῃ ὅτε μὲν θολερὰ
καὶ παχέα, καὶ τὰ ἐκπεσόντα περὶ διαγινωσκόμενα τὰ ἐκπυϊσκόμενα δὲ τὸν μέσον εἶχεν ἀπολαβόντα τόπον
τοῦ χύματος, ἐνίοτε δὲ οὖν καὶ μὴ παχυνομένων καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὰ ἐκπυϊσκόμενα ἑωρᾶτο
τόπον ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ὁρῶν ἐσχεδιαζόμην ἀπό τε τοῦ δοθέντος ἴχνος φαρμάκου ταύτῃ, οὐ μετρίαν
ὕλην ἀποσπασθεῖσαν τῶν βαρυτέρων τοῦ σώματος ἐκεῖ που ἐναπολελεῖφθαι τῶν ἐμφυόντων κατὰ χρῆσιν
φαρμάκων. προσεμφράξαι δὲ καὶ τὰς ῥοφὰς ᾤμην μετὰ ἐμφυόντων οὕτω προσαγομένων ἤδη, καὶ μὴ
ἠγνόηκα τὰς τε βασάνους ἐνίων δὲ φάσκων ἐμαυτόν τε ἑώρων ἀκριβῶς ἐσχεδιασμένον, καὶ τὴν κάμνουσαν

+

ἀνίεσθαι τε τῶν ἀλγημάτων ἐποίουν, οὐ μέντοι ταῦτα διά τε ἔσχεν καὶ τοῦ παντελοῦς ἀπαλλάξαι πάθους
τὴν αὐτὴν, καὶ μείζονος οὖν ἢ κατὰ φύσιν ἐδέοντο ταύτην καθάρσεως, οὔτε τὸ πλῆθος δέος οὐκ ὀλίγον
ἔχουσαν διὰ τὰ πρῶτα συμβάντα, οὔτε ἀπαμβλύνουσαν ὕστερον τοὺς παιδευομένους τοὺς μειζοτέ-
ρους κινδύνους, καὶ ἐμοὶ μὲν οὐχ ὑπῆρξε τότε ὑποθέσθαι τῷ ῥηθέντι διὰ συνεχομένην, ἐπειδὴ μετὰ
οὐ πολύν τινα τὸν χρόνον ἐπὶ τὰ χείρω φερόμενα τῶν ἀξιολογωτέρων τινὰ τῇ τέχνῃ μετεκαλεῖτο αὐτὸν
κάμνοντος ἔξωθεν ἄξια ταῖς ἀξιώσεσι καὶ ἀφικόμενος ἐνθάδε εἰς ὑποχονδρίων περίστασιν τὴν κάμνου-
σαν πάθος. τὸ δ' οὖν ἐπὶ μὲν τοιοῦτον ἦν, ὥς γε ἐμοὶ ἔδοξε, δηλοῖ δὲ ἦν ἔσεσθαι μετὰ οὐ πολὺ
τοιοῦτον, τὴν τοῦ καθαρτηρίου ἐπῆλθε προσφορὰν φαρμάκου, καὶ μὴ ἀλλ' ἄλλως ἐφάσκεν ἐπιμαθεῖν
τῶν κατεχόντων ἀλγημάτων ἅμα ταῖς ὑποθήκαις ἐνδείᾳ τῶν ἐκκρινομένων ὑγρῶν νοσήματα. ἐπειδὴ δὲ
μικρᾷ τις ῥοπὴ ἐν τούτοις τὰ μεγάλα διώκεται, ἐτύχομεν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸν λόγον τοῦτον ἐπαινέ-
σαντες. ἐπεὶ δὲ τε ἡ κάμνουσα, ἐκ μετρίως καθαίρον ἐπιτήδεια φάρμακον τῶν λυπούντων αὐ-
τὴν ὀδυνῶν ἀπηλλάττετο, οὕτως ἡ ἑτέρα τοῦ κινδυνεύοντος διατρίβει χρονίως τὸ ὑφιστάμενον
τοῖς κατὰ ἀναλογίαν πεπονθότας τόπους τοῦ σώματος ἐμήνυσε, τῶν γάρ τοι περιττῶν ὑγιαινόντος
τοῦ σώματος φύσει καὶ τῶν διωθουμένων πρὸς ἐκκρισιν, ἀλλ' ἐπὶ τἀναντία ταῦτα φέρεται ἀνωθού-
μενα ἐκεῖσε καὶ ἐπίσχεσθαι δοκεῖ ἄνωθεν ἐκ τοῦ χρόνου λοιπὸν τοῦ κάμνοντα καὶ τὰ μὲν ἀιωρούμενα ἐ-
πὶ τὸ μέσον τοῦ χύματος, μάλιστα ὑποχονδρίων τε καὶ σπλάγχνων ἀπτεσθαι δοκεῖ, καὶ ἔτι θώρακος
τὰ δ' ὡς νεφέλαι ἐπινηχόμενα τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν καθεστηκότων ἀλγημάτων σύμβολα καὶ προσθή-
σω καὶ ἐπὶ τούτοις ἱστορίαν ἑτέραν σαφηνίζουσαν τινὰ τῶν λεγομένων ἐντεῦθεν ∴ ἑκάστοτε τῶν ἱστο(ρία)
ἡμῖν γνωρίμων ἐμμετρίως πυρέσσων καὶ διόλου μὲν αὐτοῦ τὰ ὑφιστάμενα τῶν οὔρων με-
τεωριζόμενα ἐσχηκὼς καὶ προϊόντα ἐπινέφελα ἦν· ὁ κάμνων ἐπὶ τούτοις περὶ λύπης καὶ ἀνεπαι-
σθήτως ἐπὶ ὑγείας τὰς φυσικὰς ἀνάγκας ἐπλήρου. ἐνδεκάτῃ ἐπὶ τῇ ἐπιφανείᾳ τὸ ὑφιστά-
μενον ἀνέχετο, λευκὸν μὲν ὑπόγλισχρον δὲ καὶ οἷον εἴρηται ἐν τοῖς περὶ διαφορᾶς οὔρων, τὸ ἀντί-
θετον τῷ τραχεῖ τυγχάνειν, ἐπεί γε γὰρ τοῦ κατὰ φύσιν ἦν παχύτερον, καὶ οἷον ἂν φαίης ἀναδε-
δυκὸς, τὴν μεταξὺ τὴν δὲ καὶ ἑτεροιούμενον ἐδόκει ὠφθαι τοῖς οὔροις ὑφιστάμενον. ἐντεῦθεν
μετ' οὐ πολὺ τὴν περιφρόνησιν ὁ αὐτὸς ἐρρώσθη πάντα ἐθεράπευτο, οὕπω ἀκριβῶς δὲ τὴν προτέ-
ραν ἀπείληφεν ὑγείαν, καὶ πρωτίδες ἑκατέρωθεν οἱ ἐξεπεφύκεσαν, καὶ αὐταῖς πεπανθεῖσαι τέως ἀνα-
συνεχωθεῖσαι, ὑγιαίνοντος, ἐδόκει οὖν τὸ διόλου ἐπινέφελον ὑφιστάμενον, τὴν ἐπάνοδον ῥοπῆς τῆς
ὕλης ἐπισημαίνειν. ταῦτ' ἄρα καὶ ἡμῖν προσῆκον, ὅσοι δὴ τὰ περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδάζετε
ἐκμανθάνοντες καὶ προλέγειν τὰ δέοντα, καὶ ταῦτα μὲν τὰ ὑφιστάμενα λευκὰ τε ὄντα καὶ ὁμοιομερῆ
σωμάτων ἑτεροιοῦνται τῷ τόπῳ μόνῳ διαλλάξαντα τοσαῦτα λοιπὸν ἄνωθεν, ἂν μέντοι καὶ τινα αὐ-
τοῖς ἐπιφέρηται ἑτεροιοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ χρώματος τοῦ χυμοῦ καταγγέλλει, ὁ δὲ καὶ διαξαίνοιτο διόλου
τὰ τοιαῦτα ὑφιστάμενα καὶ τὸ κατὰ πλάτος τοῦ χύματος καταλαμβάνοιεν διάστημα, καὶ ἀναλογίαν ἐκ τῶν ἀλγημάτων
ἀναθέσεις τοῖς κάμνουσιν ἐπαγγέλλει. ἐπὶ τὰ μὲν ταῦτα τῆς ὕλης διωθουμένης τῷ προσισταμένῳ νόθῳ πνεύματι
καὶ λέλυται περὶ τούτων κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγοις :–

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἀνομοιομερῶν ὑφισταμένων προγνώσεως :–

ιδ Τὰ μὲν μὴν φαῦλα τῶν ὑφισταμένων τῷ χρώματι τοσούτῳ χείρω καταγγέλλει τῷ σώματι καὶ περὶ τοῦ πυθμένος
κατὰ φύσιν ὡσαύτως ὑφιστάμενα χωρεῖ, μᾶλλον γὰρ ἐναιωρήματα κάτω ἰόντα μετ' ἐκ τοῦ ὑπερβολῆς πονηρίας δηλοῖ
τοῦ νόσου, καθὸ δ' αὖ ἐπινεφελῶνται ἐκ τοῦ κάμνοντος περιϊσταμένου πολὺ δηλοῖ τῆς φυσικῆς δυνάμεως ἰσχυούσης ἐ-
κεῖνα μὲν γὰρ τὴν φύσιν οἷον κάτω δέχεσθαι κινηθεῖσαν ὑπομονῇ ταῦτα δέ πως ἔτι ἀντιχοῦσαν

ἀπωθεῖσθαι ἀντεστραμμένως τοῦ τε συμβαίνοντος τοῖς κατὰ φύσιν πεφυσημένοις, αἱ δὲ χολώδεις τε καὶ δριμεῖαι
καὶ ἐρυθραὶ τὸν μέσον τῶν τε πάνυ πονηρῶν καὶ ὑγιῶν ἀναληψόμεναι λόγον, καὶ τὴν ἐπὶ τὰ [illegible] ἀνάληψιν δέοιντο
δ' ἂν καὶ αὗται πλείονος ἢ τὲ ἐπιτυχόντων, ὥστε δεῖ καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῆς καταστοχαζόμενον, ἀναλόγως καὶ τὰς προγνώ-
σεις ἐπισυνάγειν. περὶ δὲ τῶν ἀθρόων, καὶ τὸ πλέον τῆς ἀμίδος πεφυσημένων ἐχόντων, καὶ διενεγκόντων πάλιν τὰ αὐτὰ
μέρη. ὧδε παμαθεῖν ἐστὶν ἀκριβέστερον, ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ ἐπιδόσεσι τῶν νοσημάτων φαινόμεναι καὶ μάλιστα εἰ ἀξιόλο-
γος εἴη ὁ πυρετός, περιουσίαν μὲν ἐξαγγέλλειν τῶν πυρετῶν, ῥώμης δὲ καὶ χρόνου ἔστιν δεῖσθαι καὶ τύχης ἀγαθῆς οἶμαι
ὥστε καὶ στενοχωρίαν τινὰ ἐντεῦθεν περὶ τὸν θώρακα στοχάσασθαι, τῷ πνεύματος στενοχωρουμένου τοῦ διαφράγματος ἀκ-
μαζόντων δ' ἤδη καὶ παρακμαζόντων τῶν πυρετῶν, σωτηρίαν τε καὶ ἀγαθὰ ἐκεῖνα τὴν ὁρμὴν ἀπειληφότων τῶν περιττῶν
ὁ δὲ περὶ ὀροβοειδῶν τε καὶ πιτυροειδῶν πεταλωδῶν τε καὶ κριμνωδῶν ὑποστάσεων λόγος παρεῖται μὲν ὡς εἴρηται ἐν τοῖς
περὶ διαγνώσεως ἤδη ἤρκεσται. νυνὶ δὲ τοσοῦτον ἐστὶν εἰπεῖν, ὡς ἃ μὲν ἐπὶ τὰ χείρω καὶ πλείω ταῦτα προϊόντα
μέμφεσθαι καὶ ἀπαγορεύειν, ὡς τὴν ἕξιν φθίνοντα δηλοῦντα. τοὐναντίον δ' αὖ μειούμενά τε καὶ ἐπὶ τὸ ἧττον πονηρὰ
χωροῦντα, προσίεσθαί τε καὶ μὴ ἀπελπίζειν τὴν σωτηρίαν τοῦ κάμνοντος. ἔχει δ' ἔτι περὶ τῶν πεφυσημένων λόγον ἱκανῶς
ἀπειργασμένον οἶμαι τοῖς τὸ βραχυλογεῖν ἀσπαζομένοις καὶ τοῖς διὰ μακροτέρων τὰ πλείω μανθάνειν ἐθέλουσιν.
κεφ. ιε' ἔχοι οὖν ὧδε τὰ τοῦ λόγου :— **περὶ τῆς ἐκ τῶν πομφολύγων προγνώσεως :**

Ἐπεὶ τοίνυν ὁ περὶ πομφολύγων λόγος οἶδε τι λυσιτελοῦς τῇ διαγνώσει καθὰ καὶ περὶ τούτων εἴπομεν, ἐν ᾧ
ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ ὅσον ἀπομένει τῇ προγνώσει. αἱ μὲν οὖν τῶν ὑγιαινόντων ἐπινηχόμεναι τοῖς οὔροις τῆς
πνευμάτων περιουσίας σύμβολα νομίζονται, καὶ μάλιστα εἰ μείζους τε καὶ διακεχυμέναι φαίνονται ἀνωμά-
λως. ἐπὶ δὲ πυρεσσόντων μήπω μὲν πρότερον ὀφθεῖσαι, λύσιν νόσου οὔπω τοῦ πυρετοῦ σημαίνουσιν, ἠρκεσ-
μένου γάρ ποτε φανεῖσαι [illegible] παρακμακότα τὸν πυρετὸν οἴεσθαι, ὥσπερ ἀμυδρὰ τυγχάνοντα πέψεως σύμβο-
λα, καὶ ἄλλοι πεφυσημένων τότε πεπεμμένων νομίζονται, καὶ αὖ τ' ἐκείνων ἐνίοτε μὴ φαινομένων ἀ-
παρεῶσιν αἱ λάμπαι, συναναφαινόμεναι καὶ συμπροϊοῦσαι πυρετοῖς. ἀλλὰ μὲν ἐπαγγέλλουσιν καὶ μείζονα κεφα-
λῆς ὀδύνας καὶ κινδυνώδη, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ λεπτῆς συστάσεως ὡς στεφάνη ἐπινήχονται. μετὰ δὲ
παχυτέρας καὶ μετριωτέρας οὐσίας, καὶ αὗται μετριώτερα φαινόμεναι σημαίνουσιν. ὁ δ' [illegible] καταρροίας
σύμβολον, ἐς πνεύμονα ἢ ἄνω ἐπὶ προσηρτημένης κεφαλῆς ὀφθῇ, τοιοῦτόν τι πέφυκεν, ἐπειδὴ θέρους
ὥρα ἢ τότε γὰρ μάλιστα συμβαίνειν εἴωθεν, ἢ καὶ ἄλλως πως ἐπὶ τὸ θερμότερον διατεθῇ ὁ ἄνθρωπος, δι' ἅπαντα οὖ-
τον ἔχει προσενήνεκται δὲ τοῦ δέοντος πλείω πόματα, τότε δὴ τότε ἡ κεφαλὴ ἀθρόως ἐπισπᾶσα τὸ πολὺ
τῆς ὑγρότητος, καὶ πλήρης γίνεται. μετ' οὐ πολὺ δὲ ὀδύνην ἔχει αὐτὴν ἢ βάρος μέτριον ἐπισπασαμένην
μὲν τοῦ προσήκοντος πλέον ὡς εἴρηται διὰ τὴν ἐπιγενομένην αὐτῇ θερμὴν κατάστασιν ἐξαποροῦσα δὲ τὴν
τοσαύτην πέψαι ὑγρότητα, ἀφ' ἧς καὶ αἱ ὀδύναι γίνονται μὴ κρατηθείσης. ἀλλ' ἐπειδὰν ἡ κεφαλὴ βαρυ-
νομένη τὸ μὲν προσλάβῃ τὸ δὲ ἕτερον ἀπολύσῃ, τοῦτο κατενεχθὲν καὶ τῇ λεπτότητι παραρρυὲν ἐς τὸν πνεύ-
μονα, βῆχα μὲν ἠρέθισε, κοιλίαν δ' ἤδη ὑποκάτω, βραχύ τι ὅσον ἐτάραξεν, καὶ ὑγιαίνουσι μὲν ἢ νοσοῦσι
τοιαῦτα φαίνεται οὖρα τὰ παραπλήσια ἂν σημαίνει, ὑγιαίνουσι ἐπινοσούντων, ἢ πολλοῦ πόματος προσφορὰν
ἢ ἀκμὴν [illegible] καὶ ἀλλ' ὅσα αὐτῆς διεγνωκότα ἐστί, τὰ τῆς τοιαύτης ἐχόμενα προγνώσεως, αἱ μὲν γὰρ τῆς
κεφαλῆς ὀδύνην ἐσήμαινον, κατὰ βραχὺ μὲν διαλυόμεναι, καὶ τὰς ἀλγηδόνας μειοῦσθαι σημαίνουσι. πάμπαν δὲ
πολλαὶ ἐμμένουσαι, καὶ ἀνώμαλοι ~~διὰ κακοχυμίαν~~ διὰ κακοχυμίαν ἐπὶ τῆς ἀμίδος ἐπιπολάζουσαι ἤδη ταῖς ἠμ-
[illegible] ὀδύναις, ὅτι δὲ καὶ τὸ σημαινόμενον ὀδυνῶν πομφολύγων αἱ μὲν διὰ πάσης τῆς στεφάνης, καὶ τῆς ὅλης κεφαλῆς
σημαίνουσι τὰς ὀδύνας. αἱ δ' ἡμίτομοι τῆς ἡμισείας καὶ αἱ λοιπαὶ ἀναλόγως, καὶ τοῦτο μαθεῖν ἐστὶν ἐνταῦθα :- :—

περὶ προγνώσεως τῆς ἐκ τῶν κατὰ τὴν στεφάνην ἑτεροειδῶν χρωμάτων :—

κεφ. ιϛ' Περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ στεφάνῃ ἑτεροειδῶν χρωμάτων, οὕτω δεῖ οἴεσθαι ὡς τὰ μὲν χρώματα τῶν κατὰ τὸ

λοιπὸν σῶμα μέμφεσθαι δεῖ, ἐν τοσούτῳ καθ᾽ ὅσον καὶ ἔξω διαφαίνεται. τὰ δὲ ἀμείνω δεῖ προσίεσθαι σημεῖα τυγχάνοντα ἐπικρατείας τῆς φύσεως, ἐκεῖθεν γὰρ ὥσπερ ἀπάρχεται τινὸς ἡγεμονίας τῆς φύσεως, ἢ κρατεῖν ἢ κρατεῖσθαι κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν περὶ τὴν στεφάνην χρωμάτων διάγνωσιν ἔστιν ὡς εἰκὸς ἐλπίσαι σωτηρίαν καὶ θάνατον, ὁπόταν δὲ αἱ στεφάναι τὸ μὲν πλεῖον ὁμόχροοι τυγχάνουσαι τῷ λοιπῷ τοῦ σώματος χρώματι

γρ. διαφέρονται — οὔτε διαφαίνονται, καὶ ἀπὸ τοῦ παντὸς ὁτιοῦν δεχόμενος συλλογίζεσθαι, ὁπόταν δὲ τύχωσι διαφερόμεναι τῷ χρώματι ἐπίδηλοι μὲν ἤδη τοῖς νοῦν ἔχουσιν· ἐκεῖθεν δὲ δεῖ τεκμαίρεσθαι τὰς οἵας δή τινας κινήσεις τοῦ σώματος. ἐν περὶ μὲν τῶν κατὰ τὴν στεφάνην εἴρηται καὶ πρότερον κἀν τοῖς περὶ διαγνώσεως, ὥστε καὶ τὰ νῦν ῥηθέντα πρὸς ἐκεῖνα ἀρκοῦν δόξει τοῖς ἐν βραχέσι συλλογιζομένοις καὶ πλείονα· νῦν δὲ προσεπιμνησθέντες καὶ τῶν ἔτι λειπόντων, τὸν περὶ προγνώσεως ὧδέ πῃ καταπαύσωμεν πρῶτον λόγον. τὰ τοίνυν ἔχοντα τῶν οὔρων μετὰ φαύλων σημείων, καὶ ὑποθυμιαζομένων φαινόμενα τὴν ὅλην ἕξιν νεκροῦσθαι διαφαίνει τοῦ σώματος, ὥστε ἐγγὺς ἤδη τελευτῆς τὸν θάνατον οἴεσθαι, καὶ προσηκόντως προλέγειν, ἑτέρως δὲ ἔχοντα καὶ μάλιστα δὲ πῦον ἔχοντα, κακοηθέστερον τὸ ὅλον, καὶ που τὴν ἐντὸς σημαίνει πληγήν, κἂν μὲν ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ μετὰ τῶν ὀδυνῶν καὶ τοῦ ὄγκου φαίνηται. τάχα ἂν ἐπικρατεῖν τὴν φύσιν λογίσαιο, ἐκείνοις δ᾽ αὖ τὰ τἀναντία, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ συνεχῶς ἐπινηχόμενα συστήματα, καὶ οἷον ἀράχνια φαῦλά τε καὶ προλέγειν χρή, ἢ νεφροὺς πεπονθέναι ἢ τὸ σῶμα ἀθρόας συντήξεως γενομένης, καὶ ταῦτα μὲν ὧδε κείσθω, ἐπεὶ

ἤδη — δὲ μέχρι ἀρκοῦντος τῷ λόγῳ τέλος τεθείκαμεν, ἐνταῦθα μὲν τοῦτον καταπαύσωμεν διεξιόντες ὅσα ἔν τε χρώμασι καὶ οὐσίαις ὑποθυμιαζομένοις τε, καὶ ὅσα ἐν αὐτοῖς τεθεώρηται στεφάναις τε καὶ πομφόλυξιν, ὃ δὴ αὐτό καὶ τοῖς ἐπινηχομένοις συστήμασιν ἐς πρόγνωσιν ἄριστα λυσιτελεῖ, ὅσα δὲ λείπεται, ὁ μετὰ τοῦτον ἕξει λόγος. τάχα γὰρ ἂν ἐν ἐκείνῳ καὶ τὸ πᾶν τῆς πραγματείας περαίνωμεν· ὅθεν καὶ τὰ δέοντά τε καὶ λείποντα φανεῖται· καί τι δὲ καὶ διαμαρτεῖν ἡμῖν ἀνθρώπους ὄντας, καί τοι γε πολλαῖς ἐν ἄλλοις ἀφορμαῖς χρησαμένων συγγνοίη μὲν ἂν ὁ συνετὸς πρὸς τὸ δυσκατάληπτον τῆς πραγματείας ἀφορῶν, προθυμίαν δ᾽ οὖν προσχαρεῖ τὸ ἐπὶ πᾶσι κάμνουσί τε ὠφελοῦσι τῆς πραγματείας σκοπὸν χαρισάμενοι :- :- :- :-

Τέλος τοῦ ε^ου λόγου περὶ οὔρων

Τὰ δ᾽ ἐνόντα ἐν τῷ περὶ προγνώσεως οὔρων λόγῳ δευτέρῳ

ιδʹ. περὶ προγνώσεως οὔρων τῆς κατὰ τὰ ἄκρα τῶν κώλων διαθέσεως:·

ιεʹ. περὶ τοῦ προγνῶναι ἐκ τῶν οὔρων εἴτε τάχιον εἴτε βραδύτερον λυθήσεται τὸ νόσημα:—

ιςʹ. περὶ τοῦ πῶς προγνῶναι ἐκ τῶν οὔρων εἴτε θανάσιμον εἴτε σωτήριον:·

ιζʹ. ἐπανάληψις ὡς ἐν βραχεῖ τῶν κεφαλαίων τῆς ὅλης πραγματείας ὅπως ἐς τοῦτο τὴν πραγματείαν προήγαμεν:·

ιηʹ. ἐπίλογος ἐν ᾧ καὶ τις ἀξίωσις πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ:—

προοίμιον τοῦ ζου λόγου τῆς περὶ οὔρων πραγματείας

Τὸ τὴν πρόγνωσιν ἀσκεῖν τε καὶ ἐπιτηδεύειν, πάλαι μὲν Ἱπποκράτει τῷ σοφῷ διὰ σπουδῆς γεγένηται· ὥστε
καὶ προγνωστικὸν καταλέλοιπε σύγγραμμα, καὶ μετὰ αὐτὸν δὲ τῶν δεινῶν τὴν τέχνην γεγονότων, ἀλλὰ δὴ καὶ
εἴ τις ἕτερος κατ' αὐτούς, ἢ καί τι ἐλλείπων, πολλὴν τὴν περὶ τοῦτον πρόνοιαν ἐποιεῖτο, τὸ μὲν ὡς μεγίστως γε-
ραίροντά τινα ἐπιτυγχάνειν, τύχης μᾶλλον ἂν τις ἢ τέχνης θείη. τὸ δὲ λόγῳ μετ' ἐπιχειρημάτων τοῖς νοσήμασι
προλέγειν τὰ ἐσόμενα καὶ συμβησόμενα εἰς τὰ προηγούμενα πρὸς τούτοις, τοῦτο μὲν ἀκριβέστερον τῆς τέχνης
μέρος καθέστηκεν, οὐκ ὀλίγην δέ τινα παρὰ τῶν εἰς δόξαν ἐπιτίθησι τοῖς ἀσκήσασιν· οἵ τε γὰρ κάμνοντες πει-
θόμενοι ἃ παραδοῦσιν πρὶν ἢ φανῆναι, ἑτοίμως ἑαυτῶν τὴν σωτηρίαν τούτοις πιστεύουσι, καὶ οἱ τοιοῦτοι μετὰ
ἀσφαλείας καὶ βεβηκότος φρονήματος λέγουσί τε καὶ πράττουσι τὰ δέοντα, φήμη δὲ ἀγαθὴ περιέρχεται
τοὺς πολλοὺς τῆς ἐπὶ τοὺς κάμνοντας προγνώσεως, τὸ ἀξιόπιστον παρέχουσα τοῖς ἀσκήσασι, πολλῶν
οὖν ὄντων ἐξ ὧν ἄν τις ἀσκήσας ἐπιτηδεύοι πρόγνωσιν, οὐχ ἥττον τῶν ἄλλων καὶ ἡ ἀπὸ τῶν οὔρων
πέφυκε πρόγνωσις· ὁ γὰρ δὴ ταύτην ἀσκήσας, βραχύ τι ἂν οἶμαι τῆς ἐπὶ πᾶσι γινομένοις αὐτοῖς
πάθεσι διαπέσοι προγνώσεως. ἐπεὶ τοίνυν ἔφθημεν εἰρηκότες ἐν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ, ὅσα προσήκειν
ἔδοξεν ἐπί τε χρώμασι καὶ συστάσεσιν καὶ τοῖς ὑφισταμένοις, καὶ εἴ τι ἕτερον, νῦν ἂν προθύμως ἐ-
πιθήσομεν τὰ λείποντα τῷ λόγῳ. ἐπεὶ οὖν καὶ τὰ ἀνυπόστατα τῶν οὔρων λυσιτελεῖ εἰς πρόγνω-
σιν εἰδέναι, περὶ τούτων πρώτως εἰρηκότες, εἶθ' οὕτω καὶ περὶ τῶν λειπομένων ἐροῦμεν ὅσα δη-
λονότι ἐπὶ τὰς διαφορὰς τῶν πυρετῶν λέγεται καὶ τὰ πεπονθότα τόποις, καὶ πρὸς τούτοις ὅσα εἴτε τὰς
κρισίμους, καὶ μὴ τῶν ἡμερῶν ταῦτα δύνανται:· :·

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἀνυποστάτων οὔρων προγνώσεως:

αον Τὰ μὲν οὖν ἀνυπόστατα τῶν οὔρων, δεινὰ μὲν ὅσα γε καὶ δυσκόλως δὲ τὴν ἐν αὐτοῖς διαφορὰν ἐπιγ-
νώσονται. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὀξέσι πυρετοῖς κατά τε τὰς ἀρχὰς καὶ ἐπιδόσεις μὴ φαινόμενα τὰ ὑφι-
στάμενα ὑμετέραν τινὰ τὴν ἀρρωστίαν τῆς δυνάμεως ἐξαγγέλλει· ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον ἥκει
ἀτονίας αὕτη, ὡς καὶ τῶν ἀναγκαίων αὐτῇ ἐπιλαθέσθαι διὰ σφοδρῶς λυπούσας αἰτίας τί ἂν
τις φαίη, ἢ μὴ ἐξικνεῖσθαι καὶ μέχρις αὐτῆς ἀκμῆς τὸ νόσημα προαπειρηκυίας ὥσπερ τῆς φύσεως
καὶ πολλοὶ μὲν τούτοις αἱ ἀγρυπνίαι γίνονται, οὐ μέτριοι δὲ θόρυβοι, καὶ παραφροσύναι, ἀλλ' ἴσως καὶ
τε καὶ ὅτι χεῖρον τούτων θάνατον ἀπειλοῦσι τῆς νόσου, ἀλλὰ μέντοι μέτριος ὁ πυρετὸς τούτοις εἴη, καὶ τοιαῦτα
φαίνεται ἐν ἀρχαῖς τε καὶ ἐπιδόσεσι τὰ οὖρα συμβαίνει μὲν ἂν καὶ οὕτω παραπλήσια συμπτώματα
πάνυ γε μὴν μετριώτερα, καθ' ὅσον ἂν δῆλον ὅτι ἥ τε δύναμις ἔρρωται, καὶ ὁ πυρετὸς πραότερος
φαίνηται, εἰκὸς γὰρ ἑαυτήν ποτε ἀνακαλέσασθαι τὴν δύναμιν, μὴ πάνυ ὑπὸ νοσερῶν πολεμου-
μένην αἰτιῶν, καὶ πεπερασμένη ἐπιχωρῆσαι καὶ τὰ ὑφιστάμενα δεῖξαι, πλέον τινὸς τυγχάνοντα σύμβολα
συμβαίνει γε μὴν ἐνίοτε, ἐπὶ τοῖς ἀνυποστάτοις τῶν οὔρων λεπτοῖς τυγχάνουσι ~~μετὰ~~ μετὰ πραο-
τέρων τῶν πυρετῶν, ἢ γοῦν καὶ τὰ ἐναντία συνεργὰ αἴτια εἴη, ἀπόστασιν γενέσθαι πη τοῦ σώματος
ἔξωθεν δηλονότι συναθροιζομένου τοῦ περιττοῦ, ἥδε δ' αὖ αἰτία συνεργός, ψυχρότης μὲν τοῦ περιέχοντος

καταστάσεως, ἄκρασία δὲ καὶ πεπλανημένη κίνησις τοῦ νοσήματος, καὶ αὐτοῦ δὴ τοῦ νοσοῦντος, μέτρου ἄρ-
ρωστος δύναμις, καὶ τὰς μὲν ἀρχάς τε καὶ ἐπιδόσεις τῶν νοσημάτων φαινομένων ἀνυποστάτων οὔρων
τοιαῦτα ἴσως προγνοίης, παρακμασάντος δὲ τοιαῦτα ἐπιφανέντα, οὐ πάνυ μέγα φροντιστέον· ἐπεὶ γὰρ
ὁ ἀποβαλλόμενον ἦν περιγεγενῆσθαι δηλονότι τὰ ῥώματος τὴν φύσιν γινώσκειν, ἀκμάσαντός τε καὶ
παρακμάσαντος τοῦ νοσήματος, εἰ δὲ ἂν ἤ τοῦ λοιποῦ ξένον, ἡ ὥσπερ κεκμηκυῖα ἡ φύσις ἑαυτὴν μὲν ἀνακα-
λεῖται πρότερον· ἢ οὕτως καὶ τὰ ἑαυτῆς θρέψεται μὲν ποιοῦσα τῷ σώματι περιφερόμενα δὲ τοῖς οὔ-
ροις δεικνύουσα, τῷ μὲν γὰρ τῆς συναγωγῆς τε καὶ ἀναρρώσεως χρόνῳ βραχέα τὰ ἐπισπωμένη
ὡς μὴ ἀρκεῖν τούτοις, ἀμελεῖται. ἐπισυναχθεῖσα δ' αὖθις πλείω πρὸς ἐπισπᾶται θρέψουσα ὕλην
ἐπίδηλα δ' ἤδη καὶ τὰ περιφερόμενα γίνεται, ὡς οἶμαι καὶ ἐπὶ θηριομαχησάντων συμβαίνει ἀν-
θρώπων, οἳ πολλὴν μὲν ἀγῶνα ὡς περιγενόμενοι ποιοῦνται, περιγενόμενοι δὲ πρῶτον ἑαυτῶν λμ
ἀνακαλοῦνται κεκμηκυῖαν τὴν δύναμιν, ἢ οὕτως δὲ τὰ σφῶν αὐτῶν ἐπιτελοῦσιν ἐπιτηδεύματα
ἐνίοτε γε μὴν ὥς που καὶ πρώην εἴρηται πομφόλυγες ἐπιφαίνονται ἤρκεσαν αὐτὶ περιφε-
ρομένης μὴ πρώην φανεῖσαι· καὶ διὰ ἀπεψίας μὲν καὶ ἐμφράξεως συμβαίνει ἀνυπόστατα εἶναι
καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ἀλλὰ πρὸς βραχὺ μὲν ὀφθέντων ταχὺ ἀντὶ καὶ ὑγιαίνων ὁ αὐτὸς χρονίζει ·/·
δὲ τοῦ ἀνυποστάτως μὲν ἐν ἄλλῳ νοσήματι προλέγεως δὲ καὶ αὐτὸς προγνοίης, ἀλλ' ὥσπερ ποῖα ἐπὶ ποί- φύς
αις διαθέσεσι μάλιστα νοσήματα εἴωθε γίνεσθαι, ὁμοῦ τῆς τε ἡλικίας καὶ διαίτης καὶ τῆς τοῦ περιέχοντος
καταστάσεως, τῶν τε ἐν αὐτοῖς λοιπῶν τοῖς οὔροις τεθεωρημένων καθάπερ πρότερον ἔφαμεν
εἰς τὴν τῶν τοιούτων πρόγνωσιν συντεινόντων, ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τῶν ἀνυποστάτων ὡς ἐν βραχεῖ φάναι
λόγος τοσοῦτος, ἀποδείξεις δὲ ἂν ἑξῆς τῶν ἐν διαλείπουσι πυρετοῖς ἐπιτηδείων τῶν οὔρων προγινωσκομένων φάναι:–

περὶ τῆς αἰτίων ἐπὶ διαλείπουσι πυρετοῖς οὔρων προγνώσεως:–

β Τῶν τοίνυν διαλειπόντων πυρετῶν τριταίους φημὶ καὶ τεταρταίους καὶ προσέτι ἀμφημερινούς, δι' ἐμφρά-
ξεις τε καὶ ἀπεψίας καὶ προσέτι ἐπιδόσεις, τῶν αὐτοῖς πλεοναζόντων χυμῶν γεγενημένων ἐν ἀρ-
χαῖς δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνυπόστατα τὰ οὖρα προϊεμένων καθάπερ καὶ πρότερον διωρίσαμεν
ἐντεῦθεν ἂν στοχαζόμενος προγνοίης τὸν τῆς παρατάσεως χρόνον, ἐπεὶ γὰρ μή πω κρατησάσης
τῆς ἐμφύτου θερμότητος, τῆς οἷας δή τινος ὕλης καὶ πέψεως, οἵ τε παροξυσμοὶ καὶ οἱ ἐπὶ τούτοις
γίνονται πυρετοί, ὥσπερ διαμαχομένης ἔτι τῆς φύσεως εἰς τὴν τῶν λυπούντων πέψιν τε καὶ ἀποκρί-
σιν. εἰκότως ἄρα καθ' ὅσον μὲν ἂν χρόνον ἀμοιροῦντα φαίνεται τὰ οὖρα πέψεως, ὡς οἱ κατέχον-
τες παροξυσμοὶ ἐπιμένουσι λυποῦντες τὸν κάμνοντα, ἐπειδὰν δὲ βραχύ τι τῆς πέψεως διαγνωσθῇ
σύμβολον, ἐλπὶς μὲν περιγενήσεσθαι τὸν αἴτιον τοῦ νοσήματος, ἐπικρατήσουσι δ' ἤδη πάρεπαν τῶν
νοσερῶν τὴν δύναμιν, ἐπεὶ γὰρ τοῖς καθ' ἕκαστον παροξυσμοῖς, βραχύ τι ὅμοιοι καὶ πέψει συνεπιδι-
δοῦσιν, οὐ αἰσθητὸν μὴ καταφαίνεσθαι τοῦ πάθους νομίζεται τοῦ πλείονος ἀπέπτου καὶ προσιζομένης τυγχάνον-
τος, ἐπειδὰν δ' ἐπὶ τοσοῦτον ἐπικρατῇ ἤκη τοῦ λυποῦντος χυμοῦ πέψεως μὲν ἐπίδηλα τοῖς οὔροις
περιφερόμενα φαίνεται, ὅσον δ' οὔπω, καὶ πᾶν τὸ περιττὸν ἀπώσασθαι τὴν φύσιν πεπασμένον
πεπλεονέκτηκε δὲ ἐπὶ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν ὁρίζεσθαι, ὅτε καὶ νεφέλη μόνη ἐπὶ τούτοις τοῖς οὔ-
ροις ὀφθεῖσα ἀρκεῖ τὴν λύσιν ἐπισημήνασθαι, τοῦ γάρ τοι λεπτοῦ τε καὶ διαφορητοῦ χυμοῦ ῥᾳ-
δίαν μὲν ἀπέψεως τε καὶ ἀποφράξεως ῥᾳδίως δὲ ἐπιχειρούσης τῆς φύσεως τὰ ἐπὶ τούτων συμπτώ-
ματα λύεται, ὥστε δεδόσθαι τὸν σημεῖον διὰ ταῦτα τοῖς μὲν χρόνοις τῆς ἀπεψίας, τὴν βραδυτῆτα
καταστοχάζεσθαι τῆς ἀνέσεως τῆς ἀρχῆς τῆς πέψεως, καὶ τὴν ταχυτῆτα καταστοχάζεσθαι τῆς κρίσεως
καὶ περὶ μὲν τῶν τοιούτων χρόνων εἴρηται τῷ σοφῷ Γαληνῷ ἐν οἷς περὶ κρίσεως διατίθεται. ζη

τάχα δ' ἂν καὶ ἡμῖν ῥηθείη ὧδε μετρίως, ὅσον γε δηλονότι δόξει τῇ περὶ οὔρων ἀνήκειν πραγματείᾳ·
ἑξῆς τοίνυν καὶ περὶ τῶν ἐπὶ συνεχέσι πυρετοῖς φαινομένων οὔρων διοριζόμενοι ὅσα δὴ τὰ εἰς πρό-
γνωσιν ἀρκεῖν νομίζομεν οἱ κατὰ ἡμᾶς λόγοι, ἐφεξῆς οὕτως καὶ περὶ τῶν λειπομένων ἐροῦμεν. :—

περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐπὶ συνεχῶν πυρετῶν οὔρων προγνώσεως :— :—

γον Οἱ τοίνυν συνεχεῖς πυρετοὶ ἐπὶ σηπεδόνι γεγενημένοι χυμῶν, ὁποῖοι μὲν ἂν τινες ὦσιν, εἴτε ἁπλοῖ, εἴτε δὴ καὶ
συμπεπλεγμένοι ἀπὸ τῶν ἐμφερομένων δηλοῦσθαι χρωμάτων, τὸ δὲ δὴ ποσὸν τῆς πέψεως καὶ τὴν ποιότητα τῶν
χυμῶν αἵ τε συστάσεις καὶ τὰ ὑφιστάμενα, καὶ λέλεκται περὶ τούτων πρότερον ἀσφαλέστερον, νῦν δὲ τοσαῦτα
δεῖν ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ, ὅσα ἂν εἰς πρόγνωσιν συντείνειν δόξει, ὥστε γὰρ ἡ τῶν ... ῥᾳδίως μὲν
πεττομένων τῶν οὔρων διὰ βραχέος δὲ τοῦ χρόνου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανερχομένων ὀξεῖαν μὲν τὴν τοῦ
νοσήματος κίνησιν εἶναι νομίζομεν, ἐρρωμένην δέ γε τὴν δύναμιν, βραδέως δὲ τῶν τὰ οὖρα πεττο-
μένων, καὶ διὰ χρόνου μακροτέρου τῆς πονηρότητος ἀπαλλαττόμενα καὶ πόρρω τῶν συμμέτρων πεφυκότα ὀξεῖαν μὲν τὴν
κίνησιν τῶν νοσημάτων δηλοῖ, ἄρρωστον δ' ἱκανῶς τὴν δύναμιν, ὥστε εὐκόλως ἂν ὑποπτεύεσθαι δέος
ἐντεῦθεν μὴ οὐχ ὑφίσταιτο ἐξικέσθαι τοῦ τέλους πέψεως προαπαυδήσασα ἡ δύναμις, ἀμέλει τοι μετρίως μὲν
φαῦλα τὰ οὖρα ὄντα, διὰ χρόνου δὲ καθιστάμενα πρὸς τὸ σύμμετρον, τήν τε τῆς δυνάμεως ἐρρωμένης δηλοῦσιν ἔννοιαν
καὶ τοῦ νοσήματος ἠρέμα πως ἐμφαίνει κινεῖσθαι κίνησιν, τὰ δὲ ταχέως μὲν οὖρα ταχέως ἀλλοιοῦσθαι μεταβαλλό-
μενα, τοῦ πολλοῦ δὲ λειπόμενα τῶν συμμέτρων, ῥώμην μέν τινα τῆς δυνάμεως καταγγέλλει, τὴν μέντοι τοῦ νοσήμα-
τος κακοήθειαν, ἀλλ' οὖν μὲν περὶ ποιότητος νοσήματος καὶ διαθέσεως λόγος, ἐντεῦθεν συναγόμενος φαί-
νεται, καὶ δὴ ταῖς τούτων ἀκριβῶς παρατηρεῖσθαι μεταβολαῖς, καὶ ἀπὸ ποίων ἐπὶ ποῖα μεταβαίνεται γι-
νονται, καὶ τοῖς οὔροις ἡ τοῦ νοσήματος εὐήθειά τε καὶ κακοήθεια διαφαίνεται. τὰ γὰρ ὑπεναντίως ἔχοντα
ὑπαλλάττει καὶ πονηρά, πρὸς τούτοις μὲν καὶ τοὺς ἐπὶ ταῖς μεταβολαῖς χρόνους θεωρεῖν σκοπεῖν, εἴ τε ταῦτα δὴ
κατὰ τὸ σύμμετρον ... εἴτε δηλονότι βραδύτεροι εἴτε ὀξύτεροι, σαφῶς περὶ ὧν καὶ τὸ πολὺ λέξομεν, νῦν δὲ
ὥσπερ ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς ἀρξάμενοι λέγωμεν περὶ τῶν ἐν ἑκάστοις τῶν κυρίων συμβαινόντων μορίοις :— :—

περὶ προγνώσεως τῶν καθ' ὅσον δή τινα διάθεσιν τῆς καρδίας οὔρων :— :— :—

δον Ὁπόταν οὖν ἤ τις ἀξιόλογος δυσκρασία καταλάβῃ τῶν κυριωτέρων τινὰ μορίων, ἢ χυμὸς ἐπιρ-
ηῃ ρυῇ τινι τούτων εἰς τὰ μέτρια λυπῶν καὶ τοσοῦτον τοῦτο ἂν ἀλλοιωθείη τὰ οὖρα καθ' ὅσον καὶ τὸ μόριον
μειζόνων ἐπικεκοινώνηκε φλεβῶν τε καὶ ἀρτηριῶν. ~~τῶν γὰρ~~, τῶν γάρ τοι τοιούτων φλεβῶν τῶν ἀγγεί-
ων ῥᾳδίως αἰσθομένων τῆς ἐπὶ τῇ καρδίᾳ ἀλλοιώσεως, εἰ γὰρ ἀφ' ὁποίας δή τινος τῶν κυριω-
τέρων κακῶς διατεθέντος αὐτίκα μεταβάλλοιτο μέν, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἂν ἐφ' ἑτέραν τὰ μόρια γέ-
νηται ἡ ἀλλοίωσις, καὶ αὐτὰ μεταβάλλεται, ἤτοι θερμότερα γεγενημένα, ἢ ψυχρότερα, κἀπειδὴ οὕτως ἐκ τῶν
λοιπῶν τῷ χρόνῳ συνδιατιθεμένων μερῶν ἐπιδηλότεροι οἵ τε σφυγμοὶ καὶ τὰ οὖρα φαίνονται ἐλέγχοντες τὰς ἐντὸς τυγχά-
νοντα διαθέσεως, ἀλλ' οὖν μὲν περὶ σφυγμῶν λόγος, κάλλιστά τε εὐτελέστατα πάλαι τοῖς σοφωτάτοις ἀ-
ϛῃ ποδέδοται γαληνοῦ καὶ μαθεῖν ἔξεστιν ἐντεῦθεν τοῖς βουλομένοις, νῦν δὲ ἡμεῖς ἐπιθῶμεν τῷ λόγῳ, ὅσα
ἂν οἰόμεθα τῇ πραγματείᾳ λυσιτελεῖν. τῆς καρδίας τοίνυν ἐν αὐτῇ τὴν κατὰ θερμότητα ἐπιδεξαμένης δυσ-
κρασίαν, τά τε οὖρα ἀλλοιωθείη ἂν δριμύτερά τε καὶ λεπτότερα γεγενημένα καὶ τοῦ πυρὸς ἐπιγινο- ·/· πυρετός
μένου ἤδη, μέτρια μὲν ἐξ ἀρχῆς ὀφθείη ἂν τὰ συμπτώματα, προβαίνοντος δὲ τοῦ χρόνου, ἤδη
μὲν ἐλαιωφανῆ, καὶ ἐλαιόχροα, καὶ ἐλαιώδη γίνεται, κἂν ἤδη δὲ τὴν ... νεμηθῇ τὸ τοιοῦ-
τον νόθον πῦρ, τῆς σαρκὸς τετηκυίας, καὶ τῶν στερεωτέρων ἅπτηται σωμάτων, ἐνδέχεται τῶν ὑποστάσεων φα-
νοῦνται αἱ ἐπὶ ἐκτικοῖς ἤδη καὶ μαρασμώδεσιν ἔθος αὐτὰ συνίστασθαι πυρετοῖς, ὀροβοειδεῖς
δὲ ὁ λόγος οἶδε καὶ πιτυρώδεις καὶ πεταλώδεις τε καὶ κριμνώδεις. τυχὸν δὲ δυσκρασίαν δεξαμένης

τῆς καρδίας μετρίως μὲν ἀμοιρωθείη ἂν τὰ οὖρα πρὸς τὸ λευκότερον χωροῦντα, ἐν ὥρᾳ δὲ ἐμέτρια τούτοις τὰ πα-
ριφισάμενα ἔσται, τὰ μὲν χρώματα, ἀμοιροῦντα ἂν ἴσως μετρίως, μήπω πάνυ συμπαθούσας τῆς ἥπα-
τος, τὰ δὲ περιφισάμενα ὡς ἄν τι ἔξω καὶ μέτρια. τῆς ἐμφύτου μᾶλλον θερμότητος, ἤδη καὶ πέττειν τε
καὶ ἀμοιροῦν πεπίστευται μαραινομένης τῇ γινομένῃ ψυχρότητι, ἐπιταθείσης δ' ἤδη τῆς ἐν αὐτῇ ψυχρότητος
ἤδη μὲν μαραίνοιτ' ἂν ἡ φυσική τε καὶ ἔμφυτος θερμότης, λευκὰ δὲ ἐπὶ τούτοις ἔσται καὶ λεπτὰ τὰ οὖρα
ἐν συστάσει, τοῦ δὲ ψύχους πάνυ κεκρατηκότος, πελιδνά τε καὶ μέλανα τούτοις ἂν ἀποδοθείη τὰ περιφι-
σάμενα, ἴσως δ' ἂν καὶ διόλου οὖρα μέλανα. ὀφθείη, ἢ τοῦ τοῦ μελαγχολικοῦ εἴδους λαθόντος χυμοῦ διὰ
ἐσχάτην ἀτονίαν τῆς ἐμφύτου δυνάμεως, ἢ τῆς ψύξεως νεκρωσάσης τινὰ τῶν σωματικῶν μέλανα δ' ἐπι-
δείκνυσι τοῖς οὔροις τῆς νεκρώσεως χρώματα, ἐνδέχεται γὰρ καὶ θάτερον ἐπιγίνεσθαι, τὸ μὲν γὰρ ἔσται
τῇ τῆς ἀποκριτικῆς δυνάμεως ἐσχάτῃ ἀρρωστίᾳ. ἐπικρατοῦντος εἴδους τῆς μελαίνης χολῆς, ὅτε δὴ
καὶ φόβοι, καὶ δυσθυμίαι γίνοιντ' ἂν τούτῳ, καὶ θρόμβοι οὐ μέτριοι, ἐνδεῖ δ' ἂν τῆς ἄγαν ψυχρότητος, ἐ-
πισυναχθείσης τὰ ὑγρὰ καὶ μέλανα ποιούσης καὶ μάλιστα ὅταν ἀποστραφθῇ ἡ λαμπρότης τὰ ἐσχάτως χρωμα-
τ... δὲ μάλιστα, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων φαινομένων νεφῶν καὶ γὰρ ταῦτα κεκραμένα μὲν ὄντα με-
τὰ οἰκεῖα δείκνυσι χρώματα φωτιζόμενα, ἄγαν δὲ πυκνωθέντα μελαίνεται σκιερὰ μὲν πρῶτον
γινόμενα. τῇ ἐπιταθείσῃ δὲ ψυχρότητι ἤδη καὶ μέλανα τὴν χρόαν τεφρώνοντα, καὶ ταῦτα μὲν οὕτως τῆς καρδίας
διατεθείσης γένεται:· περὶ τῆς ἐκ τῶν οὔρων προγνώσεως τῆς περὶ τὸν πνεύμονα ἀμοιρώσεως:-

εον Ἐπεὶ δὲ ὁ πνεύμων μετὰ τὴν καρδίαν ἑτοιμότερος ἀμοιροῖ καὶ τὰ οὖρα μεταβάλλοι καθ' οἷαν δή τινα διάθεσιν δύσκρασίας
περὶ τοῦ πρώτου ὑπόντος, καὶ περὶ τὸ λοιπὸν καθ' ἕτερον ἐροῦμεν, καὶ δὴ καὶ θερμοῦ διατεθέντος δύσκρασίᾳ, μετα-
βληθεῖ μὲν ἂν ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν πρὸς τὸ πυρρὸν χωροῦντα, ἐπιταθείσης δὲ τῆς θερμότητος προσεπιδοθείη ἂν
καὶ τὰ χρώματα, ἐρυθρά τε καὶ οἰνωπὰ γινόμενα, μαρτύρια δ' ὑπὸ τῶν αὐτῶν δύσπνοιαι καὶ αἴτιαι, καὶ αὐ-
τῆς τῆς γλώττης ξηρότης τε καὶ μελανία, καὶ ψυχρᾶς δὲ διατεθέντος δυσκρασίᾳ, βραδύτεραι μὲν αἱ ἀναπνοαὶ
ὕστερον καὶ μικρότεραι καὶ αἴτιοι οἱ κάμνοντες. καὶ ψυχρὸν αἰσθόμενοι τὸν ἐκπνεόμενον ἀέρα καὶ βῆχα τινὰ
μικρὰ ἐρεθίζει. τὰ δὲ οὖρα τότε πρὸς τὸ λευκὸν χωροῦντα, ὑμέτεροι ἐπιτεταμένως, θερμὸν γὰρ οὐ ἄλλως τὸ μόριον, κἂν ἐπὶ
βραχὺ τὰ οὖρα ἀμοιρώσει πολλὴν τὴν ἐπιτετονυῖαν ψύξιν δηλοῖ:· περὶ προγνώσεως τῆς κατὰ τὸ ἧπαρ διαθέσεως

ςον Ἥπατος δὲ ἐπὶ θερμὴν ἐκκλινοῦντος δυσκρασίαν, πυρρὰ μὲν καὶ ὑπέρυθρα ἤδη, ἐπιταθείσης λίαν οἰνωπά τε καὶ ὠχρά, καὶ ςα
βῆχες μᾶλλον ἐρεθίζουσι καὶ δίψαι τοῦ πυρετοῦ ἤδη φλεγμαίνοντος τοῦ ἥπατος, ὥσπερ ἐμετοὶ τῆς κοιλίας καὶ διατεθέν-
τος τοῦ ἥπατος, ψυχρὰ δ' οὖν μετρίως μὲν ὠχρά τε καὶ ὕπωχρα, ἐπιτεινομένης δὲ καὶ λευκὰ καὶ παχέα τούτοις οἷοτε μὲν
λευκότητος διαφαίνεται:· περὶ προγνώσεως τῆς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον διαθέσεως:- :- :-

ζον Ἐγκεφάλου μετρίως μὲν θερμοῦ διατεθέντος, πυρρά τε καὶ πρὸς πλείονος ἔσται φλογωποῦ μελετῶνται, οἰνωπὰ ὥσπερ φάρμακα
τοιαῦτα δ' ἂν ἐγγυτάτῃ ψυχρότητι:· περὶ προγνώσεως τῆς κατὰ τὴν γαστέρα διαθέσεως:-

ηον Γαστρὸς δὲ ἥττον αἱ μεταβολαὶ καὶ σημαίνουσι τοῖς οὔροις περιπεπτωκότων δυσκρασίᾳ θερμῇ, ψυχρᾷ μὲν ἐσχηκ-
κότων δυσκρασίαν καὶ πάνυ λευκὰ γίνεται καὶ τὸ μέτριον αὐτῆς, θερμότερα δ' ἂν πυρρά τε καὶ ξανθὰ ἐφ' οἷς καὶ δι-
ψαλέοι γίνονται καὶ δίψαι, καὶ χολῆς ἐνίοτε λεπτῆς τε καὶ ξανθῆς ἔμετοι ἀπὸ ὀξύτητος τε καὶ πικρότητος στόματος
καὶ κεφαλῆς οὐ μέτρια ταῦτα ἄλγη, ὥσπερ ἐπὶ τῇ ψυχρᾷ διαθέσει ἀνορεκτοῦσι μὲν καὶ αἴτιοι μέχρι ὅσου ἐπιτα-
θείσης δὲ καὶ σκοτοδινιῶσι καὶ ἀκρατεῖς ἑαυτῶν γίνονται ὥσπερ ληποψυχοῦντες, καὶ πάλιν αἰσθόμενοι τῆς καρδίας
βρώματα καὶ πόματα ἀποστρεφόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν, ἐπὶ ψυχαῖς μᾶλλον ταῖς δυσκρασίαις οὔρων ἂν δὲ
καὶ τοῖς ἐπιρρύτοις ὕλη τούτοις πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ταῦτα ποιεῖ παχεῖα ὥσπερ γὰρ προϊόντα, καὶ τὰ περιφισάμενα
ιδε ἤγουν τοιαῦτα ἀθρόως φαίνονται καὶ χρονίζονται, αἱ ἐπίμονοι νόσοι γίνονται πέψεως τῶν χυμῶν ἀπολυόμενοι τῆς νόσου. ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ἐπὶ τὰ ἅπαντα, καὶ οἷον δή τινα μεταβολὴν καὶ τῶν οὔρων διασαφηνίσαιμεν, ἡμεῖς δ' ἐξῆς Ὕδωρ ὑπὸ τῶν λόγων:—

περὶ προγνώσεως οὔρων τῶν κατὰ τὴν πλευρῖτιν ἀκριβῆ καὶ νόθον :-

θ′ Πλευρίτιδος τοίνυν οὖρα ἐξ ἀρχῆς μὲν ὑπέρυθρα προϊόντα δὲ καὶ ἐρυθρὰ καὶ οἰνωπὰ γινόμενα καὶ παχυνόμενα καὶ πρὸς τὴν μεταβολὴν

δηλοῦσι τὰ ἀποβησόμενα. ψυχρῶν δὲ χυμῶν τὴν διάθεσιν διακονούντων καὶ μᾶλλον [illegible] τοῦ ὅλου ποιούντων

βραχυτάτη [illegible] λέπτοιαν, τὴν [illegible] βαρύνεσθαι [illegible] λεπτά. καὶ [illegible] τὰ

παχυνόμενα :· περὶ προγνώσεως οὔρων τῶν κατὰ τὸν σπλῆνα διαθέσεων :-

ι′ Σπληνὸς δὲ τῆς ὁποίας ἂν [illegible] δυσκρασίας κατὰ τὰ ἐπ᾽ ἐκείνῃ χρώματα τῶν οὔρων δηλοῦσι

ἐρυθρὰ μὲν ὑπὸ ψυχρῶν [illegible] διαφανῆ [illegible] χρονίως ἢ ὑπὸ θερμῶν [illegible] διαθῶ-

νται :· περὶ προγνώσεως οὔρων τῶν κατὰ τοὺς νεφροὺς καὶ κύστιν διαθέσεων

ια′ Νεφρῶν καὶ κύστεως [illegible] παραπλήσια συμβαίνει [illegible] τούτων [illegible] περὶ [illegible] οὔρων ἀκριβέ- λόγοις

στερον. καὶ [illegible] ὅσα συμβαίνει αὐτοῖς [illegible] ἐπειδὴ [illegible]

[illegible] ὄντα. ῥᾳδίως καὶ [illegible] συμβαίνει [illegible] τῆς ἀποδείξεως [illegible]

[illegible] τῇ οἰκείᾳ διαθέσει τὰ οὖρα [illegible] σύμβολον, ὥστε καὶ [illegible] -

[illegible] αὐτοῖς ἐπισυμβαίνει [illegible] ἐν τοῖς οὔροις [illegible] -

[illegible] ὑποδέχονται αὐτοῖς καὶ [illegible] οἷόν τινα [illegible] πλεῖον [illegible] ὑπὸ

τῆς [illegible] διακονίας φύσεως :· περὶ προγνώσεως οὔρων τῶν κατὰ τὸ κῶλον καὶ τὰ ἔντερα διαθέσεων :- :

ιβ′ Κώλου μὲν οὖν φλεγμαίνοντος καὶ ἐντέρων [illegible] ἐπὶ χρόνου [illegible] φυσικῶν [illegible] δηλαδὴ [illegible] ἐπικεκοινώνηκε. ψυχρᾶς δὲ [illegible]

δυσκρασίας καὶ [illegible] αὐτοῖς ἐπιρρεόντων χυμῶν [illegible] καὶ [illegible] ἐπὶ κώλῳ [illegible] ἐπειδὴ [illegible] παχέων [illegible]

[illegible] ἐοικότα. καὶ [illegible] προβαίνοντος καὶ διαχωρήματα πλείω [illegible] ὑστέρα [illegible] λίπε καὶ περὶ [illegible] φῦναι :-

περὶ προγνώσεως οὔρων τῶν κατὰ τὰς μήτρας καὶ τὸν ὄρχιν διαθέσεων :-

ιγ′ Τῆς τοίνυν μήτρας, καιρίου μὲν πάνυ ὄντος μορίου. [illegible] τὸ σῶμα [illegible] τινὶ δυσκρασίᾳ, παραπλήσια γοῦν

ὡς τὰ [illegible] ἐπισυμβαίνει [illegible] καιρίῳ μορίῳ δυσκρασίας, πῦρ δ᾽ ἐν αὐτῇ γενόμενος [illegible]

[illegible] πάνυ [illegible] τοῖς οὔροις. πλησιάσαντος [illegible] ἐπιφαίνεται [illegible]

[illegible] ἀπὸ [illegible] καὶ πρὶν [illegible] φῦναι τῆς [illegible] διάθεσιν. [illegible]

[illegible] προΐεσθαι τὸ οὖρον, καὶ [illegible] τὴν κύστιν [illegible] ἐπιμηνίων [illegible]

μηνὸς [illegible] συνεπιφαίνεται τοῖς [illegible] καὶ τινα συνεκχεόμενα ἐρυθρὰ [illegible] προϊούσης δὲ τῆς ἐπιχ-

καὶ ταῦτα πλείω φαίνεται καὶ παχύτερα. [illegible] καὶ [illegible] ἄθροα φαίνεται, καὶ [illegible] χρώματα τῶν οὔρων

ὑπέρυθρα καὶ [illegible] ἐρυθρὰ προϊόντα [illegible] μεταβαλλόμενα [illegible] καὶ ταῦτα [illegible] ἱστορι-

ἱστορία τῶν λόγων [illegible] περὶ τὰ τοιαῦτα [illegible] :· Γυνή τις τῶν μεγάλων καὶ πλουσίων, παῖδας τρεῖς ἢ τέτταρας τεκοῦ-

σα. καὶ τὸν [illegible] ἀποιχομένων. ἑνὸς παιδὸς [illegible] χρόνον μὲν [illegible] συχνῶν. αὕτη [illegible]

[illegible] παιδὸς [illegible] ἐν ἀπροσόπτῳ [illegible] θανάτου [illegible] κοινωνήσαντι [illegible]

[illegible] ὡς [illegible] προαποβεβληκυῖα, [illegible] πως ἂν ἕτερον [illegible] παῖδα, καὶ τὴν ἐλπίδα [illegible] κίνδυνον [illegible]

[illegible] τοίνυν [illegible] τὸ πάθος ὁμολογοῦσα, καὶ τὴν λύσιν ἐπιζητοῦσα ἔφασκε τινὲς ταῦτα, ἥτις [illegible] τῶν ἐπιμηνίων ἐπίσχ-

[illegible] αὐτῇ καὶ πλείω τοῦ δέοντος [illegible] ταῦτα, [illegible] τοῦτο γὰρ οὐκ ἐπυθόμην, ἀκριβῶς ἐπεζήτησα αὐτῇ τὰ ἐπι-

μήνια. [illegible] αὐτοῦ [illegible] δεύτερος μὲν [illegible] καὶ [illegible] μετρίως [illegible] παρὰ [illegible] μὲν περὶ τὰς μήτρας

[illegible] μὴ τὸ δὲ [illegible] ἔξοδον ἔχοντα, [illegible] συμβαίνοντα [illegible] σύμβολα ὡς [illegible] ἀρχαίου

[illegible] παραπλήσια συμβαίνει [illegible] τρίτος [illegible] προυχώρει. ἐπεὶ δὲ καὶ τέταρτος [illegible] ὅτε [illegible]

καὶ [illegible] λύπη [illegible] ταύτῃ [illegible] καὶ [illegible] τοίνυν [illegible] πέμπτον μῆνα

[illegible] τὴν γυναῖκα κατεῖχον [illegible] οὐδὲ τῶν πάνυ γνωρίμων, [illegible] καὶ [illegible] αὐτοῦ οὖρα ἐπὶ [illegible]

προσαγαγεῖν [illegible] ἐχεῖ καὶ [illegible] καὶ [illegible] λεπτὰ πάνυ [illegible] ἀπεκρίνατο, [illegible] πάνυ

λεπτοί, καὶ ἀνώμαλοι ὄντες· ἤδη νικωμένης τῆς ἐμφύτου δυνάμεως, χροιὰ δὲ σποδώδης, καὶ πρὸ τοῦ τελευτᾶν αὐτοῖς οἷα ἀπεσβεσμένη χρῶμα ἰσχνοί τε πάνυ ὅσα περὶ τὸ πρόσωπον ἔτυχεν καὶ αὐτοῖς ὦμοις ἐτύγχανε μέχρις αὐτοῦ τοῦ στήθους, ἡ δὲ γαστὴρ αὐτῆς καὶ μεγάλα ἐξῳδηκυῖα ἦν, ἐπεὶ δ' οὐδένες καὶ οὖρα δ' ἦσαν λεπτὰ μὲν ταῦτα καὶ μετρίως, μικρὸν δὲ ἐφαίνετο ὕφαιμα, περιφισάμενα δὲ ὑφίζανεν αὐτοῦ πρὸς τῷ πυθμένι τῆς ἀμίδος, πάνυ ἐρυθρὰ καὶ οἷα κριμνώδη. καὶ τότε μὲν οὐχ οἷός τε ἦν ῥᾳδίως διαγνῶναι τὸ πάθος πάνυ προσομιλήσας βραχέως βίβλοις ἰατρῶν, καὶ ταῦτα μηδὲ τὴν εἴδησιν θαμιζόντων τινὸς συνιέντες τὸ πάθος, ὕστερον δ' οἶμαι, ἐπεὶ δὲ περὶ γυναικείων παθῶν μετὰ [illegible] πολὺ βίβλοις ἀναγνούς, ἐπεὶ δεικνύμενον ὅσον καὶ ἐπέχεσθαι τὰ ἐπιμήνια πέφυκε, προσεπικοινώσας τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἐπισχεθέντα τὰ ἐπιμήνια. ἦν οὕτως καὶ τὰ οὖρα συνελογιζόμην, ἐκ δ' εἶναί μοι λοιπὸν ἐδόκει τοιαῦτα ἐκκριθῆναι τὴν μὲν τοσαύτην τοῦ αἵματος δηλονότι ἐπὶ τὴν μήτραν συναγωγήν, ὄγκον ἐπιγεγονότα τοσοῦτον, τὴν δ' ἐγγύτητι τῆς κύστεως συνδιαδιδομένην τοῖς οὔροις τοῦ αἵματος, ὥστε εἰκότως τὰ οὖρα συμβαίνειν χρωννύεσθαι· τῇ δ' ἐξοπτήσει τοῦ αἵματος, κριμνώδη τε καὶ ἐρυθρῶν τῶν περιφισαμένων διαφαινομένων, οὕτως ἐκ τῆς ἀμέτρου τῶν καταμηνίων ἐπισχέσεως. [illegible] πρῶτον πλέω πρὸς δεῖ τὰ οὖρα ἀλλοιοῦνται καὶ συμμεταβάλλεσθαι τῷ χρόνῳ, πλὴν ἵνα τῶν πάσης ἱστορίας ἐρανώμεθα, ἐπιθυμῶ καὶ τὰ λείποντα τῷ λόγῳ ἐκ τούτων μὴν ἦν ταύτῃ, καὶ ἤδη περὶ λαγόνα ἐξῴδηκέ τι ἀποκρυφθέν, καὶ ἐπηυξάνετο τῷ χρόνῳ προϊόντι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἑβδόμου μηνὸς ἐμαλάχθη μὲν πάντων ἰατρῶν ἐπιθέσεσιν, [illegible] οὕτως. καὶ ὕφαιμον τὸ λοιπὸν [illegible] ὑπερρύη πύον, ἡ δὲ γαστὴρ [illegible] ὑπεκενοῦτο, καὶ πολλὰ τῆς ἐλπίδος [illegible] αὐτῆς [illegible] ἐξέθετο καὶ [illegible] θαμίζουσιν ἰατροῖς. τῇ δ' ὀγδόῃ [illegible] ἀλλ' [illegible] πολὺ συνεχεῖ ταῖς ἐλπίσιν ἡ κένωσις [illegible] τέτταρας ἡμέρας [illegible] ἐπιγενομένη ἀνασο- λ του-
[illegible] ἡ γαστὴρ ἐξεκενώθη τὸ λοιπὸν [illegible] ἐπὶ τὰ πάνω, καὶ ἡ νόσος ὥσπερ [illegible] τὸ ζῆν ἀπεβάλετο [illegible] ἱστορίας [illegible] πῶς ἔχει, οὐ δ' ἀκριβῶς [illegible] ἐκ τοῦ λόγου τῆς ἐγγύτητος μετέδωκε τοῦ λῶν
χρώματος τὸ περὶ τὴν μήτραν ἀθροισθὲν τὸ αἷμα τοῖς οὔροις. καὶ μετρίως μὲν τοῦ ἀθροισθέντος αἵματος οὕτω τὰ περιφισάμενα μόνα καὶ βραχύ τι [illegible] αἱματώδη· πλεοναζόντος δὲ καὶ ἡ αἱμάτωσις πλείων [illegible] ἐπὶ τοσούτῳ [illegible] ἐξοιδαίνεσθαι καὶ τὰ χρώματα μεταβάλλεσθαι, πρῶτον μὲν [illegible] ὑπέρυθρον, ἔπειτα δὲ καὶ [illegible] ἐρυθρὸν καὶ ὕφαιμον. καὶ τὰ περιφισάμενα ἤδη τότε τραχύτερα φαίνεται· τὰ παραπλήσια δ' ἂν συμβαίη [illegible] φλεγμαίνοντος χρονίως. καὶ αἱμορροΐδος [illegible] ἐπισχεθείσης καὶ μάλιστα προσχρονίου τῆς [illegible] ὁ αὐτὸς [illegible] καὶ μὴ ἑτέρωθεν ἀποκενοῖτο τὸ αἷμα ἐπισημαινόμενον τοσοῦτον μέντοι διαλλάξει [illegible] ἐπισχέσεων, ὅσον [illegible] φύσιν [illegible] μετὰ [illegible] χρόνῳ [illegible] φύσιν [illegible] τῆς δ' ἀπὸ μήτρας [illegible] φύσιν [illegible] καὶ αἱ ἐπισχέσεις [illegible] σώματι καὶ τοῖς οὔροις ποιήσειεν ἄν. ὥσπερ [illegible] ἐπισχέσεις ἢ [illegible] καταμηνίων οὖρα ποιήσει· [illegible] αἱμορροΐς ἐπισχεθεῖσα διὰ πολυπλασίου χρόνου, [illegible] λόγου, κἄν τι ἕτερον [illegible] φύσιν τὴν μήτραν [illegible] τοῖς οὔροις σημασίαν τινὰ τοῦ πάθους [illegible] τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα [illegible] ὁ μὲν περὶ [illegible] λόγος ὧδέ πη καθ' [illegible] περὶ τῶν λειπομένων ἔτι λελέχθω :—

περὶ προγνώσεως οὔρων τῆς κατὰ τὰ μέσα τῶν κώλων διαθέσεως :—

ιδ Τῶν τοίνυν [illegible] ἢ τοι ὑπὸ ψυχρᾶς πάνυ δυσκρασίας, ἢ καὶ τοιούτων χυμῶν, ἢ ὑπὸ θερμῆς δυσκρασίας ἢ καὶ θερμῆς ἐπιρρυείσης ὕλης, ἂν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα συννοσοῦν ἢ ἐπίδηλοι καὶ τοῖς οὔροις αἱ τοιοῦται διαθέσεις φαίνονται, ὥστε καθ' ὅσον ἂν [illegible] ποιότης καὶ ποσότης τῶν λυπούντων ἐπιταθῇ χυμῶν, καὶ τὰ οὖρα μεταβληθῆναι καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἀφίστασθαι, ἂν δὲ τὸ μὲν λοιπὸν ὑγιῶς καθ' αὐτὸ ἔχῃ σῶμα ἐπισκοπήσεως δὲ τινος λυπούσης αἰτίας τινὸς τοῦ σώματος κώλοις, ταῦτα δὴ ταῦτα κακῶς διατεθῇ μετρίως μὲν οὐκ ἂν ἀλλοιωθῆ [illegible] τὰ οὖρα πλείστῃ [illegible] καὶ ταῦτα μὲν μετρίως ἀλλοιωθῇ, συνδιαδοθέντος μόλις τὴν καρδίαν τοῦ πάθους [illegible] διαφοραὶ τῶν χρωμάτων τε καὶ τῶν περιφισαμένων ταῖς τε ποιότησι καὶ ποσότησι παραδηλοῦσαι τῶν χυμῶν, αἱ πέψεις δὲ καὶ ἀπεψίαι, τό τε πλῆθος τοῦ νοσήματος καὶ τὴν [illegible] τῆς δυνάμεως ῥώμην ὥσπερ καὶ τὸ διάστημα τοῦ χρόνου αἵ ταχεῖαί τε καὶ βραδεῖαι μεταβολαὶ τῶν οὔρων, [illegible] πρὸς τοῖς [illegible] χρεών :— :—

Περὶ τοῦ πρᾳγμάτων ἐκ τῶν οὔρων, διὰ τί τάχιον ἢ βραδύτερον λύεται τὸ νόσημα:·:

κεφ. ις Ἐπειδὴ διαφορὰς πρὸς ἄλληλα τὰ τοῦ σώματος μόρια οὐ μετρίας ἐκληρώσαντο· ἄλλως γὰρ ἂν διαθερμανθείη ποῦ ἄλλοι-
ώσει ἢ ἄλλως αὔξοι, ἑτέρως δὲ οὖν μήτρα, καὶ ἑτέρως νεφροί, καὶ ἄλλως μὲν σπλήν, ἑτέρως δὲ ὑπεζωκώς, ἄλλως οὖν ὁ ἀὴρ
δ' ἐκείνως μὲν κεφαλή, οὕτως δ' ἧπαρ, ἢ τῇ φυσικῇ ἰδιότητι καὶ τοῖς ἐν αὐτοῖς ἀγγείοις, ἢ τῇ τοῦ πρώτου θερμοῦ δεκτικότη-
τι, ἢ τῇ τῆς αἰσθήσεως ἀντιλήψει, διὰ τῶν μορίων ἑκάστου τὰς δυνάμεις τε καὶ ἰδιότητας εἰπεῖν, φαίνονται τὰ
οἰκεῖα μέτρα ἑκάστῳ ἐπιδεῖν, τὸ τε μετρίως δηλονότι ἐπιτηδείως θερμότητος, τῆς ἤδη φθειρούσης τῇ ὑπερβολῇ
τὸ ὑποκείμενον· ὥσπερ δὴ τὰ τοὐναντίον τῆς μετρίως τε καὶ ἀμέτρως ψυχούσης ποιότητος, τὰ μὲν γὰρ θερ-
μότερα τῶν μορίων ῥᾳδίως ὑπὸ θερμῶν αἰτιῶν ἀεὶ ἀλλοιοῦνταί τε καὶ ἐλέγχονται, χρονίως δ' οὖν ὑπὸ
τῶν ψυχρῶν, ὥσπερ δὴ τὰ καὶ τὰ ψυχρὰ τῶν μορίων χρονίως μὲν ὑπὸ θερμῶν ἀλλοιοῦνται, τάχιστα δ' ὑπὸ
τῶν ψυχρῶν, τῇ γὰρ ἐγγυτέρᾳ ποιότητι τῇ φυσικῇ τε κράσει καὶ ἰδιότητι, ἕκαστον ἀλλοιοῦται ταχέως·
ἵνα δὲ σαφέστερον τὸν λόγον ἀλλῶς, ἐστὶν μαθεῖν ἐντεῦθεν, ὡς ἐπὶ παραδείγματος, μετρίως τῆς θερμότητας
διατεθέντος τοῦ ἥπατος, πυρρὰ ἂν τὰ οὖρα καὶ ξανθά, συμβαίνει γίνεσθαι, τοιοῦτα δ' ἐπὶ κώλῳ ὀδυνωμένῳ
φανέντα, μέχρις τε πολλοῦ τὰς ἀλγηδόνας ἐποίησε, καὶ φλεγμαίνειν αὐτίκα ῥᾳδίως οἰηθείη ἄν τις τὸ κῶλον· ἤδη καὶ ÷ μορίων
ποὺς ἦχος ἔτι τὰ πεπονθότα καὶ τοιαύτην ἀλλοίωσιν τοῖς οὔροις ἐπιδοῦσα, διαρρήγνυσθαι ὑπ' ἀλγηδόνος
καὶ σύνκαιεσθαι φήσαις ἂν τὸν κάμνοντα, καθ' ὅσον γὰρ ἀφεστάμενα τοῦ πρώτου θερμοῦ τὰ μόρια τυγχάνει
καὶ τοσοῦτον ἧττον ἀλλοιοῦνται ὑπὸ θερμοῦ, τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔχει καὶ ἐπὶ ψυχρότητος, τοῦ μὲν γὰρ ἥπατος ψυ-
χρᾷ τινὶ ἐσχηκότος δυσκρασίᾳ, πάντα ἂν ὑπόλευκα τὰ οὖρα ὀφθείη, ἑτέρου δέ τινος πορρωτέρου μορίου, οὐκ ἂν οὕ-
τως ῥᾳδίως μεταβληθείη· καὶ τὰ μὲν οὕτω κύρια τῶν μορίων· ἐφ' οἷς δή τινι κρατηθέντα πάθει, ῥᾳδίως ἂν
τὰ οὖρα ἀλλοιώσει τῇ κυριότητι, τὰ δέ γε πορρωτέρω, κἂν τὰ χείριστα πάθη, μετρίως τε καὶ διαφόρως, ὥστε εὐμαθὲς
συλλογίζεσθαι δεῖν, χείρους τὰς διαθέσεις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τελείοις οὔροις ἐν τοῖς μάλιστα πορρωτέρω τεθειμένοις ἢ οἰκει-
ότητι τῆς καρδίας κειμένοις μορίοις· καὶ διὰ τοῦ συνετοῦ οὕτω προσεχομένους τοῖς οὔροις, τὰς τε οἰκειότη-
τας τῶν μορίων ἀκριβῶς ἐξετάζειν, καὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν φαινομένων τοῖς οὔροις διαθέσεις συλλογίζεσθαι
τε καὶ προλέγειν· δύναται δὲ τὰ μέγιστα συντείνειν εἰς τοῦτο καὶ ἀκριβὴς τις εἴδησις τῆς διαφορᾶς τῶν νευρωδῶν
καὶ φλεβωδῶν μορίων, ἐπειδὴ τούτοις ὅσα οἰκεῖα ταῖς ὥραις καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ κράσεσι καὶ ταῖς τῶν νοση-
μάτων καταστάσεσι φαίνεται μετριώτερα δυνάμενα ἢ τυγχάνοντα ἀλλότρια, ἔπειτα ὅσα μὲν ῥᾳδίως πεπέλα-
καὶ μεταβάλλεται, τήν τε φύσιν ἐρρῶσθαι δηλοῖ καὶ τοὺς χυμοὺς ἀλλοιωθῆναι ταύτῃ καὶ πεφθῆναι τάχιστα· ὅσα δ' οὖν διὰ
χρόνου μεταβάλλεται, ἢ καὶ μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὰ χείρω μάλιστα πρόεισιν, ἐκεῖνα κακοφθῆναι δεῖν, καὶ βραχεί-
τινος διαφορᾶς τοῦ ζῆν δεῖσθαι ῥοπῆς οἴεσθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα θέσει τῷ λόγῳ ἱστορίαν προσήκουσαν
ἐφεξῆς τῷ λόγῳ προσθήσομαι:·:· Γέρων τις ἡμέτερος γνώριμος ἐπύρεσσε τε καὶ κακῶς εἶχεν·
ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐπυθόμην ἐνδεκάτην μὲν ὄντα, ἐγὼ δ' ἰδεῖν αὐτὸν ἀφικόμην, γέροντά τε ὄντα καὶ ἄλλως ἀγαθὸν
τὸν ἄνθρωπον τυγχάνοντα· εὗρον οὖν αὐτὸν ὕπτιόν τε κείμενον καὶ ὑποβήσσοντα, καὶ παχέα πτύελα ἀναχρεμπτό-
μενον, λήμαι δὲ οἱ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς συνέστησαν ἐπεφύκεσαν, τὰ μὲν οὖν πτύελα ἐπάνω ὑπὸ δύνα-
μιν ὅτι προϊόντα καὶ εἰς γαστέρα κατιόντα, ταύτην ἐμάλαξαν τοῦ προσήκοντος πλέον, σφυγμοὶ τούτῳ
ἀκριβῶς πυρέσσοντος τοῦ νοσοῦντος, τὰ γὰρ δ' ἀμυδροὶ ἐτύγχανον, οὖρα ὑπέρυθρα καὶ μετὰ ταῦτα ἐρυθρὰ διέφαι-
νοντο, ἐν ἑνδεκάτῃ μικρόν τι διαλλάξαντα τὰ οὖρα ἐπὶ τὸ μετριώτερον αὖθις παχέα τε ἐγίνετο καὶ
ἐρυθρά, καὶ ἅμα κατὰ τὰ προεφθισμένα, γαστὴρ πλέω διαχωροῦσα οὐδὲν ὤνησε, ἐπὶ τούτοις οὖν
διὰ γαστρὸς ἅμα τοῖς διαχωρήμασι μετρίοντε αἷμα ἐξεκενοῦτο, καὶ ἔδοξε οὖν ἐκ τούτων ὁ ἄνθρωπος ἀποθα-
νεῖσθαι, κἀγὼ μὲν οὐκέτι ἀφικόμην, ἀνάγκης τινὸς ἐφεξῆς βιασαμένης, πέπυσμαι δέ, μετὰ τρεῖς που ἡ-
μέρας τὸν ἄνθρωπον τεθνηκέναι, ἔδοξε τοίνυν ἐκεῖνον πλείονα ἢ γ' γέροντα ἔχειν τὸν πυρετόν, καὶ ταῦτα τότε χειμῶνος

τυγχάνοντος· ὁπότε δὲ διὰ τοιοῦτον σύμβαιν', ἢ μετρίως κατασβεσθῆναι τὴν ἔκφυσιν καταπεπτωκυῖαν δύναμιν
ὑπὸ μακροῦ τοῦ χρόνου, διεφαίνετο δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ συνεχοῦς δίψους καὶ τοῦ πυρετοῦ σφοδρότητος, ἢ μετρίως δὲ
ὀξὺ καὶ ἐνίοτε τὸν ἄνθρωπον, ἐπειδὴ δὲ καὶ μὴ κρατεῖν ἐφαίνετο τὴν φύσιν ῥᾳδίως τῆς ὕλης ὡς ἐπὶ τοσαύταις ἡμέραις
ἀπεπτίαν τῶν οὔρων ἐσήμαινον, ἔδει γὰρ πολλαπλασίου τοῦ χρόνου εἰς περιχώρησιν τὰ τῆς ὕλης ἐντεῦθεν ἀρξάμενα
πρὸς τὸ κατὰ φύσιν χωρῆσαι, τὸ δὲ τοσοῦτον ἐδέησεν ὥστε καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου χείρω τά τε χρώματα
καὶ τὰ πρὶν ὑφιστάμενα διεφαίνετο. τί οὖν ἄν τις ἐντεῦθεν ἐνόμισεν, ἢ περιέσεσθαι τὸν ἄνθρωπον προαποκαμούσης τῆς
δυνάμεως. οὕτω δὴ τὸν νοῦν ἔχει καταμανθάνειν προσφέρεσθαι τὸ μέλλον:- :-

περὶ τοῦ προγνῶναι ἐκ τῶν οὔρων ἤτε θανάσιμον, ἤτε σωτήριον:-

ιε' Καὶ τὰς μὲν ἐπ' ἀγαθὰς μεταβολὰς τῶν οὔρων, χρεὼν ὡς προλέγειν τε καὶ ἀποδέξεσθαι. ἀπαγορεύειν
δὲ δεῖ τὰς ἐπὶ φαῦλα ῥοπάς, καὶ τὰς μὲν διὰ χρόνου πλείονος γεγενημένας πολὺν ἔτι τοῦ νοσήματος
ἀποδηλοῦν χρόνον, διὰ βραχυτέρου δὲ δεῖ τὰς πρωϊαίτερον γινομένας. κἂν μὲν οὖν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν
ἡμερῶν πεπεμμένα φαίνηται τὰ οὖρα, διὰ τρίτης ἢ τετάρτης λυθήσεσθαι τὸ νόσημα φήσαις ἄν·
η εἰ δὲ διὰ δευτέρας ἢ τρίτης ἀφίξεσθαι καὶ μέχρις αὐτῆς ἑβδόμης. ἂν δὲ ἡ τετάρτη ἔτι ἄπεπτα τὰ
οὖρα δείκνυσιν, οὐ δεῖ ἔτι γενέσθαι ἡ ἑβδόμη κρίσιν τοῖς νοσοῦσιν ἐπιθῆσαι· τὰς γὰρ ἐκεῖσε μελετωμένας
κρίσεις αὐτὴ καὶ προκατασφραγίζεται καὶ μαρτυρεῖ βραχεῖά τε πέψεως προϋποδείξασα σύμβολα
ὥσπερ αὖ ἡ τετάρτη φαῦλα ἀντισταθεῖσα δείξει τὰ σύμβολα θανάτου τῇ ἑβδόμῃ ἐποίσει, ὥσπερ
δὲ τὰ ἐκ τῆς ἑνδεκάτης ἡ ὀγδόη ἐπίδηλος ἑνδεκάτη δὲ δεῖ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, καὶ ἀεὶ ἀπὸ μιᾶς
καθὼς κἀν τῇ περὶ κρίσεων ὁ σοφώτατος ~~ἐξέθετο~~ ἐξέθετο Γαληνός. καὶ τὰς μὲν τῶν χρόνων παρα- ζη
τάσεις, οὕτως ἂν εὑρήσεις σχεδιαζόμενος εἰς τριπλασίους καὶ τετραπλασίους περιόδους τὸν πάντα
τοῦ νοσήματος χρόνον, καθ' ὃν ἂν ἡ κατὰ πλάτος ἀρχὴ λεγομένη ἐπιμετρηθῇ. τῶν μὲν οὖν ὀξυτέ-
ρως κινουμένων νοσημάτων, τάχ' ἄν τις καὶ προλάβῃ ὑστερήσει δεῖ τῇ ἐπὶ τῶν κεκινημένων βραχυτέρως
ἐπί τε τῶν σωθησομένων δηλονότι καὶ τῶν τεθνηξομένων ἀνθρώπων, ἄγρι τι ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἡ τῇ
τετάρτῃ γένοιτό τι πέψεως ἀκριβοῦς σημεῖον, ὀξέως μὲν πάνυ τοῦ νοσήματος κινουμένου, ἔτι καθαρῶς
ἀρχομένης ἑβδόμης ἐποίσει ἡ κρίσις ἀτυχεῖ προεκπηδώσης δὲ τῇ ταχύτητι τῆς ὕλης, εἰ δὲ νωθρό-
τερον μόλις ἂν καὶ ταύτης συμπληρουμένης ἡ κρίσις ἀποδοθείη, ὥστε καὶ μέσης οὔσης ἤδη ἐπικρίνεσθαι
τοὐναντίον δὲ δεῖ ἀξιολόγου φαύλου σημείου τὴν ἐπίδηλον ὀφθέντος ἡμέραν πάνυ μὲν ὀξέως κεκινημέ-
νου τοῦ νοσήματος, ἡ ἕκτη προαναλώσει ἔξω τὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ οὖν ἡ ὀγδόη νωθρῶς τοῦ νοσήματος κεκινημένου
ἀλλ' ὁ μὲν περὶ κρίσεων λόγος καὶ τῆς τῶν ἡμερῶν παρατάσεως ἀριθμὸς ἐντεῦθεν ἂν διαγνωσθείη, ἔξεστι
δὲ τῷ καθαρώτερον ἀσφαλῶς ἀποδιδάξοντι ἐκείνων ἀναλογίῳ τὴν βίβλον καταμανθάνειν, καθ' ἣν δὴ-
καιδυο τὰ περὶ κρίσεως τῷ Γαληνῷ ἐκτέθεται. ἐπὶ δὲ τούτοις δεῖ καταμανθάνειν ὡς ἐν τοῖς προεξώγησι καιροῖς ζη
λ ἐνουρήσαντος τοῦ κάμνοντος πολλῷ ἂν χείρω φανείη τὰ οὖρα τῶν ἐπὶ τοῖς ἀνεσίμοις τῶν χρόνων
καὶ ἡσύχως, ἐκεῖνα γὰρ τοιαῦτα φαίνεται, ὑπό γε τῆς πεπύσης διατριβούσης θερμότητος, κἂν γὰρ
τι καὶ ἄπεπτον ᾖ τούτοις, τοῖς τῆς ἐφ' ἑτέρα τοῦ τοιούτου ῥοπῆς τῆς φύσεως ἀποδυναμένης σύμβολον ἀ. θερμότητος
λ πρὸς ὁπόταν γὰρ μᾶλλον τε καὶ λυποῦντα σφοδρότερον τὸν πόνον ἅπαντα ἐπισυναγόμενα ἔχῃ ἡ φύσις καὶ δύ-
ναμις, τὸ τοῦ ἰατροῦ ῥᾳδίως εἴτε ἀγωνιῶσα τε καὶ πέττει, ἐπισυνειδυῖα δὲ τὰ εἰς ἀμφότερα διά-
ζη τοῦτο τετμῆσθαι φαῦλον καθέστηκε, μηδ' ἑτέραν γὰρ τῶν ἐνεργειῶν τελέαν οἴεσθαι κατασκευάσαι. εἰ γάρ τις
σφαλ ἐνὶ μὴ προστυγχάνων ὁρώμενος συγχωρήσαι ἀκριβῶς τὰ προσήκοντα ποιεῖ, πολλῷ ἂν διημαρτημένα ἀμφοῖν πλεί-
οσιν ἐπιχειρήσασα ἔργοις, ὁπηνίκα μάλιστα τῶν χυμῶν ἦν κρατικὴ πεπτικὴ αὐτοῖς ἐπίδοσις ἤδη
μὲν ἀμείνω τά τε χρώματα καὶ τὰς συστάσεις δείκνυσι τῶν ἐπὶ τοῖς προεξώγησι, ἤδη δὲ προβαίνει

καὶ ἀφυφιστάμενα κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πέψεως, ἐὰν μέντοι ἐπικρατοῦσα καὶ προσχωρουμένη ἡ φύσις
μὴ τάχος τῶν καθηκόντων τι ἀνύῃ, καὶ παραπλήσια τὰ οὖρα ἐν τε τοῖς παροξυσμοῖς καὶ ταῖς ἀνέσε-
σι φαίνεται, ὥστε μὲν οὐκ ἐπικρατεῖν τῆς ὕλης τὴν ~~φύσιν~~ φυσικὴν σημαίνει θερμότητα, καὶ δὲ
οὕτω συναγαγόντα καταστοχάζεσθαι· ἐὰν μὲν γὰρ ὀξέως τὰ τῆς νόσου κεκίνηται, ἡ δὲ φύσις πέ-
ψιν οὐκ ἀποδίδωσι· πρὸ δ᾽ οὕτως ὀλίγου χρόνου, δέος ὑπολείπεται, μὴ ἀπαγορεύσασα ἡ δύναμις προῆ-
ται τὴν αὐτῆς ἐνέργειαν. οὔτι χεῖρον ἂν εἴη θανάτῳ τούτοις ἐπιφύεσθαι, ὥστε δεῖ προλέγειν ἀκριβῶς
μέν ἐφ᾽ ὧν τὸν κάμνοντα στοχαζόμενον. ἐὰν δέ τι βραδύτερον τὰ τῆς νόσου κινῆται, μετριώτερον δέ πως φαί-
νωνται οἱ παροξυντικοὶ καιροί, θαρρεῖν κελεύειν, ὡς διαχρόνου λυθησομένου τοῦ πάθους ἢ τὰ τῆς δυνά-
μεως ἔρρωται· τῆς γάρ τοι φύσεως ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς ἀξιολόγως προσπαλαιούσης πλέον ἢ μήπω κα-
φαίνονται ταχρατούσης, καὶ αἱ ἀπεψίαι ἀξιόλογοι φαίνονται· ἐὰν ἠρεμούσης δὲ ἤδη τῷ χρόνῳ πέψιν καὶ κατὰ βραχὺ
τῆς ὕλης κατακρατούσης ῥαδίως τε τοῖς παροξυσμοῖς ὁ κάμνων φέρει, καὶ τὰ τῆς πέψεως ἤδη σύμβολα
φαίνεται. ἀλλ᾽ ὁ μὲν περὶ προγνώσεως οἶμαι οὔρων λόγος, πέρας ὧδε ἀπείληφεν, ἐνταῦθά πῃ καὶ
τὸν πάντα περὶ οὔρων λόγον ἀποπληρώσας, οὐ γάρ ἐστι χρεὼν μηκύνειν τὸν λόγον, καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα
ὡσαύτως κινδυνεύειν καὶ ἀναστρέφεσθαι. ἐπεὶ γὰρ τούς τε περὶ διαφορᾶς καὶ διαγνώσεως οὔρων δι-
-εθέμεθα λόγους, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς περὶ αἰτίας οὔρων, ὥσπερ καὶ νῦν τοὺς περὶ προγνώσεως
ἔδοξε δὲ ἡμῖν μηδὲν δέον οὐ ἀργὰ λελύσθαι, ἐν πᾶσι κατὰ μέθοδον διατεμνόντας τὸν λόγον, ὅσα
δηλονότι ἐν τοῖς χρώμασί τε καὶ συστάσεσι ποσότησί τε τῶν χυμάτων, καὶ παρυφισταμένοις, καὶ ὅσα
ἐπὶ τοῖς ἀφυφισταμένοις λέγεται καὶ φαίνεται διωρισμένοις κατά τε χροιὰν καὶ σύστασιν καὶ ποσὸν κα-
ταβεβλημένοις, καὶ λειότητα καὶ τραχύτητα, καὶ τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χύματος διάθεσιν· καὶ ὅσα ἐπὶ ταῖς
πομφόλυξι λέγεται ὁμοίως τε, καὶ τοῖς ἐπινηχομένοις σωματικοῖς, καὶ πρὸς τούτοις ἐπῆλθε τῷ
λόγῳ τὰς ἐντεῦθεν συναγομένας συμπαθείας τε καὶ πρωτοπαθείας τῶν μορίων δυσκρασί-
ας τε καὶ πέψεις καὶ ἀπεψίας μετά τε καὶ ἔτι πυρετῶν μακροχρονιότητας τε καὶ βραχυχρονιότητας, καὶ ὅσα ἐς
τε θάνατον καὶ ζωήν, τὰ μὲν ἐπιδήλως ἐντεθεικότα, τὰ δ᾽ αὖ ἐν τούτοις περιεχόμενα ἐφ᾽ ἃ δὴ ἂν
ἐντεῦθεν προσεξευρίσκειν, καὶ ὅσα ἐπὶ τούτοις τῷ τὴν βίβλον μετιόντι ἐμμανθάνειν ἔξεστι δί-
καιόν τι καὶ ὅσιον ἔδοξεν ὧδέ πῃ καὶ τὸν πάντα περὶ τούτων καταπαύειν λόγον βραχύ τι
πρὸς τοὺς ὁμιλήσαντας τοῖς λόγοις ἀξιώσαντι, ἵνα αὐτοί τε μὴ πρόχειροι ὦσιν ἐγκαλεῖν καὶ
ἡμῖν τὸ ἀνέγκλητον περιάπτωσι· καί τι δὲ προσεπιμνησθῶμεν τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας εἰρη-
μένων τῇ ῥοπῇ τοῦ λόγου προσαπτέον καὶ τοῦτο:- :—

ἐπανάληψις ὡς ἐν βραχεῖ τῶν κεφαλαίων τῆς ὅλης πραγματείας· ὅπως τε τοῦτο τῆς πραγμα-
τείας προήχθημεν:- :—

ιζον Πολλὰ μὲν τοίνυν τῷ φυσικῷ τῆς φιλοσοφίας μέρει προσενηνοχότι, καὶ τούτῳ ὡς οἷόν τε ἦν μοι
ἐξεταζομένῳ, ἔπειτα καὶ τις ἔρως τῆς ἰατρικῆς περιέσχεν ἡ ταύτην μᾶλλον καὶ τῆς ἐπ᾽ αὐτῆς θεωρίας
καὶ ταύτης ὅλος ὡς εἰπεῖν ἐγενόμην, ἔστε τὸ φιλάνθρωπον αὐτῆς καὶ θεραπευτικὸν ἀπιδών, καὶ
ἔτι τὸ πρὸς φιλοσοφίαν κοινωνικόν, ὤκνουν τε ἀεὶ ἐπὶ τοῖς νοσοῦσιν ἐπιχειρεῖν σώμασιν εἰ μὴ
καὶ λογικῶς ἐξετάζων εἶεν τὰ τῶν νοσούντων παθήματα, ὥστε καὶ ἀφεκτέον μοι ἐδόκουν εἶναι
τινὸς κινήσεως ἐφ᾽ ὧν μὴ ἔφθην πάντα λογικῶς ἐπισκεψάμενος, ἀπρὶξ δ᾽ εἰχόμην τε καὶ
ἐπεχείρουν, ὡς εἰκὸς τῶν λογικαῖς ἐφόδοις ἐπισκεπτομένων παθῶν, τὸ μὲν γὰρ οὕτως ἀπροόπτως
θεραπεύειν οὐκ ἀσφαλῶς ᾤμην, τὸ δὲ δὴ μετὰ λογικῆς ἐπιστάσεως ἀσφαλές τε ἅμα καὶ ῥᾷστον
ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ προβαίνοντι καί τι συνεχῶς ἐνεργεῖν τῇ τέχνῃ ἐπειρώμην, ἵνα ὅπως πρόφασις μαθήσεως

περὶ τὴν τέχνην ἢ ἐπάσαν μὲν ἀφορμὴν λόγων τῶν ἰατρικῶν λυσιτελοῦσαν καθορᾶν πλή-
ρη λόγων τε καὶ πειθοῦς ὄντως, καὶ μάλιστα οἷς ὁ περὶ λαλητός σοφίας τε καὶ τέχνης γαληνοῦ ἀνέ-
κυπτε, τὴν δὲ περὶ ὅρων πραγματείαν ζητῶν μὲν ὅπως ἂν ἀσκήσαιμι καὶ αὐτός. ἀπορῶ δὴ
βραχέα ἄττα, οὐκ οἶδα ὅπως ἀποφαίνειν περὶ τῆς διωρισμένων τῶν τῆς τοιαύτης τέχνης ἐξε-
τασθῶν, αὐτοὺς μὲν τοὺς καθ᾽ ἑκάστην ὁρωμένους ἐπί τε τῶν ὑγιαινόντων καὶ νοσούντων, βραχέων
δὲ πάνυ προσεπιλαβόμενος ἀρχῶν προσέχοντί καὶ τοῖς λόγοις ἀντεξετάζων, ἔτι καὶ νομιζο-
μένας ἀποδιδοὺς αἰτίας, κατὰ βραχὺ τε προχωρῶν, καὶ οἷός τε ὢν ἤδη καθαρώτερον ἀπὸ τῶν
τῶν ὅρων ἐπισημασίας κρίναι. ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ, τὰς ἀρχὰς ἀληθευούσας πάνυ εὑρὼν ἔγνων
τε τὰς αἰτίας ἀδιαπτώτους ἐξευρῆσθαι καὶ τοῦ λοιποῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν μαθῶν τινῶν προχωρῶν
ἀρχῶν, ἐπί τε τὰς διαγνώσεις καὶ προγνώσεις, οὐκ ὀλίγα τῆς τε περὶ ὅρων τῷ λυσιτελη-
σάσης πραγματείας. καὶ τῶν λοιπῶν ὥστε διαγνώσεων καὶ προγνώσεων τοῖς παλαιοῖς ἐγγεγραμ-
μένων ἀνδρῶν ὅθεν δὴ συνοίσειν τι προθέμενος ὡς ἔργον τῇ τέχνῃ ἐπὶ κατὰ τόδε
καιρὸν ἐνδέχεσθαι τὴν ἰατρικὴν ὅρων ἐπιχείρημα τε ἐθῶν διδόντος εἰς πέρας ἤγαγον :-

ἐπίλογος ἐν ᾧ ἐστὶν ἀξίωσις πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ :-

Κἂν μὲν οὖν λυσιτελὴς δόξῃ ὁ λόγος κάμνουσί τε καὶ ὑγιαίνουσιν ἀνθρώποις, ὡς τοῦ ἀγαθοῦ ἐξ ἀνθρώπου
θεῷ ἡ χάρις τῷ τῶν ἀγαθῶν παροχῷ· εἰ ἡμῖν οὐκ ἂν ἀκόλως εἰρῆσθαι τι ἀπαιδευσίας
προσαίτιον, ὡς ὅπαθεν ἐνδέχεται εἴ τι τοῦ προσήκοντος διημάρτομεν αὐτοὺς ὁ τὴν τοῦ λόγου
ἐξευρηκὼς ἁμαρτίαν πρῶτον δεξάσθω, ἐσφάλλομεν γὰρ ἀδεῶς περὶ τὰ μέγιστα ὀφθέντες διαπεπτωκό-
τες τοῦ δέοντος. τάχα δ᾽ οὖν ἐχάριν δοίημεν ἡ ἡμῖν τὰ βέλτιστα προμηθουμένοις ὑποσκάζων καὶ
ὁ λόγος ἐν ἡμῖν προσαπτων οὐκ ὀλίγον εἰρήκαμεν φαγνασόν τε ἀληθὴ εἰ τὴν ἀνήκουσαν ἀ-
πολαβεῖν διόρθωσιν, καὶ τὸ μὲν οὖν τὰ πάντα γράφειν καθ᾽ ἕκαστον ἡμῖν τε δυσχερὲς ἐνο-
μίσθη, καὶ ἄλλοις οὐκ ἂν ὀφθείη ῥᾴδιον. ἀλλ᾽ οἶμαι ὅτι ἡμεῖς τὸ πᾶν τῆς τέχνης συντελοῦντες
ἐβουλόμην χρήσιμον, πολλοῦ γὰρ πάνυ τοῦτο ἦν ἡμῖν ἄξιον, εἰ ταῦθ᾽ ὧν εὐχόμεθα τυχεῖν
ἀκροατάς, μικροῦ τὸ πᾶν περὶ τὴν τέχνην οὐκ ἐμπεριειληφότων, ἀλλ᾽ ὅτι τὰ μὲν καθόλου βρα-
χυτέροις λόγοις ἐμπεριεχόμενα, ῥᾷστά τε ἐξηγεῖσθαι καὶ πρόχειρα ἀπαγγέλλειν; καὶ ὅτι εὐπορώτα-
τα ἐξετάζειν δεῖ, μέχρι μὲν ἄν τινος ὁ λόγος ἀβιάστως προβαίνῃ, ἐπειδὰν δ᾽ εἰς τὰ ἄδι-
κα ταῦτα καὶ μετρικὰ καταντήσῃ, τοῦ περαιτέρω βαίνειν ἀπέχεται, αὐτῶν μὲν τῶν τοῦ ἀπεί-
ρου λόγων συνδιανεμομένων, τοῦ νοῦ δ᾽ ἐξαπορούντος ἐνταῦθα καὶ περαιτέρω βαίνειν
ὡς ἔοικεν, ὡς ἡμεῖς ὅσα τινὰ ἐνεδέχετο φάναι περὶ τεχνημάτων ἐπιφυσισαμένων ἠρκέσαμεν
ἐν πᾶσι τὴν ἀλήθειαν ὡς οἶμαι ἐπιδείξαντες, καὶ ὅτι δεῖ δόξῃ τῶν ἀξίων λόγων τῶν προϋπὸν λε-
λεῖφθαι καὶ τοῦτο οἶμαι τῇ δυνάμει ἐμπεριέχεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος πρὸς συνετοὺς ἐκδέδοται
τάχ᾽ ἂν καὶ οὗτοι τοὺς ἐφ᾽ ἑκάστῳ λόγους ἐντεῦθεν ἐξησκηκότες ῥᾳδίως μὲν ἂν γνοῖεν ὅσα
τε συμπαρακμάζει συμπλέκεσθαι δύναται καὶ ὅσα μή, ῥᾳδίως δὲ ἐκ τούτων ὑποχειραγωγούμενοι
καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς συμπεπλεγμένοις ἀποδιδόναι προχειρισμένοις τὰς διαγνώσεις τε καὶ προ-
γνώσεις, ἐμοὶ γὰρ ἔργον ἔδοξεν αὖθις τὸν λόγον ἀναλαμβάνοντι τὰ δέοντα συμπλέκειν
καὶ τοὺς ἐπὶ τούτοις λόγους ἀποδιδόναι, καὶ ὁ μὲν πρῶτον λόγος ὡς ἀπαρχή τις ἔστω τῇ τέχνῃ
τοῖς δ᾽ αὐτοῦ ἀσκήσουσιν, ἄν τινος ἐντεῦθεν ὠφελείας ἀπόνασθαι. τῷ δὲ πρὸς τὸν φιλόπονον
ἀφεωρακότι τῆς τέχνης καὶ τὰ λυσιτελέστερα δόξαντα συνοίσειν ἐγνωκότι τῶν μὲν ἐκ τῆς
τέχνης καλῶν ἀπολαύσειν συνοίσειν ἐγνωκότι, καὶ ἔτι ἕτερον δοκοίη λείπεσθαι, καὶ ὅτα μάλιστα

λυσιτελοῦν πέφυκε διὰ τὴν προγνωστικὴν θεραπείαν τῶν ἑπομένοις συμβαινόντων σωματικῶν κακώσε-
σι, τῶν δὲ πάντα μὲν ἑαυτοῖς περιποιουμένων εἰδέναι, ζηλοτυπούντων δὲ ἐπὶ τῷ δοξάζειν τισὶ σοφοῖς γε-
νέσθαι τῷ βίῳ χρήσιμον τοῖς ἐν τόποις διαφεύγειν γλωσσαλγίαν· εἰ δὲ φάρμακον ἐξαρκοῦν ἀντι-
παθοῦν τοιούτοις πάθεσιν, ἵνα μὴ καὶ γλώσσαις ἀήττητον λαβώμεθα κίνδυνον· τάχα δ' αὖ

– καιριωτάτην τε καὶ φαρμακωδέστατον ὀφθείη φάρμακον

πρὸς ταῦτα πρὸς θεοῦ μὲν οὐκ εὐθύνας πεποιθ-

ότι πρὸς δὲ τοὺς ἐντυγχάνοντας τῶν

αὐτῶν μετριότητι φρονήματος

αὐτῆς τῆς λογικῆς ἀκριβείας

τῆς ἐπιστή-

μης –

Τέλος τῆς ὅλης περὶ οὔρων πραγματείας τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου:–

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ μανουὴλ πόνος:–